

Σ Υ Γ Γ Ρ Α Φ Ε Ι Σ Σ Τ Ο Χ Ρ Ο Ν Ο

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
1998

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Diameirros

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
1998

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Diapetros

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ

— Ταχείτερη παραγωγή από την παραγωγή	
— Ημέρες παραγωγής	Περισσότεροι
— Ημέρες παραγωγής	Λιγότεροι
— Μεγάλη	— Εξαιρεθεί
— Ρηματόπ	— Στοχευτικά
— Καν δραστικός παραγωγής	— Κρυπτοποιητικό
— Καν δραστικός παραγωγής	— Εργατικό
— Καν δραστικός παραγωγής	— Φαρα θανάτου
— Καν δραστικός παραγωγής	— Αποτελεσματικός παραγωγής

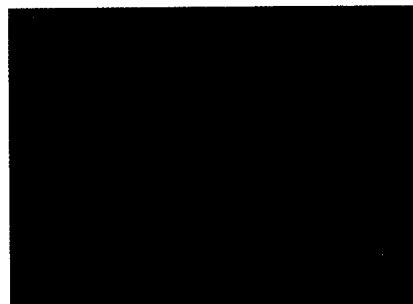

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ, Β. ΣΤΕΦΑΝΗ ΧΙΩΤΗ
Ν.Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ, ΑΓΓΕΛΗ ΓΟΒΙΟΥ 19, 34 100 ΧΑΛΚΙΔΑ, ΤΗΛ. 0221 21796, FAX 0221 75815

Σ Υ Γ Γ Ρ Α Φ Ε Ι Σ Σ Τ Ο Χ Ρ Ο Ν Ο

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΞΑΝΘΟΠΗ ΜΙΧΑ ΜΠΑΝΙΑ

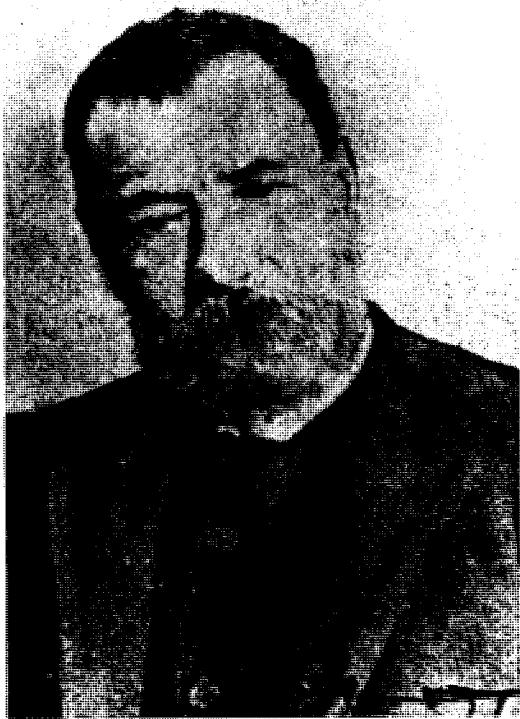

Βασιλική Ι. Λαμπροπόδη

Έγεννήθην ἐν Σκιάθῳ, τῇ 4 Μαρτίου 1851. Ἐβγῆκα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Σχ(ολεῖον) εἰς τὰ 1863, ἀλλὰ μόνον τῷ 1867 ἐστάλην εἰς τὸ Γυμνάσιον Χαλκίδος, δπου ἤκουσα τὴν Α' καὶ Β' τάξιν. Τὴν Γ' ἐμαθήτευσα εἰς Πειραιᾶ, εἴτα διέκοψα τὰς σπουδάς μου, κ' ἔμεινα εἰς τὴν πατρίδα. Κατὰ Ιούλιον τοῦ 1872 ὑπῆγα εἰς τὸ "Ἄγιον Ὄρος χάριν προσκυνήσεως, δπου ἔμεινα δλίγους μῆνας. Τῷ 1873 ἥλθα εἰς Ἀθήνας κ' ἐφοίτησα εἰς τὴν Δ' τοῦ Βαρβακείου. Τῷ 1874 ἐνεγράφην εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολήν, δπου ἤκουα κατ' ἐκλογὴν δλίγα μαθήματα φιλολογικά, κατ' ίδιαν δὲ ἡσχολούμην εἰς τὰς ἔνεας γλώσσας.

Μικρός ἔξωγράφιξα Ἀγίους, εἴτα ἔγραφα στίχους, κ' ἐδοκίμαζα νὰ συντάξω κιωμαδίας. Τῷ 1868 ἐπεχείρησα νὰ γράψω μυθιστόρημα. Τῷ 1879 ἐδημοσιεύθη ἡ «Μετανάστις» ἔργον μου εἰς τὸν «Νεολόγον» Κ/πόλεως. Τῷ 1881 ἐν θρησκευτικὸν ποιημάτιον εἰς τὸ περιοδικὸν «Σωτῆρα». Τῷ 1882 ἐδημοσιεύθη «Οἱ ἐμποροὶ τῶν Ἐθνῶν» εἰς τὸ «Μή χάνεσαι». Ἀργότερα ἔγραψα περὶ τὰ ἐκατὸν διηγήματα, δημοσιεύθέντα εἰς διάφορα περιοδικὰ κ' ἐφημερίδας.

(Αὐτοβιογραφικό σημείωμα)

Η φωτογραφία τοῦ Γ. Χατζοπούλου (1908)

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Tο 1937 ή Έταιρεία Εύβοϊκών Σπουδῶν προσπαθοῦσε νὰ σώσει τὸ σπίτι τοῦ Παπαδιαμάντη. Ὁ Μ. Καραγάτσης, ποὺ φοβήθηκε ὅτι οἱ Εὐβοῖς ἐπιχειροῦσαν νὰ προσαρτήσουν τὸν Παπαδιαμάντη στὴ φιλολογικὴ τους ἐπικράτεια, ὑποστήριξε ὁρμητικὰ ὅτι ὁ διεκδικούμενος ἦταν Θεοσαλός. Ὁ Θ. Πετσάλης – μὲ τὸν δοποὶ πάντως συμφωνοῦσε καὶ ὁ γεν. γραμματέας τῆς Ε.Ε.Σ. Εὐ. Κ. Ρούσσος – εἶπε τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὁ Παπαδιαμάντης ἦταν Σκιαθίτης.

Ἡ ιδιότητά του δῆμας αὐτὴ δὲν τὸν ἔμποδίζει νὰ εἶναι καὶ οἰκουμενικός, ἄφα καὶ Εὐβοεύς, καὶ ἂς μὴ μαρτυροῦν τὰ γραπτά του ἰδιαίτερη συμπάθεια γιὰ τὸ νησί μας καὶ τὴ Χαλκίδα, ὅπως ὑπογράμμισε ὁ Ἀγγελος Μαντᾶς. Ἄλλὰ ἀν ἐκεῖνος, ζορισμένος ἀπὸ τὴν ξενιτειά, τὴν ἀνέχεια καὶ τὴ διδασκαλικὴ ξεροκεφαλιά, ξεστόμισε κάποιο θυμωμένο λόγο, ἐμεῖς δὲν μποροῦμε νὰ μνησικακοῦμε γιὰ τὰ ἐφέβικά του παράπονα – Θεός φυλάξει!

Τοῦ χρωστούσαμε, λοιπόν, μαζὶ μὲ τόσα ἄλλα καὶ τοῦτο τὸ Ἡμερολόγιο καὶ κρίναμε ὅτι δὲν ἔπειρε πά περιμένουμε τὸ ἔτος 2001, δηλαδὴ 150 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννησή του καὶ 90 ἀπὸ τὸ θάνατό του. Ἅλλωστε τὸ δροσερὸν νάμα του ἀναβλύζει ἀνεξάντλητον καὶ ἡ νεότης του ἀνακαινίζεται ώς ἀετοῦ· ἀν δῶσει δὲ Θεός καὶ εἴμαστε καλὰ ώς τὴν ἀρχὴν τῆς νέας χιλιετίας, ἡ «Διάμετρος» δὲ θὰ λησμονήσει τὴν ἐπέτειο.

Ἀνεξάντλητος, ναί, ἄλλα καὶ δυσχείρωτος. Πῶς νὰ τὸν ἐγκλωβίσεις σὲ Ἑνα Ἡμερολόγιο; Πῶς;

”**Η**μην άνήσυχος. Μέχρι τοῦδε, δισάκις εύρισκόμην «στά στενά», έκρουν ον καὶ ή θύρα ἡνοίγετο καὶ οὐδέποτε ἀπῆλθον μὲ κενάς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πήραν. ‘Αλλ’ ή παροῦσα περίπτωσις ἦτο, ώς λέγουν, εἰδική, καὶ ἀμφέβαλλον περὶ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ αἰτήματός μου. Ἀντελήφθη τὴν δυσχέρειάν μου.

«Πάλιν ταραφτεσαι!», εἶπεν ὑπονύσσοιν με.

«Ναί, διότι ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἴχατε θυμώσει, ὅταν ὁ Γαβριηλίδης σᾶς ἔξήτησεν ἄρρενον διὰ τὸν Καζαμίαν του.»

Ἐμειδίασε σείων ἐλαφρῶς τὴν κεφαλήν. Εἶδον τὸ μειδίαμα ν' ἀνέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων του καὶ νὰ σταθῇ ὑπεράνω τῆς κόμης του, ἐπιστέφον αὐτὴν ἐν εἴδει φωτεινοῦ κύκλου.

«Ο εὐλογημένος!» εἶπεν. «Ἐνόμιζεν δτι, ώς γνωρίζων ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, ἡμιποροῦσα νὰ γράφω de omni re utili et inutili – ἀλλὰ μή πως δὲν τὸ ἔκαμνα; Ἐνρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μεταφράσω ἀκόμη καὶ ἄρρενα περὶ τῆς ἔξελικτικῆς θεωρίας, ἀλλὰ μακροθυμῶν ὁ Θεός καὶ ἀποβλέψας εἰς τὴν ἀνικανότητά μου νὰ διαχειρίζωμαι συνετῶς τὸν μισθόν μου ἐφάνη ἥλεως!...»

«Μὰ ποιὸ μισθό, ἐπιτέλους;» ανθαδίασα. «Τρεῖς κι ἔξηντα παίρνατε, ὁ Γαβριηλίδης – ».

«Αμαρτάνεις πολλαπλῶς! Κρίνεις τοὺς προοαπέλθόντας, ἀγνοεῖς τὰ πρόγματα καὶ εἶσαι ταχὺς εἰς ὁργήν. Ὁ Γαβριηλίδης, ἄλλωστε, ἀπήτει περιέργους συνεργασίας δικαιώματι μισθοδότου, ἐνῷ – »

«Ἐνῷ ἐγὼ θυροκοπῶ δεκαετίας δλας ἀπαιτῶν ὀχρεώστητα!», ἐδιπλασίασα τὴν αὐθάδειάν μου.

«Σὺ εἶπας!» ἀπήντησε μειλιχίως. «Καὶ ἵδού ὅτι προσῆλθες διὰ νὰ μὲ πείσης αὐτὴν τὴν φορὰν νὰ συγκατατεθῶ εἰς τὴν ἔκδοσιν Ἡμερολο-

γίου φέροντος τὸ δνομά μου. Ὡ δχι;»

«Σᾶς τὸ πρόλαβαν οἱ καλοθεληταί!» ὑπεγόγγυσα.

«Είσαι σκληροτράχηλος!» εἶπεν. «Αλλὰ τὸ ἔχεις ὑποσχεθῆ καὶ ὀφείλει νὰ τηρῇ τις τὰς ὑποσχέσεις του. Ἀλλωστε κάτι πρέπει νὰ κάμη δὲν τύρβῃ ἀνθρώπος, δαρουΐνικάς μεταφράσεις ἡ Ἡμερολόγια. «Υπαγε, λοιπόν, καὶ εἰρήνευε!»

Ἡ ἐλαφρῶς σελαγίζουσα ὑπέρ τὴν κεφαλήν του ἄλως ἀπέβη φωτεινοτέρᾳ, κατῆλθε πρός τὰ χείλη του καὶ μετὰ ταῦτα ἔστη ἐπὶ τῆς καρδίας του. Ἐθεώρησα τὸ πρᾶγμα ὡς συγκατάθεσιν.

Ο μεταφραστής Παπαδιαμάντης ἔξακολονθεῖ νὰ παραμένει ἐντελῶς ἀγνωστος στοὺς περισσότερους. Γιὰ τοῦτο ἀκριβῶς μεγάλο μέρος τοῦ Ἡμερολογίου καταλαμβάνουν δείγματα τῆς μεταφραστικῆς του ἐργασίας. Ἄρκετες φορές θὰ ἔχει τὴν εὐχαρίστηση δὲπαρκής ἀναγνώστης νὰ διαπιστώσει πῶς μεταμορφώνει στὰ δικά του κείμενα δι Παπαδιαμάντης δ, τι τυχόν δανείζεται ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ μεταφράζει. Μὲ τὴν ὑπόλοιπη ὥλη τοῦ Ἡμερολογίου ἐπιχειροῦμε νὰ φανεῖ δόσο γίνεται καθαρότερα διακαμός αὐτοῦ τοῦ ἐλαφροῖσκιωτουν.

Ἡ ἐκδότις καὶ δ ἐπιμελητής εὐχαριστοῦν θερμὰ γιὰ τὴν πρόθυμη καὶ ἀφιλοκερδὴ βοήθειά τους τὸ Ε.Λ.Ι.Α., τὴν κ. Σοφία Μπόρα, τὸν κ. Ἀλέξη Σαββάκη καὶ τὸν κ. Γιάννη Σ. Σπανόπουλο, καθώς καὶ τὶς ἐκδόσεις «Δόμος», γιὰ τὴν ἀδεια τῆς ἀναδημοσίευσης τῶν παπαδιαμαντικῶν κειμένων.

Καλὴ χρονιά! Καὶ τοῦ χρόνου, πρῶτα δ Θεός, μὲ ἐκεῖνον ποὺ δὲν ξεχνοῦσε τὴν παπαδιαμαντικὴ Ἀκριβούλα, τὸν Νίκο Γκάτσο.

Έφημερίς. Ό Σημαδιακός. 6 Ιανουαρίου 1889.

Η Σταχομαζώχτρα. 25 Δεκεμβρίου 1889.

Ο Πολιτισμός εἰς τὸ Χωρίον. Χριστούγεννα 1891.

Ακρόπολις. Στὴν Ἀγίᾳ Ἀναστασιά. Μέγα Σάββατον 1892.

Οἱ Χαλασσοχώρῳδες. Αὔγουστος 1892.

Οἱ Ἐλαφροῦσκιωτοι. Χριστούγεννα 1892.

Λαμπτράτικος Ψάλτης. Πάσχα 1893.

Η Γλυκοφιλοῦσα. Χριστούγεννα 1893.

Βαρδιάνος στὰ Σπόρκα. Αὔγουστος 1893.

Ἐρωτας στὰ Χιόνια. 1η Ιανουαρίου 1896.

Ἐρως-Ἅρως. 1η Ιανουαρίου 1897.

Ο Ἀβασκαμός τοῦ Ἀγῆ – Ο ἔπεισμένος Δερβίσης – Τὸ Σπιτάκι στὸ Λιβάδι, (εἰς διάφορα ἡμίψυλλα τῆς Ἀκροπόλεως) τὸ φθινόπωρον τοῦ 1896.

Η Ζωή. (περιοδικόν τοῦ 1902). Η Θητεία τῆς Πενθερᾶς.

Η Τέχνη. Τ' Ἀγαντέμημα.

Τὸ Περιοδικόν μας. Ή Μάγισσες κλ.

Ἐστία (περιοδικόν). Ή Μαυρομαντηλοῦ. Μάρτιος 1891.

Φτωχὸς Ἀγιος. Ιούλιος. 1891.

Στὸ Χριστό στὸ Κάστρο. Χριστούγ. 1892.

Ολόγυρα στὴ λίμνη. Μάΐος 1892.

Η Νοσταλγός. Απρίλιος 1894.

Παναθήναια. Τ' ὀνειρο στὸ κῦμα ('Ετος Α', φυλλάδιον πρῶτον τοῦ περιοδικοῦ).

Η Φραμακολύτρα. Πάσχα τοῦ 1901.

Η τίχη ἀπ' τὴν Ἀμέρικα. (Δύο φυλλάδια τοῦ 1901).

Η Φόνισσα, 7 ἥ 8 φυλλάδια. Φεβρ. -Ιουνίου 1903. (Καὶ ἄλλα δημοσιεύθέντα εἰς τὰ Παναθήναια είναι ἄξια ἀναδημοσιεύσεως).

Σημειώσις. Εἰς τὸν Α' τόμον πρέπει νὰ μποῦν ἡ Φόνισσα καὶ δσα ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲν είναι καθαρῶς θαλασσινά. Εἰς τὸν Β', δ ὅποιος πρέπει νὰ ἐπιγραφῇ τὰ Θαλασσινὰ Εἰδίλλια, δ Βαρδιάνος στὰ Σπόρκα, καὶ δλα τὰ καθαρῶς θαλασσινά.

Ημερολόγιον Σκόκου. 4 ἥ 5 διηγήματα κατὰ καιρούς. Οἱ τίτλοι τῶν δύο τελευταίων Τρελλὴ Νυχτιὰ καὶ Ἀφολτος.

Ἀττικὸν Μουσεῖον. Η Χτυπημένη καὶ Πάσχα Ρωμέϊκο.

Μοδασ. Ο Ἀλιβάνιστος, 1903.

Νέα Ζωή, ἐφημερίς. Η Δουύλα, εἰς 6 ἥ 7 φύλλα.

Ημερολόγιον Σακελλαρίου. Τῷ 1888, ή Χήρα Παπαδιά.

Ἀστν. Τῷ 1891, ή Παιδικὴ Πασχαλιά, δ Ἀμερικάνος. Τῷ 1898, 1899 καὶ 1900: Ἀμαρτίας Φάντασμα, Τὸ ἐνιαυσίον θῦμα, Η Παραπονεμέναις καὶ διάφορα ἄλλα μικρά.

Έφημερίς. Προσέτι ή Ἐξοχικὴ Λαμπτρή, τὸ Πάσχα τοῦ 1890, ή Ἀποκρήτικη Νυχτιὰ καὶ δ Καλόγερος, Φεβρ. 1892.

Ακρόπολις. Προσέτι Θέρος-Ἐρως, Μάΐον τοῦ 1891, δ Πανταράτας, Φῶτα τοῦ 1891, Χωρὶς στεφάνι, Πάσχα τοῦ 1896, καὶ διάφορα ἄλλα.

Σκορπ. Τῷ 1901 καὶ 1903, δύο η τρία αθηναϊκῆς ὑποθέσεως. Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1904 Τ' Μπούψ' τοὺ π'λί, καὶ τὸν Ιανουαρίου τοῦ 1905 Ο Χορὸς εἰς τὸν κ. Περιάνθρωπον.

Μεταρρυθμίσις. Ἐν Χριστούγεννατικον τῷ 1904, καὶ Γυνὴ πλέοντα, τὸν Φεβρ. 1905.

Ακρίτας. Η Χήρα τοῦ Νεομάρτυρος, 1905.

Νοιμᾶς. Η Ἀποσάστρα, 1905.

Παναθήναια. Τὰ Κρούσματα καὶ η Φωνὴ τοῦ Δράκου εἶναι ἄξια ἀναδημοσιεύσεως, διοίωτος τὸ Θαῦμα τῆς Καισαριανῆς καὶ η Χολεριασμένη.

Ἐθνικὴ Ἀγαγῆ. Γὰ τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ Δαιμόνια στὸ ρέμμα.

Ἀστν. Χριστούγεννα 1904, ἐν διηγήμα.

Η Ακρόπολις, τὸ Πάσχα 1905, ή Ἀκληρη.

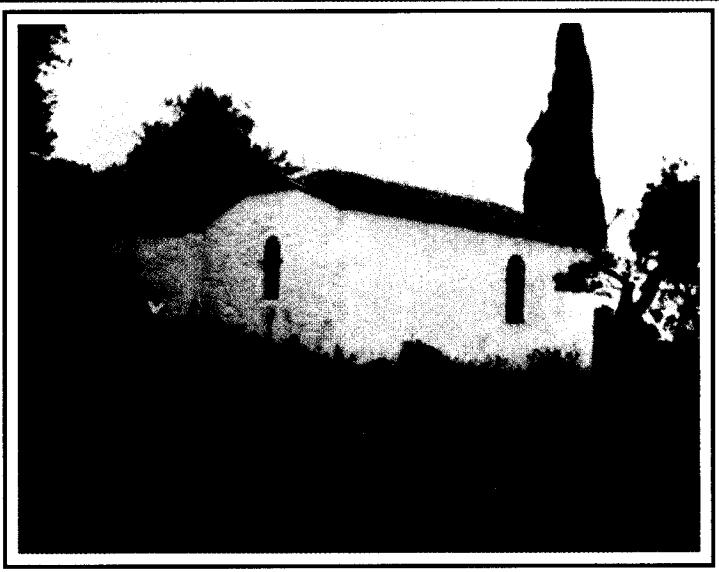
Ἀθῆναι. 1903, τὸ θέρος, ἐν διηγήμα.

Ἐστία (ἐφημ.) 1903, ἐν, καὶ 1904, ἄλλο.

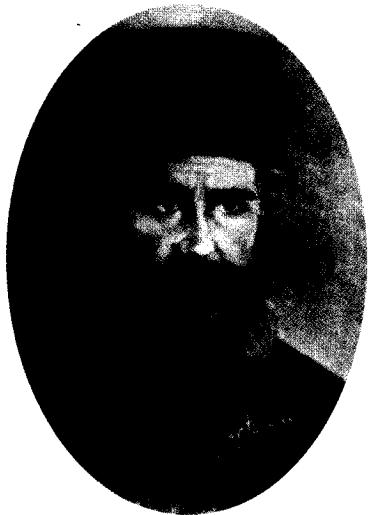
Τὰ Νέα (Ἐφημ. Βόκου), ἐν, τῷ 1903.

Книги под угрозой
Холокоста

16 Ο πατέρας του, παπα-Άδαμαντιος Έμμαχονή
και η οδοφύη του, Κυρατσούλα Παπαδιαμαντη.

Τὴν ἐπαύριον ἡσαν Φῶτα. Τὴν ἄλλην ἡμέραν Ὀλόφωτα. Τὴν ἑσπέραν τῆς μεγάλης ἑορτῆς, ἂμα τῇ τριημερεύσει τῆς λεχοῦς καὶ τοῦ παιδίου, ἔβαλαν τὴν σκαφίδα κάτω εἰς τὸ πάτωμα καὶ τὴν ἐγέμισαν μὲ χλιαρὸν νερόν βρασμένον μὲ δάφνας καὶ μὲ μύρτους. Ἐπρόκειτο νὰ τελέσουν τὰ «κολυμπίδια» τοῦ παιδίου.

Ἡ καλὴ μαμμή, ἡ Μπαλαλού, ἐξήπλωσε τὸ βρέφος μαλακὰ ἐπὶ τῶν ἡπλωμένων κνημῶν τῆς καὶ ἤρχισε νὰ λύῃ τὰ σπάργανα. Εἶχε νυκτώσει. Μία λυχνία καὶ δύο κηρία ἔκαιον ἐπὶ χαμηλῆς τραπέζης. Τὸ παιδίον, παχύ, μεγαλοπρόσωπον, μὲ ἀόριστον φοδίζοντα χρῶτα, μὲ βλέμμα γαλανίζον καὶ τεθηπός, ἀνέπνεε καὶ ἡσθάνετο ἀνεσιν, καθ' ὅσον ἀπηλλάσσετο τῶν σπαργάνων. Ἐμειδία πρός τὸ φῶς τὸ ὅποιον ἔβλεπε, κ' ἔτεινε τὴν μικρὰν χεῖρα διὰ νὰ συλλάβῃ τὴν φλόγα. Τὴν ἄλλην χεῖρα τὴν εἶχε βάλει εἰς τὸ στόμα του, κ' ἐπιπλίζε, ἐπιπλίζε. Τί ἡσθάνετο; Ἀπερίγραπτον.

Ἡ καλὴ μαμμή ἀφήρεσεν δόλα τὰ σπάργανα, ἀπέσπασεν ἀβρῶς τὴν φουστίσαν καὶ τὸ ὑποκάμισον τοῦ βρέφους καὶ τὸ ἔρριψεν ἀπαλῶς εἰς τὴν σκαφίδα. Ἡρχισε νὰ τὸ πλύνῃ καὶ νὰ ἀφαιρῇ τὰ ἄλατα, μὲ τὰ ὅποια τὸ εἶχε πιτυρίσει κατὰ τὴν στιγμήν τῆς γεννήσεως, ἀφοῦ τὸ εἶχεν ἀφαλοκόψει. Ἀφήρεσε καὶ τὸ βαμβάκιον, μὲ τὸ ὅποιον εἶχε περιβάλει τὰς παρειὰς καὶ τὴν σιαγόνα τοῦ παιδίου, διὰ νὰ κάμῃ ἀσπρα γένεια.

Ἐλαβε τὴν «μασά», τὴν σιδηρᾶν λαβίδα ἀπὸ τὴν ἑστίαν, καὶ τὴν ἔβαλε μέσα εἰς τὴν σκάφην διὰ νὰ γίνῃ τὸ παιδίον σιδεροκέφαλον.

Τὸ βρέφος ἤρχισε νὰ κλαυθμυρίζῃ, ἐνῷ ἡ μαμμή ἐξηκολούθει νὰ τὸ πλύνῃ μαλακά, καὶ νὰ τὸ ὑποκοδίζεται ἂμα: «Οχι, χαδούλη μ', δχι, χαδιάρη μ! δχι κεφαλά μ', πάπο μ', χῆνο μ!'» Καὶ συγχρόνως ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, ἡ μάμμη ἡ Πλανταρού καὶ ἄλλοι συγγενεῖς καὶ φίλοι παρόντες, ἔρριπτον ἀργυρᾶ νομίσματα, διὰ ν' ἀσημώσουν τὸ παιδίον. Τὰ ἐπέθετον ἀβρῶς ἐπὶ τοῦ στέρονου καὶ τῆς κοιλίας τοῦ βρέφους, καὶ διλισθαίνοντα ἔπιπτον εἰς τὸν πάτον τῆς σκάφης.

Τὸ παιδίον δὲν ἔπαιε νὰ κλαίῃ, καὶ ἡ μαμμή τὸ ἐκολύμβιζεν ἀκόμη, τὸ ἐκολύμβιζε. Κολύμβα, τέκνον μου, εἰς τὴν σκάφην σου, κολύμβα, καὶ ἀπόβαλε τὴν ἄλμην σου εἰς τὸ γλυκόν νερόν. Θὰ ἔλθῃ καιρός δτε θὰ κολυμβᾶς εἰς τὸ ἀλμυρὸν κῆμα, καθώς ἐκολύμβησεν δλος, χθὲς ἀκόμη, ὁ πατήρ σου μὲ τὴν σκάφην του. «Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ Θεός τῆς δόξης ἐβρόντησε, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν».

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ Γ. ΦΑΡΡΑΡ

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

ΟΥΤΩ, Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἥσαν τὰ δύο κυριώτερα σημεῖα τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ, καὶ μολονότι δὲν ἔξιον τὸ βραβεῖον οὐδενὸς θαύματος, ἐν τούτοις ἐνῷ ἡπείλει τιμωρίαν εἰς τοὺς ὑποκριτὰς καὶ δλεθρον εἰς τοὺς κακούς, ὑπέσχετο ὡσαύτως ἀφεσιν ὁμαρτιῶν εἰς τοὺς μετανοοῦντας καὶ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εἰς τοὺς ἀγνούς καὶ τοὺς ἀναμαρτήτους. Πρός τὸ κῆρυγμα τοῦτο καὶ πρὸς τὸ βάπτισμα, κατὰ τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, προσῆλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς Γαλιλαίας. Ὁ Ἱωάννης ἥτο συγγενής του ἐξ αἵματος, ἀλλ' αἱ περιστάσεις αἱ βιωτικαὶ τοὺς εἶχαν χωρίσει τελείως. Ὁ Ἱωάννης διηγαγε τὸν παιδικὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀγνοῦ ιερέως, τοῦ πατρός του, ἐν τῇ πόλει Ἰούτα, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν ἐσχατιὰν τῆς χώρας τοῦ Ἰούδα: ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἡσηει εἰς πλήρη ἀπομόνωσιν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ τέκτονος, εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Γαλιλαίας. Ὅταν ἤλθε κατὰ πόδῶν εἰς τὰς ὅχθας τοῦ Ἰορδάνου, διέμεγας πρόδρομος, κατὰ τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἐμφαντικὴν καὶ δις ἐπαναληφθεῖσαν μαρτυρίαν, δὲν τὸν ἐγνώριζε. Καὶ ἐν τούτοις, μολονότι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀποκαλυφθῆ ὡς Μεσσίας εἰς τὸν μέγαν προφήτην, τὸν κηρύσσοντα τὴν ἔλευσίν του, ὑπῆρχε κάτι τι εἰς τὸ βλέμμα του, κάτι τι εἰς τὸ ἀναμάρτητον κάλλος τῶν τρόπων του, κάτι τι εἰς τὸ πάνδημον μεγαλεῖον τῆς ὄψεώς του, δπερ εἴλκυσεν ἀμέσως τὴν ψυχὴν τοῦ Ἱωάννου καὶ ἐκυριάρχησεν αὐτῆς. Διὰ τοὺς ἄλλους ἥτο διάμαλακτος προφήτης· ἥδυνατο καὶ βασιλεῖς ἀκόμη νὰ ἐπιτιμήσῃ· ἀφήρει τὸ προσωπεῖον τῶν Φαρισαίων μετ' ἀγανακτήσεως· ἀλλὰ πρὸ τῆς παρουσίας ἐκείνου, δὴ ἡ ὑψηλοφροσύνη του καταπίπτει. Ὅπως δταν ἀπρόοπτός τις τρόμος σταματᾷ τὴν ἀχαλίνωτον πτήσιν τοῦ ἀετοῦ, καὶ τὸν ρίπτει μὲ ἔνα πεπνιγμένον κρωγμὸν καὶ μὲ μαζωμένα τὰ πτερὰ εἰς τὸ ἔδαφος, οὕτω καὶ πρὸ ἐκείνης τῆς ἀγνότητος τοῦ ἀναμαρτήτου βίου, καὶ πρὸ τῆς ὑπεροχῆς τῆς ἐσωτερικῆς εὐδαιμονίας, διάγριος προφήτης τῆς ἐρήμου μεταβάλλεται εἰς εὐπειθές καὶ συνεσταλμένον παιδίον. Ὁ Ἱωάννης ἔκψε πρὸ τοῦ ἀκηλιδώτου ἀνθρώπου, προτοῦ ἀναγκασθῆ ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς Θεόν. Προσεπάθησε μετὰ ζέσεως νὰ «διακαλύψῃ» τὸν σκοπὸν τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτὸς δτις εἶχε

δεχθή τάς ἔξομοιογήσεις δλων τῶν ἄλλων, μετὰ σεβασμοῦ τῷρα καὶ ταπεινῶς ποιεῖται τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἔξομοιογησιν. «Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;»

Ἡ ἀπάντησις αὗτη περιλαμβάνει τοὺς δευτέρους λόγους, οὓς ἀναφέρεται εἰπών ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀποτελεῖ τὰς πρώτας λέξεις τῆς διδαχῆς του ἐνώπιον πολυναριθμού κοινοῦ: – «Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην.»

Οὕτω ὁ Ἰησοῦς κατεβυθίσθη εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Ἰορδάνου, – «προσευχόμενος», δπως τόσον χαρακτηριστικῶς προσθέτει ὁ Λουκᾶς, – καὶ τότε ἐδόθη ἄνωθεν τὸ σημεῖον ὅτι αὐτός ἦτο «ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ». Ἀπὸ τοὺς σχισθέντας οὐρανοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατέβη ἐν εἴδει ἀκτινοβόλου περιστερᾶς καὶ ἐπτερύγισεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του καὶ φωνῇ ἐγένετο λαλοῦσα εἰς τὰ ὤτα τοῦ Βαπτιστοῦ.

– «Οὕτος ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν φῷ ηὐδόκησα». ■

Ο δέ θάνατός του συνέβη ώς έξῆς: Ήσθένησε τήν 29ην Νοεμβρίου του 1910. Τήν τρίτην ήμέραν της άσθενείας του έλιποθύμησε. Όταν δέ συνῆλθε, «Τί μου συνέβη;» εἶπε. «Δέν είναι τίποτε: μία λιποθυμία μικρά» τοῦ εἰπον αἱ περιστοιχίουσαι αὐτὸν τρεῖς ἀδελφαὶ του. «Τόσα ἔτη», λέγει ὁ Ἀλέξανδρος, «ἔγω δέν ἐλιποθύμησα· δὲν ἐννοεῖτε ὅτι αὐτὰ είναι προοίμια τοῦ θανάτου μου; Φέρετε ἀμέσως τὸν πατέρα καὶ μήν ἀναβάλλετε». Εθόρηνον τότε αἱ ἀδελφαὶ του, ὁ δέ Παπαδιαμάντης βλέπων αὐτὰς καὶ σιλλογιζόμενος ὅτι ἐάν ἀποθάνῃ δέν ἔχουσιν ἄλλον βοηθὸν καὶ συντηρητήν, ταῖς ἀπέτεινε τοὺς έξῆς παραγόντος λόγους: «Ἐχω καλοὺς φίλους, οἱ ὅποιοι θὰ ἐκδώσουν τὰ ἔργα μου ἡσυχάστε φιλόστοιχές μου ἀδελφές». Μετ' ὀλίγον αληθέντες ἥλθον συγχρόνως καὶ ὁ ἰερεῖς καὶ ὁ ιατρός. Ο Παπαδιαμάντης πρὸ πάντων ἦτο χριστιανὸς καὶ χριστιανὸς ἐνσεβής. Μόλις λοιπὸν εἶδε τὸν ιατρόν, εἶπεν εἰς αὐτόν: «Τί θέλεις σὺ ἑδῶ;» «Ἡρθα νὰ σὲ ἵδω» τοῦ λέγει ὁ ιατρός. «Νὰ ἡσυχάσῃς» τοῦ λέγει ὁ ἀσθενής «ἔγω θὰ κάμω πρῶτα τὰ ἐκκλησιαστικὰ (δηλ. θὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ) καὶ ὑστερα νάρθης ἐσύ». – «Ἡθελα νὰ κάμω τὸ παλληκάρι» ἔλεγε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του, «ἄλλα τὴν ἐπαθα». – «Ἄμα λεύψω ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον, τότε θὰ καταλάβουν πόσον χρήσιμος είμαι», ἔλεγε κατὰ τὰς πρὸ τοῦ θανάτου του ἡμέρας. Εἶχε σώας τὰς φρένας του μέχρι τέλους καὶ ἐπεθύμει νὰ συγχράψῃ διήγημά τι. Ο νοῦς του μέχρι τῆς τελευταίας του ἀναπνοῆς ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Μόνος του ὀλίγας ὥρας πρὶν ἀποθάνῃ ἔστειλε νὰ κληθῇ ὁ ἰερεὺς διὰ νὰ κοινωνήσῃ. «Ξεύγει! μήπως ἀγόρευα δὲν καταπίνω!» ἔλεγε. – Ήτο ἡ παραμονὴ τοῦ θανάτου του καὶ ὡς τις εἰρωνεία τοῦ ἀνηγγέλη ή ἀπονομὴ τῆς παρασημοφορίας του διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ σωτῆρος. – Τήν ἐπέρρεαν τῆς 2ας Ιανουαρίου, παραμονὴν τοῦ θανάτου του, «Ἀνάψτε ἔνα κηρί», εἶπε, «φέρετε μου ἔνα βιβλίο» (Σημ. δηλ. ἐκκλησιαστικὸν βιβλίον). Τὸ κηρίον ἤναφθη. Ἐπρόκειτο δὲ νὰ ἔλθῃ καὶ τὸ βιβλίον. «Ἄλλα πάλιν ἀποκαμῶν ὁ Παπαδιαμάντης εἶπε: «Αφήστε τὸ βιβλίο· ἀπόψε θὰ εἰπῶ, δσα ἐνθυμοῦμαι ἀπ' δξω». Καὶ ἤρχισε ψάλλων τρεμουλιαστὰ «Τὴν χειρά σου τὴν ἀφαμένην» (Σημ. Είναι τοῦτο τροπάριον ἐκ τῶν Ωρῶν τῆς παραμονῆς τῶν Φιώτων). Αὐτὸν ἥτο καὶ τὸ τελευταῖον ψάλισμον τοῦ Παπαδιαμάντη, διότι τὴν ἴδιαν νίκτα κατὰ τὴν 2αν μετά τὸ μεσονύκτιον ὥραν ἐξημέρωνεν ἡ 3η Ιανουαρίου παρέδωκεν τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας τοῦ Πλάστου.

(Απόσπ. ἐπιστολῆς Γ. Ρήγα στὸν ἐκδότη Δικαιοίο,

Ἀλ. Παπαδ. ΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, σελ. 218-9. «Δόμος»)

ΠΕΜΠΤΗ

1

† Περιτομή Ι. Χριστοῦ,
Βασιλείου τοῦ Μεγάλου

«Ο ἔρωτας στὰ χιόνια»
«Ἐρως-ῆρως»
«Ἀμαρτίας φάντασμα»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

2

Σιλβέστρου Ρώμης, Θεαγένους,
Θεοπίστον μαρ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

3

Μαλαχίου προφήτου, Γορδίου μάρτυρος

ΚΥΡΙΑΚΗ

4

† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ.
Σύναξις 70 Αποστόλων

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998

2.1.1911: Θάνατος τοῦ Παπαδιαμάντη.

Τὴν προηγουμένη τοῦ ἀναγγέλθηκε
ἡ ἀπονομὴ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος.

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

5

Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγχλητικῆς (νηστεία)

ΤΡΙΤΗ

6

† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

«Φῶτα Ὄλόφωτα»

ΤΕΤΑΡΤΗ

7

† Τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου

ΠΕΜΠΤΗ

8

ομινίκης όσίας, Γεωργίου Χοζεβίτου,
Θεοφίλου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

9

Πολυεύκτου μάρτυρος,
Εὐστρατίου όσίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

10

Γρηγορίου Νύσσης,
Δομετιανοῦ, Μαρχιανοῦ

KYPIAKH

11

† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ.
Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

12

Τατιανής, Μεστίου,
Ειδομένης μαρτύρων

Πανασέληνος

ΤΡΙΤΗ

13

Ἐφμύλου, Στρατονίκου μαρτ.,
Μαξίμου και σοκαλύβη

ΤΕΤΑΡΤΗ

14

Τῶν ἐν Σινᾶ καὶ Ραϊθῷ
ἀναφεύεντων Πατέρ., Ἀγνῆς

ΠΕΜΠΤΗ

15

Παύλου Θηβαίου,
Ιωάννου Καλυβίτου

«Μὲ τὸν πεζόβολο»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

16

Προσκύνησις ἀλύσεως Ἀπ. Πέτρου,
Πευσίππου

ΣΑΒΒΑΤΟ

17

† Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου,
Γεωργίου Ἰωαννίνων

ΚΥΡΙΑΚΗ

18

† ΤΩΝ 10 ΛΕΠΡΩΝ.
Ἀθανασίου καὶ Κυρῆλλου

«Ο ἔπεισμένος δερβίσης»

1.1903: Ἄρχιζει ἡ δημιουργία
τῆς Φόνιασσας.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

19

Μακαρίου Αἰγυπτίου,
Μάρκου Εὐγενικοῦ

ΤΡΙΤΗ

20

† Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου,
Εὐσεβίου, Ευτιχίου μάρτ.

ΤΕΤΑΡΤΗ

21

Μαξίμου, Νεοφύτου,
Εὐγενίου Τροπεζοῦντος μάρτ.

ΠΕΜΠΤΗ

22

Τιμοθέου ἀποστόλου,
Ἀναστασίου Πέρσου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

23

Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου
Διονυσίου ἐν Ὁλύμπῳ

ΣΑΒΒΑΤΟ

24

Ξένης ὁσίας, Βαβύλα ιεροφ.,
Ζωσμᾶ ὁσίου

K Y P I A K H

25

† TOY ZAKXAIYOY.
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

26

Ξενοφῶντος ὁσίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ

ΤΡΙΤΗ

27

† Ἀνακομιδὴ λειψάνων
Ἴωάννου Χρυσοστόμου

ΤΕΤΑΡΤΗ

28

Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου ὁσ.,
Χάριτος μάρτ.

Nέα Σελήνη

ΠΕΜΠΤΗ

29

† Ἀνακομιδὴ λειψάνων
Ἵγνατίου τοῦ Θεοφόρου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

30

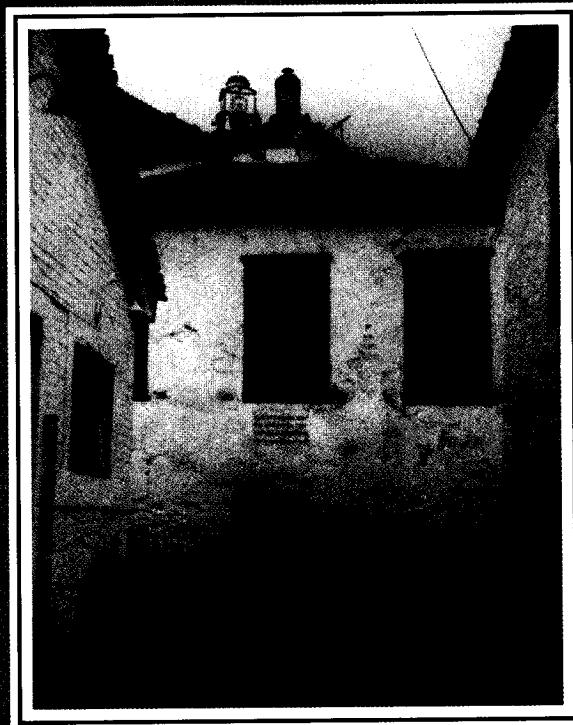
† Τριῶν Ἱεραρχῶν,
Εὗρεσις εἰκόνος Θεοτόκου

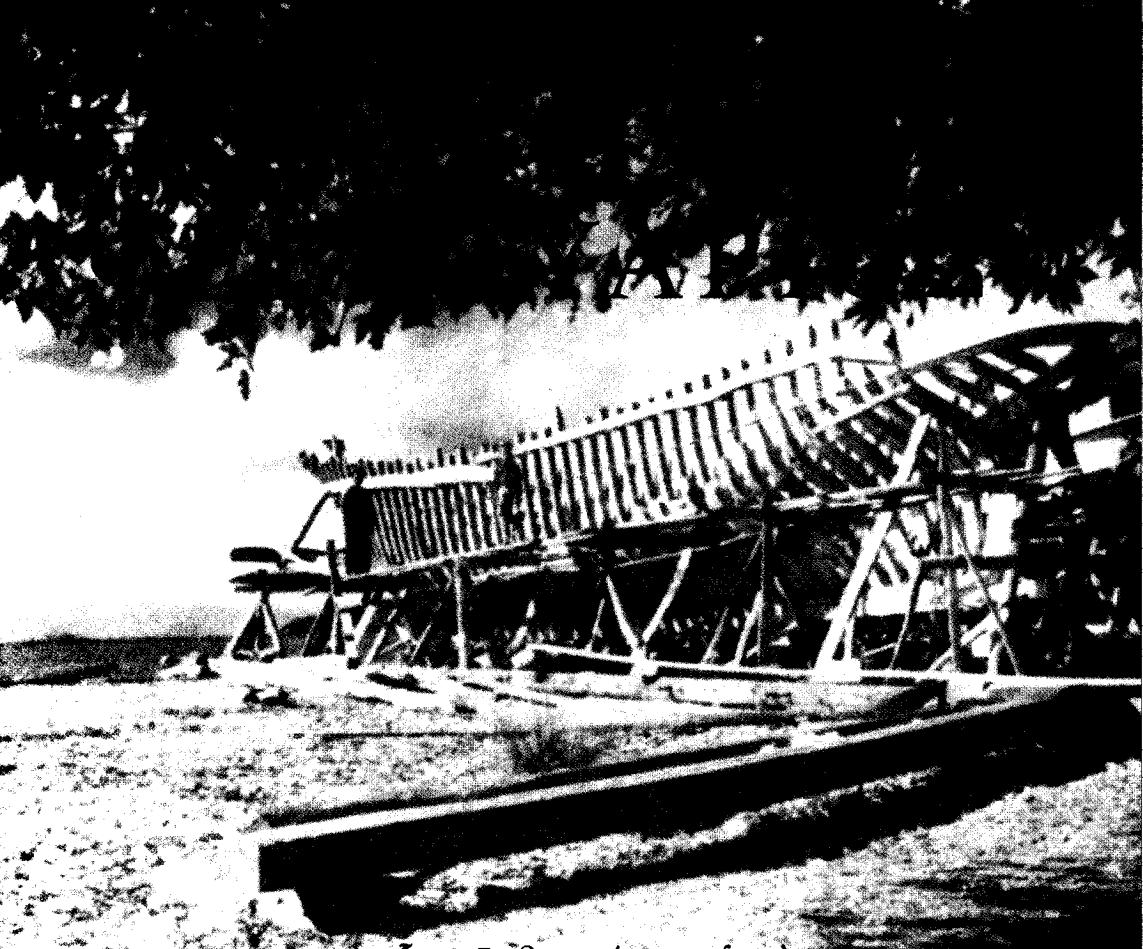
ΣΑΒΒΑΤΟ

31

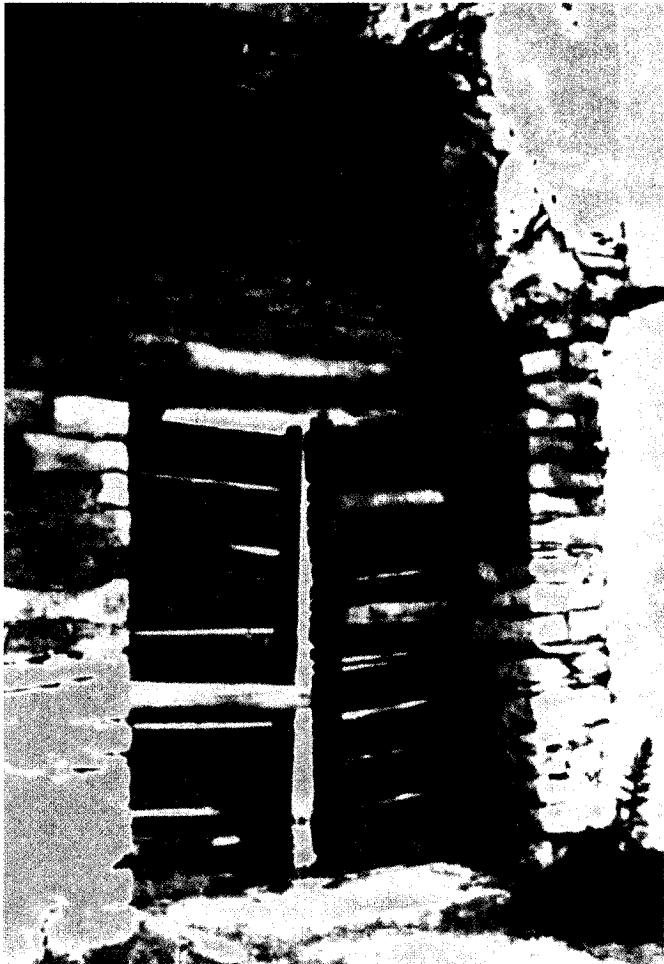
Κύρου καὶ Ἰωάννου
τῶν Ἀναργύρων

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998							
K	Δ	T	T	Π	Π	Σ	
4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	
18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	

Δεν ἦτο Φεβρουάριος ὁ μήν
καὶ δέντρα

Μονή
Άγιου Χαραλάμπους·
ή Ηιλή.

Τὸ παράθυρον ἔτριξεν. Ὁ μπαρμπα-Γιαννιός ἡτο ἀκριβῶς ὑπὸ τὸν ἔξωστην, ἀόρατος ἄνωθεν. Δὲν εἶναι τίποτε. Τὸ παράθυρον ἐκλείσθη στασιαδικῶς. Μίαν στιγμὴν ἀς ἀργοποροῦσε!

“Ο μπαρμπα-Γιαννιός ἐστηρίζετο δρυτιος εἰς τὸν παραστάτην. Ἐδοκίμασε νὰ εἴπῃ τὸ τραγούδι του, ἀλλ’ εἰς τὸ πνεῦμά του τὸ ὑποβρύχιον, τοῦ ἥρχοντο ώς ναυάγια αἱ λέξεις:

«Γειτόνισσα πολυλογού, μακρὺ-στενὸ σοκάκι!...»

Μόλις ἥρθωσε τὰς λέξεις, καὶ σχεδὸν δὲν ἥκούσθησαν. Ἐχάθησαν εἰς τὸν βόμβον τοῦ ἀνέμου καὶ εἰς τὸν στρόβιλον τῆς χιόνος.

— Καὶ ἐγὼ σοκάκι εἶμαι, ἐμορμύρισε... ζωντανὸ σοκάκι.

Ἐξεπιάσθη ἀπὸ τὴν λαβήν του. Ἐκλονήθη, ἐσαρρίσθη, ἔκλινε καὶ ἔπεσεν. Ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς χιόνος, καὶ κατέλαβε μὲ τὸ μακρόν του ἀνάστημα δλον τὸ πλάτος τοῦ μακροῦ στενοῦ δρομίσκου.

“Απαξὲ ἐδοκίμασε νὰ σπωθῇ, καὶ εἴτα ἐναρκώθη. Εὔρισκε φρικώδη ζέστην εἰς τὴν χιόνα.

«Είχαν οἱ φωτιές ἔφωτα!... Είχαν οἱ θηλιές χιόνια!»

Καὶ τὸ παράθυρον πρῷ μιᾶς στιγμῆς εἶχε κλεισθῆ. Καὶ ἀν μίαν μόνον στιγμὴν ἥργοπόρει, διῆσυγιος τῆς Πολυλογοῦς θὰ ἔβλεπε τὸν ἀνθρωπὸν νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς χιόνος.

Πλὴν δὲν τὸν εἶδεν οὕτε αὐτὸς οὕτε κανεὶς ἄλλος. Κ’ ἐπάνω εἰς τὴν χιόνα ἔπεσε χιών. Καὶ ἡ χιών ἐστοιβάχθη, ἐσωρεύθη δύο πιθαμάς, ἐκορυφώθη. Καὶ ἡ χιών ἔγινε σινδών, σάβανον.

Καὶ ὁ μπαρμπα-Γιαννιός ἀσπρισεν δλος, κ’ ἐκοιμήθη ὑπὸ τὴν χιόνα, διὰ νὰ μὴ παρασταθῆ γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος, αὐτὸς καὶ ἡ ζωὴ του καὶ αἱ πράξεις του, ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ, τοῦ Παλαιοῦ Ήμερῶν, τοῦ Τρισαγίου.

(‘Απὸ τὸ διήγημα «‘Ο ‘Εφωτας στὰ χιόνια»)

ΧΩΛΛ ΚΕΪΝ
Ο ΜΑΞΙΩΤΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Α.ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΠΟΣΗΑΣΜΑ

Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ ἔτρεμε καὶ Ἰσθάνετο ναυτίαν. Ἐπροσπάθησε νὰ διμιλήσῃ, ἀλλὰ δὲν ἡδύνατο νὰ ἐκφέρῃ τίποτε εἰμὴ ἄναρρον φωνήν. Καθὼς ἀπεμακρύνετο ὁ Πῆτος, ἔνα νυχτοποῦλο ἐλάλει μελαγχολικῶς ἀνὰ τὴν κοιλάδα. Ὁ Φίλιππος κατεβίβασε τὸ ὑαλωτόν, ἔσυρε τὸ παραπέτασμα, ἤλθε παραπαίων εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς κλίνης.

— Αὐτὸς εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους, διενοήθη.

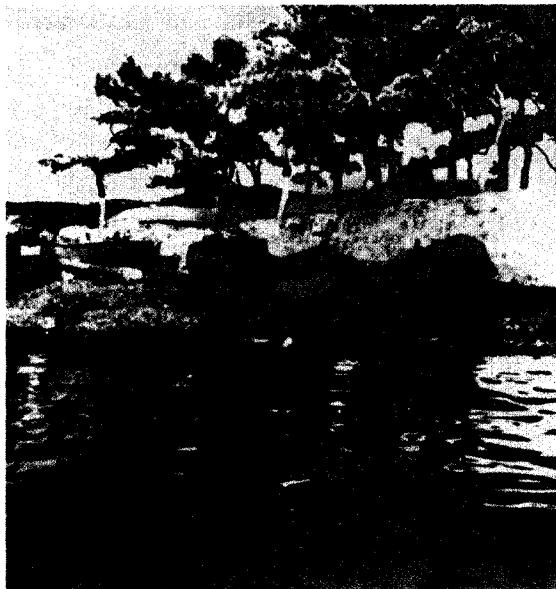
Ἡ διπροσωπία, ἡ ἀπάτη, ἡ καθημερινὴ βάσανος, ὅποῦ τὰ εἶχεν ἀφήσει ἡ Καίτη ὅπισω της, ἀπὸ τοῦδε θὰ ἥσαν ίδικά του! Εἰς μίαν λάμψιν ὡς ἀστραπῆς εἶχεν ἰδεῖ τὸν δρόμον ἐνώπιόν του. Ἡτο ἐπάνω βράχων καὶ χαραμάτων καὶ κρημνῶν, δύον οἱ πόδες του θὰ ὠλίσθαινον εἰς κάθε βῆμα.

Ἡ κεφαλὴ του ἢρχισε νὰ σκοτοδινιᾶ. Ἐλαβε τὴν φιάλην μὲ τὸ μπράντι, ἐγέμισεν ἡμίσιυ ποτήριον, καὶ τὸ ἐρρόφησεν ἀπνευστί. Καθὼς ἔκαμψε τοῦτο, οἱ ὀφθαλμοί του ἀναθεν τοῦ γύρου τοῦ ποτηρίου προσηλώθησαν ἐπὶ τὴν εἰκόνα τῆς μητρός του, ὑπερθεν τῆς ἐστίας. Τὸ πρόσωπον καθὼς τὸ εἶδε τότε δὲν ἦτο τὸ πρόσωπον τῆς περικαλλοῦν νύμφης. Ἡτο τὸ ζῶν πρόσωπον καθὼς τὸ ἐνθυμεῖτο, πλαδαρόν, φουσκωμένον καὶ οἰνοβαρές. Ἐμειδία ἐπ' αὐτὸς καὶ ἔνευε πρός αὐτόν.

Ἡτο ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους τῷ δντι. Ἡτον υἱὸς τῆς μητρός του καθὼς καὶ τοῦ πατρός του. Ὁ πατὴρ εἶχεν ἄρξει ἔως τότε, ἀλλὰ τώρα ἦτο ἡ σειρὰ τῆς μητρός. Δὲν ἡδύνατο ν' ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν. Ἡτο ζῶσα εἰς τὸ αἷμά του, καὶ αὐτὸς ἦτο ίδικός της.

Ποτὲ δὲν εἶχε δοκιμάσει πνευματώδη ποτά, καὶ τὸ μπράντι τὸν ἐζάλισεν ἀμέσως. Αἰσθανόμενος Ἰλιγγον, κατέβαλε προσπάθειαν νὰ ἐκδυθῇ καὶ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς κλίνης. Ἐβγαλε τὸ ἔνδυμα καὶ τὸ γιλέκον του καὶ ἔρριψε τοὺς ἴμαντας ἀνω τῶν ὕμων του. Τότε ἐπεριπάτησε, κ' ἐκφατήθη ἀπὸ τὴν κλίνην. Ἡ χειρὶ του ἔγινε ψυχρὰ κ' ἐξεπιάσθη. Θάμβος καὶ νάρκη τὸν κατέλαβεν. Ἐγλιστρησεν, ἐκυλίσθη, ἔπεσε, καὶ κατέκειτο μὲ τεταμένους βραχίονας ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Ἡ φωτιὰ ἔσβισε καὶ ἡ λάμπτα ἔχαμηλωσε.

Είτα δ ἥλιος ἀνῆλθεν ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Ἡτο ώραία πρωῖα. Ή πόλις ἐξηγείρετο, οἱ ἄνθρωποι ἔχαιρετιζον ἀλλήλους φαιδρῶς εἰς τὰς δόδούς, καὶ χαρμόσυνοι κώδωνες ἤχουν ἀπὸ τὸ μέγα καδωνοστάσιον τοῦ ναοῦ διὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ νέου δικαστοῦ. Ἀλλ' ὁ δικαστής ἔκειτο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μὲν ὑγρὸν μέτωπον καὶ μὲ ἄτακτον κόμην, δπισθεν τοῦ παραπετάσματος τοῦ συνεσκοτισμένου θαλάμου. ■

Φίλτατε Γιάννη,

13 Φεβρ. 1904. — Γράφω ἐκ Βώλου, ὅπου εὑρίσκομαι (ἐπιστρέφων ἀπόφε εἰς Σκίαθον) συνεπείᾳ οἰκογενειακοῦ ἀτυχήματος. Ο ἀδελφός μου, δ ἐν Πορταριᾷ Δημογραμματεὺς, ἔπαθε τὰς φρένας, καὶ ἀνάρρηστος ἔγεινα, διὰ τηλεγραφήματος τοῦ προσταμένου του Δημάρχου, τὴν ἡμέραν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, ὅπως Ἐλθοῦ νά φροντίσω δι' αὐτὸν. Ἐχει πέντε παιδιά.

Ἐκ Σκίαθου σοὶ ἔγραψα ἀπὸ 2 Ιανουαρίου, ἀλλὰ τὸ γράμμα ἔμεινεν ὑπὲρ τὰς δύο ἑβδομάδας εἰς Σκίαθον, ἔνεκα διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας, ἐπειδὴ εἶχον παύσει νά προσεγγίζουν ἀτιμόπλοια. Τοσοῦ παρέπεσε τὸ γράμμα μου. Ἐγράφα, ἀναγγέλλων τὴν λῆψιν τῶν τοιχαρέττων, τῆς ἀποδείξεως τῆς Ἔστίας, κτλ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τί ἄλλο. Γράμμα σου δὲν ἔλαβα, δι' οὐ νά μὲ πληροφορής ἀν ἔλαβες τὰ 747 χειρόγραφα τὰ σταλέντα πρὸ δύο μηνῶν διὰ τοῦ κ. Ν. Φραγκίστα. — Η μετάφρασις τοῦ Γόρδωνος ἔχει φθάσει εἰς τὰ 3/4 (σελ. 1500 περίπου), καὶ θὰ τὴν εἶχα τελειώσει ὡς ἔγριστα, ἀν δὲν ἐνέσκηπτε τὸ διυτίχημα περὶ οὗ ἐν ἀρχῇ εἴπα. Προσπάθησε νά μ' ἐνθυμηθῆς.

Σε ἀσπάζομαι.

ό σòς

Αλ. Παπαδιαμάντης

(Ἐπιστ. πρὸς Γ. Βλαζογιάννη, Ἀλ. Παπαδ. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, ἐπιστ. 201.)

ΚΥΠΙΑΚΗ

1

† ΤΗΣ ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ,
Τρύφωνος, Περπετούας

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

ΔΕΥΤΕΡΑ

2

† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΡΙΤΗ

3

Συμεών τοῦ Θεοδόχου,
Ἄννης Προφήτιδος

ΤΕΤΑΡΤΗ

4

Ισιδώρου Πηλουσιώτου,
Νικολάου Στουδίτου

ΠΕΜΠΤΗ

5

Ἄγαθης μάρτυρος,
Θεοδοσίου ἐν Σκοπέλῳ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6

† Φωτίου πατρός, Κων/λεως,
Βουκόλου ἐπ. Σμύρνης

ΣΑΒΒΑΤΟ

7

Παρθενίου ἐπ. Λαμψάκου,
Λουκᾶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι

ΚΥΡΙΑΚΗ

8

† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ.
(ἀρχὴ Τριωδίου)

————— ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998 ———

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

ΔΕΥΤΕΡΑ

9

Νικηφόρου μάρτ.,
Παγκρατίου ἐπ. Ταυρομενίας

ΤΡΙΤΗ

10

† Χαραλάμπους Ιερομ.,
'Αναστασίου Ιεροσολύμων

ΤΕΤΑΡΤΗ

11

Βλασίου ἐπ. Ιερομ.,
Θεοδώρας Αὐγούστης

Παναξήνος

ΠΕΜΠΤΗ

12

Μελετίου Ἀντιοχείας,
Ἀντωνίου ἐπ. Κων/πόλεως

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

13

Μαρτυνιανοῦ ὁσίου,
Ἀκύλα καὶ Πρισκάλλης ἀπόστ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

14

Αὐξεντίου, Μάρωνος,
Ἄβραάμου ὁσίου

ΚΥΠΙΑΚΗ

15

† ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ.
Ὀνησίμου ἀπ., Εὐσεβίου

«Γυνὴ πλέουσα»

13.2.1904: «Ο ἀδελφός μου ἔπαθε
τὰς φρένας».

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	
22	23	24	25	26	27	28	

ΔΕΥΤΕΡΑ

16

Παμφίλου μάρτ. Φλαβιανοῦ
Πατρ. Κων/λεως

ΤΡΙΤΗ

17

† Θεοδώρου Τήρωνος.
Μαρκιανοῦ. Πουλχερίας

ΤΕΤΑΡΤΗ

18

Λέοντος Ρώμης,
Αγαπητοῦ ἐπισκ. διμολογητοῦ

ΠΕΜΠΤΗ

19

Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας,
Ἀρχίππου ἀπόστ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

20

Λέοντος Κατάνης, Ἀγάθωνος,
Βησσαρίωνος

ΣΑΒΒΑΤΟ

21

† Ψυχοσάββατον. Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις

ΚΥΡΙΑΚΗ

22

† ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΕΩΝ.
Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτ.

«Ἀποκριάτικη νυχτιὰ»
(α΄ δημ. 17.2.1892)

————— ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998 ———

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

ΔΕΥΤΕΡΑ

23

† Πολυκάρπου Σμύρνης,
Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψάντων

ΤΡΙΤΗ

24

Α' καὶ Β' εὑρεσις Τιμίας
Κεφαλῆς Προδόρου

ΤΕΤΑΡΤΗ

25

Ταρασίου ἀρχιεπ. Κων/λεως, Ἀλεξανδρού

ΠΕΜΠΤΗ

26

Πορφυρίου ἐπ. Γάζης,
Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος

Νέα Σελήνη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

27

Προκοπίου ὁμολογητοῦ,
Γελασίου, Στεφάνου

ΣΑΒΒΑΤΟ

28

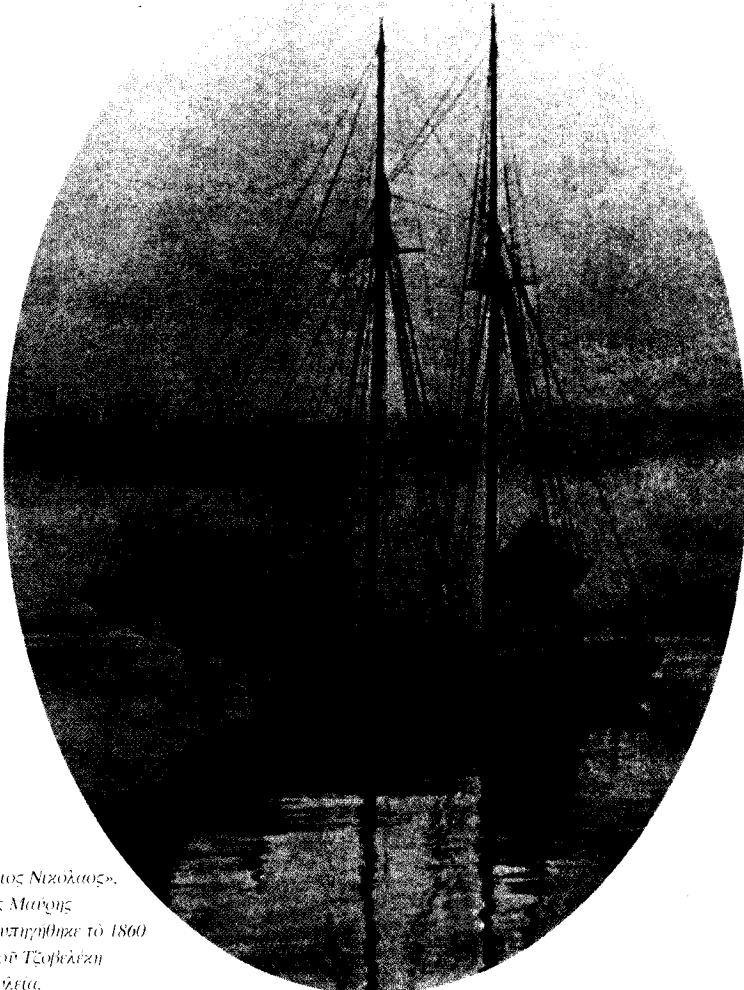
Βασιλείου ὁμολογητοῦ,
Βάρσου, Νέστορος

«Νεκρός ταξιδιώτης»

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1998							
K	Δ	T	T	Π	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	
22	23	24	25	26	27	28	

κατά Μαρτινόν μήνα.
παροος ἐφεδρόθεα
ευχε
καὶ κατεφέστο
μετά χρόνου..

Η σκοτια «Άγιος Νικολάος»,
«τὸ ποντάρια τῆς Μανῆς
Θείλασσας». Ναυηγήθηκε τὸ 1860
στὸ παραπάνω τοῦ Τζοφλέρην
μὲ σαιαθτικὴ ζητεῖα.

»Καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ τοὺς ἔφτασε ἡ ἀρμάδα μὲ τὸ τούρκικό τ’ ἀσκέρι ἦταν μοναχοί ὁ Νικοτάρας κι ὁ Σταθᾶς. Καὶ σὰν τοὺς ἔρριξαν οἱ Τοῦρκοι τρεῖς κανονιές, ἀναψε τὸ τουφέκι, κι ἀρχισε τὸ τόπι νὰ δουλεύῃ, τὸ καράβι τοῦ Νικοτσάρα ἐπιάστηκε μὲ τὴν τούρκικη φεγγάδα ξάρτια μὲ ξάρτια, σὰν δυὸ κακές γειτόνισσες ποὺ μαλώνουν, καὶ πιάνονται μαλλιά μὲ μαλλιά. Μὰ ὁ Νικοτάρας μὲ τὸν μπαλτά τοῦ ἔσπασε τοὺς γάντζους κ’ ἔκοψε τὰ μπαστούνια τοῦ Τούρκου, κ’ ἐγλύτωσε τὸ καράβι του ἀπ’ τὰ δόντια τοῦ θεριοῦ. Μὰ τὴν τελευταία στιγμή, ἐκεὶ ποὺ νικούσαν οἱ δικοί μας, καὶ τὸ μπουλούκι τὸ ωμαίκο ἐφώναξε βρίζοντας τὴν πίστη τῶν Τούρκων, ἔνα βόλι τοῦ ἥρθε τοῦ Νικοτσάρα, κ’ ἐχώθηκε στὴν κοιλιά του, καὶ τὸν ἐλάβωσε βαθιά. Μὰ τὸ παλληκάρι τὸ καλό, εἶναι παλληκάρι καὶ στὸ θάνατό του. “Μ’ ἔφαγαν τὰ σκυλιά”, εἶπε μιά, καὶ σφίγγοντας τὰ δόντια, βαστώντας μὲ τὸ χέρι τὰ σωθικά του, ποὺ ἔχυνόντανε ἀπ’ τὴν κοιλιά, βαστώντας μὲ τὰ δόντια τὴν ψυχή του, ποὺ τοῦ ἔφευγε ἀπ’ τὸ στόμα, ἐπρόφτασε κ’ εἶπε: «Συντρόφια! πιάστε με καὶ καθίστε με ἀπάνω ἐκεὶ στὰ σκοινιά, κι ἀκουμπητήστε με ἀπάνω στὸ κατάρτι... γιὰ νὰ μὴν τὸ καταλάβουν τὰ σκυλιὰ πὼς μὲ σκότωσαν καὶ πάρουν θάρρος... γιὰ νὰ μὴν τὸ μάθουν κ’ οἱ δικοί μας καὶ δειλιάσουνε». Καθὼς τοὺς εἶπε, τὸ κάμανε, καὶ τὸν ἀκούμπησαν μισαποθαμένον στὸ κατάρτι... κ’ οἱ Τοῦρκοι βλέποντας ἀπ’ ἀντίκρυ, ἐτρόμαξαν κ’ ἐλέγανε: “Τσάρας ρεῖς! Τσάρας ρεῖς!” Ο καπετάνιος ὁ Τσάρας! ὁ καπετάνιος ὁ Τσάρας! Κ’ οἱ δικοί μας, ἀπ’ τ’ ἄλλα τὰ καράβια, δὲν τὸ πῆραν μυρούδια κ’ ἐστάθησαν ἀνδρειωμένοι, κ’ ἔδιωξαν τὴν τούρκικη ἀρμάδα. Κι ὅταν ἡ ἀρμάδα ἔγινε ἀφαντή, τότε τὸ ἔμαθαν, κ’ ἐγύρισαν πίσου στὸ νησί μας, γιὰ νὰ θάψουν τὸ Νικοτσάρα, ποὺ πέθανε κρατώντας μὲ τὰ χέρια τ’ ἀντερά του γιὰ νὰ μὴ χυθοῦν, μὲ τὰ δόντια τὴν ψυχή του γιὰ νὰ μὴ φύγῃ. Κ’ ἥρθαν καὶ τὸν ἔθαιψαν, κάτου στὸ Λεχούνιον κοντά στὴν ἄμμο, στὸ γιαλό, καὶ τότες τοῦ βγάλανε καὶ τραγούδι:

...Κ’ ἐκεῖνος ποὺ φοβέριζε καὶ δλοι τὸν ἐτρέμαν,
ἐπῆγαν καὶ τὸν θάψανε στοῦ Λεχουνιοῦ τὸ ρέμα.»

(΄Από τὸ διήγημα «Στὴν Ἀγι-Ἀναστασά»)

ΘΩΜΑΣ ΓΟΡΔΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ (ΑΝΕΚΔΟΤΗ)

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Α Η Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Μεταξὺ τῶν ναυτικῶν συμβεβηκότων τοῦ ἔτους, δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ἐν θαυμάσιον παράδειγμα δεξιᾶς τόλμης, τὸ ὅποιον κατώρθωσαν εἰκοσιδύο Ἐλληνες συλληφθέντες ἐπὶ μικροῦ πειρατικοῦ πλοίου ὑπὸ ἐνός Αὐστριακοῦ μοιράρχου, καὶ παραδοθέντες εἰς τὸν Πασᾶν τῆς Σμύρνης, δοτὶς τοὺς ἔστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Δεμένοι εἰς τὰ δπίσθια τῶν ἵπαντων τῆς στρατιωτικῆς συνοδίας τῶν, ἐσύρθησαν εἰς Μωχαλλίτς, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ρυνδάκου, καὶ ἐκεῖ ἐρρίφθησαν δεμένοι χειροπόδαρα εἰς ἐν πλοῖον μὲ πλήρωμα ἐκ 17 Τούρκων, τὸ ὅποιον, διαπλεῦσαν τὴν Προποντίδα, ἦγκυροβόλησε πρὸ τοῦ Κοὺμ Καπουσί, συνοικίας τῆς αὐτοκρατορικῆς πόλεως. Ἐπειδὴ ὑπῆρχε πρόθεσις νὰ τοὺς ἀποβιβάσουν τὴν ἐπιοῦσαν, τρεῖς Μουσουλμάνοι ἥγρυπνουν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἔξεφάντωναν εἰς τὸν θαλαμίσκον. Εἰς τῶν Ἐλλήνων ἔκοψε μὲ τοὺς ὁδόντας του τὸ σχοινίον τὸ περισφίγγον τὰς χεῖρας τοῦ πλοιάρχου τῶν, οὗτος δὲ ἔλυσε τοὺς συντρόφους του· τότε ἀνῆλθον εἰς τὸ κατάστρωμα, ἥρπασαν τὰ ὅπλα τῶν Τούρκων, ἐφόνευσαν ἢ ἐβίασαν αὐτοὺς νὰ πηδήσουν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὐρίου δόντος τοῦ ἀνέμου, πάραυτα ἔκαμαν πανιὰ καὶ διεσχισαν τὴν θάλασσαν τὸν Μαρμαρᾶ. Εἰς τὰ Δαρδανέλλια ἔχαιρετισθησαν ἀπὸ τὰ φρούρια καὶ διετάχθησαν νὰ πλησιάσουν πλὴν ἀπαντήσαντες τουρκιστὶ διτὶ ἔφερον κατεπειγούσας διαταγὰς εἰς τὸν στόλον, καὶ δὲν ἤδυναντο ν' ἀναστείλωσι τὸ δένμα, ἔλαβον ἀδειαν νὰ διέλθουν. Παρὰ τὴν Τένεδον συνίντησαν ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ Τουρκικὴν φρεγάταν ἥτις τοὺς καταδίωξε· τότε ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ ἔπλευσαν ὑπὸ τὰ κανόνια τοῦ φρουρίου ἀπατηθείσα ἀπὸ τὸ τέχνασμα τοῦτο, ὅπως καὶ ἀπὸ τὰς γενειάδας καὶ τὰς Τουρκικὰς περιβολάς τῶν, ἡ φρεγάτα ἀντιπάρεπλευσεν ἀφῆσασα αὐτούς. Καὶ πάλιν, ὀγκυροβόλήσαντες, εἶδον ἐρχόμενον ἐν Σπετσιώτικον καταδρομικόν, τὸ ὅποιον τοὺς ἐπυρροβόλησεν· ὅταν ὅμως ἐπλησίασεν, εὐθὺς τοὺς ἀνεγνώρισε, καὶ μετὰ πέντε ἡμέρων πλοῦν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, ἔφθασαν εἰς Ψαρά, καὶ ἐκέρδισαν 17 χιλ. φράγγα παλήσαντες τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἐπιπλα τῶν Τούρκων, τῶν πρώτην δεσμοφυλάκων τῶν.

Σκιάθος, τὸ Νότιο Αιγαίν (1890 περίπου)

”Οταν ἡ πριγκήπισσα Μαρία δργάνωσε γιὰ τιμὴ τοῦ Παπαδιαμάντη μιὰ μεγάλη φιλολογικὴ γιωρτὴ στὸν «Παρνασσό», ὅλη ἡ Ἀθήνα πῆγε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ συγγραφέα. Εἶχε καταιφύγει στὴ φιλοξενία τοῦ Νίκου καὶ τῆς Πολυξένης Μπούκη. Κάθισαν ἔξω, στὴ μικρὴ ταράτσα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τότε εἶπε:

— Ἐπόψε μὲ περιμένει ἡ Πριγκήπισσα Μαρία, μὲ ὅλη τὴν πλούσια κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν.

Οἱ Μπούκηδες σαστισμένοι: — Μά, κύριε Ἀλέξανδρε, τί κάνετε λοιπὸν ἐδῶ; θ' ἀργήσετε πολὺ. Δέν εἶναι σωστό νὰ σᾶς περιμένουν. Τί θὰ ποῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;

— Ἐννοια σας, κυρία Πολυξένη. Εἴμαι πολὺ καλύτερο μαζί σας. “Ολ’ αὐτὰ δέν ἔχουν γιὰ μένα καμιὰ σημασία. Προτιμῶ νὰ περάσω τὴ βραδιὰ στὸ σπίτι σας. Κυρία Πολυξένη, κάνε μου, παρακαλῶ, ἔνα χαμομήλι, καὶ δός μου ἓνα σπίρτο.

“Αναψε τὸ τσιγάρο του καὶ ἀρχίσε νὰ ψάλλῃ.

(*Οκτ. Μερλιέ, Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ, ΓΡΑΜΜΑΤΑ, σελ. λ'-λα').*

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

1

† ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.
Εύδοκίας δόσιμ., Μαρκέλλου

— ΜΑΡΤΙΟΣ 1998 —

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Μάρτιος 1908: Όριστική έπιστροφή στή Σκιάθο.

ΔΕΥΤΕΡΑ

2

Καθαρά Δευτέρα. Ήσυχίου,
Ενθαλίας (άρχη νηστ.)

ΤΡΙΤΗ

3

Εύτροπίου, Βασιλίσκου, Θεοδωρήτου

ΤΕΤΑΡΤΗ

4

Γερασίμου ἐν Ἰορδάνῃ,
Κοδράτου, Ακακίου

4.3.1851: Γέννηση τοῦ Παπαδιαμάντη
στὴ Σκιάθο.

ΠΕΜΠΤΗ

5

ονονος, Εὐλαμπίου, Ἀρχελάου μαρτ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6

† Α' Χαιρετισμοί, ἐν Ἀμφίπολι 42 μαρτ.,
Ἀρχαδίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

7

† Ἀγίου Θεοδώρου,
μνήμη τοῦ διάκονού του θαύμ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

8

† Α' ΝΗΣΤΕΙΩΝ.
ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ΔΕΥΤΕΡΑ

9

† Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 Μεγάλων Μαρτύρων

ΤΡΙΤΗ

10

Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ
καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων

ΤΕΤΑΡΤΗ

11

Σωφρονίου Ἱεροσ.,
Θεοδώρας ἐν Ἀρτῃ

ΠΕΜΠΤΗ

12

εοφάνους όμολ., Γρηγορίου διαλόγ.,
Συμεών θεολ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

13

† Β' Χαιρετισμοί. Νικηφόρου Κων/λεως,
Χριστίνης

Πανσέληνος

«Τὸ μυρολόγι τῆς φώκιας»

ΣΑΒΒΑΤΟ

14

Βενεδίκτου δούλου,
Εὐσῆμου Λαμψάκου όμολ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

15

† Β' ΝΗΣΤΕΙΩΝ.
Γρηγορίου Παλαμᾶ

«Τὸ νησὶ τῆς Οὐρανίτσας»

13.3.1908: Έορτή στὸν «Παρνασσὸ»
γιὰ τὴ φιλολογικὴ του εύκοσιπενταετηρίδα.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ΔΕΥΤΕΡΑ

16

Σαββάτου, Ρωμανοῦ,
Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ

ΤΡΙΤΗ

17

Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ,
Θεοστηρίκτου

ΤΕΤΑΡΤΗ

18

Κυριλλου Τεροσόλύμων,
Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος

ΠΕΜΠΤΗ

19

Χρυσάνθου καὶ Δαρείας μαρτύρων

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

20

† Γ'. Χαιρετισμοί.
Τῶν ἐν Μονῇ Ἀγ. Σάββα μαρτ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

21

Ιακώβου διμολ.,
Θωμᾶ Κινηλεως, Φιλήμονος

ΚΥΡΙΑΚΗ

22

† ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ,
Βασιλείου Ἀγκύρας

— ΜΑΡΤΙΟΣ 1998 —

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ΔΕΥΤΕΡΑ

23

Νίκανος και 199 μαθητῶν
αὐτοῦ μαρτύρων

ΤΡΙΤΗ

24

Ἄρτέμιονος, Ζαχαρίου,
Παρθενίου Κων/λεως

ΤΕΤΑΡΤΗ

25

† Ο Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου.
Ἐθνικὴ ἑορτὴ

ΠΕΜΠΤΗ

26

Ξεις πρόσως τημήν Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

27

† Δ' Χαιρετισμοί. Ματρώνης,
Λυδίας, μαρτ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

28

Τλαριώνος ὁσίου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70

Nέα Σελήνη

ΚΥΡΙΑΚΗ

29

† Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ.
Μάρκου Ἀρεθουσίων, Ἰωάν. Κλίμακ.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ΔΕΥΤΕΡΑ

30

Ιωάννου συγγραφέως τῆς Κλίμακος

ΤΡΙΤΗ

31

Υπατίου ἐπ. Γαγγρῶν,
Ἀκαδίου ὁμολογητοῦ

«Υπὸ τὴν βασιλικὴν δοῖν»

Ο Άλεξανδρος Παπαδιαμάντης ύπηρξε μεταξύ τῶν πρώτων συγγραφέων τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, διτις ἤκουσε τὴν μεγάλην φωνὴν τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ: «Εἶναι καιρός πλέον ἡ φιλολογία νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τέχνη τῶν αἰθουσῶν, διὰ νὰ γίνη τέχνη τοῦ λαοῦ». Υπῆρχεν ἐποχὴ καὶ οὐχὶ πολὺ μιακράν ἀπὸ ήμισι, κατὰ τὴν ὁποίαν δοῖοι οἱ ἀνθρωποι δὲν εἶχον τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἀπέναντι τῆς φιλολογίας. Υπῆρχον πατρίκιοι καὶ πληρεῖοι καὶ διὰ τὰ γράμματα. Ή φιλολογικὴ πολιτογράφησις ἀπενέμετο προνομιακῶς καὶ ἡ ἀναπαράστασις τῆς ζωῆς, τῶν αἰσθημάτων, τῶν παθῶν, τῶν ὀδυνῶν, τῶν χαρῶν τῆς ἐσταμάτας ἐμπρός εἰς τὴν καλύψην ἢ τὸ χαμόσπιτον. Αἱ ψυχαὶ οὗτως ἦσαν διηρημέναι εἰς τάξεις, καὶ ὁ συγγραφεὺς δὲν ἔτολμα νὰ ἐκλέξῃ τοὺς ηρωας τοῦ ἔργου του μεταξύ τῶν ἀπλῶν καὶ ἀνωνύμων ἀνθρώπων, τοὺς ὅποιους ἔκαστος διαγωνίζει κάθε στιγμὴν εἰς τὸ δρόμον. Δὲν εἶναι σήμερον ἡ στιγμὴ ν' ἀναφέω τοὺς ἐγγάτας τῆς μεγάλης φιλολογικῆς ἐπαναστάσεως, ἡ ὅποια ἀπέδιωκε δικαιώματα ἴσωπολιτείας εἰς ὅ,τι ξῆ, πάλλεται, αἰσθάνεται. Ο συγγραφεὺς, τὸν ὅποιον χαιρετίζομεν σήμερον μὲ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἐκτίμησίν μας, εἶναι εἰς ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔξετεναν τὴν μεταπολίτευσιν μέχρις ημῶν. Εἶναι εἰς ἀπὸ τοὺς λύσαντας τὰ δεσμὰ τῶν δουλοπαρούσων τῆς δημιουργικῆς φιλολογίας καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἰσήγαγε τὸν ἀφελῆ ὄγρότην, τὸν ἀπλούκον ἀλιέα, τὴν εὔπιστον καὶ εὐλαβῆ γραῖαν, τὸ ἀθῶν παιδίον εἰς τὴν ζωὴν τῆς φαντασίας καὶ ἔδικεν εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τῆς εἰσόδου εἰς τὸν κόσμον τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ αἰσθήματος.

(Απόσπ. ἀπὸ τὴν ὁμιλία «Ἄλ. Παπαδιαμάντης» τοῦ Δ. Κακλαμάνον στὴν 25ητηρίδα.

NEA ZΩΗ, Δ' 1908.)

ΜΑΡΤΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ήμερολόγιο(v) (τὸ) μιγν., νεώτ. κ. δημ. πίναξ ἡ βιβλίον ἐν ᾧ ἀναγράφονται κατὰ σειράν αἱ ἡμέραι ἐκάστου μηνὸς τοῦ ἔτους ὡς καὶ αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς αὐτὰς ἑορταί, φάσεις τῆς σελήνης κττ., καλαντάρι, καζαμίας: Πλούτ. Κατσ. 59 ἡ δὲ τοῦ ἡμερολογίου (δ. γρ.-λογείου) **διάθεσις καὶ διόρθωσις τῆς περὶ χρόνον ἀνωμαλίας**: 2) σύστημα μετρήσεως τοῦ χρόνου κατὰ μονάδας, καθοριζόμενης ἰδίως τῆς διαρκείας καὶ διαιρέσεως τοῦ ἔτους ἐπὶ τῇ βάσει ὥρισμένων οὐρανίων φαινομένων: **ἀττικὸν ἡμερολόγιον - βαβυλωνιακὸν - ιουλιανὸν - γρηγοριανὸν - ἑβραϊκὸν - μουσουλμανικόν**: 3) εἰδ. κατάλογος τῶν ἀγίων, μαρτύρων κττ. μετὰ τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτῶν: 4) νεώτ. κ. δημ. βιβλίον ἐν ᾧ σημειοῖ τις τὰ κυριώτερα γεγονότα ἐκάστης ἡμέρας ἡ τοῦ βίου ἀτόμου τινός: // εἰδ. ναυτ. βιβλίον τηρούμενον ἐν τοῖς πλοίοις, ἐν ᾧ σημειοῦνται τὸ καθ' ἐκάστην ὑπὸ τοῦ πλοίου διανυόμενον διάστημα, ἡ ταχύτης, τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσόν τοῦ φορτίου, ὡς καὶ πᾶν τὸ κατὰ τὸν πλοῦν συμβάν κττ.: // εἰδ. ἐμπορ. βιβλίον, κατάστιχον, ἐν ᾧ καταχωρίζει πᾶς ἐμπορος τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἐμπορικάς πράξεις κατὰ σειράν καὶ τάξιν χρονολογικήν: // εἰδ. στρατ. τὸ ὑπὸ τῶν συνταγμάτων ἡ ἄλλων στρατιωτικῶν μονάδων τηρούμενον βιβλίον, ἐν ᾧ σημειοῦνται χρονολογικῶς αἱ πορεῖαι, αἱ πολεμικαὶ πράξεις ἡ ἄλλα ὑπηρεσιακά συμβάντα: // εἶδος σημειωματαριών, ἐν ᾧ, μετὰ τὴν ἀναγραφὴν τῆς ἡμερομηνίας, ἀφίεται λευκός χῶρος ἵνα σημειωθῶσιν ἐν αὐτῷ πρὸς ὑπόμνησιν ἡμέραι καὶ ὡραι δρισθεισῶν συνεντεύξεων ἡ πράξεις καθ' ἡμέραν γενόμεναι: // εἰδ. λογοτεχν. ὡς οὐσ. συλλογὴ λογοτεχνημάτων ἡ ἄλλων ποικίλων πραγματειῶν ἡ πληροφοριῶν, ἡς προτάσσεται ἡμερολόγιον, ἐκδιδομένη ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους: **πασχαλινὸν ἡμερολόγιον**: 5) Ἡσ. «μέρος τι τῶν περὶ τὴν κύστιν».

ήμερολόγιο(v) (τὸ) μιγν., νεώτ. κ. δημ. πίναξ ἡ βιβλίον ἐν ᾧ ἀναγράφονται κατὰ σειράν αἱ ἡμέραι ἑκάστου μηνὸς τοῦ ἔτους ὡς καὶ αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς αὐτὰς ἔορται, φάσεις τῆς σελήνης κττ., καλαντάρι, καζαμίας: Πλούτ. Κατσ. 59 ἡ δὲ τοῦ ἡμερολογίου (δ. γρ.-λογείου) **διάθεσις καὶ διόρθωσις τῆς περὶ χρόνον ἀνωμαλίας**: 2) σύστημα μετρήσεως τοῦ χρόνου κατὰ μονάδας, καθοριζόμενης ἰδίως τῆς διαρκείας καὶ διαιρέσεως τοῦ ἔτους ἐπὶ τῇ βάσει ὥρισμένων οὐρανίων φαινομένων: **ἀττικὸν ἡμερολόγιον - βαβυλωνιακὸν - ιουλιανὸν - γρηγοριανὸν - ἐβραϊκὸν - μουσουλμανικόν**: 3) εἰδ. κατάλογος τῶν ἀγίων, μαρτύρων κττ. μετὰ τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἔορτάζεται ἡ μνήμη αὐτῶν: 4) νεώτ. κ. δημ. βιβλίον ἐν ᾧ σημειοῖ τις τὰ κυριώτερα γεγονότα ἑκάστης ἡμέρας ἡ τοῦ βίου ἀτόμου τινός: // εἰδ. ναυτ. βιβλίον τηρούμενον ἐν τοῖς πλοίοις, ἐν ᾧ σημειοῦνται τὸ καθ' ἑκάστην ὑπὸ τοῦ πλοίου διανυόμενον διάστημα, ἡ ταχύτης, τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φορτίου, ὡς καὶ πᾶν τὸ κατὰ τὸν πλοῦν συμβάν κττ.: // εἰδ. ἐμπορ. βιβλίον, κατάστιχον, ἐν ᾧ καταχωρίζει πᾶς ἐμπορος τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἐμπορικάς πράξεις κατὰ σειράν καὶ τάξιν χρονολογικήν: // εἰδ. στρατ. τὸ ὑπὸ τῶν συνταγμάτων ἡ ἄλλων στρατιωτικῶν μονάδων τηρούμενον βιβλίον, ἐν ᾧ σημειοῦνται χρονολογικῶς αἱ πορεῖαι, αἱ πολεμικαὶ πράξεις ἡ ἄλλα ὑπηρεσιακά συμβάντα: // εἶδος σημειωματαρίου, ἐν ᾧ, μετὰ τὴν ἀναγραφὴν τῆς ἡμερομηνίας, ἀφίεται λευκός χῶρος ἵνα σημειωθῶσιν ἐν αὐτῷ πρὸς ὑπόμνησιν ἡμέραι καὶ ὡραι δρισθεισῶν συνεντεύξεων ἡ πράξεις καθ' ἡμέραν γενόμεναι: // εἰδ. λογοτεχν. ὡς οὖσ. συλλογὴ λογοτεχνημάτων ἡ ἄλλων ποικίλων πραγματειῶν ἡ πληροφοριῶν, ἡς προτάσσεται ἡμερολόγιον, ἐκδιδομένη ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους: **πασχαλινὸν ἡμερολόγιον**: 5) Ἡσ. «μέρος τι τῶν περὶ τὴν κύστιν».

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ
ΤΟΜΟΣ Δ' - ΣΕΛΙΣ 3258
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ» ΑΘΗΝΑΙ 1964

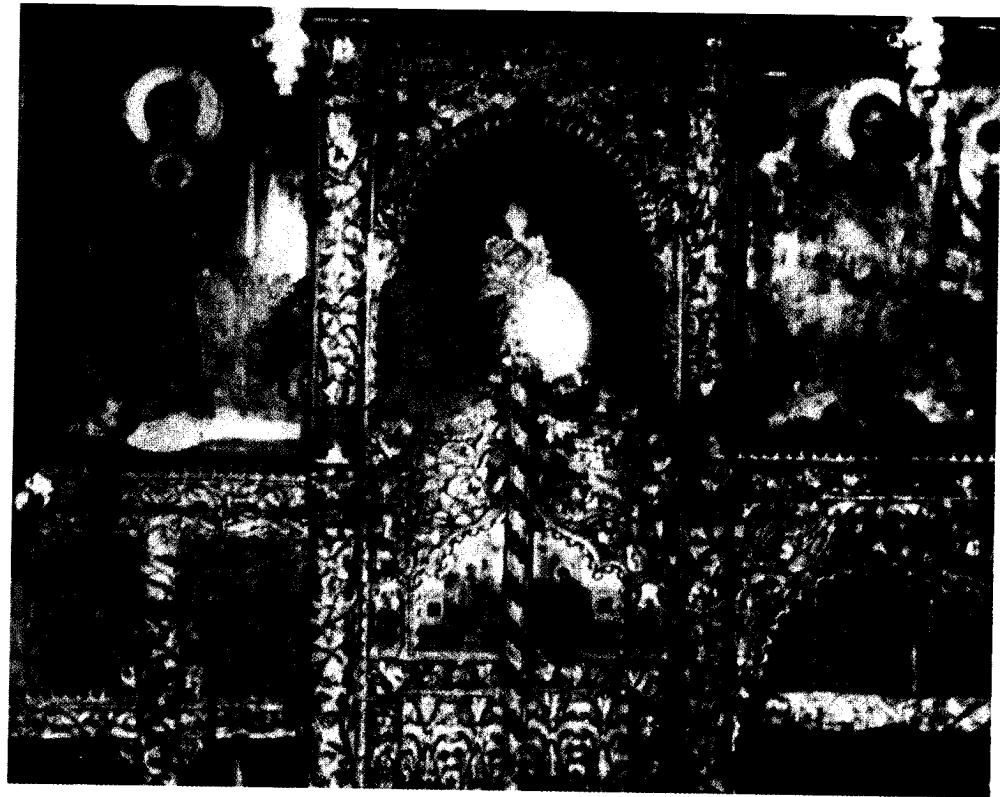

ISBN 960-7746-03-1

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Στό Χριστό στό Κάστρο: τέμπλο.

‘Ο Μπαρέκος, τρέξας, τὸν ἔδραξεν ισχυρῶς ἀπὸ τὸν βραχίονα.

– Που πάς, μπαρμπα-Κόλια; είπε. Τώρα δὲ σ’ ἀφήνουμε... τελείωσε! Φέτος θὰ κάμιωμε ‘Ανάσταση μαζί!...

‘Ο Σταμάτης, μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια, ἀρχισε μὲ τὸ φανάρι τὸ ὄποιον ἐκράτει, νὰ κάμηνη κινήματα ώς νὰ ἐλιβάνιξε, πρὸς τὸ βάθος εἰς τὸ μέρος δπου ίστατο τὸ σύμπλεγμα τοῦ Μπαρέκου καὶ τοῦ μπαρμπα-Κόλια.

‘Ο γέρων ἐφαίνετο ἀληθῆς λυκάνθρωπος. Ἐφόρει εἶδος ράσον, ἀπροσδιορίστου χρώματος, καὶ μαύρην σκούψιαν, είχε μακρὰν κόμην μαύρην ἀκόμη, καὶ ψαρά, σγουρὰ γένεια. Ἐδυσανασχέτει διότι τὸν ἐκράτει μὲ τὴν ρωμαλέαν χεῖρά του δ Μπαρέκος, ἥθελε νὰ φύγη.

– Ἀφ’σε με νὰ ζήσης! Δὲν μπορῶ!... τί ‘Ανάσταση νὰ κάμω ’γώ... τί μὲ θέλετ’ ἐμένα... Ἐσεῖς κάμετε ‘Ανάσταση. Μὲ γειά σας, μὲ χαρά σας!... Πάω στὸ καλύβι μου, ’γώ!

Τότε ὁ παπα-Γαρόφαλος ἔλαβε τὸν λόγον:

– Νά ‘χης τὴν εὐχὴν τοῦ Χριστοῦ, παιδί μου! ‘Ελα!... Νά πάρης εὐλογία!... Νά μοσχοβολήσ’ ἡ ψυχὴ σου! ‘Ελα ν’ ἀπολάψης τὴ χαρὰ τοῦ Χριστοῦ μας! Μήν ἀδικῆς τὸν ἑαυτόν σου! Μήν κάνης τοῦ ἐχτροῦ τὸ θέλημα!... Πάτα τὸν πειρασμό! ‘Ελα, Κόλια! ‘Ελα, Νικόλαε, ἔλα, Νικόλαε μακάρει! ‘Ο ἄγιος Νικόλαος νὰ σὲ φωτίσῃ!

‘Ο μπαρμπα-Κόλιας ἥθελε νὰ ἔλθῃ, ἀλλ’ ἐντρέπετο. Ἐπαραξενεύετο πολύ, θὰ ἐπεθύμει νὰ τὸν ἀπῆγον διὰ τῆς βίας.

‘Ο Μπαρέκος, ώς νὰ εἶχεν εἰσδύσει εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς του, ἔκραξε τοὺς δύο ἄλλους βιοσκούς πλησίον του. Οὗτοι, ήμιπαιίζοντες, ήμισπουδάζοντες, ἔβαλαν τὰς χεῖράς των εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὰς ὡμοπλάτας τοῦ Κόλια. Ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει τὸν ἀπήγαγον, κάτω νεύοντα, ἐπιθυμοῦντα ν’ ἀκολουθήσῃ, καὶ τείνοντα ν’ ἀποσκιρτήσῃ.

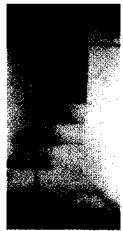
ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ Γ. ΦΑΡΡΑΡ
O BΙΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Α Π Ο Σ Ρ Α Σ Μ Α

Η ΝΥΞ ΠΑΡΗΛΘΕ, καὶ πρὶν τὸ λυκαυγές ἀρχίσῃ νὰ ὑποφώσῃ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ μεγάλη ἥμερα τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα, ἡ περιπαθὴς ἀγάπη τῶν γυναικῶν ἐκείνων αἵτινες προσεκαρτέρησαν τελευταῖαι παρὰ τὸν Σταυρόν, τὰς ἔκαμε καὶ πρωΐνωντάτας παρὰ τὸν τάφον. Φέρουσαι μεθ' ἑαυτῶν τὰ πολύτιμα ἀρώματά των, ἀλλ' οὐδὲν γνωρίζουσαι περὶ κουστωδίας καὶ σφραγίσεως, ἐναγωνίως ἥρωτων ἀλλήλας, καθὼς ἔτρεχον μὲ δειλὰ καὶ θλιβερὰ βίηματα εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὸ ὠχρὸν φέγγος τῆς σελήνης καὶ τοῦ λυκαυγοῦ. «Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου». Αἱ δύο Μαρίαι ἔτρεχον πρῶται εἰς τὴν πορείαν ταύτην τῆς ἀφοσιώσεως, μετ' αὐτᾶς δὲ ἥρχοντο ἡ Σαλώμη καὶ ἡ Ἰωάννα. Κατ' ἄλλους ἡ «Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μῆτρος» ἦτο αὐτὴ ἡ Θεοτόκος Μαρία, λαμβάνουσα τὸν προσδιορισμὸν τοῦτον ὡς ἔχουσα οἶονει προγόνους καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωῆν, ἀν οὗτοι ἦσαν υἱοί τοῦ Ἰωσήφ του Μνήστορος. Εὗρον δὲ τὴν δυσχέρειαν λυθεῖσαν δι' αὐτάς. Ἀγγελικὴ ὀπτασία μὲ λευκὴν καὶ ἀπαστράπτουσαν ἐσθῆτα εἶχε κατατρομάξει τοὺς φύλακας τοῦ τάφου, καὶ εἰχεν ἀποκυλίσει τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνήματος ἐν μέσῳ τῶν κλονισμῶν μεγάλου σεισμοῦ. Καὶ καθὼς ἐκεῖναι ἔφθασαν εἰς τὸν τάφον, βλέπουσιν ἀγγέλους λευχεμονοῦντας, οἵτινες ἐκέλευσαν αὐτάς, νὰ τρέξωσιν ὀπίσω πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ νὰ εἴπωσιν αὐτοῖς, καὶ ἴδιως τῷ Πέτρῳ, διτὶ ὁ Χριστός, συμφώνως πρὸς τὸ ἵδιον ρῆμά Του, ἥγερθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ θὰ προηγηθῇ αὐτῶν, ὡς Ποιμῆν, εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα των, τὴν Γαλιλαίαν. «Ἴησοῦν ζητεῖτε, τὸν Ναζαρηνόν, τὸν Ἐσταυρωμένον; Ἡγέρθη· οὐκ ἔστιν ὅδε· ἵδε ὁ τόπος δπου ἔθηκαν Αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς Αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ διτὶ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐκεῖ Αὐτὸν ὅψεσθε, καθὼς εἴτεν ὑμῖν».

Αἱ γυναικες ἔτρεξαν ὀπίσω ἐν ἐκστάσει καὶ ἐν τρόμῳ, καὶ εἰς οὐδένα εἴπον εἰμὴ εἰς τοὺς μαθητὰς· καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐφάνησαν οἱ λόγοι των «ώσει λῆρος»· καὶ δχι μόνον «οὐκ ἐπίστευσαν», ἀλλ' «κῆπιστησαν». Ἀλλ' ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, ἡτις εἶχε λάβῃ χωριστὴν καὶ ἴδιαιτέραν πλη-

ροφορίαν, ἔδραμε πάραντα πρὸς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην. Τότε οἱ δύο μαθηταὶ ἔτρεξαν. Ὁ Ἰωάννης προέδραμε ταχύτερον τοῦ Πέτρου, καὶ πρῶτος φθάσας, ἔκιψε, καὶ ἐθεώρησε μετὰ σιωπῆλοῦ θαυμασμοῦ τὸν ἀνοικτὸν τάφον. Ὁ τάφος ἦτο κενός, καὶ τὰ διθύνια τοῦ Νεκροῦ ἔκειντο μόνα, χωριστὰ ἡ σινδών, καὶ χωριστὰ τὸ σουδάριον τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Εἶτα ἐφθασεν ὁ Πέτρος, καὶ μὲ τὴν συνήθῃ δρμητικότητά του, ἀπροσεκτῶν πρὸς τὰς περὶ μολυσμοῦ διατάξεις καὶ πρὸς πᾶσαν ἄλλην σκέψιν, εἰμὴ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἔκπληξιν του, εἰσῆλθεν εἰς τὸν τάφον. Ὁ Ἰωάννης τὸν ἥκολονύθησε, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσε· καὶ οἱ δύο Ἀπόστολοι ἐφεραν δπίσω τὴν ἀναμφίβολον βεβαιότητα πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ἀδελφούς των. Μὲ δὲν τὸν φόβον, καὶ τὴν ἀγωνίαν, καὶ τὴν ἀμβλύτητα τῆς διανοίας, ἦτις, κατὰ τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν των, ἦτο τόσον βραδεῖα εἰς τὸ συνιέναι, ἐπέλαμψεν ἐπ’ αὐτοὺς τότε ἡ τρέμουσα καὶ ἀμυδρὰ ἐλπίς, ἦτις ἔμελλε ταχέως νὰ γεινῇ ἀκλόνητος πετοίθησις, διτὶ ὁ Ἰησοῦς δντως ἥγερθη ἐκ νεκρῶν. Ὄτι κατὰ τὴν πρωΐαν ἐκείνην ὁ τάφος τοῦ Χριστοῦ ἦτο κενός, διτὶ τὸ σῶμά Του δὲν εἶχεν ἀποκομισθῆ ὑπὸ τῶν ἔχθρων Του, διτὶ ἡ ἀπουσία Του ἐπροξένησεν εἰς τοὺς μαθητὰς βαθυτάτην ἔκπληξιν, οὐχὶ ἀμικτὸν παρὰ τισιν αὐτῶν, μὲ λύπην καὶ ταραχήν, διτὶ ἀκολούθως ἐπείσθησαν, διὰ πολλῶν τεκμηρίων, διτὶ δντως εἶχεν ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν, διτὶ ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς τῆς πίστεως ταύτης ἡσαν ἔτοιμοι ἐν παντὶ καιρῷ ν' ἀποθάνωσιν, διτὶ ἡ πίστις αὕτη ἐπήνεγκε βαθεῖαν καὶ ὀλοσχερῆ μεταβολὴν εἰς τὸν χαρακτῆρά των, ποιήσασα αὐτοὺς ἐκ δειλῶν θαρραλέους καὶ ἐξ ἀσθενῶν ἀκαταμαχήτους, διτὶ ἡσαν ἀνίκανοι πρὸς ψεῦδος ἐκούσιον, καὶ, ἀν οὗτῳ δὲν εἶχε, τὸ ψεῦδος τὸ ἐκούσιον οὐδέποτε θὰ εἶχε δύναμιν νὰ πείσῃ τὴν ἀπιστίαν καὶ ν' ἀναγεννήσῃ τὴν ἥθικότητα τοῦ κόσμου, διτὶ ἐπὶ τῆς πίστεως ταύτης τῆς Ἀναστάσεως ψικοδομήθη ἡ παγκόσμιος εἰσέτι τήρησις τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ δὲν τὸ θεμέλιον τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, ταῦτα τοὐλάχιστον εἶνε γεγονότα τὰ ὅποια καὶ ἡ ἀπιστία αὐτῆς, ἐὰν θέλῃ νὰ εἴνε εἰλικρινής, δὲν δύναται νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ.

Πρὸς τὴν μητέρα μου

Α Π Ο Σ Η Α Σ Μ Α

ΤΕΤΑΡΤΗ

1

Μάννα μου, ἐγώμαι τ' ἄμοιδο, τὸ σκοτεινὸ τρυγόνι,
ὅπου τὸ δέρνει ὁ ἄνεμος, βροχὴ ποῦ τὸ πληγώνει.

Τὸ δόλιο! ὅπου κι' ἀν στραφῇ, κι' ἀφ' ὅπου κι' ἀν περάσῃ,
δὲ βρίσκει πέτρα νὰ σταθῇ, κλωνάρι νὰ πλαγιάσῃ.

Ἐγὼ βαρκοῦλα μοναχή, βαρκοῦλ' ἀποδαρμένη
μέσα σὲ πέλαγο ἀνοιχτό, σὲ θάλασσ' ἀφρισμένη,
παλαιώθω μὲ τὰ κύματα, χωρὶς πανί, τιμόνι
κι' ἄλλη δὲν ἔχω ἀγκουσφα πλὴν τὴν εὐχή σου μόνη.

Στὴν ἀγκαλιά σου τὴ γλυκειά, μανοῦλά μου, ν' ἀράξω
μὲς τὸ βαθὺ τὸ πέλαγο αὐτὸ ποιχοῦ βιουλιάξω.

(Άλ. Παπαδ. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ,
ἐπιστ. 18.4.1874, σελ. 38.)

† Μέγας Κανών.

‘Οσιας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας

ΠΕΜΠΤΗ

2

Τίτον δσίουν, Θεοδάρας παρθενομ.,
Αμφιανοῦ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3

† Ο Ἀκάθιστος Ὅμνος.
Ἴωσηφ ὑμν., Νικήτα ὁμολ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

4

Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλαιῶ,
Πλάτωνος, Ζωσμᾶ

ΚΥΡΙΑΚΗ

5

† Ε΄ ΙΗΣΤΕΙΩΝ.
Οσίας Μαρίας Αἰγυπτίας

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ΔΕΥΤΕΡΑ

6

Εντυχίου Κων/λεως, Γρηγορίου Σιναΐτου

ΤΡΙΤΗ

7

Καλλιοπίου, Ἀκυλίνης,
Γεωργίου ἐπ. Μυτιλήνης

ΤΕΤΑΡΤΗ

8

† Ηροδίωνος, Ἄγαθου,
Ρούφου ἀπ., Νήφωνος

ΠΕΜΠΤΗ

9

ν, Βαδίμου μαρτ. τῶν ἐν Περσίδι μαρτ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

10

† Γρηγορίου Ε΄ Παπα. Κων/λεως, Μιλτιάδου

ΣΑΒΒΑΤΟ

11

† Τοῦ Λαζάρου, Ἀντίπα ἐπ. Περγάμου

Πανούσληνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

12

† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ, Βασιλείου ἐπ. Ἀνθούσης

51: Βάπτιση τοῦ Παπαδιαμάντη
στοὺς Τρεῖς Ιεράρχες.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ΔΕΥΤΕΡΑ

13

† Μ. Δευτέρα. Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου

ΤΡΙΤΗ

14

† Μ. Τρίτη. Τῶν δέκα Παρθένων

ΤΕΤΑΡΤΗ

15

† Μ. Τετάρτη. Τῆς ἀλειψάσης τὸν κύρ

ΠΕΜΠΤΗ

16

Μ. Πέμπτη. Ό Μιστικός Δείπνος

«Χωρίς στεφάνι»

(α΄ δημ. 24.3.1896)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

17

† Μ. Παρασκευή. Τὰ ἄγια Πάθη τοῦ Κυρίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

18

† Μ. Σάββατον. Ή εἰς Ὀδού κάθιδος

ΚΥΡΙΑΚΗ

19

† ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ.

Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος

«Λαμπρούτικος ψάλτης»

(α΄ δημ. 27-31.3.1893)

«Ἐξοχικὴ Λαμπρὴ»

(α΄ δημ. 1.4.1890)

18.4.1874: Ποίημα στὴ μητέρα του.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			30

ΔΕΥΤΕΡΑ

20

† Δευτέρα Διακαινησίμου.
Ζαρχαίου ἀπ. Θεοδώρου

ΤΡΙΤΗ

21

† Τρίτη Διακαινησίμου.
Ιανουαρίου, Ἀλεξάνδρας

ΤΕΤΑΡΤΗ

22

Ναθαναήλ ἀποστόλου,
Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου

21.4.1884: Ἀρχίζει ἡ δημοσίευση
τῆς Γυφτοπούλας

ΠΕΜΠΤΗ

23

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

24

ΣΑΒΒΑΤΟ

25

† Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ

† Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος
τοῦ Τροπαιοφόρου

† Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.
Λουκᾶ Μυτιληναίου

ΚΥΡΙΑΚΗ

26

† ΤΟΥ ΘΩΜΑ.

Βασιλέως Ἀμασίας, Γλαφύρας

Nέα Σελήνη

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ΔΕΥΤΕΡΑ

27

Συμεών Ιερομ. ἐπισκ. Τερρασολύμων

ΤΡΙΤΗ

28

Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μαρτύρων

ΤΕΤΑΡΤΗ

29

Ιάσονος καὶ Σωστάτου,
Τιθάνου Καλοκτένους

ΠΕΜΠΤΗ

30

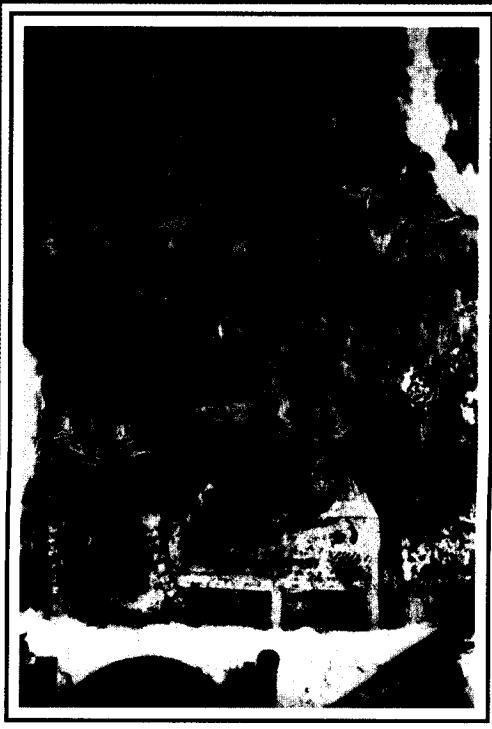
ώβιον ἀποστόλου νίοῦ τοῦ Ζεβεδαίου

Ο Παπαδιαμάντης μὲ τὸν Γιάννη Βλαχογιάννη (Φεβρουάριος 1908).

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
				1	2	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

„Σάν νάχαν ποτέ τελεταιρίο
τα πάθηα κι οι καϊψοι εσε κόσμων,“
ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

‘Η σελήνη δόλονέν ύψοῦτο εἰς τὸ στερέωμα, ἀμαυροῦσα καὶ τὰ τελευταῖα ἀστεράκια, τὰ δόποια ἀφανῆ ἔλαμπον δειλῶς εἰς τὰς γωνίας τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ θάλασσα ἐφρικία ἡρέμα ἀπὸ τὴν λεπτὴν αὔραν τὴν ἔξακολουθοῦσαν νὰ πνέῃ ώς λείψανον τοῦ ἀνέμου, δστις τὴν εἶχεν αὐλακώσει ἀπὸ πρωιάς. Ἡτο νῦξ τοῦ Μαΐου θεομή, καὶ ἡ λεπτὴ αὔρα ἐπὶ μᾶλλον δροσερωτέρα καθίστατο καθόσον πελαγιωτέρα προσέπνεεν εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος. Δύο ἀμαυροὶ δύγκοι, ἐπαργυρούμενοι καὶ στιλπνούμενοι ἀμυδρῶς ἀπὸ τὸ μελαγχολικὸν φῶς τῆς σελήνης, διεγράφοντο δὲ εἰς πρόδης ἀνατολάς, ὁ ἄλλος πρόδης δυσμάς, χωρὶς νὰ διακρίνωνται, εἰς τὰς διαλείψεις τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς, αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ἑδάφους. Ἡσαν αἱ δύο γείτονες νῆσοι. Μυστηριώδες θέληγητρον ἀπέπνεεν δῆλη ἡ σεληνοφεγγῆς νῦξ. Ἡ βαρκούλα ἔπλεεν ἐγγὺς μιᾶς τῶν νησίδων, ἐφ’ ἣς ἐφαίνοντο ἐναλλάξ φωτεινὰ καὶ σκοτεινὰ σημεῖα, βράχοι στίλβοντες εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἀμαυροὶ θάμνοι ἐλαφρῶς θροοῦντες εἰς τὴν πνοὴν τῆς νυκτερινῆς αὔρας, καὶ σπήλαια πληττόμενα ὑπὸ τοῦ φρίσσοντος κύματος, δους ἐμάντυνε τις τὴν ὑπαρξιν θαλασσίων δρόνεων καὶ ἤκουε τὸ ἐναγώνιον πτερύγισμα ἀγριοπεριστέρων πτοουμένων εἰς τὸ πλατάγισμα τῆς κώπης καὶ τὴν προσέγγισιν τῆς βαρκούλας.

Εἴτα μὲ ψίθυρον φωνὴν ἀπήγγειλε τὸ δημῶδες:

Μὲ πανδρέψαν οἵ γονοί μου,
χωρὶς νά 'χουν τὴ βουλὴ μου...

– Τότε γυατί φεύγεις ἀπ’ τὸν κύρῳ Μοναχάκη; ἡρώτησεν ὁ νέος, ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἐπιφῶνημα τὸ δόποιον ὑπῆρξεν ἡ κατακλείς τοῦ λόγου της.

– Δὲν τοῦ φεύγω, γυρίζω στὴν πατρίδα μου, πάω νά 'βρω τοὺς γονεῖς μου... Ἀνίσως ὁ μπαρμπα-Μοναχάκης ἔρθη στὴν πατρίδα νὰ μ’ εῦρῃ, καλῶς νά 'ρθῃ! Ξέρει πολὺ καλὰ πώς δὲν εἶμαι ἴκανη νὰ προδώσω τὴν τιμὴ του. Μὰ ἔρει καὶ τοῦτο, πώς δὲν μπορῶ νὰ ζήσω στὰ ξένα.

ΧΩΛΑ ΚΕΪΝ

Ο ΜΑΞΙΩΤΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Α Π Ο Σ Ρ Α Σ Μ Α

ΟΛΙΓΩ υστερον, ό ἀγγελιοφόρος εἶχεν ἔλθη πάλιν λέγων:

- ‘Ο πατέρας σου ἐπαθε προσβολὴν παραλυσίας, και σὲ ζητεῖ.
- ‘Αφσε νὰ τελειώσω τὴν παρτίδα, ἀπήντησε.

Πρὸς τὴν ἐσπέραν δὲ ἔξαγγελος ἤλθε καὶ τρίτην φορὰν λέγων:

- ‘Ο πατέρας σου εἶνε ἀναίσθητος.
- Τί βία εἶνε τότε; ἀπήντησε, καὶ ἔφαλε στροφὴν ἐκ τῆς «Κόρης τοῦ Μυλωνᾶ».

«*Μὲ παντρέψαν στανικῶς μου
κ' ἔγῳ ἥμουν κόρη τοῦ μυλωνᾶ,
καὶ μ' ἔβαλαν στά βάσανα τοῦ κόσμου.*»

Τέλος, ό Καίσαρας, διτις εἶχε λογομαχήσει μὲ τὸν Βαλβαίνην κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς προσβολῆς τῆς παραλυσίας, ἤλθε νὰ λογομαχήσῃ μὲ τὸν Ρόσσην, ἔξοφλῶν ὅμα καὶ λογαριασμὸν ἰδικὸν του.

– «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, διὰ νὰ πληθύνουν αἱ ἡμὶ...», ἔκραξεν ό Καίσαρας, μὲ ἐκτεταμένον τὸν βραχίονα καὶ μὲ ὑψηλὸν οἰστρον ἵεροκήρυκος. Μὰ αἱ ἡμέραι σου δὲν εἶνε μακραί, δπως κι’ ἀν εἶνε, κι’ ἀνίσως εἶσαι ό θάνατος αὐτούνου τοῦ τρελόγερου, δὲν θὰ εἶνε αὐτὸς ό πρωτος θάνατος διὰ τὸν δόπιον εἶσαι ὑπόλογος.

– ‘Ετσι λοιπόν, τὸ πιστεύεις; εἶπεν ό Ρόσσης, ἔχων ἐτοίμην τὴν ἀπόκρισιν. Πιστεύεις ότι ή κόρη σου εἶνε πεθαμένη, γέρο-Ιεφθάε, Ιερεμία; Θὰ παραξενευθῆς τώρα νὰ μάθης...

Οι δχώριστοι φίλοι τοῦ Ρόσση ἐκίχλησαν κ’ ἐκάγχασαν.

–... ‘Οτι δὲν ἔχει ἀπόθανει καθόλου... καραμπόλα... νά, καὶ πέρσα. Εύοι! ‘Ο Ιεφθάε-Ιερεμίας εἶδε φάντασμα, ώς φαίνεται. Τὴν ἔχω ἰδεῖ ἔγῳ ὁ Ἰδιος, ἄνθρωπε, ὅταν ἥμουν στὸ Λονδίνον, πρὸ ἐνὸς μηνός. Ἐπιθυμεῖς νὰ μάθης ποῦ εἶνε; Νὰ σου τὸ πῶ; ‘Ω! ὥμορφος ποῦ εἶσαι! Εἶσαι κάντρο! Εἶσαι στάτουα!... Ἀπὸ σπόντα... ἔξω πέρσα νὰ κόκκινη... Έσύ εἶσαι ποῦ κάνεις διδαχὴ στὸν πατέρα μου, η ὁχι; Εἶνε εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου... Τὸ ἄκουσες; Πάει ό Ιερεμίας ἔφυγε.

«Μὲ παντρέψαν στανικᾶς μου.»

‘Η σειρά σου τότε. Πάει πέρσα. Είκοσιπέντε πόντους, και τίποτε παραπάνω.

‘Ο Πήτος εισῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ σφαιριστηρίου. Φοβούμενος μήπως συμβῇ βίᾳ τις, ἐλπίζων διτὶ κατὶ θὰ συμβῇ, ἀλλ’ ὅμως μὴ νομίζων πρέπον νὰ δώσῃ εἰς τὴν σκηνὴν τὴν λαμπρότητα τῆς ιδίας του ὑποστηρίξεως, ὁ Καίσαρας εἶχε μείνη κατὰ μέρος.

– Είνοι! ἐδῶ είνε ὁ Οὐρίας, ἔκραξεν ὁ Ρόσσης. Τί δουλειαὶ ποῦ σκαρφώνει ὁ διάβολος! “Οσον τὸ συλλογίζεται κανεῖς! Ἐχετε διαβάσει ποτὲ σας τὴν ίστορία τοῦ Δαυΐδ και τοῦ Οὐρία; Πρέπει, ἀλήθεια. Ὁ Δαυΐδ ἥτο μεγάλος ἀνθρωπος. Ω! (μετὰ σκωπικῆς μιμήσεως τοῦ Μαξιωτικοῦ Ιδιώματος τοῦ Πήτου) τρομερά, φοβερά μεγάλος ἀνθρωπος. Κι’ ὁ Οὐρίας ἥτον στὴν ὑπηρεσίαν του. Κ’ ἥτον καπάτσος τρομερά, μὰ ἐκεῖνο τὸ ἀχρόταγο τὸ παλῆτὸ τὸ βῶδι μποροῦσε νὰ τὸν καταπιῇ. Κι’ ὁ Οὐρίας εἶχε μιὰ νόστιμη γυναικούλα. Τί νόστιμη ποῦ ἥτον, δὲν μπορεῖτε μὲ τὸ νοῦ σας νὰ βάλετε. Μὰ ὅταν ὁ Οὐρίας ἔλειπε στὰ ἔξενα, ὁ Δαυΐδ τὴν παιίρνει, και τότε, και τότε (διφίνων τὰ Μαξιώτικα), ἡ Γραφὴ δὲν τὸ λέει ἔτσι σωστά, μὰ ὁ Δαυΐδ εἶπε στὸν Οὐρία πᾶς ἡ γυναίκα του εἶχε πεθάνῃ χά, χά, χά!

«Καὶ ποιὸς τὴν εἰδεῖ;

Σοῦ λέω χάχα,

Τὴν εἰδα ἐγώ...»

Στάσου! βοήθεια! Θὰ μὲ πνίξης!

Μὲ δύο διασκελισμοὺς ὁ Πήτος εἶχεν ἔλθη ἀντιμέτωπος μὲ τὸν Ρόσσην, ἔβαλε τὴν μίαν χεῖρα περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ ἀνθρώπου και τὸ γόνυ δπισθέν του, τὸν ἐγονάτισε κάτω, και τὸν ἐκράτει μὲ σφίγξιμον ὅμοιον μαγγάνῳ.

– Βοήθεια! ὥχ! ὥχ! οὔχ!

‘Ο ἀνθρωπος ἔχασκε, και τὸ πρόσωπόν του ἥρχισε νὰ μελανιάζῃ.

– Δὲν ἀξίζεις γι’ αὐτό, εἶπεν ὁ Πήτος. Ἐννοοῦσα νὰ σὲ πνίξω, γιὰ νὰ λείψῃ μιὰ τέτοια λέρα ποῦ λέει ψέμματα γιὰ ζωντανούς και γιὰ πεθαμμένους, μὰ δὲν εἰσαι ἀξιος γιὰ κρέμασμα. Ἐχεις τὸ ἴδιο αἷμα μέσα σου, κ’ ἐντρέπομαι γιὰ σένα. Ἐλα, τσακίσουν!

Μὲ χειρονομίαν ἀφάτου ἀπεχθείας, ὁ Πήτος ἔρριψε τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸ ἔδαφος, και οὕτος ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὴν στέκαν και τὴν ἔσπασε.

Οἱ ὑπηρέται τοῦ καφενείου, ἀκούσαντες τὸν θόρυβον, ἔτρεξαν εἰς τὸν θάλαμον, και συνήντησαν τὸν Πήτον ἔξερχόμενον. Τὸ πρόσωπόν του ἥτο σκληρὸν και ἀσχημόν. Ἐκ πρώτης δψεως τὸν ἔξελαβον ὡς τὸν Ρόσσην, τόσον δύσμορφος ἔγεινεν ἀπὸ ἄσχημα πάθη.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Μαΐου 1876.

Σεβαστέ μοι πάτερ,

[...] Ἐν δὲ γαῖς λέξεσι καὶ χωρίς νὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ σᾶς γράψω τὰ ἐναντία μετά ταῦτα, σᾶς ἔξηγοῦμαι. Σπουδάνως καὶ ἀμετακλήτως τὴν φρονὴν αὐτῆν, ἐκτὸς ἐάν τῷ Θεῷ ἄλλως δόξῃ. Μέγιστον καὶ οοβαρόδιτον συμφέρον μὲ ἀναγκάζει νὰ μείνω ἐνταῦθα, χάριν αὐτοῦ τοῦ μέλλοντός μου καὶ τῆς φιλοτιμίας μου. Ἐάν εἴλθω πρός ημᾶς, θὰ ἀπολαύσω μὲν τῆς ἀγαλλιάσεως τοῦ νὰ ἥμαι μεθ' ὑμῶν ἐπὶ τινας μῆνας. Ἄλλ, ἐγὼ μὲ ἀπείρους στεφόμενος σπουδάζω καὶ δέν ἔχω τοὺλάχιστον οἵτε τὰ βιβλία ὃσα μοι χρειάζονται διὰ νὰ μελετήσω καλῶς τὴν ἐπιστήμην μου. Λοιπὸν ἐν Σκιάθῳ τέσσαρες μῆνες δι' ἔμε, εἶναι τέσσαρες μῆνες στασιμότητος καὶ διπισθιδρομήσεως. Πρέπει νὰ μελετήσω ἐφέτος. Ἐάν εἴμαι μελετημένος μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου ἐμπορῷ νὰ ἀποφαίσω νὰ ὑποστῶ ἔξετάσεις διὰ τὸ δίπλιον τοῦ Ἑλληνοδιδασκάλου. Εμπορῷ νὰ εῦρω, κατά τὸν Αὔγουστον, ὅτε είναι ἡ ἐποχή, προγνωνάσεις ἡ καὶ παραδόσεις τινάς, διὰ νὰ εἰπολινθῶ εἰς τὸ μέλλον. Ἄλλ, ἐάν εἴλθω εἰς Σκίαθον, θὰ ἐπιστρέψω πάλιν ἑδῶ τὸν Σεπτέμβριον διὰ νὰ κάψω νέαν ἀρχήν, «δεῦτε προσκυνήσωμεν», διότι θὰ εὑρεθῶ πάλιν εἰς τὰ ἀνοικτά, ὅπως εὑρέθην καὶ κατὰ τὸ λήγον ἀκαδημαϊκὸν ἓτος. [...]

(Απόστ. ἐπιστολῆς στὸν πατέρα του, Ἀλ. Παπαδ. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ, σελ. 76)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

1

† Τερεμίου Προφήτου, Ἰσιδώρας, Παναρέτου

«Θέρος-Ἐρος»

ΣΑΒΒΑΤΟ

2

† Ἀνακομιδὴ λειψάνων Μεγ. Ἀθανασίου

ΚΥΡΙΑΚΗ

3

† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ.
Τιμόθεου, Μαύρας μαρτ.

ΜΑΪΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Π	Σ
3	4	5	6	7	8	1	9
10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	
							31

ΔΕΥΤΕΡΑ

4

Πελαγίας μάρτ.,
Ιλαρίου θαυματουργοῦ

ΤΡΙΤΗ

5

† Εἰρήνης Μεγαλομάρτ.,
Εὐθυμίου ἐπ. Μαδύτου

ΤΕΤΑΡΤΗ

6

Ιώβ, Σεραφεὶμ ἐν Δομπῷ Λιβαδείας

4.5.1905: «Δέν τρώγω
κρέας σήμερα, καὶ Τετράδη,
καὶ μωū ἡλθεν εῖδησις θανάτου
τοῦ ἀτυχοῦς ἀδελφοῦ μου».

ΠΕΜΠΤΗ

7

Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος Τιμίου Σταυροῦ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

8

† Ἰωάννου Θεολ. Εὐαγγελιστοῦ,
Ἀρσενίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

9

† Ἡσαΐου προφήτου,
Χριστοφόρου μάρτυρος

ΚΥΡΙΑΚΗ

10

† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ.
Σίμωνος Ζηλωτοῦ

ΜΑΪΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Π	Σ
3	4	5	6	7	8	1	9
10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	
				31			

ΔΕΥΤΕΡΑ

11

Μωκίουν, Διοσκόρουν,
Μεθοδίουν, Κυρίλλου Θεού.

Παναέληνος

ΤΡΙΤΗ

12

Ἐπιφανίου ἐπ. Κύπρου, Γερμανοῦ Κων/λεως

ΤΕΤΑΡΤΗ

13

† Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς,
Γλυκερίας, Σεργίου

ΠΕΜΠΤΗ

14

Ίσιδώρου ἐν Χίῳ,
Θεράποντος ἵεροι. Λεοντίου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15

† Παχωμίου τοῦ μεγάλου,
Ἀχιλλείου Λαφίσης

ΣΑΒΒΑΤΟ

16

Θεοδώρου ἡγιασμένου, Βησσαρίωνος

ΚΥΠΙΑΚΗ

17

† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ.
Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας

ΜΑΪΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ΔΕΥΤΕΡΑ

18

Πέτρου, Διονυσίου, Ἀνδρέου,
Ιουλίας μαρτ.

ΤΡΙΤΗ

19

Πατρικίου Προύσης καὶ τῶν σὸν αὐτῷ μαρτ.

ΤΕΤΑΡΤΗ

20

Θαλλελαίου, ἀνακομ. λειψ. Ἀγίου Νικολάου

ΠΕΜΠΤΗ

21

† Κωνσταντίνου και Ἐλένης Ισαποστόλων

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

22

Βασιλίσκου μάρτ., Παύλου τοῦ ἐκ Τριπόλεως

ΣΑΒΒΑΤΟ

23

Μιχαὴλ ἐπ. Συνάδων, Συνεοίου ἐπ. Κύπρου

ΚΥΡΙΑΚΗ

24

† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.
Συμεών τοῦ Σταύλιτου

ΜΑΪΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Π	Σ
3	4	5	6	7	8	1	9
10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	
31							

ΔΕΥΤΕΡΑ

25

Γ' ενδεσις της τιμίας κεφαλῆς Προδρόμου

Nέα Σελήνη

ΤΡΙΤΗ

26

Κάρπου και Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70

ΤΕΤΑΡΤΗ

27

† Ἀπόδοσις Πάσχα,
Ἐλλαδίου, Ιωάννου Ρώσου

ΠΕΜΠΤΗ

28

† ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ.
Εὐτυχοῦς ἐπ. Μελιτινῆς

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

29

Θεοδοσίας παρθενομ., Θεοδοσίας δισιομ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

30

Ισαακίου, ἡγοιημένου Μονῆς Δαλμάτων

ΚΥΡΙΑΚΗ

31

† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.
Εύσεβιου

ΜΑΪΟΣ 1998

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
3	4	5	6	7	8	2
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ΙΝΙΟΣ

Κατὰ δὲ Ἰούνιον
μετέβαινον εἰς τὸ κολύμβημα.

Δέν επρεπε τότε νὰ διστάσω. Ἡ βάρκα ἐκείνη ἀπεῖχεν ὑπὲρ τὰς εἴκοσιν δρυγιάς, ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἡγωνία ἡ κόρη, ἐγὼ ἀπεῖχα μόνον πέντε ἡ ἔξ δρυγιάς. Πάραντα, ὅπως ἦμην, ἐρριφθην εἰς τὴν θάλασσαν, πηδήσας μὲ τὴν κεφαλὴν κάτω, ἀπὸ τὸ ὑψος τοῦ βράχου.

Τὸ βάθος τοῦ νεροῦ ἦτον ὑπὲρ τὰ δύο ἀναστήματα. Ἐφθασα σχεδὸν εἰς τὸν πυθμένα, ὁ όποιος ἦτο ἀμμόστρωτος, ἐλεύθερος βράχων καὶ πετρῶν, καὶ δὲν ἦτο φόβος νὰ κτυπήσω. Πάραντα ἀνέδυν καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸν ἀφρὸν τοῦ κύματος.

Ἀπεῖχον τῷρα δὲ λιγώτερον ἡ πέντε δρυγιάς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ πόντου, ὅπου ἐσχηματίζοντο δίναι καὶ κύκλοι συστρεφόμενοι εἰς τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης, οἱ ὅποιοι θὰ ἤσαν ὡς μνῆμα ὑγρὸν καὶ ἀκαριαῖον διὰ τὴν ἀτυχῆ παιδίσκην τὰ μόνα ἵχνη τὰ ὅποια ἀφήνει ποτὲ εἰς τὴν θάλασσαν ἀγωνιῶν ἀνθρώπινον πλάσμα!... Μὲ τρία στιβαρὰ πηδήματα καὶ πλευσίματα, ἐντὸς δὲ λίγων στιγμῶν, ἔφθασα πλησίον της...

Εἶδα τὸ εὔμορφον σῶμα νὰ παραδέρνῃ κάτω, πλησιέστερον εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πόντου ἡ εἰς τὸν ἀφρὸν τοῦ κύματος, ἐγγύτερον τοῦ θανάτου ἡ τῆς ζωῆς· ἐβυθίσθην, ἥρπασα τὴν κόρην εἰς τὰς ἀγκάλας μου, καὶ ἀνῆλθον.

Καθώς τὴν εἶχα περιβάλει μὲ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, μοῦ ἐφάνη ὅτι ἡσθάνθην ἀσθενῆ τὴν χλιαρὰν πνοήν της εἰς τὴν παρειάν μου. Εἶχα φθάσει ἐγκαίρως, δόξα τῷ Θεῷ!... Ἐντούτοις δὲν παρεῖχε σημεῖα ζωῆς δόλοφάνερα... Τὴν ἐτίναξα μὲ σφοδρὸν κίνημα, αὐθορμήτως, διὰ νὰ δυνηθῇ ν' ἀναπνεύσῃ, τὴν ἔκαμα νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς πλάτης μου, καὶ ἔπλευσα, μὲ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν καὶ μὲ τοὺς δύο πόδας, ἔπλευσα ἰσχυρῶς πρὸς τὴν ξηράν. Αἱ δυνάμεις μου ἐπολλαπλασάζοντο θαυμασίως.

Ἡσθάνθην ὅτι προσεκολλᾶτο τὸ πλάσμα ἐπάνω μου· ἥθελε τὴν ζωήν της· ὥ! ἀς ἔξη, καὶ ἀς ἦτον εὐτυχῆς. Κανεὶς ἰδιοτελής λογισμὸς δὲν ὑπῆρχε τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸ πνεῦμά μου. Ή καρδία μου ἦτο πλήρης αὐτοθυσίας καὶ ἀφιλοκερδείας. Ποτὲ δὲν θὰ ἔξητον ἀμοιβῆ!

Ἐπὶ πόσον ἀκόμη θὰ τὸ ἐνθυμοῦμαι ἐκεῖνο τὸ ἀβρόν, τὸ ἀπαλὸν σῶμα τῆς ἀγνῆς κόρης, τὸ ὅποιον ἡσθάνθην ποτὲ ἐπάνω μου ἐπ' ὅλιγα λεπτά τῆς ἄλλως ἀνωφελοῦς ζωῆς μου! Ἡτον ὅνειρον, πλάνη, γοητεία. Καὶ ὅπόσον διέφερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἰδιοτελεῖς περιπτύξεις, ἀπὸ ὅλας τὰς λυκοφιλίας καὶ τοὺς κυνέρωτας τοῦ κόσμου ἡ ἐκλεκτή, ἡ αἰθέριος ἐκείνη ἐπαφὴ! Δὲν ἦτο βάρος ἐκεῖνο, τὸ φορτίον τὸ εὐάγκαλον, ἀλλ' ἦτο ἀνακούφισις καὶ ἀναψυχή.

ΣΑΡΑ ΓΡΑΝΤ

ΟΙ ΔΙΔΥΜΟΙ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Ο ΝΕΑΝΙΣΚΟΣ ἀνεπήδησε γελῶν, καὶ ψαύων τὸ βιολίον του, ώς ἐὰν ηθελε νὰ κτυπήσῃ τὸν Τενῶρον κατακέφαλα δὲ' αὐτοῦ.

- Μὴ μ' ἔγγιζης, ἐφώναξεν, ή θά...
- Πρόσεξε, δὲ' ἀγάπην Θεοῦ! ἐφώνησεν ὁ Τενῶρος.

΄Αλλὰ πολὺ ἀργά. Ό εὐερέθιστος σύντροφός του, ἐνῷ ἔξετέλει φανταστικὸν κίνημα ώς ἀπειλῆς, ἔχασε τὴν ἴσορροπίαν, ἔτεσε κατὰ κεφαλῆς εἰς τὸ νερόν, καὶ ἐβυθίσθη ώς λίθος.

Χωρὶς στιγμὴν βραδύτητος, ὁ Τενῶρος ἐβούτηξε κατόπιν του, καὶ τὸ πρᾶγμα συνέβη τόσον ταχέως, ὥστε θεατὴς ἐπὶ τῆς ὅχθης, δυστις θὰ είχεν ίδει τὴν λέμβον καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ πρὸ μᾶς στιγμῆς, μάτην θὰ ἐκύτταξεν εὐθύς κατόπιν νὰ ἰδῃ ἦχνος τούτων τῶν δύο.

΄Ο Τενῶρος ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μόνος. Ή κατάδυσίς του εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς ὑπῆρξεν ἀτυχής, καὶ τώρα είλε τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος νὰ περιμένῃ (μὲ ποιάν ἀγωνίαν προσδοκίας, ο Θεός μόνος γνωρίζει!) ἐωσότου ἀνέλθῃ δέ νέος. Δυνατὸν νὰ ἡτο μόνον ἀγωνία δλίγων δευτερολέπτων, ἀλλ' ἡτο ἀρκετὰ μακρὰ διὰ τὸν Τενῶρον νὰ περάσῃ καὶ ἄλλοι ἀνθρώποι τὸν θάνατον εἰς ἴδιον λογαριασμόν του, ν' ἀναμετρήσῃ δύσδη διπλάεια θὰ ἡτο δι' αὐτόν, καὶ νὰ θεωρήσῃ τὴν θέσιν του ὅταν θὰ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀναγγείλῃ τὴν εἰδησιν τὴν φοβερὰν εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἐν μόνον μέλος τῆς ὁποίας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐγνώριζε τὴν φιλία των. Έγνώριζεν, ἀλλ' ω συμφορά! Τάχα δέν θὰ τὸν ἐμέμφετο; Ναί, ἡτο ἀξιόμεμπτος, ἡτο.

Μόνον δλίγα δευτερολέπτα, καὶ δυμως ἡτο ἀφκετὸς καιρὸς διὰ τὸν ἀτυχῆ Τενῶρον διὰ ν' ἀναζητήσῃ πάλιν τὴν φοβερὰν στιγμὴν ὅτε εἰδε τὸν ἀριστὸν φίλον του νὰ πίπτῃ νεκρὸς ἐκ τῆς ἴδιας χειρός του, μόνον ἡτο διπλοῦς πόνος, διότι χρόνος καὶ διάστημα συνεχέοντο, καὶ ἡτο ώς ἐὰν οἱ δύο, πατὴρ καὶ ἀδελφός, οίοι είχον ὑπάρξει πρὸς αὐτόν, κατέδυσαν εἰς τὸν βυθὸν δόμον, καὶ οἱ δύο ἐκ τῆς χειρός του.

Κατά τὸ βραχὺ τοῦτο διάλειμμα τῆς δεινοπαθείας, τὸ πρόσωπον εἶχε καταστῇ δύσκαμπτον καὶ σκληρόν, μὲ λίθινον προσωπεῖον ἀνευ ὁρατοῦ λήχους συγκινήσεως ἐπ’ αὐτοῦ· καὶ διμως ἡ δύναμις καὶ ἡ τλημοσύνη τοῦ ἀνδρὸς ἦτο καταφανῆς ἐν τούτῳ, ὅτι εἶχε τὸ θάρρος νὰ περιμένῃ.

Καὶ πάραντα, ὁ νεανίσκος ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν παραπλεύρως αὐτοῦ.

Μὲ ἐπιφώνημα ἀνακουφίσεως, ὁ Τενῶρος τὸν ἔδραξε καὶ ἔξεκίνησε διὰ τὴν ὅχθην· ἔμφοβος κατ’ ἀρχὰς μὴ ὁ νέος, ὅστις, καθὼς ἐφαίνετο, δὲν ἥξεν ρε νὰ κολυμβᾶ, θὰ ἐκόλλα ἐπάνω του ἐν τῇ φρίκῃ αὐτοῦ καὶ θὰ παρεμπόδιξε τὰς κινήσεις του· καὶ είτα ἔμφοβος διότι ὁ νέος δὲν ἐκόλλησεν ἐπάνω του ἀλλ’ ὑπέφερε νὰ σύρεται διὰ τοῦ ὕδατος ἀδρανῆς, ἀναλκις, ἄπνους... ὅχι, ὅχι ἄπνους, ἐσυλλογίζετο ὁ Τενῶρος καθ’ ἑαυτόν. Δὲν ἡδύνατο νὰ εἴνει ἄπνους, εἰξεύρετε. Δὲν εἶχε μείνη εἰς τὸ νερόν ἀρκετὴν ὥραν πρός τοῦτο.

ΟΛΑ ΤΑΥΤΑ ἔγειναν εἰς μίαν στιγμήν, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἔλαμπεν ἀκόμη ἀπὸ ἐλπίδα, παρεσκευασμένον νὰ μειδιάσῃ ἐνθαρρυντικῶς. Ἀλλά... «Ψυστε Θεέ!» ἐφώναξεν ὑποκώφως, ὡς ἀνθρωπος, ὅστις δὲν δύναται νὰ διμιήσῃ μεγαλοφώνως ὑπὸ τῆς καταπλήξεως.

Μὴ τυχὸν ἐπῆλθεν ἀλλόκοτός τις μεταμόρφωσις διὰ τῆς αἰφνιδίας ταῦτης καταδύσεως εἰς τὸ ὕδωρ;

“Ωθησε τὸν ἑαυτόν του μετά κόπου, καὶ μετέβη εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ θαλάμου, ὅπου ἐστάθη μὲ τὰ νῶτα πρὸς τὸν σοφᾶν, καὶ μὲ τὰς χεῖρας εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνατεταμένας, προσπαθῶν νὰ μείνῃ ἀκλόνητος εἰς τοὺς πόδας του. Είτα ἐπανῆλθεν ὀπίσω.

“Οχι δὲν ἡπατήθη, δὲν ἦτο τρελός, δὲν ὠνειρεύετο. Ήτο ὁ νεανίσκος ἐκεῖνος, ὅστις ἔπεσε κατέφαλα εἰς τὸ ὕδωρ, ἀλλ’ αὐτό...”

— “Ψυστε Θεέ! ἔκραξε πάλιν ὑποκώφως, καὶ ἐστάθη θεωρῶν ἔξαλλος.

Διότι τὸ πρόσωπον αὐτό, μὲ τὸ ὥρατον ἐκφραστικὸν ὑπτιον, μὲ τὸν ἀπαλὸν λευκὸν λαιμόν, μὲ τοὺς καστανοὺς βοστρύχους καρφωμένους εἰς τὴν κεφαλήν, δλον ὑγρὸν καὶ λάμπον· τὸ πρόσωπον αὐτὸ δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ νεανίσκος, ἀλλ’ αὐτὴ ἡ δέσποινα τῶν λογισμῶν τοῦ Τενώρου, τὸ ίδεωδες τῆς καθαρότητος δι’ αὐτόν, ἡ θεά τῆς ἀληθείας, δ ἀγγελος τοῦ ἐλέονς, καθὼς μὲ τὴν τρελὴν ἀγάπην του ἔξιδανικεύων εἶχε συνειθίσει νὰ τὴν θεωρῇ. Ήτο ἡ Ἀγγέλικα ἡ ίδια. ■

ΔΕΥΤΕΡΑ

1

Ιουστίνου φιλοσόφου και μάρτυρος,
Χαρίτωνος

ΤΡΙΤΗ

2

Νικηφόρου ἀρχιεπ. Κων/λεως, Ἐράσμου

ΤΕΤΑΡΤΗ

3

Λουκιλλιανοῦ, Παΐλου και Παύλης μαρ-

ΠΕΜΠΤΗ

4

Μητροφάνους Κωνσταντίνου,
Μάρθας και Μαρίας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

5

Δωροθέου ἐπ. Τύρου, Νικάνδρου, Γοργίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

6

(Ψυχοσάββατον). Τιλαρίωνος
Μονῆς Δαλμάτων

ΚΥΡΙΑΚΗ

7

† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ. Σεβαστιανῆς

ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

8

† Τοῦ Ἀγίου Πνεύματος,
Καλλιόπης μάρτ.

ΤΡΙΤΗ

9

Κυρῆλλου Ἀλεξανδρείας, Θέκλας μάρτ.

ΤΕΤΑΡΤΗ

10

Ἀλεξάνδρου, Ἀντωνίνης μαρτ., Πανσέμης

Πανσέληνος

ΠΕΜΠΤΗ

11

Βαρθολομαίου ἐκ τῶν 12,
Βαρνάβα ἐκ τῶν 70

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

12

Ονουφρίου, Πέτρου τοῦ ἐν ᾿Αθῷ, δούλων

ΣΑΒΒΑΤΟ

13

Ἀκιλίνης, Διοδώρου μαρτύρων

ΚΥΡΙΑΚΗ

14

† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ.

Ἐλισσαίου προφ.

ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

15

Τερψινήμου, Αὐγονοτίνου
(άρχη νηστείας)

«Ἡ φωνὴ τοῦ Δοάκου»
«Στρῆγλα μάνα»

ΤΡΙΤΗ

16

Τύχωνος Ἀμαθοῦντος, τῶν ἐν Λεσβῷ ἀγίων

ΤΕΤΑΡΤΗ

17

Ισαάρδου, Μανουσήλ, Σαβέλ, Ισμαήλ μαρτύρων

ΠΕΜΠΤΗ

18

Λεοντίου, Ύπατιου, Αιθερίου, Θεοδούλου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

19

Ιούδα, Θαδδαίου ἀποστ. Ζήνωνος, Παΐσίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

20

Μεθόδιον ἐπισκ. Πατάρων, Καλλίστου

ΚΥΡΙΑΚΗ

21

† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ιουλιανοῦ, Τερεντίου

ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

22

Εὐσεβίου ιερομ., Ζήνωνος καὶ Ζηνᾶ μαρτ.

ΤΡΙΤΗ

23

Ἀγριππίνης, Ἀριστοκλέους, Ἀθανασίου

ΤΕΤΑΡΤΗ

24

† Γενέθλιον τοῦ Προδρόμου,
Παναγιώτου νεομ.

Nέα Σελήνη

ΠΕΜΠΤΗ

25

Φεβρουαίς ὁσιομ.,
Ορεντίου καὶ 6 ἀδελφῶν

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

26

Δαβὶδ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἰωάννου ἐπ. Γοτθίας

ΣΑΒΒΑΤΟ

27

Σαμψών Ξενοδόχου, Ἰωάννας μυροφόρου

ΚΥΡΙΑΚΗ

28

† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.
Ἄνακ. λειψ. Ἀγ. Ἀναργύρων

ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

29

† Πέτρου καὶ Παύλου Πρωτοχρυσφαιών

ΤΡΙΤΗ

30

† Σύναξις τῶν δώδεκα Ἀποστόλων

«Ο κοσμολαῖτης»

Διὸ καὶ μεταξὺ τοῦ ἱερατείου τῆς νήσου μας ἦτο ὁ πρῶτος πάντοτε, ἐπίτροπος διαιρκῆς τῶν κατὰ καυροὺς ἀφιερέων, δόδηγός ἄγαθός εἰς πάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς περιστάσεις καὶ κόσμημα περικαλλές τῶν ἐκκλησιαστικῶν πανηγύρεων, ὅτε ἡ παρουσία τούς θεωρεῖτο ἀπαραίτητος. Διότι στολισμένος μὲ καθαράν ἀπαγγελίαν, ἀπλοὺς καὶ ἀπέριττος τοὺς τρόπους, καθαρὸς καὶ σεμνὸς ἐν τῇ περιβολῇ προσέδιδεν ἀφελὴ μεγαλειότητα εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, ἐπειδὴ καὶ οὗτος ὃς πάντες οἱ ἀρχαίωτεροι τῆς νήσου ἐφημέριοι ἐδιδάχθησαν τὴν τῶν μυστηρίων τέλεσιν παρὰ τῶν ἴεροπρεπῶν ἐκείνων Κολυμβάδων, οἵτινες εἶχον ἰδρύσει κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν τῇ νήσῳ, φυτώριον γενομένην τῶν σεμνῶν τῆς νήσου μας ἱερέων τότε, οἵτινες φιλακόλουθοι, ἀπλοῖ, ἐνάρετοι ἀπέλαυνον τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν κατοίκων, οὐδεμίαν προσποίησιν ἢ ὑπόκρισιν ἢ ἐπιδεικτικὴν κενότητα ἐμβλεπόντων εἰς τὸν ἱερατικὸν βίον των. Ὡν ἐπιφανέστερος ἦν ὁ ἄρτι πρὸς Κύριον μεταστάς, δοτις πεποιθὼς εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησιν τῶν πνευματικῶν του τέκνων, πολλάκις ἥλεγχε τοὺς ἀτακτοῦντας ἐν τοῖς ναοῖς ἀπὸ τῆς Ἅγιας Πύλης, φίλος αὐτὸς ἀκραιφνῆς τῆς τάξεως ἐν τῇ προσευχῇ τῇ προκαλούσῃ τὴν κατάνυξιν.

(Νεκρολογία γιὰ τὸν πατέρα του, ἀπόσπασμα, ΑΠΑΝΤΑ Ε' 332-3. «Δόμος»)

ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

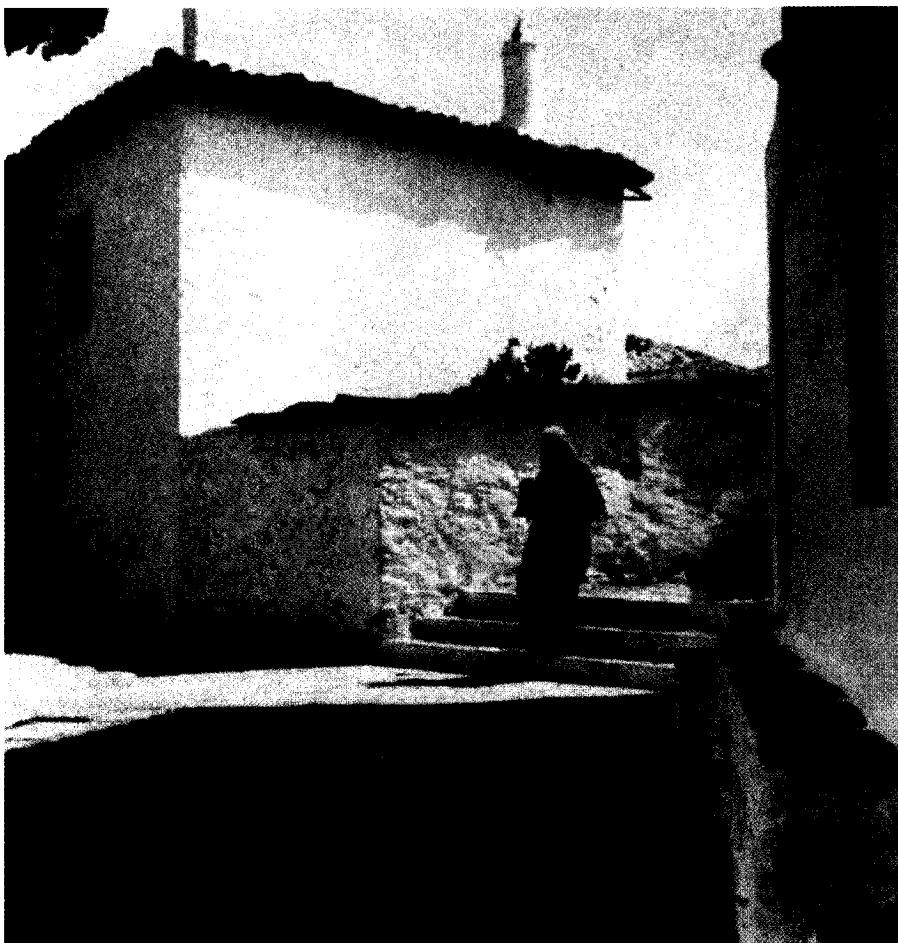

Kerr-101

UNIVERSITY

tā

τίνας τοῦ οἵλη

Δὲν ἡσαν φαντάσματα. Ἡσαν δόλόσωμοι. Δὲν ἡσαν γυμναὶ σαρκός καὶ ὀστέων, διαφανῆ «πειρυνεύματα», δῆτας ἡσαν γυμναὶ ἐνδυμάτων. Τί ἥθελαν;

Τί ἐμελέτων, τί ἐπεκαλοῦντο ἀρά ἀπὸ τὴν ὠχρὰν Ἐκάτην, τὴν μητέρα των, τὴν πλέουσαν ὑψηλὰ εἰς τὸν αἰθέρα, αἱ τρεῖς αὗται ἄπεπλοι, ἀναμφίεστοι ἴέρειαι; Ποίας ἔλεγον ἐπωδάς;

Ἑκετευον τὴν ὑπέροπλων, τὴν ὑπέροφων ἀργυρᾶν Σελήνην, μὲ τὰς μαύρας κηλίδας ἐπάνω της, μὲ τὸν Κάιν τὸν ἀδελφοκτόνον, πλακωμένον τὴν κεφαλὴν ἀπὸ πελώριον βράχον· τὴν Ἱκέτευον καὶ τὴν ἐξειλιπάρουν, αὐτήν, ἡτις τόσον ὑψηλὰ βαίνει καὶ τόσον χαμηλὰ βλέπει, νὰ εὐδοκήσῃ, νὰ κατέληθι χαμηλότερα, νὰ συγκαταβῇ εἰς τὴν ἀδυναμίαν των, ν' ἀκούσῃ τὰς ἐπωδάς των, νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς εὐχάς των.

Ἡ μία ἀπλῶς ἐπεθύμει νὰ λύσῃ τὴν μαγείαν ποὺ τῆς εἶχαν κάμει. Εἰς τὸν γάμον της, τὴν ὁραν τῆς ἀλλαγῆς τῶν δακτυλίων, τῆς εἶχαν «ρίξει τὰ κορίτσια». Ἔγέννα διαρκῶς θήλεα. Πέντε τῆς εἶχαν γεννηθῆ ἔως τώρα, κι οἱ γριές, ποὺ γνωρίζουν ἀπ' αὐτά, ἔλεγαν ὅτι ἐννέα ἔμελλε νὰ γεννήσῃ τὸ δλον.

Ἡ ἄλλη ἥθελε νὰ βλάψῃ μίαν ἔχθράν της, μίαν ποὺ ἐμελέτα κακὰ δι' αὐτήν, καὶ τὴν ἀπειλοῦσε, μὲ τὰ μάγια, νὰ τὴν ἔξολοθρεύσῃ, αὐτήν καὶ τὸν ἀνδρα της, καὶ τὰ παιδιά της. Ἀπεφάσισε κι αὐτὴ νὰ διδαχθῇ τὰς μαγικάς τέχνας, ἀμυνομένη διὰ ν' ἀποδώσῃ τὰ ἵσα. Ἡ μαγεία διὰ τῆς μαγείας λύεται.

Ἡ τρίτη, ὅ! δὲν ἥθελε νὰ εἴπῃ τί ἐπεθύμει. Ἰσως εἶχε μνηστήρα, ἢ ἐραστήν, δστις δυνατὸν νὰ ἥτο καὶ μνηστήρ, πιθανὸν νὰ ἐγίνετο καὶ σύζυγος, πλὴν φεῦ! δὲν τὴν ἥγάπτα πλέον· ἐκοίταξεν ἄλλον, τοῦ εἶχαν χαλάσει τὰ μυαλά ἄλλαι γυναῖκες. Κι αὐτή ἐπροσπάθει νὰ κατασκευάσῃ φίλτρα ὑπὸ τὸ φέγγος τὸ μελιχόρον, τῇ βοηθείᾳ τῆς εὑμενοῦς Ἐκάτης, διὰ νὰ τοῦ γυρίσῃ τὰ μυαλά πρὸς τὸ μέρος της. «Αἱ δὲ μὴ φιλεῖ, ταχέως φιλάσσει». Ψάλλε, γλυκεῖα Σαπφώ, παρηγόρει τὰς ὄμιφύλους σου.

Καὶ ἔκυπτον δλαι, κ' ἐμελέτων, κ' ἐψιθύριζον, κ' ἐμελπον μὲ πραεῖαν φωνὴν τὰς ἐπικλήσεις καὶ τὰς ἐπωδάς των, εἰς μυστηριώδη γλῶσσαν τὴν ὅποιαν οὐδεὶς ποιητῆς δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ οὐδεὶς μουσικὸς δύναται νὰ σημαδογραφήσῃ.

Ἔλεως, Ὄλεως γενοῦ αὐταῖς, καλὴ Ἐκάτη! Ὄλεως, τὴν νύκτα ταύτην, ἀλλ' ἐν τῇ ἥμέρᾳ τῆς Κρίσεως;

ΙΟΥΛΙΟΣ ΧΩΘΟΡΝ

Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ MONTEXRIΣΤΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Α.ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

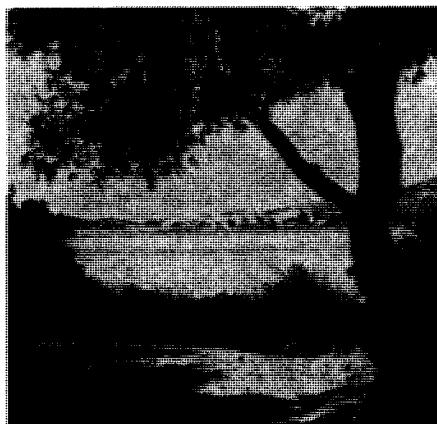
ΟΛΙΓΟΙ ΤΟΥΤΩΝ παρετήρησαν τὴν εἶσοδον μικροσώμου ἀνθρώπου, μὲ μελαφόν ἰνδικὸν χρῶμα καὶ οὐλὸν μαῦρον γένειον, δοτὶς ἔλαβε θέσιν εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀνοικτοῦ χώρου εἰς τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ θαλάμου. Ἐφόρει λευκὸν σαρίκιον, στενὸν ἐπανωφόρι, μὲ τὰ μανίκια ἥως τοὺς ἀγκῶνας, δεικνύοντα ἰσχνὸν μελαφόν πῆχυν, λευκὸν βρακίον ζουάβων, περιθεδεμένον εἰς τὰ γόνατα, καὶ ζεῦγος τουρκικῶν ἐμβάδων μὲ γυριστὰς τὰς αἰχμάς. Σάκκος ἐκ λεπτῆς μετάξης κοκκίνου χρώματος καὶ πολλῶν ποδῶν τὸ μῆκος περιέβαλλε τὴν ὁσφύν του. Χρυσοῦν βραχιόλιον, εἰς σχῆμα ὅφεως, ἦτο περὶ τὸν ἀριστερὸν καρπὸν τῆς χειρός του. Ἐφαίνετο ὡς Ἰνδός, καὶ τάχιστα κατέστη πρόδηλον ὅτι οἱ φίλοι τοῦ κόμητος ἔμελλον νὰ παραστῶσιν εἰς ἐκτέλεσιν ἀσιατικῆς μαγείας.

Ἄφου ἔκαμε βαθύτατον τεμενᾶν εἰς τὴν ὅμηγυριν, ἐκτείνων τοὺς γυμνοὺς βραχίονάς του, ὁ ἀνθρωπὸς ἔρχεται νὰ προστρέψῃ πρὸς ἀλλήλας τὰς παλάμας, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς χρυσοῦν σχοινίον ἐφάνη ἐλισσόμενον μεταξὺ αὐτῶν, καὶ βαθμηδὸν ἐμπηκύνθη ἐωσότου ἐφθασεν εἰς τὸ πάτωμα. Ἡὗξησε ταχέως, συστρεψόμενον καθ' ὅσον ηὔξανεν ἐωσότου ὡς μία ἀγκαλιὰ ἀπ' αὐτὸν ἔκειτο εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθρώπου. Τότε ἔδραξε τὸ ἔτερον ἄκρον αὐτοῦ εἰς τὴν δεξιάν του χειρὰ καὶ τὸ ἔσεισεν εἰς τὸν ἀέρα ἐωσότου τὸ ὅλον μῆκος τοῦ σχοινίου εἰχεν ἔξογκαθή πρὸ αὐτοῦ εἰς χιλιάδας ἐλισσόμενας πτυχάς. Αἴφνης ἡ κίνησις μετεβλήθη ἀπὸ καθέτου εἰς δριζόντιον, ἐωσότου ἐφάνη ὡς ἐάν τὸ σχοινίον ἐπλέκετο διὰ μηχανῆς ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν των· καὶ εἰς ὀλίγας στιγμὰς κατεσκευάσθη οὕτω διόλκηρος κάλως συνεσπειρωμένος εἰς ὅγκον ὀργυιαίας διαμέτρου, τὸν ὄποιον ἔξηπλωσεν ὁ ἀνθρώπος ἐπὶ τοῦ δαπέδου κ' ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ.

“Ψύωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔβλεπεν ἄνω· καὶ ἡ ὅμηγυρις ἀκοιλουθοῦσα τὸ βλέμμα του, παρετήρησε ταινίαν τινὰ λεπτούφοις χαρτίου ἵπταμένην καὶ κατερχομένην πρὸς αὐτόν. Ἔτεινε τὸν δάκτυλόν του καὶ τὸ χαρτίον ἐσταμάτησεν ἐπ' αὐτοῦ, ταλαντεύομενον ἐκεῖ πρὸς στιγμήν ἐφύσησεν ἐπὶ τοῦ χαρτίου, καὶ ἔγεινε εὐθὺς μεγαλείτερον. Μετεβλήθη τάχιστα εἰς λευκὴν ὅρνιθα, τινά-

ζουσαν τὰς πτέρυγας καὶ κλώζουσαν. Ὁ ἀνθρωπος τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Ἡ δρνις ἔτρεξεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐκάθησε κάτω καὶ ἐγέννησεν αὐγόν. Μόλις ἔκαμε τοῦτο, καὶ ὁ ἀνθρωπος τὴν ἔδραξεν ἀπὸ τὸν λαιμόν, τὴν περιέτρεψε καὶ πάλιν μετεβλήθη εἰς τεμάχιον λευκοῦ χαρτίου, τὸ διποῖον ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἀέρα κ' ἐγεινεν ἄφαντον εἰς τὸν θολωτὸν δροφον.

Ο ἀνθρωπος ἔλαβε τὸ αὐγόν μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχανοῦ, τὸ ἐκύτταξε προσεκτικῶς, καὶ τὸ ἔθεσε πάλιν εἰς τὸ πάτωμα, ταλαντεύων αὐτὸν ἐκ τοῦ ἄκρου. Είτα ὑψώσας δὲ λίγον τὴν χειρά του, ἔκαμε σημεῖόν τι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ αὐγοῦ. Τότε ἀτμός τις ἡ καπνὸς ἥρχισε νὰ ἔξερχεται ἐκ τῆς κορυφῆς, ἀναθρώσκων ὡς ἀτμώδης στήλη καὶ αὐξανόμενος τὸν δγκον μέχρις οὗ ἔγινε πολλῶν ποδῶν τὸ ὑψος καὶ τὸ εὔρος. Εὐθὺς κατόπιν ἔλαβε περιστροφικὴν κίνησιν, ἥτις κατέστη ραγδαιοτάτη, καὶ ἦτο προφανὲς διτὶ ἐλάμβανε σχῆμα καὶ στερεότητα· καὶ ἐν τῷ μέσῳ γενικοῦ ψιθυρισμοῦ ἐκπλήξεως τῶν παρεστώτων, ἐστάθη ἐνώπιον των ὡς ἀνθρωπίνη μορφή, ὡραία κόρη ἐνδεδυμένη λευκὴν ἐσθῆτα ἀπαλήν ὡς ὁ ἀτμός. Ἐμενεν δρθή καὶ προφανῶς ἐν ἀσυνειδησίᾳ τοῦ περιβάλλοντος· οἱ βαθεῖς δρθαλμοί της ἤσαν προστηλωμένοι εἰς βλέμμα βαθείας ἀφαιρέσεως, ὡς ἔαν, ἀρτίως πλασθείσα ἐθαύμαζεν ἐπὶ τῷ μυστηρίῳ τῆς ὑπάρχεως. ■

† Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων

Ιούλιος 1872: Ἐπισκέπτεται τὸ Ἀγίου Ὁρος.

ΠΕΜΠΤΗ

2

Κατάθεσις Ἐσθῆτος Θεοτόκου ἐν Βλαχέμναις

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3

Ὑακίνθου μάρτ., Γερασίμου Εὐφυτανίας

ΣΑΒΒΑΤΟ

4

Ἀνδρέου Κρήτης ποιητοῦ Μεγ. Κανόνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

5

Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀθῷ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
				1	2	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΔΕΥΤΕΡΑ

6

Σισώη μεγάλου, Ἀρχίπτου,
Φιλήμονος, Όντσιμου

ΤΡΙΤΗ

7

† Κυριακῆς μεγαλομ., Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεῷ

ΤΕΤΑΡΤΗ

8

Προκοπίου μεγαλομ., Θεοφίλου ἐκ Ζίγκ

ΠΕΜΠΤΗ

9

Ιανουαρίου ίερουμ., Μητροφάνους ἐν Ἀθηναῖς

Πανούσιος

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

10

Τῶν ἐν Νικοπόλει Ἀρμενίας 45 μαρτύρων

ΣΑΒΒΑΤΟ

11

† Εὐφημίας μεγαλομ.,
Όλγας Ιαπωνιστών

ΚΥΡΙΑΚΗ

12

† Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.
Πρόκλου, Ίλαιρίου μαρτ.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΔΕΥΤΕΡΑ

13

Σύναξις Ἀρχαγ. Γαβριὴλ, Στεφάνου ὁσίου

ΤΡΙΤΗ

14

Ἀκύλα ἀπ., Ἰούστου,
Νικοδήμου Ἅγιορείτου

ΤΕΤΑΡΤΗ

15

Κηρύκου καὶ μητρός Ἰουλίτης μαρτύρων

«Τὰ δαιμόνια στὸ ωέμα»

«Τὰ κρούσματα»

ΠΕΜΠΤΗ

16

Αθηναγένους Λερού, Φαύστου μάρτ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

17

† Μαρίνης μεγαλομάρτυρος

ΣΑΒΒΑΤΟ

18

Αἰμιλιανοῦ, Παύλου, Θεῆς,
Οὐάλεντίνης

ΚΥΡΙΑΚΗ

19

† ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ.
Μακρίνης ἀδελφ. Μ. Βασιλείου

ΙΟΥΛΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
				1	2	3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΔΕΥΤΕΡΑ

20

† Τοῦ Προφήτου Ηλίου τοῦ Θεοφύτου

ΤΡΙΤΗ

21

Τακτίνου ὁσίου, Συμεὼν διά Χριστὸν Σαλοῦ

«Ο Κακόμης»

ΤΕΤΑΡΤΗ

22

Μαρίας Μαγδαληνῆς μυροφόρ., Μαρκέλλης

ΠΕΜΠΤΗ

23

Ιεζεωφόρη, προφήτ., Φωκᾶ Ίερου., Πελαγίας

Νέα Σελήνη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

24

† Χριστίνης μεγαλομ., Θεοφίλου Ζακύνθου

ΣΑΒΒΑΤΟ

25

† Κοΐμ. Ἀγ. Ἀννης, Όλυμπιάδος, Εύπραξίας

ΚΥΡΙΑΚΗ

26

† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Παρασκευῆς δύσιωμάρτυρος

ΙΟΥΛΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
5	6	7	8	9	10	4
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΔΕΥΤΕΡΑ

27

† Παντελήμονος Ιαματικού μεγαλομάρτυρος

ΤΡΙΤΗ

28

Προχόρου, Νικάνδρος, Τίμωνος, Παρμενᾶ

ΤΕΤΑΡΤΗ

29

Καλλινίκου Θεοδότης
και τέκνων αὐτῆς μαρτ.

ΠΕΜΠΤΗ

30

Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος, ἀποστ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

31

Εὐδοκίμου δικαίου, Ιωσήφ Ἀρμαθαίας

ΙΟΥΛΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ΛΑΧΕΟ

Νομόπουλοι
τοις φρεσκαίων

”Αφησεν εὶς τὴν ἄκρην τὸ τοιμπούκι, τὸ ὅποιον εἶχε σβῆσει ἥδη ἀνεπαισθήτως, ἐν μέσῳ τῆς ἀλλοφροσύνης καὶ τῶν ορεμβασμῶν τοῦ καπνιστοῦ, καὶ ἀκουσίως ἥρχισε νὰ ὑποψάλλῃ.

”Ἐλεγε τὸν Μέγαν Παρακλητικὸν κανόνα τὸν εὶς τὴν Παναγίαν, ὃπου διεκτραγωδοῦνται τὰ παθήματα καὶ τὰ βάσανα μιᾶς ψυχῆς, καὶ τὴν σειρὰν ὅλην τῶν κατανυκτικῶν ὕμνων, ὃπου εὶς βασιλεὺς Ἐλλην, διωγμένος, πολεμημένος, στενοχωρημένος, ἀπὸ Λατίνους καὶ Ἀραβίας καὶ τοὺς ἰδικούς του, διεκτραγωδεῖ πρὸς τὴν Παναγίαν τοὺς ἰδίους πόνους του, καὶ τοὺς διωγμοὺς δσους ὑπέφερεν ἀπὸ τὰ στίφη τῶν βαρβάρων, τὰ ὅποια ὀνομάζει νέφη.

Είτα, κατὰ μικρόν, ἀφοῦ εἶπεν ὅσα τροπάρια ἐνθυμεῖτο ἀπὸ στήθους, ὑψωσεν ἀκουσίως τὴν φωνήν, καὶ ἥρχισε νὰ μέλπῃ τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο:

«Ἀπόστολοι ἐκ περάτων, συναθροισθέντες ἐνθάδε,

Γεθσημανῆ τῷ χωρίῳ, κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα.

Kai σύ, Υἱέ και Θεέ μου, παράλαβέ μου τὸ πνεῦμα».

...Καὶ είτα προσέτι, παρεκάλει διὰ τοῦ ἄσματος τὴν Παναγίαν, νὰ εἴναι μεσίτρια πρὸς τὸν Θεόν, «μὴ μοῦ ἐλέγῃ τὰς πράξεις, ἐνώπιον τῶν Ἀγγέλων...» Ω, αὐτὸς εἶχε τὴν δύναμιν καὶ τὸ προνόμιον νὰ κάμνῃ πολλὰ ζεύγη ὁφθαλμῶν νὰ κλαίωσι, τὸν παλαιὸν καιρόν, ὅταν οἱ ἀνθρωποι ἔκλαιον ἀκόμη ἐκούσια δάκρυα ἐκ συναισθήσεως...

”Ο Φραγκούλας ἡτο τόσον εὐδιάθετος ἐκείνην τὴν ἑσπέραν, ὥστε ἀπὸ τοῦ «Ἐλέσσον με ὁ Θεός», τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀποδείπνου, μέχρι τοῦ «Εἶη τὸ ὄνομα», εὶς τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας – ὃπου ἡ παννυχίς διήρκεσεν ὀκτὼ ὥρας ἀνεν διαλείμματος – ὅλα τὰ ἔψαλε καὶ τὰ ἀπήγγειλε μόνος του ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ χοροῦ, μόλις ἐπιτρέπων εὶς τὸν κυρὸ Δημητρόν, τὸν κάτοχον τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ, νὰ λέγῃ κι αὐτὸς ἀπὸ κανένα τροπαράκι, διὰ νὰ ξενυστάξῃ. Ἐψαλε τὸ «Θεαρχίων νεύματι» καὶ εἰς

Οι δρθαλμοί της έταράχθησαν, ή κεφαλή της έπεσεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ἐψιθύρισε πολλάκις: ἄχ!... καὶ πάλιν ἐβυθίσθη εἰς λήθαργον.

Ο Ροβέρτος ἐν ἀπελπισίᾳ ἔκυψε τὸ φλέγον μέτωπον ἐπὶ τῆς χειρός της, καὶ ὁ Ραμώ ἤκουσε τοὺς λυγμούς του. Τότε πλέον κεκυφώς, στυγνὸς καὶ ταλαιπωρος, ἐντρομος σχεδὸν φεύγων τὴν εἰκόνα τῶν πόνων καὶ τῶν θλίψεων τούτων, ἐν τῷ σκότει, ὡς ἔνοχος, ὁ δόκτωρ κατέβη διὰ τοῦ αὐτοῦ βήματος τὴν κλίμακα καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του.

Περιεπάτησε, δὲν ἥδυνατο πλέον νὰ σταθῇ εἰς μίαν θέσιν καὶ βίαιος παροξυσμὸς ἐκόχλαζεν ἐν αὐτῷ. Οἱ στοχασμοί του ἔλαβον ἄλλον δρόμον. Δὲν τῷ ἀνεκάλουν πλέον τὴν Κογχίταν καὶ τὸν Μύνελ. Τὸ μοιχικὸν ζεῦγος ἔγεινεν ἄφαντον, καὶ ἡ μικρὰ ἀσθενῆς τῆς ὅποιας τόσον πλησίων εὔρισκετο ὑλικῶς καὶ τόσον μακράν ἡθικῶς, ἀπησχόλει τὸ πνεῦμά του. Ἐβλεπε τὸν λευκὸν θάλαμον, καὶ ὑπὸ τὰ παραπετάσματα, τὰ ὅποια τοσάκις εἶχον καλύψει τὴν εἰρηνικὴν καὶ φαιδρὰν ἀνάπτωσιν τῆς παιδίσκης, ἤκουε τὸ ἀσθμα ἐπωδύνου καὶ φρικώδους ὑπνου. Ἡτο τὸ αὐτὸ ἀβρὸν πλάσμα, τὸ τόσον τρυφερῶς ἀγαπώμενον, οὗ τὰ φιλήματα συνεκίνουν ἄλλοτε τὴν καρδίαν του· ἔπασχε, καὶ αὐτὸς δὲν ἐδοκίμαζε νὰ τὸ θεραπεύσῃ.

Ἀπεπιράθη νὰ συζητήσῃ πρὸς ἕαυτόν. Εἶπε: Τί μὲ μέλει διὰ τὴν κόρην ταύτην; δὲν τὴν γνωρίζω. Ἀν δὲν ἔπρεπε νὰ δώσω εἰς τὸν κόσμον ἔξηγήσεις, τὰς ὅποιας βαρύνομαι, θὰ τὴν ἀπέβαλλον ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου. Δὲν τὴν ἀγαπῶ, δὲν δύναμαι νὰ τὴν ἀγαπῶ. Θά ἦτο ἐκ μέρους μου ἡλιθιότης. Ν' ἀγαπήσω τὴν νόθον τῆς ἀθλίας ἐκείνης καὶ τοῦ ἐραστοῦ της; Νὰ ἐγκολπωθῶ τὸ αἰσχος, νὰ τὸ ἀσπασθῶ; Ἄ! Ἄ! Αὐτὸ μοῦ ἔλειπε! Ἀλλὰ θὰ ἥμην πράγματι παλίμπαις! Ἀρκεῖ, μὴ τόση ἀδυναμία! Μὲ ἡτίμασαν ἄλλοι, δὲν θὰ ἀτιμασθῶ μόνος μου!

Φωνὴ ἡγέρθη ἐν αὐτῷ μύχιος, διὰ πρώτην φορὰν καὶ δειλὴ ἀκόμη, ἥτις ἀντέλεγε: «Τίς θὰ τὸ μάθη; Ο Ταλβάν; Αὐτὸς σὲ ἵκετευσε νὰ φανῆς εὔσπλαγχνος. Ο Ροβέρτος; Ολην τὴν ζωὴν του θὰ σ' εὐλογή!». Ἀλλὰ παρενθὺς ἀντέστη κατὰ τῆς ἀγενοῦς ταύτης συμβούλου, διεμαρτυρήθη κατὰ τῶν ἀπίστων καὶ ὑπούλων εἰσηγήσεών της. Ἡθέλησε νὰ θωρακισθῇ ἔτι μᾶλλον μὲ ἀδιαφορίαν, ἀλλὰ δὲν ἥδυνήθη νὰ τὸ κατορθώσῃ. Μάτην προσεπάθησε νὰ σκεφθῇ ἄλλο τι, νὰ προσκολλήσῃ τὴν φαντασίαν του εἰς διάφορον ὑποκείμενον, πάντοτε ἐπανῆρχετο εἰς τὴν ἀξιοθόρητον ἐκείνην εἰκόνα τῆς μικρᾶς ἀσθενοῦς, τῆς φλεγομένης ὑπὸ πυρετώδους ἐφιάλτου, ἐπὶ τῆς λευκῆς κλίνης της τῆς ἐστρωμένης διὰ τὰ δνειλα τὰ εύτυχη. Η τυραννία ηὕξανεν ἀπαύστως, καὶ παραδόξω τῷ τρόπῳ ἥθισαντο σφοδράν ἐπιτυψίαν νὰ μάθῃ τί συνέβαινεν.

Ἐκδίδω εἰς τεῦχος Τὰ Θαλασσινά Εἰδύλλια, δεκαπέντε ἀπλᾶ διηγημάτια ἐλληνικῶν ἡθῶν, ὃν τὰ μὲν ἐδημοσιεύθησαν ἥδη κατὰ καιροὺς ἐν τῷ περιοδικῷ τύπῳ τὰ δὲ εἶναι ἀνέκδοτα. Ἐπιχρήσονται δέ: Ἡ Μανδραμαντῆλοῦ, τὸ Χριστόψφωμο, ἡ Υπηρέτρα, ἡ Χήρα Παπαδιά, ὁ Σημαδιακός, ἡ Θαλασσωμένη, ὁ Ηανταρώτας, τὸ Στοιχεῖο τοῦ Καραβίοῦ, ὁ Ατινχος Καραβοκίνης, ὁ μπάριπα-Γιάκωμος, ἡ Γοργόνα, Θάλασσα, Πῦρ καὶ Γυνή, τὰ Δελφινάκια, Ἀγάπες ταξιδιαρες, ἡ Νοσταλγός.

Παρακαλῶ τοὺς φιλαναγνώστας νὰ μὲ συνδρόμωσιν.

Ἐν Ἀθήναις, ἱη Αὐγούστου 1891.

(Ἀγγελία γιὰ τὰ «Θαλασσινά Εἰδύλλια», ΑΝΑΝΤΑ Ε' 314, «Λόμιος»)

Σημ. τοῦ ἐπιμελητῆ: Τὰ «Θαλασσινά Εἰδύλλια» δέν ἐκδόθηκαν ὅσο ζούσε ὁ Παπαδιαμάντης.

ΣΑΒΒΑΤΟ

1

Τῶν ἑπτά Μακκαβαίων μαρτ. (ἀρχὴ νηστείας)

KYPIAKH

2

† Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Ἀνακομ. λειψ. Πρωτ. Στεφάνου

1.8.1891: Δημοσιεύει ἀγγελία
γιὰ τὰ «Θαλασσινά Εἰδύλλια».

————— ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998 ————

K	Δ	T	T	Π	Π	Π	Σ
2	3	4	5	6	7	8	1
9	10	11	12	13	14	15	15
16	17	18	19	20	21	22	22
23	24	25	26	27	28	29	29
30	31						

Αὐγούστος 1902: Πάλι στὴ Σκιάθο.

ΔΕΥΤΕΡΑ

3

Σαλάμης μυροφόρου,
Θεοδώρας ἐν Θεσ/νίκη

ΤΡΙΤΗ

4

Τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἑπτά παιδῶν

ΤΕΤΑΡΤΗ

5

Εὐσιγνίου, Νόννης μητρός Ἀγ. Γρηγορίου

ΠΕΜΠΤΗ

6

ΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

7

Νικάνορος δσίου, Δομετίου ἱερομ. Ἀστερίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

8

Αἴμιλιανοῦ Κυζίκου, Μύρωνος Κρήτης

Πανασέληνος

ΚΥΠΙΑΚΗ

9

† Θ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Ματθία ἀποστόλου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Π	Σ
2	3	4	5	6	7	8	1
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30	31						

ΔΕΥΤΕΡΑ

10

Λαυρεντίου ἀρχιδιακόνου,
Ἴππολύτου, Ξύστου

ΤΡΙΤΗ

11

Εῦπλου, ἀνάμν. θαύματος Ἀγ. Σπυρίδωνος

ΤΕΤΑΡΤΗ

12

Φωτίου, Ἄνωκήτου, Παμφίλου μα

«Οἱ χαλασοχώρηδες»

ΠΕΜΠΤΗ

13

Μαξίμου ομολογητού,
Εύδοκίας βασιλίσσης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

14

Μιχαίου προφ., Μαρκέλλου ιερομάρτυρος
«Βαρδιάνος στὰ σπόρχα»

ΣΑΒΒΑΤΟ

15

† Κοιμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Ρεμβασμός τοῦ Δεκαπενταυγούστου»
«Τὸ θαῦμα τῆς Καισαριανῆς»

ΚΥΡΙΑΚΗ

16

† Ι' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.
Αλκιβιάδου, Τιμοθέου

14.8.1860: Παίρνει
τὸ Ἀπολυτήριο Δημοτικοῦ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998							
Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Π	Σ
2	3	4	5	6	7	8	1
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30	31						

ΔΕΥΤΕΡΑ

17

Μύρωνος, Πατέλον, Ιουλιανής μαρτύρων

ΤΡΙΤΗ

18

Φλώρου, Λαζάρου,
Λέοντος, Ἐρμου μαρτύρων

ΤΕΤΑΡΤΗ

19

† Ἀνδρέου μεγαλομ. στρατιῆ
καὶ 2.593 μαρτ.

ΠΕΜΠΤΗ

20

μουσήλ προφήτου, Λουκίου μάρτυρος

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

21

Θαδδαίου ἀποστ., Βάσσος και τέκνων αὐτῆς

ΣΑΒΒΑΤΟ

22

Ἀγαθονίου μάρτυρος και τῶν σὺν αὐτῷ

Νέα Σελήνη

ΚΥΡΙΑΚΗ

23

† IA' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Ἀπόδοσις Κοιμ. Θεοτόκου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
2	3	4	5	6	7	1
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ΔΕΥΤΕΡΑ

24

Εύτυχονς, Διονυσίου Αλγίνης,
Κοσμᾶ Αίτωλοῦ

ΤΡΙΤΗ

25

Βαρθολομαίου και Τίτου ἀποστόλων

ΤΕΤΑΡΤΗ

26

Ἀδριανοῦ, Ναταλίας μαρτ. Ἰωάνναφ δε

ΠΕΜΠΤΗ

27

ένος, Ἀνθούσης καὶ Φανοιχίου μαρτ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

28

Μωϋσέως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου

«Σταγόνα νεροῦ»

ΣΑΒΒΑΤΟ

29

† Αποτομὴ Κεφαλῆς Προδρόμου (νηστεία)

K Y P I A K H

30

† IB' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Ἀλεξάνδρου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ΔΕΥΤΕΡΑ

31

† Κατάθεσις Ἀγίας Ζώνης Θεοτόκου

F. m'cos

Η σημερινή γενονότητα με τη σημερινή
είναι πολύ απλή, αλλά απλή.
Είναι η σημερινή είναι της γενετικής
είναι της γενετικής της γενετικής
είναι της γενετικής της γενετικής
είναι της γενετικής της γενετικής.

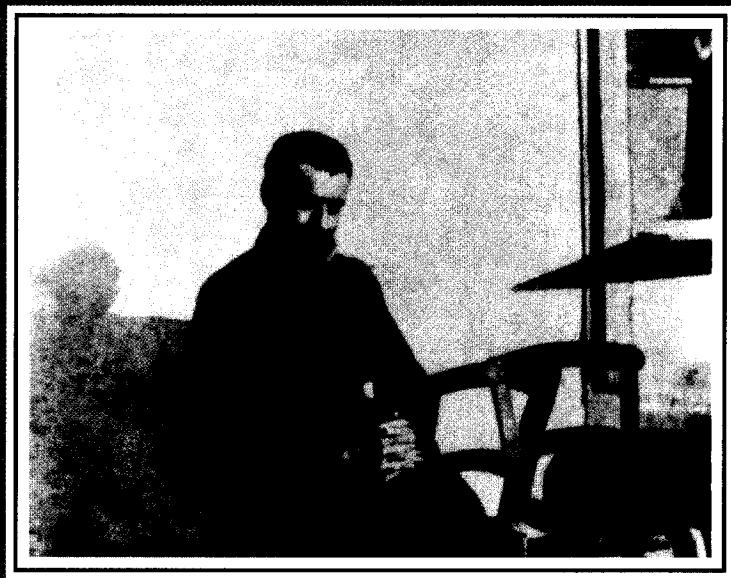
Η σημερινή γενονότητα της γενετικής
είναι πολύ απλή, αλλά απλή.
Είναι η σημερινή είναι της γενετικής
είναι της γενετικής της γενετικής.

* Η σημερινή είναι πολύ απλή.
Είναι πολύ απλή, αλλά απλή.

Αύτόγραφο Παπαδιαμάντη. Από τήμετάφραση τοῦ ἔργου
τοῦ Ν. Σπηλιάδον «Αναίρεσις τοῦ βιβλίου: Περὶ τῆς ἐνεστώσης
καταστάσεως τῆς Ελλάδος, ὑπὸ Εἰρ. Θεοφάνου».

————— ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998 ————

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

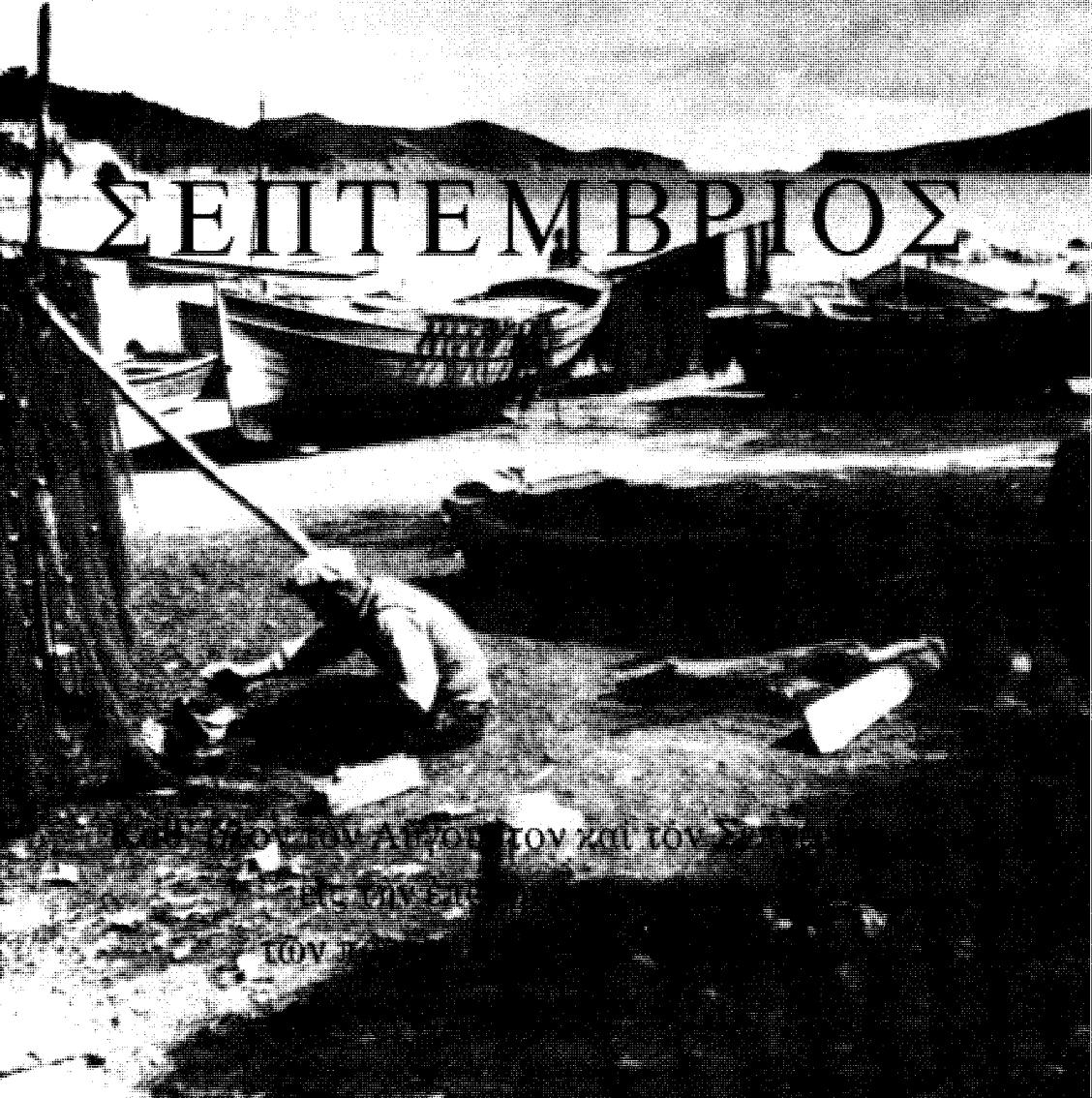

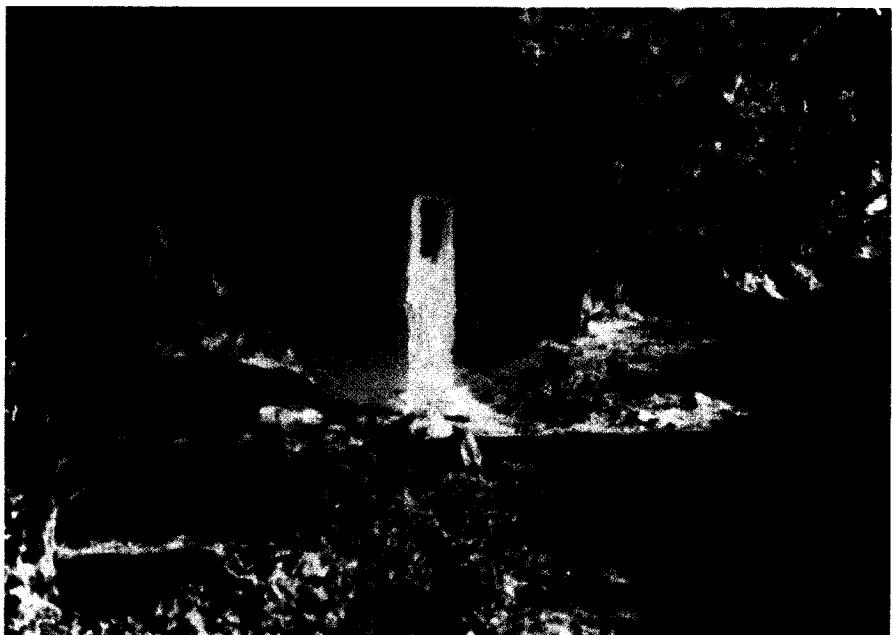
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΓΩΝΑΣ ΑΓΩΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΠΟΛΥ

‘Ως έν αλλοφροσύνη και ἐν πλάνη δινείδουν, ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ λίκνον, ἐντὸς τοῦ ὅποιον ὁλόλυξε τὸ μικρόν... Ἐκαμε χειρονομίαν ώς διὰ νὰ σχηματίσῃ τοὺς δακτύλους της εἰς διλαβίδα, εἰς ἀρπάγην και στραγγαλιάν. Ἡσθάνετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀγρίαν χαράν νὰ πνίξῃ τὸ μικρὸν θυγάτριον... Τῆς ἥλθεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι ἡτο ἀβάπτιστον, και ἀν τὸ ἔπνιγε, θὰ εἶχε διπλήν ἀμαρτίαν... Ἡ σκέψις αὐτῇ ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν ἀνεχαίτισεν, ἀλλ’ ὅμως ἀπεφάσισε νὰ ὑπερποδήσῃ τὸν φραγμὸν τοῦτον... Παρὰ ἔνα δάκτυλον, ή χείρ της ἔψαυε τὸν λαιμὸν τοῦ μικροῦ πλάσματος...

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡρκούσθη φωνή, βῆμα, κρότος, εἰς τὸ μικρὸν χαγιάτι ἔξω, και ἡ θύρα, τὴν ὅποιαν ἡ γραῖα, ἡ πενθερά τοῦ Λυρίγκου, ἀναχωρήσασα δὲν εἶχε κλείσει μὲ τὸ μάνδαλον, ἀλλὰ μόνον τὴν εἶχε γείρει, ἥνοιχθη πέραν και πέραν, ἐνδίδουσα εἰς ὄθησιν ἔξωθεν.

— Εδῶ εἶναι, ἡρώτησεν ὁ ἐμφανισθεὶς ἄνθρωπος, ἐδῶ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ Λυρίγκου, τοῦ τσοπάνη;

‘Ητον χωροφύλαξ, μὲ τὸ χιτώνιον μισοκούμβωμένον, φουσκωτὸν ἐπὶ τοῦ στῆθους, μὲ τὸ κασκέτον στραβά, μὲ στριμένον τὸν μύστακα, και μὲ τὴν κάπαν διπλωμένην μακρυνάρι ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὄμονον.

Μέσα στὸ καλύβι, ἡ κανδήλα ἐτρεμόσβηνεν ἐμπρός εἰς τὰ εἰκονίσματα. Ἡ φωτιὰ εἶχε καλυφθῆ και πάλιν ἀπὸ τὴν τέφραν. Τὸ λυχνάρι σβηστὸν ἐκρέματο ἀπὸ τὸ μικρὸν ράφι τῆς ἐστίας. ‘Ητο σκότος. Ἔξω, εἶχεν ἐξημερώσει, και παρὰ δύο λεπτὰ ὁ ἥλιος θ’ ἀντέτελλεν.

‘Ο ἄνθρωπος δὲν ἔβλεπεν εἰμὴ ἀμυδράς σκιάς μέσα. Τὴν λεχώναν εἰς τὴν στρωμνήν της, ώς ἀμαυρόδινον δγκον κατακειμένην, τὸ βρέφος τὸ δποῖον ἐσάλευε και ἀνάσαινεν ἐντὸς τῆς σκάφης, ἥτις ἐχρησίμευεν ώς λίκνον... και τὴν Φραγκογιαννού καθημένην ώς φάντασμα, και τείνουσαν τὴν χεῖρα πρὸς τὸν λίκνον.

‘Η Φραγκογιαννού ἔμεινε μὲ τὴν χεῖρα τεταμένην. Τὴν κατέλαβε φρίκη, τρόμος, ζάλη. Ἐντὸς δευτερολέπτου ἥλθεν εἰς ἑαυτήν, και εἶδε τὸν φοβερὸν κίνδυνον.

ΕΙΣ ΤΟΙΑΥΤΑΣ δέ διαλειπούσας λάμψεις ἔξαφνιζόμεθα ἀπὸ ὅμοιότητος εἰς πρόσωπον παιδίου.

‘Ο Πῆτος ἔξαφνίσθη ἀπὸ ὅμοιότητα. Τὸ εἶχεν ἰδεῖ καὶ πρότερον, ἀλλ’ ὅχι ὅπως τὸ ἔβλεπε τώρα.

Μίαν στιγμὴν ὕστερον, ἐνέκυπτεν ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ λίκνου, ἔξετεινεν ἐπ’ αὐτοῦ τοὺς βραχίονας, καὶ ἔχαμήλωνε τὸ πρόσωπον κάτω εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παιδίου, διερευνῶν πᾶσαν γραμμὴν αὐτοῦ, καθὼς διερευνᾷ τις γεωγραφικὸν χάρτην.

— Ἀλήθεια, μὰ εἶνε, ὡς τόσο, εἴπε· μοιάζει μαζύ του κάπως.

Φοβερὰ ἵδεα κατέλαβε τὸ πνεῦμά του. Ἡγέρθη δύσκαμπτος εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἔρριψε τὸ σάλι κάτω. Ὁ θάλαμος ἐφαίνετο συσκοτιζόμενος περὶ αὐτόν. Ἐσπασε τὰ κάρβουνα, καίτοι ταῦτα ἔκαιον λαμπρῶς, ἔχωρησεν εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ λίκνου, κ’ ἐνέβλεψε πάλιν εἰς τὸ παιδίον. Τὸ αὐτὸν καὶ ἐκείθεν. Ἡ δομούρτης ἦτο φανταστικῶς μεγάλη.

Ἡσθάνθη κάτι τι νὰ σκληρύνεται μέσα του, κ’ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἔργον του εἰς τὸν ἄλλον θάλαμον. Ἄλλ’ ἡ γλυφίς ὠλίσθαινε, τὸ σφυρίον ἐπιπτε λίαν βαρύ, καὶ ἐσταμάτησε. Τὸ πνεῦμά του ἐκυμαίνετο μεταξὺ ἀπωτέρων πραγμάτων. Δὲν ἤδύνατο νὰ μὴ σκέπτηται τὸ Πόρτ Μοῦρο, τοὺς Καρασδαίους ἄνδρας, τὴν ἡμέραν καθ’ ἥν αὐτὸς καὶ ὁ Φίλιππος ἐφέρθησαν οἰκαδε λίαν πρωί.

Ἀφησε τὰ ἐργαλεῖα του κάτω, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν θάλαμον. Ἐκράτει τὴν ἀναπνοήν του καὶ ἐπεριπτέι ἐλαφρά, ὧσει ἐπὶ παρουσίᾳ ἀօράτου τινός. Ὁ θάλαμος ἦτο ἐντελῶς ἡσυχος· ὁ Πῆτος ἤδύνατο ν’ ἀκούῃ τὴν ἴδιαν πνοήν του. Ἐστι ὡς ἀπολιθωμένος ἐπὶ τινας στιγμὰς μὲ τὰ νῶτα πρὸς τὸ πῦρ, καὶ ἔβλεπε τὴν σκιάν του ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ μέχρι τοῦ ὀφόφου. Ἡ κοιτίς ἦτο παρὰ τοὺς πόδας του. Δὲν ἤδύνατο ν’ ἀπομακρύνῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπ’ αὐτῆς. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἔβλεπε κάτω πλαγίως πρὸς τὸν ὕμνον του.

Μὲ κεφαλὴν ὑπτίαν δύσιω καὶ μὲ χείλη διέχοντα, τὸ θυγάτριον ἀνέπνεε γαληνίως καὶ ἐκοιμάτο ὕπνον ἀθωότητος. Ἡ ἀγγελικὴ αὔτη ἀθωότης τὸν ἐμέμφετο.

— Ή καρδία μου πρέπει νὰ ἔγεινε κακή, ἐμορμύρισεν. Οἱ κακοὶ στοχασμοὶ σου προσβάλλουν τοὺς νεκροὺς. Ἐντροπή, Πῆτε Κίλλιαιμ, ἐντροπή.

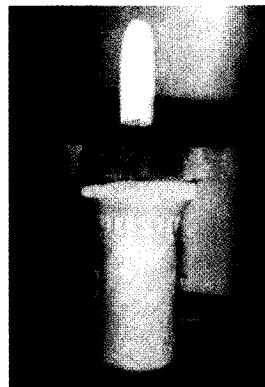
Ἡσθάνετο ὡς ἄνθρωπος δυτικοῖς εὐρίσκεται ἐν καταιγίδι ἀστραπῶν καὶ βροντῶν τὴν νύκτα. Τὰ συνήθη πράγματα τὰ περὶ αὐτὸν ἐφαίνοντο φοβερὰ καὶ ἀλλόκοτα.

Κύψας καὶ πάλιν πρὸς τὸν λίκνον, ἔστρεψεν δύπιστα τὸ σάλι πρὸς τὴν κεφαλὴν τῆς κοιτίδος, καθὼς μία κόρη στρέφει δύπιστα τὴν σκιὰν τοῦ κεφαλοδέσμου της. Τότε ἡ ἀναλαμπὴ τοῦ πυρὸς ἦτο πλήρης ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ θυγατρίου καὶ ἐκινεῖτο εἰς τὸν ὑπνον του. Ἐκινηθῆ ἀκόμη περισσότερον ὑπὸ τὸ σταθερὸν βλέμμα αὐτοῦ καὶ ἐκλαυθμήρισεν ὀλίγον, ὡς ἐάν ἡ τρομερὰ σκέψις, ἥτις ἦτο εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, εἰσεχώρησεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον του.

Ἐκυπτεν οὕτω, ὅταν ἡ θύρα ἤνοιχθη, καὶ εἰσῆλθε θιρυβωδῶς ὁ Καίσαρας ἀναπνέων ἀσθματικῶς. Ὁ Πῆτος τὸν ἐκύτταξε μὲν ἔκθαμψιν βλέμμα.

— Πῆτερ, εἶπε, θέλεις νὰ πωλήσῃς τὴν ὑποθήκην αὐτήν;

·Ο Πῆτος ἀπήντησε διὰ γρυσμοῦ. ■

Μονὴ Ἅγιον Ιωάννου Παρθένη.
Καθολικό. Ἅγια Τράπεζα.

TPITH

1

† Αρχή τῆς Ἰνδίκτου, Συμεὼν τοῦ Στυλίτου

TETAPTH

2

Μάμαντος, Ἰωάννου Κων/λεως Νηστευτού

ΠΕΜΠΤΗ

3

θίμουν, Θεοκτίστου, Χαρίτωνος, Φοίβης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

4

Μωϋσέως προφ., Βαβύλα,
Ἐρμιόνης μάρτ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

5

Ζαχαρίου προφήτου πατρός Προδρόμου

ΚΥΡΙΑΚΗ

6

† ΙΓ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

Ἐν Χώναις θαῦμα Ἀρχ. Μιχαὴλ

Πανοέληνος

6.9.1866: Ἀπολυτήριο Ἑλληνικοῦ
Σχολείου Σκοπέλου.

6.9.1903: «Ἐνεκα τῶν περιστάσεων
... δλίγον ἐπφοιχώρησα
εἰς τὸν Γόρδωνα».

6.9.1904: «Ἐγὼ ἐκόλλησα
ἔδω ἐν δυστυχίᾳ».

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	P	P	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΔΕΥΤΕΡΑ

7

Σάββατος, Ενψυχίου μαρτ., Λουκᾶ δούον

ΤΡΙΤΗ

8

† Τὸ Γενέσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

ΤΕΤΑΡΤΗ

9

Ἴωακεῖμ καὶ Ἀννης τῶν Προπατόρων

8.9.1860: Ἐγγραφὴ στὴν Α΄ τάξη
Ἐλληνικοῦ Σχολείου Σκιάθου.

9.9.1874: Ἀπολυτήριο
ἀπὸ τὸ Βαρβάκειο.

ΠΕΜΠΤΗ

10

Τηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11

Θεοδώρας, Εύανθίας,
Εὐφροσύνου μαγείρου

ΣΑΒΒΑΤΟ

12

Αντονόμου Ιερομ., Κορυνότου Ιωνίου

KYPIAKH

13

† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ.
Κορνηλίου ἑκατοντάρχου

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΔΕΥΤΕΡΑ

14

† ΥΨΩΣΙΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
(νηστεία)

ΤΡΙΤΗ

15

Νικήτα μεγαλ., Φιλοθέου,
Συμεών (Θεο/νίκης)

«Ο ἀνάκτος»

ΤΕΤΑΡΤΗ

16

† Εὐφημίας μεγαλομάρτ., Μελιτινῆς μά

16.9.1874: Έγγραφή στὸ Α΄ ἔτο
τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

ΠΕΜΠΤΗ

17

Σοφίας και τέκνων Πίστεως,
Έλπιδος, Αγάπης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

18

Εὐμενίου Γορτύνης Κρήτης, Αριάδνης
«Κοινωνική ἀρμονία»

ΣΑΒΒΑΤΟ

19

Τροφίμου, Σαφβατίου, Δορυμέδοντος μαρτ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

20

† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ.
Εὐσταθίου μεγαλ.

Nέα Σελήνη

———— ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1998 ———

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΔΕΥΤΕΡΑ

21

Τιονᾶ προφήτου, Κοδράτου ἀποστόλου

ΤΡΙΤΗ

22

Φωκᾶ ίεροι., Φωκᾶ κηπουροῦ, Ιοαάκ

ΤΕΤΑΡΤΗ

23

† Σύλληψις Προδρόμου, Νικολάου Καρπενητού
Ξανθίππης ὁσίας

23/24.9.1879: Αρχίζει ἡ δημοσίευση
τῆς *Μετανάστιδος*.

ΠΕΜΠΤΗ

24

κλης μεγαλ., Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

25

Εὐφροσύνης, Παφνοντίου πατρός αὐτῆς

ΣΑΒΒΑΤΟ

26

† Μετάστασις Ιωάννου τοῦ Εὐαγγελίστοῦ

ΚΥΠΙΑΚΗ

27

† Α΄ ΛΟΥΚΑ.
Καλλικράτου καὶ σὸν αὐτῷ

25.9.1875: Ἐγγραφὴ στὸ Β΄ ἔτος
τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
			1	2	3	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΔΕΥΤΕΡΑ

28

Βασιάρχη προφ.,
Χαρίτωνος διμολογητοῦ

ΤΡΙΤΗ

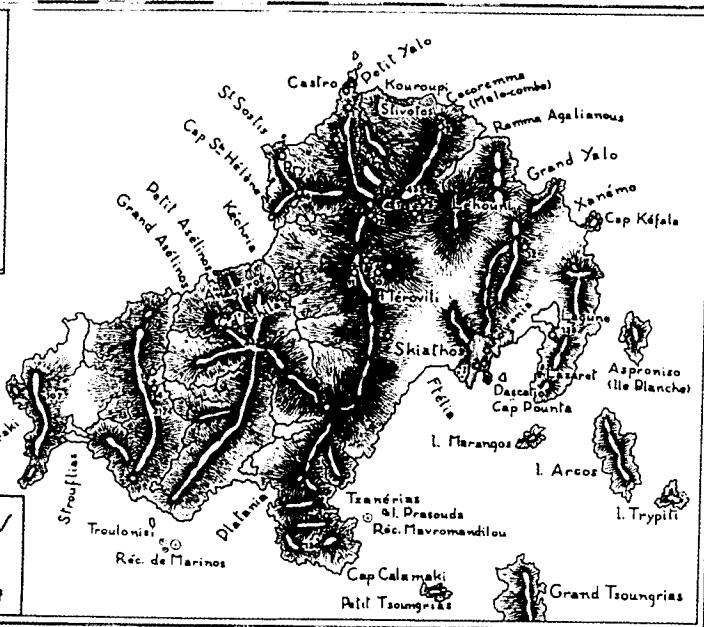
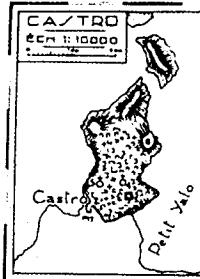
29

Κυριακοῦ ἀνακωρητοῦ, Πετρωνίας μάρτυρος

ΤΕΤΑΡΤΗ

30

Γρηγορίου ἑρομάρτ. φωτιστοῦ Ἀρμ.

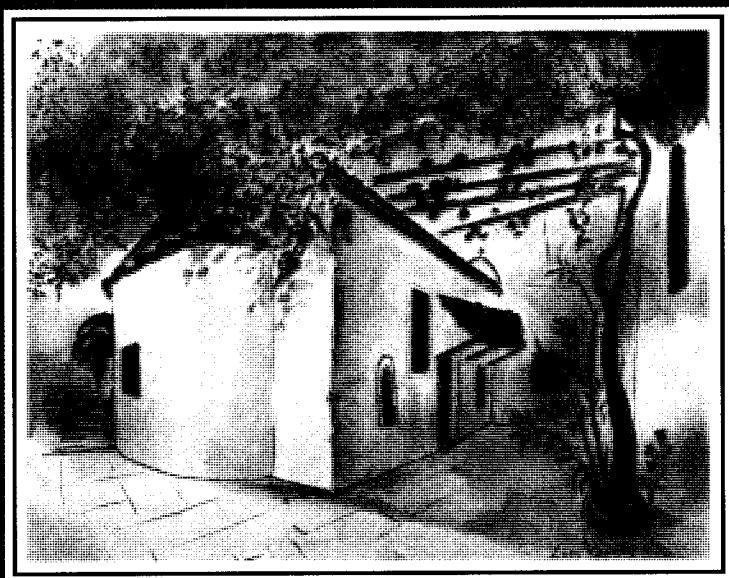

- CAS/TRO**
- ① Pont-levis
 - ② Entrée du Castro
 - ③ Ruines d'un édifice turc
 - ④ Eglise du Christ
 - ⑤ Eglise St. Nicolas
 - ⑥ Canon de l'Ananghia
 - ⑦ Ruines d'églises
 - Mur d'enceinte
 - ng Maisons en ruines

- ILE DE SKIATHOS**
- ① St-Jean-Baptiste
 - ② St-Charalambé
 - ③ Panaghia-Kardassi
 - ④ St-Anastasie
 - ⑤ Couvent de l'Evangélismos
 - ⑥ Chapelle du Taxiargue
 - ⑦ Kryo Pighidi (Source froide)
 - ⑧ St. Athénase
 - ⑨ Panaghia-Kéchria
 - ⑩ Prophète-Élie
 - ⑪ St.-Constantin
 - ⑫ Couvent de St Jean
 - ⑬ Panaghia-Kounistra
 - ⑭ St. Jean-le-Secret

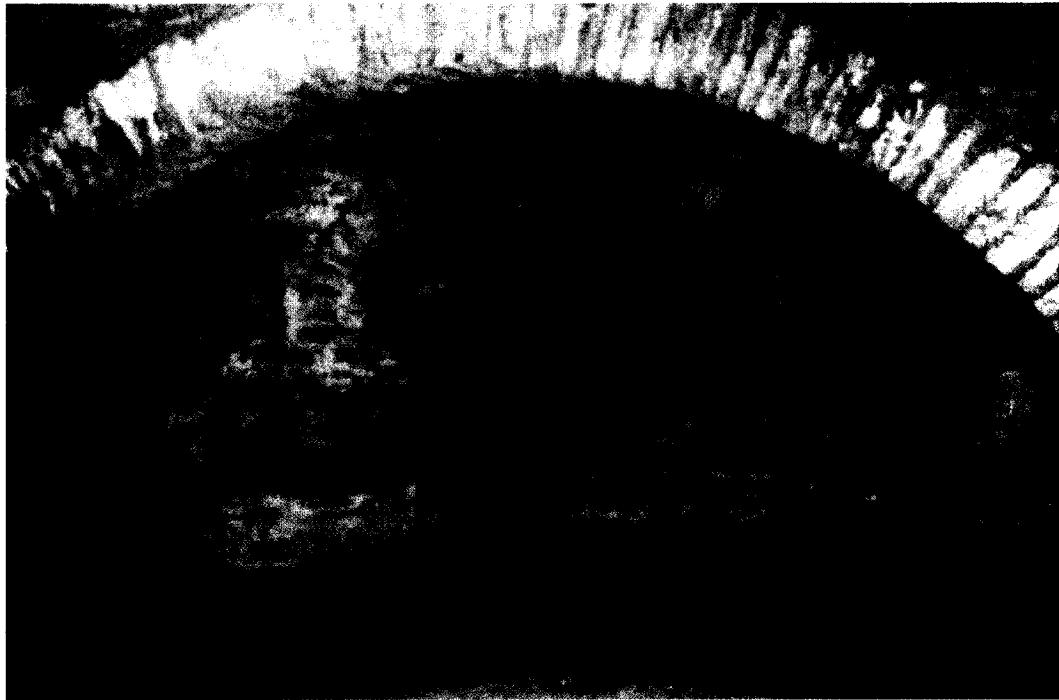
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
6	7	8	9	10	11	52
13	14	15	16	17	18	91
20	21	22	23	24	25	126
27	28	29	30			

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Μαῦρα ἀετονύχια,
ἄψιμα σταφύλια,
ώριμάζοντα τὸν Ὁκτώβριον...

Μονή Εναγγελιστρίας. Μαγκαπέδι. Οι Φοῖνιοι.

Ἡ μικρὰ κατέβη διλίγα βήματα κάτω, εἶτα εἰδεν ὅτι διδομίσκος ἐγίνετο ἀκόμη πλέον ἀπόκρημνος. Ἐβαλε μίαν φωνὴν, κ' ἐπροσπάθει ν' ἀναβῆ, νὰ ἐπιστρέψῃ δύσιω. Εὐρίσκετο ἐπάνω εἰς τὴν δφρὺν ἐνὸς προεξέχοντος βράχου, ὃς δύο ἀναστήματα ἀνδρὸς ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Ο οὐρανὸς ἐσκοτείνιαζε, σύννεφα ἔκρυπταν τὰ ἄστρα, καὶ ἡτον στὴν χάσιν τοῦ φεγγαριοῦ. Ἐπροσπάθησε καὶ δὲν εὗρισκε πλέον τὸν δρόμον πόθεν εἶχε κατέλθει. Ἐγύρισε πάλιν πρὸς τὰ κάτω, κ' ἐδοκίμασε νὰ καταβῇ. Ἐγλίστρησε κ' ἔπεσε, μπλούμ! εἰς τὸ κῦμα. Ἡτο τόσον βαθὺ δύσον καὶ δι βράχος ὑψηλός. Δύο δργυιὲς ὡς ἔγγιστα. Ο θόρυβος τοῦ αὐλοῦ ἔκαμε νὰ μὴ ἀκούσθῃ ἡ κραυγὴ. Ο βισκός ἤκουσεν ἔνα πλαταγισμόν, ἀλλὰ ἐκεῖθεν διπού ἦτο, δὲν ἔβλεπε τὴν βάσιν τοῦ βράχου καὶ τὴν ἄκρην τοῦ γιαλοῦ. Ἀλλως δὲν εἶχε προσέξει εἰς τὴν μικρὰν κόρην καὶ σχεδὸν δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν παρουσίαν της.

* * *

Καθώς εἶχε νυκτώσει ἥδη, ἡ γραῖα Λούκαινα εἶχε κάμει τὴν ἀβασταγήν της, καὶ ἤρχισε ν' ἀνέρχεται τὸ μονοπάτι, ἐπιστρέφουσα κατ' οἴκον. Εἰς τὴν μέσην τοῦ δρομίσκου ἤκουσε τὸν πλαταγισμόν, ἐστράφη κ' ἐκοίταξεν εἰς τὸ σκότος, πρὸς τὸ μέρος διπού ἦτο δ αὐλητής.

— Κεῖνος δ Σουραυλῆς θὰ εἶναι, εἶπε, διότι τὸν ἐγνῶριζε. Δὲν τοῦ φτάνει νὰ ξυπνᾷ τοὺς πεθαμένους μὲ τὴ φλογέρα του, μόνο ρίχνει καὶ βράχια στὸ γιαλὸ γιὰ νὰ καζεύῃ... Σημαδιαχός κι ἀταίριαστος εἶναι.

Κ' ἔξηκολούθησε τὸν δρόμον της.

(Από τὸ διήγημα «Τὸ μυρολόγι τῆς φώκιας»)

ΕΡΡΙΚΟΣ ΙΨΕΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΓΙΟΛΦ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Α Π Ο Ο Σ Η Α Σ Μ Α

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: 'Ο Μόφεμαν κ' έγω, ήμεις οι δύο, τὸ κάμνομεν δίμοῦ. Καὶ γίνεται τόσον μαλακά, διότι δύο είμπορείτε νὰ τὸ ιδῆτε. Έγὼ ωχίνω ἔνα πεταχτάρι στὸ λαιμό του, καὶ ὑστερά τὸν γυρίζω τρεῖς φοραῖς γύρω στὸ σπίτι, καὶ παίξω τὸ σουραῦλί μου. 'Όταν τὸ ἀκούσουν, τρέχουν ν' ἀναβοῦν ἀπὸ τὰ ὑπόγεια, καὶ νὰ καταβοῦν ἀπὸ τὰ λιακωτά, καὶ νὰ πεταχθοῦν ἔξω ἀπὸ ταὶς τρύπαις, δύλα τὰ εὐλογημένα τὰ μικρά.

ΕΓΙΟΛΦ: Καὶ ὑστερά τὰ δαγκώνει καὶ πεθαίνουν;

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: 'Ω! ὅχι, κατεβαίνουμε κάτω στὴ βάρκα, ἐκείνος κ' έγω, καὶ τότε ἀκολουθοῦν κατόπιν μας, καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα ποντίκια.

ΕΓΙΟΛΦ: (Ανυπομόνως.) Καὶ ὑστερά; εἰπέ μου.

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: 'Υστερα, ἀβαράδουμε ἀπ' τὴ στεριά, κ' έγώ τραβῶ μὲ τὸ ἔνα κουπί, καὶ παίξω καὶ τὸ σουραῦλί μου. Καὶ δὲ οἱ Μόφεμαν κολυμβᾶ ἀπ' δύπισω. (Μὲ σπινθριζόντας δόφθαλμούς.) Καὶ δύλα τὰ ποντίκια καὶ τὰ ποντικάκια τρέχουν, τρέχουν καταπόδι μας, εἰς τὰ βαθιά, βαθιά νερά. Ναί, γιατὶ τὸ χρωστοῦν.

ΕΓΙΟΛΦ: Καὶ γιατὶ τὸ χρωστοῦν;

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: 'Ισα ἵσα γιατὶ δὲν τὸ ἐπιθυμοῦν· ἵσα ἵσα γιατὶ φοβοῦνται τρομερὰ τὸ νερό. Δι' αὐτὸ δὲν είμποροῦν ν' ἀποφύγουν τὸ νὰ βουτήξουν εἰς αὐτό.

ΕΓΙΟΛΦ: Καὶ ὑστερά πνίγονται;

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: 'Ολα, τὰ εὐλογημένα. (Ηπιώτερον.) Κ' ἐκεῖ εἶνε δύλα ήσυχα, καὶ μαλακά, καὶ σκοτεινά, δύον είμποροῦν γὰρ ἐπιθυμήσουν μὲ τὴν καρδιά των, τ' ἀγαπημένα τὰ μικρά. Κάτω ἐκεῖ κοιμῶνται μακρόν γλυκόν ὑπνον, χωρὶς νὰ ἔχουνε κανένα νὰ τὰ μισῇ ἢ νὰ τὰ κατατρέχῃ πλέον. (Εγειρομένη.) Τὸν παλαιὸν καιρόν, είμποροψ νὰ σοῦ πῶ, δὲν ἔχοειαζόμην κανένα Μόφεμαν. Τότε ἔρωιχνα τὸ δόλωμα μοναχή μου, ἔγω ἡ ίδια.

ΕΓΙΟΛΦ: Καὶ τί ἔπιανες τότε;

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: Ἀνθρώπους. Ἐναν μάλιστα.

ΕΓΙΟΛΦ: (Απλήστως.) Ὁ! ποιός ἦτον; Εἰπέ μου.

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: (Γελώσα.) Ἡτον ὁ ἀγαπητικός μου, ὁ ἀγαπητικούλης μου.

ΕΓΙΟΛΦ: Καὶ ποῦ εἶνε τώρα;

Η ΝΥΦΙΤΣΑ: (Σκληρώσα.) Κάτω, ὅπου εἶνε ὅλα τὰ ποντίκια.

Τὸ μικρὸν παιδίον ἀκολουθεῖ τὴν γραῖαν στρίγλαν ἀναχωροῦσαν. Τὴν ἀκολουθεῖ καὶ τρέχει κατόπιν τῆς βάρκας της, ἐνῷ ἐκείνη κωπηλατεῖ, ἀνὰ τὴν μικρὰν παγολίμνην. Ὄλη ἡ τραγῳδία ὑπεμφαίνεται δι' δλίγων μόνον φθόγγων τῆς ἀπαραμίλλου τέχνης τοῦ Ἰψεν. Δὲν γνωρίζομεν τίποτε, ἔωστον, μεταξὺ τῶν μεμψυμοίων φωνῶν τοῦ συζύγου καὶ τῆς γυναικός, διακούεται ὁ θόρυβος τῶν κραυγῶν τοῦ πλήθους τῶν ἀλιέων καὶ τῶν παιδίων τοῦ χωρίου ἐπὶ τῆς δύχθης. Κάποιος πνίγεται· εἶνε ἐν μικρὸν τεκνίον· μικρὸς παῖς! Ἡ Ρίτα, ἡ μήτηρ, πρώτη φυσικὰ μαντεύει τὴν ἀλήθειαν. «Ν' ἀκούσω τί λέγουν!» φωνάζει. Αἱ λέξεις τὰς ὅποιας ἀντιλαμβάνεται εἰνε: «Ἡ ποδίτσα (δηλ. τὸ φόρεμα τοῦ παιδίου) πλέει», φράσις τὴν ὅποιαν θ' ἀκούσωμεν καὶ πάλιν, καὶ ἥτις, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ἰψεν, συντείνει ώς λεκτικὴ κατακλείς πρὸς τὸ δράμα. Ἡ ἐγκυμονούμενη θύελλα ἔξερράγη. Ἐν αὐτῇ ὁ Ἀλμερς καὶ ἡ σύζυγός του ἀφήνονται ν' ἀκολουθήσωσι τὸν δρόμον τῆς ζωῆς ἀντάμα, προπεμπόμενοι ὑπὸ δύο Ἐριννών, τῆς Ἐχθρᾶς καὶ τῆς Τύφεως. ■

Δέησις

ΕΡΑΝΙΣΜΑ ΕΚ ΤΩΝ ΨΑΛΜΩΝ

Α Π Ο Σ Η Α Σ Μ Α

Πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου, πρὸς σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου αὖρω,
τὰ φλέγοντά μου δάκρυα θυσίαν σοὶ προσφέρω·
ἔτάκη ἡ καρδία μου, ὧσεὶ κηρός, ἐντός μου·
ἐλέησόν με, ὁ Θεός, σπλαγχνίσου, ὁ Θεός μου.

Εἶναι πολὺ τὸ πέλαγος, πολύ, τῶν οἰκτιψιῶν σου·
ἡ προσευχὴ μου εἰς ναὸν φοιτᾶ τὸν ἄγιόν σου·
εἰς κρίσιν μὲ τὸ δοῦλον σου μὴ θέλης νὰ εἰσέλθῃς,
πρὸιν ἢ μὲ τὰ ἐλέη σου ἐπὶ τῆς γῆς κατέλθῃς.

(Ἀλ. Παπαδ. ΑΠΑΝΤΑ Ε΄ 15-6. «Δόμος»)

Οκτ. 1881: Πρώτη φιλολογική ἐμφάνιση στὴν Ἀθήνα (ποίημα «Δέησις»).

ΠΕΜΠΤΗ

1

νανίου ἀποστόλου, Ρωμανοῦ μελιωδοῦ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

2

Κυπριανοῦ ἱερομ., Ἰουστίνης,
Γεωργίου νεομ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

3

† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Θεαγένους

ΚΥΡΙΑΚΗ

4

† Β' ΛΟΥΚΑ.
Τερροθέου Αθηνῶν, Δομνίνης

————— ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998 ———

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

5

Χαριτίνης, Μαμέλχηης,
Εὐδοκίμου μάρτ.

Πανσέληνος

ΤΡΙΤΗ

6

† Θωμᾶ ἀπόστολου, Μακαρίου νεομ.

ΤΕΤΑΡΤΗ

7

Σεργίου, Βάκχου μάρτ., Πολυχρονίου ἵερ

ΠΕΜΠΤΗ

8

Πελαγίας δσίας,
Πελαγίας παρθενομ., Ταΐσιας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

9

Τακωθίου ἀποστόλου Ἀλφαίου,
Ποπλιας μάρτ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

10

Εὐλαμπτίου και Εὐλαμπτίας μαρτ.,
Θεοφίλου

ΚΥΡΙΑΚΗ

11

† Δ' ΛΟΥΚΑ. ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	3
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

12

Πρόβοιν, Ταράχουν, Ἀνδρονίκου μαρτύρων

ΤΡΙΤΗ

13

Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδόχου μαρτύρων

ΤΕΤΑΡΤΗ

14

Ναζαρίου, Γερβασίου, Κοσμᾶ ἄψ

ΠΕΜΠΤΗ

15

Λουκιανοῦ Ἱερομ., Σαββίνου,
Βάρθου δοσίων

«Όνειρο στὸ κῆμα»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

16

Λογγίνου ἑκατοντ., Λεοντίου καὶ σὺν αὐτῷ

ΣΑΒΒΑΤΟ

17

Ωσηὲ προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν κρίσει

KYPIAKH

18

† Γ' ΑΟΥΚΑ.
Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ

18.10.1869: Ἐγγράφεται στὴν
Γ' τάξη τοῦ Βαρβακείου.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	30
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

19

Ιωάν. προφ., Οὐάρου μάρτ.,
Κλεοπάτρας

ΤΡΙΤΗ

20

† Αρτεμίου, Γερασίμου Κεφαλληνίας
Νέα Σελήνη

ΤΕΤΑΡΤΗ

21

Χριστοδούλου, Σωκράτους,
Ιλαρίωνος μεγάλου

ΠΕΜΠΤΗ

22

Ἄβερχιου ἵσποστ.
Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

23

† Ἰακώβου Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου Κων/λεως

ΣΑΒΒΑΤΟ

24

Ἄρεθα καὶ σὺν αὐτῷ,
Σεβαστιανῆς μάρτ.

ΚΥΠΙΑΚΗ

25

† ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ.
Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΔΕΥΤΕΡΑ

26

† Δημητρίου μεγαλομ. τοῦ Μυροβλήπτου

ΤΡΙΤΗ

27

Νέστορος μεγαλ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου

ΤΕΤΑΡΤΗ

28

† Αγίας Σκέπης,
Ἐθνική ἑορτὴ

ΠΕΜΠΤΗ

29

ναστασίας Ρωμαίας, Ἀθραμίου ὁσίου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

30

Ζηνοβίου, Ζηνοβίας, Κλεώπα, Ἀρτεμᾶ

ΣΑΒΒΑΤΟ

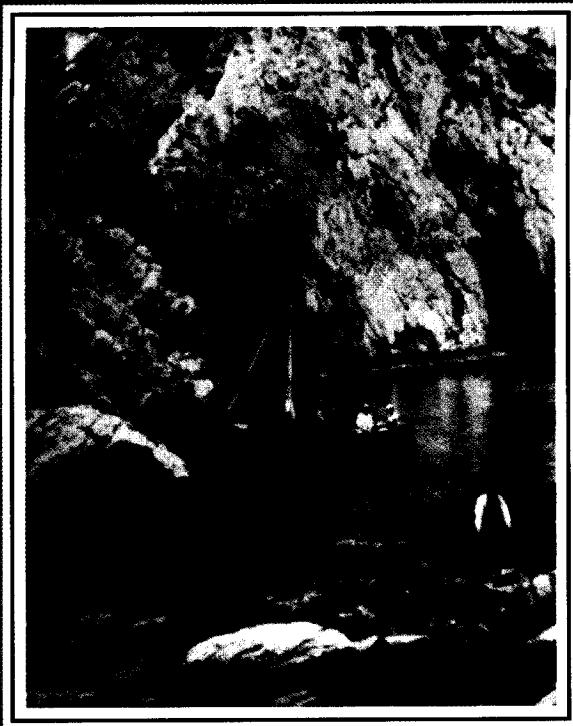
31

Στάχυος, Ἀπελλοῦ,
Ἀμπλία κλπ. ἀποστόλων

«Ἡ χολεριασμένη»
«Ἐρημο μνῆμα»

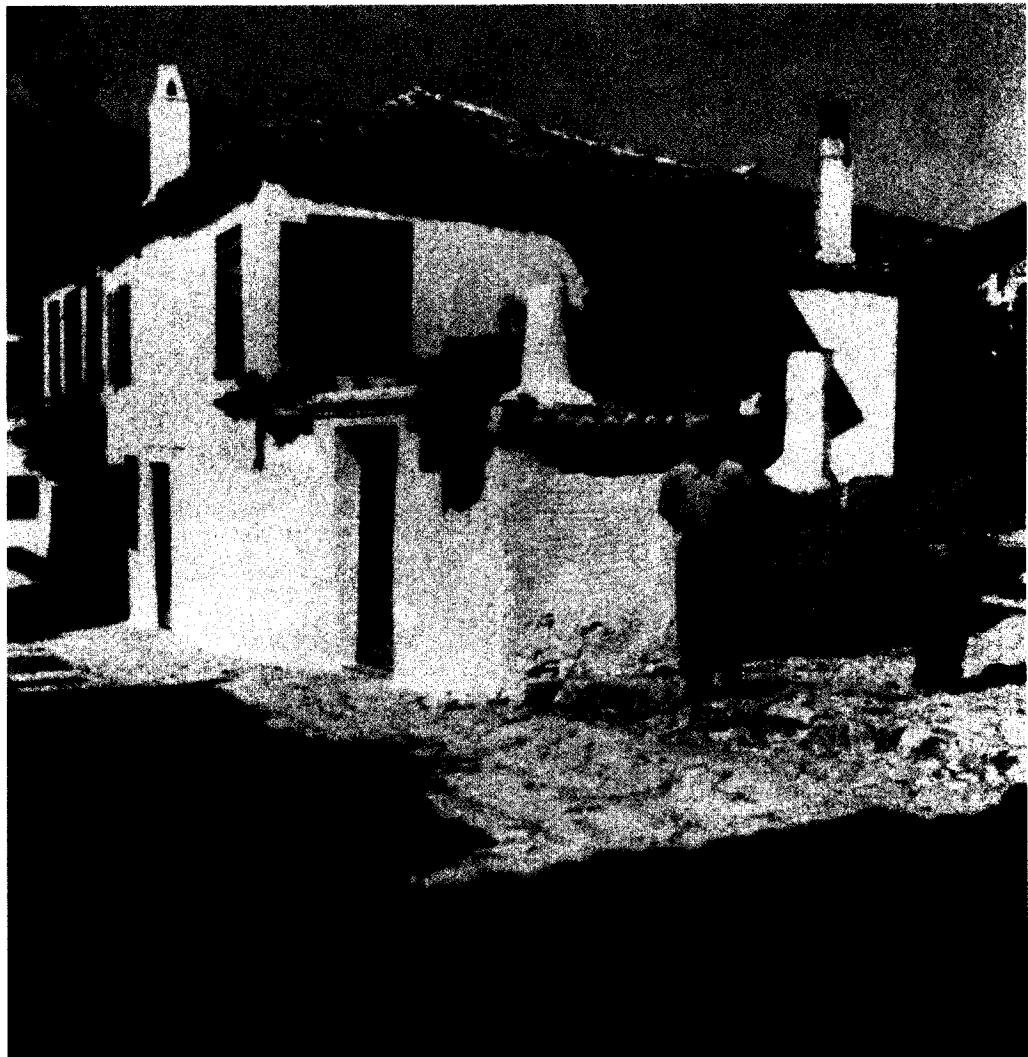
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

NUMBER

‘Ο μπαρμπα-Τριαντάφυλλος μὲ τὸν χωροφύλακα καὶ τοὺς δύο πολίτας φρουρούς, μὲ τὰ τουφέκιά των, ἡγέρθη καὶ εἰπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κάπηλον:

— Ἐλα κάμε γλήγορα, Δημήτρῃ, κάμετε φρόνιμα, ἀφῆστε τοὺς χοροὺς καὶ τὰ τραγούδια, παιδιά, δὲν εἶναι ἀπόκριες. Τί μέρα ἔτημερώνει αὔριο; Κλεῖσε γλήγορα, Δημήτρῃ, νὰ κοιμηθοῦν ὁ κόσμος, θὰ σηκωθοῦν τὶς δυὸς ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα νὰ πᾶν στὴν ἐκκλησία. Καὶ ὁ κύριος ἔχει μέρος νὰ κοιμηθῇ τάχα; ἥρωτησε δείξας τὸν Ἀμερικάνον.

— ‘Εννοια σ’, μπαρμπα-Τριαντάφυλλε, εἴπεν δὲ Βαγγέλης· τοῦ εἶπε δὲ μπάρμπ’ ‘Αναγνώστης δὲ καφετῆς νὰ πάῃ στὸν καφενέ του νὰ πλαγιάσῃ. Μὰ μὴ σὲ μέλη ὡς τόσο γιὰ τὸν κύριο, προσέθηκε παίξας τὴν ματιὰ εἰς τὸν κλήτωρα· ἀν θέλῃ μέρος νὰ κοιμηθῇ, ἔχει καὶ παραέχει.

— Τὶ τρέχει; ἥρωτησε μυστηριωδῶς ὁ κλήτωρ.

— Εἶναι ἀπὸ δῶ, ντόπιος, τοῦ εἴπεν εἰς τὸ οὖς δὲ Παχούμης.

— Καὶ πῶς τὸ ἔρεις;

— Εἶχα δὲν εἶχα, τὸν γνώρισα.

— Καὶ ποιὸς εἶναι;

— ‘Έκεινος ποὺ σᾶς ἔλεγα πρίν, δὲ Γιάννης τ’ μπαρμπα-Στάθη τ’ Μοθωνιοῦ. ‘Οταν ἥρθες κι ἀποκαταστάθηκες ἐδῶ τουλόγου σου, ἦτον φευγάτος, καὶ γι’ αὐτὸ δὲν τὸν θυμᾶσαι. Μὰ τὸν πατέρα του, τὸ μπαρμπα-Στάθη, τὸν ἔφτασες, θαρρῷ.

— Τὸν ἔφθασα. Κάμε γλήγορα, Δημήτρῃ, ἐπανέλαβε μεγαλοφώνως ὁ κλήτωρ, κ’ ἔξηλθεν.

Οἱ δύο συναχθοφόροι τοῦ Βαγγέλη εἶχαν παύσει τὸ ḥσμα καὶ τὴν δρχησιν, καὶ ἤτοι μάζοντο ν’ ἀπέλθωσιν. ‘Αλλ’ αἴφνης δὲ Βαγγέλης, ἐλθὼν πλησίον τοῦ Ἀμερικάνου, τοῦ λέγει ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Τί μ’ δίνεις, ἀφεντικό, νὰ πάω νὰ πάρω τὰ σ’ χαρίκια;

‘Ο ξένος δὲν ἔβαλε τὴν χειρὰ εἰς τὴν τσέπην. ‘Αλλὰ μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος, τοῦ λιχανοῦ καὶ τοῦ μέσου τῆς δεξιᾶς εὐρέθη κρατῶν μίαν ἀγγλικὴν λίραν. Τὴν ἔδρωψε πάραυτα εἰς τὴν παλάμην τοῦ Βαγγέλη μὲ τόσην προθυμίαν καὶ χαράν, ὡς νὰ ἥτο δὲ λαμβάνων καὶ ὅχι δὲ διδῶν.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΧΩΘΩΡΝ

Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ MONTEXPRIΣΤΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Α Π Ο Σ Η Λ Α Μ Α

Το οχήμα του μὲ δύο ίππους ἐστάθμευεν ἐνώπιον τῆς θύρας. Ἐνῷ ὁ κόμης κατήρχετο τῆς οἰκίας ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ὑπῆρχε παραδόξως λαμπρὰ καὶ θριαμβευτικὴ ἔκφρασις ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὡς νὰ τοῦ εἴχε συμβῇ ἀπροσδόκητος εὐτυχία.

Μικρόσωμός τις μαῦρος μὲ μέλαιναν στοιβὴν γενείου περὶ τὸ πρόσωπον καὶ φορῶν ρακώδες ἐπανωφόριον καὶ λιπώδη πῖλον, ἐσκόνταπεν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου μὲ ζεῦγος ὑποδημάτων, τὰ δοποῖα δὲν ἤσαν ταῖρι τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο. Καθώς ὁ κόμης τοῦ Λὶλ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ δχημά του, ὁ μελανόχρονος οὗτος ναυαγὸς τοῦ πολιτισμοῦ ὥρμησε διὰ ν' ἀνοίξῃ τὴν θυρίδα τοῦ δχήματος, ἀποφασίσας δι' ἐνὸς βλέμματος ὅτι ὁ κόμης ἦτο οὐ μόνον ἵκανὸς νὰ τοῦ δώσῃ ἐν τέταρτον ταλλήρουν, ἀλλ' εὑρίσκετο καὶ εἰς τὴν καλλιτέραν διάθεσιν νὰ τὸ κάμη.

Ο κόμης ἐκύτταξε τὸν ἄνθρωπον καθὼς ἴστατο ἀνισοσκελῆς μὲ τὸν πῖλον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ σταθερός ἔβαλε τοὺς δακτύλους εἰς τὴν τσέπην τοῦ γιλεκίου του. Δὲν ἐνῷε τίποτε ἄλλο ἐκεῖ εἰμὴ χαρτονομίσματα. Είτα ὁ κόμης ἐδοκίμασε τὴν τσέπην τοῦ πανταλονίου του, ἀλλ' οἱ ἑκατομμυριοῦντος ὑποφέρουν ἀπὸ δυσάρεστα καθώς καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, μόνον ὅτι εἶνε ἄλλης λογῆς. Εξήγαγε δὲ ὅχι ἄργυρον, ἀλλὰ δράκα χρυσοῦ.

— Λυποῦμαι, εἰπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅποῦ δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἐν νόμισμα τῶν δέκα ταλλήρων.

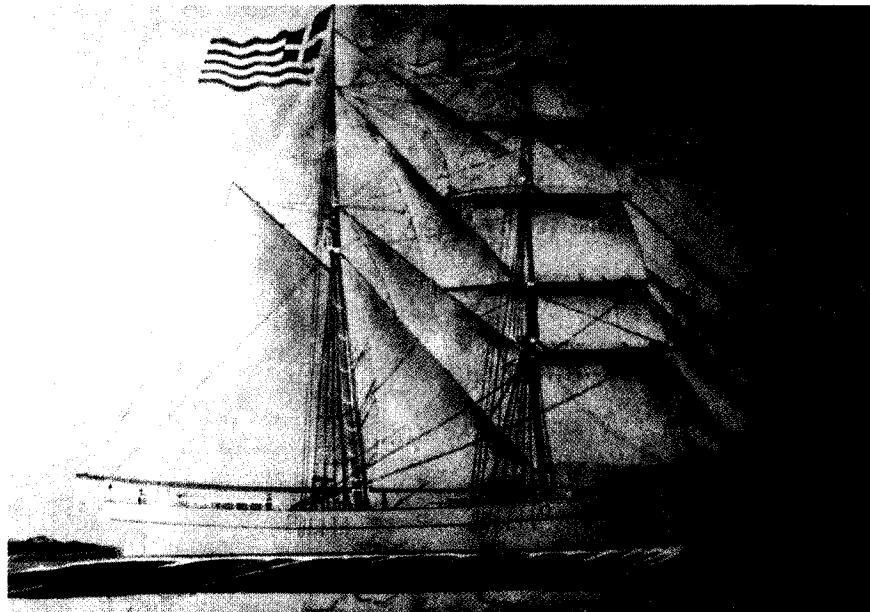
— Αὐτὸς εἶνε καλλίτερον ἀπὸ τὸ τίποτε, καπετάνο, ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος, μὲ ἀστείαν ἐπιτῆδευσιν συγκαταβάσεως.

Ο κόμης ἐμειδίασε πρὸς τὸ παρατεταμένον τοῦτο δεῖγμα τῆς εὐτραπελίας, καὶ ἔρριψε τὸ νόμισμα εἰς τὸν πῖλον.

Ο ἄνθρωπος τὸ ἔλαβε μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχανοῦ, ἀβρῶς, ὡς θὰ ἔκαμνε θαυματοποιός τις, καὶ διὰ ταχείας κινήσεως τὸ ἔκαμνε ἄφαντον.

— Εὐχαριστῶ, καπετάνε, εἴπε μίαν ἄλλην φοράν, θὰ κάμω τὸ ἵδιον διὰ σᾶς.

Η μπρικογολέτα «Επαγγελιστρία», 270 τόννων. Ναυπηγήθηκε στή Σμάλο τό 1881.

Στ' ἐπιστολή της 12.4.1886 ὁ Ἀλ. Ηπαδιαμάντης ἀναφέρει:

«...Ο πλοίαρχος Νικόλαος Δαμάσος ἀπέπλενεν ἐκ Ηπειρουάς τὴν Κιμακήν τοῦ Πάσχα κατειθνύμνονες εἰς Ζακαρίθον ἥ κατ' ἄλλους εἰς Μεσοήνα Τταλίας.»

Από της προσεχοῦς Παρασκευῆς ἀψόμεθα δημιουρεύοντες πρωτότυπον μυθιστόρημα ὑπὸ τὸν τίτλον: Οἱ Ἑμπόροι τῶν Ἐθνῶν. Εἶναι ώραῖον εἰς τὸ εἶδος του μυθιστόρημα καὶ πιστεύομεν ὅτι θὰ τύχῃ γενικῆς ἐπιδοκιμασίας.

«Μὴ Χάνεσαι», 3 Νοεμ. 1882.

Τὸ νέον πρωτότυπον μυθιστόρημά μας ἐγένετο μετὰ πολλῆς εὐμενείας δεκτὸν ὑπὸ τὸν ἐν τῇ κοιτικῇ κορυφαίων. Τόσον, ποὺ ἀν δὲν εἶχεν ἐλληνικωτάτην καὶ τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν ἀναβολήν, θὰ τὸ ἔξελαμβάνον πολλοί ὡς μετάφρασιν! Θὰ ἴδητε παρακάτω ποίας θεριάς θὰ ἐκτιλίξῃ σελίδας καὶ μετὰ ποίας τέχνης θὰ προβαίνωσιν οἱ χαρακτῆρες καὶ αἱ περιπτέται. Γράφεται ὑπὸ ἀγνώστου ἀκόμη εἰς τὸ φιλολογικὸν κόσμον δυνάμεως, ητις ἐν πολλῇ μετριοφροσύνῃ ἐπιμένει νὰ μὴ γίνουν τ' ἀποκαλυπτήριά της!

«Μὴ Χάνεσαι», 7 Νοεμ. 1882.

(Αγγελία γιὰ τὸν «Ἐμπόρον τῶν Ἐθνῶν».
Γ. Κ. Κατσίμπαλη. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ)

KYPIAKH

1

† Ε' ΛΟΥΚΑ.
Κοσμᾶ, Διαμιανοῦ Ἀναργύρων

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

2

Ἄκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου

ΤΡΙΤΗ

3

Ἀκεψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ, Ἰωσήφ, μαρτύρων

ΤΕΤΑΡΤΗ

4

† Ἰωαννικίου μεγάλου, Νικάνδρου, Ἐρ-

Πανσέληνος

ΠΕΜΠΤΗ

5

Γαλακτίωνος, Έπιστήμης μαρτ.,
Έρμα δπ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6

Παύλου ἀρχιεπ. Κον/πόλεως, Λουκᾶ δισίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

7

Ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτίου,
Λαζάρου δισίου

KYPIAKH

8

† Ζ' ΛΟΥΚΑ.
Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γραβριὴλ

11.1882: Αρχίζει ή δημοσίευση
τῶν Ἐμπόρων τῶν Ἑθνῶν.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

9

Όντησιφόρου μάρτ.,
Νεκταρίου ἐν Αίγινῃ

ΤΡΙΤΗ

10

Ολυμπία, Σωσιτάτρου, Ροδίωνος ἐκ τῶν 70

ΤΕΤΑΡΤΗ

11

† Μηνά μεγαλομ., Βίκτωρος, Βικεντίου μαρ.

ΠΕΜΠΤΗ

12

Ιωάννου ἐλεήμονος, Νείλου δούσιου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

13

† Ιωάννου Χρυσοστόμου,
Δαμασκηνοῦ νεομ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

14

† Φιλίππου ἀποστόλου,
Κωνσταντίνου Ὅδραιον

ΚΥΠΙΑΚΗ

15

† Η' ΛΟΥΚΑ,
Γουρία, (ἀρχὴ νηστείας)

«Η συντέκνισσα»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

16

† Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ

ΤΡΙΤΗ

17

Γρηγορίου Νεοκαισαρείας,
Γενναδίου Κων/λεως

ΤΕΤΑΡΤΗ

18

Πλάτωνος, Ἀναστασίου νεομ. Παραμύθι

ΠΕΜΠΤΗ

19

βριδιούν προοφήτου, Βαρλαάμ μάρτυρος

Nέα Σελήνη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

20

Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου Κων/λεως

ΣΑΒΒΑΤΟ

21

† Τὰ Εἰσόδια τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου

ΚΥΡΙΑΚΗ

22

† Θ΄ ΛΟΥΚΑ.
Φιλήμονος ἀποστόλου

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

23

Αμφιλοχίου Ἰκονίου,
Σισινίου δημόλογ.

ΤΡΙΤΗ

24

Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας

«Τὸ σπιτάκι στὸ Λιβάδι»

ΤΕΤΑΡΤΗ

25

† Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος, Μερκού

ΠΕΜΠΤΗ

26

Ιουνίου, Στυλιανού, Νίκωνος «Μετανοεῖτε»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

27

Ιακώβου Πέρσου μεγαλομ., Ναθαναήλ ὁσίου

ΣΑΒΒΑΤΟ

28

Εἰρηνάρχου, Στεφάνου τοῦ ὁμολογητοῦ

ΚΥΡΙΑΚΗ

29

† ΙΓ' ΛΟΥΚΑ.

Παραμόνου καὶ 370 μαρτύρων

29.11.1910: Ἀρρωσταίνει.
Κλινήρης.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ΔΕΥΤΕΡΑ

30

† Ανδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου ἀποστόλου

«Ἡ στοιχειωμένη καμάρα»

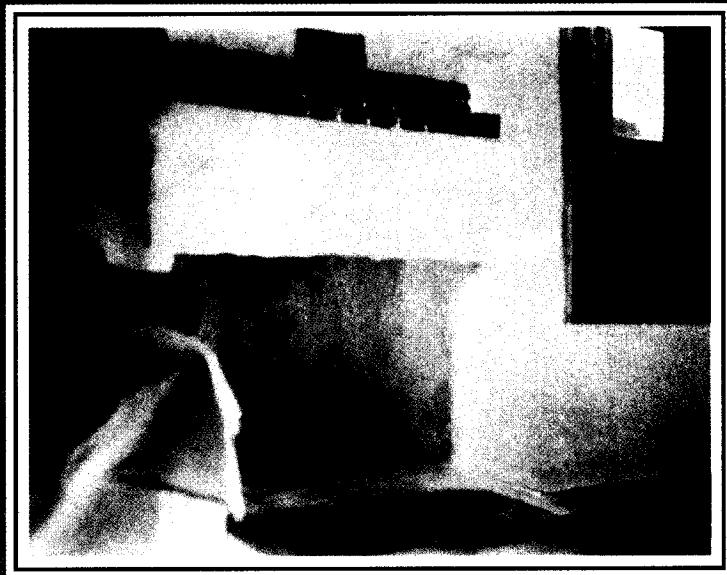
«Ἡ θητεία τῆς πενθερᾶς»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

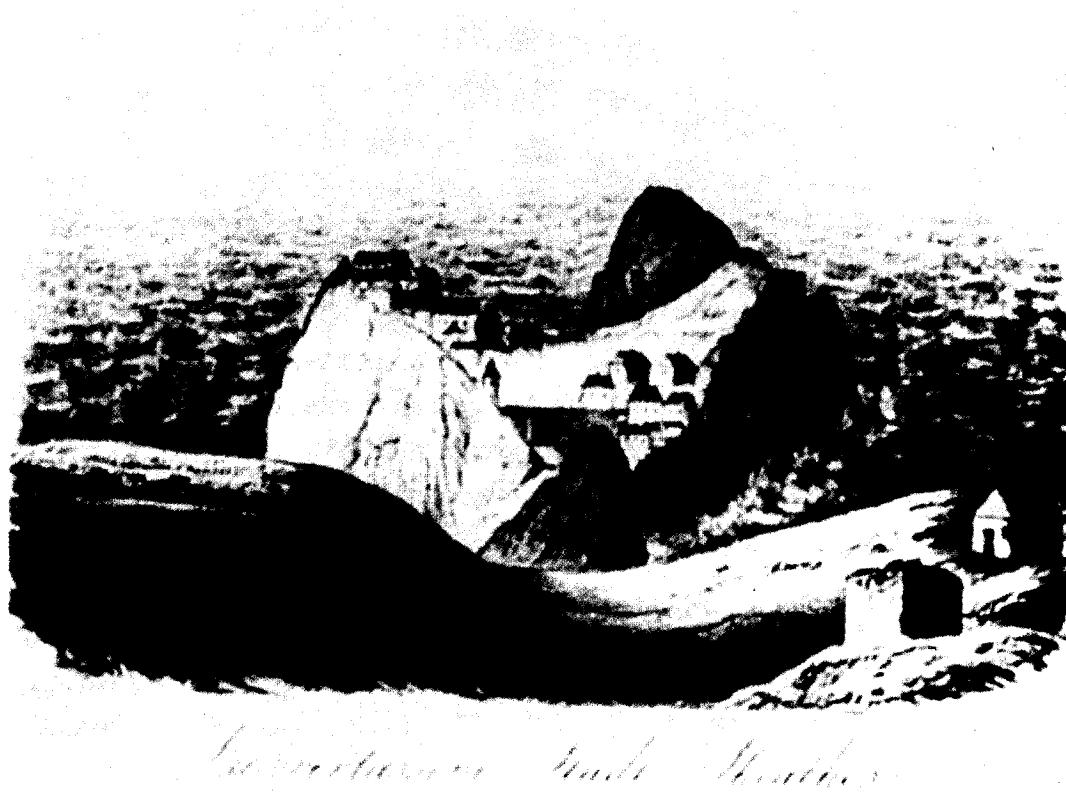
Σχέδιο του Νίκου Νομακού

ΧΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ

Τὸ Καστρὸν σὲ σχέδιο τῷ C. Fiedler (1834).

Μέχρι πρό διλίγων έτῶν ἐσώζοντο ἀκόμη οὐκίαι τινὲς μὲ τὰς στέγας καὶ τὰ πατώματά των ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ἀλλὰ τελευταῖον, ἡ διλιγωρία τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, ὁ ὄκνος τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ νὰ ἐπισκέπτωνται τὸ Κάστρον συχνότερα, καὶ ἡ ἀσυνειδησία διλίγων τινῶν συλαγωγῶν, πλεονεκτῶν ἡ οἰκοδόμων, εἶχε καταστῆσει ἐρεπίων σωρόν τὸ Κάστρον. Ἐντεῦθεν ἀμελήσαντες καὶ οἱ ἐφημέριοι τῆς σημερινῆς πολύχνης, ἀφηναν ἀπὸ ἐτῶν ἥδη ἀλειτούργητον τὸν ναὸν τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς.

Ο ναὸς τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ἡτο ἡ παλαιὰ μητρόπολις τοῦ φρουρίου. Ο ναΐσκος, πρὸ ἔκαποντα επηρίδων κτισθείς, ἵστατο ἀκόμη εὐπρεπής καὶ ὅχι πολὺ ἐφθαμένος. Ο παπα-Φραγκούλης καὶ ἡ συνοδία του φθάσαντες εἰσῆλθον τέλος εἰς τὸν ναὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ καρδία των ἡσθάνθη θάλπος καὶ γλυκύτητα ἄφατον. Ο ἰερεὺς ἐψιθύρισε μετ' ἐνδομύχου συγκινήσεως τό, «Ἔισελεύσομαι εἰς τὸν οἰκόν σου», κ' ἡ θειὰ τὸ Μαλαμώ, ἀφοῦ ἤλλαξε τὴν φ' στάνα της τὴν βρεγμένην κ' ἐφόρεσεν ἄλλην στεγνήν καὶ τὸ γ' νάκι της τὸ καλό, τὰ ὄποια εύτυχῶς εἶχεν εἰς ἀβασταγήν καλῶς φυλαγμένα ὑπὸ τὴν πρῷραν τῆς βάρκας, ἔδεσε μέγα σάρωθρον ἐκ στοιβῶν καὶ χαμοκλάδων καὶ ἥρχισε νὰ σαρώνῃ τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ, ἐνῷ αἱ γυναῖκες αἱ ἄλλαι ἡναπταν ἐπιμελῶς τὰ κανδήλια, καὶ ἡναψαν μέγα πλήθος κηριών εἰς δύο μανούάλια, καὶ παρεσκεύασαν μεγάλην πυράν μὲ ἔηρὰ ἔύλα καὶ κλάδους εἰς τὸ προαύλιον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἐσχηματίζετο μακρὸν στένωμα παραλλήλον τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου, ἀλειόμενον ὑπὸ σωζομένου ὁρθοῦ τοιχίου γείτονος οἰκοδομῆς, κ' ἐγέμισαν ἀνθρακας τὸ μέγα πύραυνον, τὸ σωζόμενον ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος, κ' ἔθεσαν τὸ πύραυνον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, φύγασαι ἄφθονον λίθινον εἰς τοὺς ἀνθρακας. *Kai ὠσφράνθη Κύριος ὁ Θεός ὄσμήν εὐωδίας.*

Ἐλαμψε δὲ τότε ὁ ναὸς δῆλος, καὶ ἡστραψεν ἐπάνω εἰς τὸν θόλον ὁ Παντοκράτωρ μὲ τὴν μεγάλην κ' ἐπιβλητικὴν μορφήν, καὶ ἡκτινοβόλησε τὸ ἐπίχρυσον καὶ λεπτουργημένον μὲ μυρίας γλυφάς τέμπτον, μὲ τὰς περικαλλεῖς τῆς ἀριστῆς βιβλαντινῆς τέχνης εἰκόνας του, μὲ τὴν μεγάλην εἰκόνα τῆς Γεννήσεως, ὅπου «Παρθένος καθέζεται τὰ Χερούβειμ μιμουμένη», ὅπου θεσπεσίως μαρμαρίουσιν αἱ μορφαὶ τοῦ θείου Βρέφους καὶ τῆς ἀμιώμου Λεχοῦς, ὅπου ζωνταναὶ παρίστανται αἱ ὄψεις τῶν ἀγγέλων, τῶν μάγων καὶ τῶν ποιμένων, ὅπου νομίζει τις διτὶ στῖλβει ὁ χρυσός, εὐωδιάζει ὁ λίθινος καὶ βαλσαμῶνει ἡ σμύρνα, καὶ ὅπου, ὡς ἐὰν ἡ γραφικὴ ἐλάλει, φαντάζεται τις ἐπὶ μίαν στιγμὴν διτὶ ἀκούει τό, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ!

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ Γ. ΦΑΡΡΑ

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΕΙΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΝ όλιγων μιλίων ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς καὶ ἐπιπέδου κορυφῆς τοῦ δυσβάτου καὶ ἀπομεμονωμένου λόφου, δστις καλεῖται σήμερον εἰς τὴν διάλεκτον τῶν Συρίων «Τὸ ὅρος τοῦ μικροῦ Παραδείσου», ἔκειτο τὸ παλάτιον τοῦ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου. Τὰ μέγαρα τὰ μεγαλοπρεπῆ τῶν φίλων του καὶ τῶν αὐλικῶν του περιεστοίχιζον τὸ ἀνάκτορον πανταχόθεν, κτισμένα δλοτρόγυρα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὑψώματος. Οἱ ταπεινοὶ ὄδοιπόροι, διερχόμενοι ἔκειθεν, ἥκουν τὴν ἡδυπαθή μουσικὴν καὶ τὰ ὁργιώδη ἄσματα, μὲ τὰ ὅποια ἐωρτάζοντο τὰ συμπόσια τοῦ Ἡρώδου, ἢ τὰς βραχινὰς φωνάς τῶν ἀγροίκων μισθωτῶν, τῶν δποίων τὰ δπλα ἐπέβαλλον τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸν δεσποτικὸν αὐθέντην. Ἀλλ' ὁ ἀληθῆς Βασιλεὺς τῶν Ιουδαίων, – ὁ γνήσιος Αὐθέντης τοῦ Σύμπαντος, – δὲν κατέκει εἰς παλάτιον κ' εἰς φρούριον. Οἱ σταῦλοι τοῦ πενιχροῦ πανδοχείου ἤσαν πολὺ καταλληλότερον μέρος διὰ νὰ γεννηθῇ Ἐκεῖνος, δστις ἤλθε ν' ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν κόσμον δτι ἡ ψυχὴ τοῦ μεγαλειτέρου μονάρχου δὲν εἶνε οὔτε προσφιλεστέρα οὔτε μεγαλειτέρα εἰς τὰ δματα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ταπεινοτέρου δούλου του. Ἐκεῖνος, δστις δὲν εἶχε ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνην. Ἐκεῖνος, δστις ἀπὸ τοῦ ἔνδον τῆς ἀτιμίας ἔμελλε νὰ βασιλεύσῃ τοῦ κόσμου.

‘Οδηγούμενοι ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λυχνίας, ἥτις συνήθως κρέμαται διὰ σχοινίου ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰσόδου τοῦ πανδοχείου, οἱ ποιμένες εἰσῆλθον εἰς τὸ χάνι τῆς Βηθλεέμ, καὶ εὗρον τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ νεογέννητον κατακέιμενον ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων. Ἡ φαντασία τῶν ποιητῶν καὶ τῶν ζωγράφων ἐνετρύψησεν ἀείποτε εἰς ποικίλας φανταστικὰς ἀναπαραστάσεις τῆς ὑπερόχου ταύτης σκηνῆς. Ἐψαλαν τοὺς αἰγλήντας, τοὺς οὐρανίους ἀγγέλους, οἵτινες ἐπτερύγιζον περὶ τὴν φάτνην, καὶ τὰ ἀστρα τὰ ἐπιβραδύναντα τὴν περιστροφικὴν κίνησίν των, διὰ νὰ χύσουν τὸ φέγγος των εἰς τὸ μειδιῶν ἔκεινο βρέφος. Ἐξωγράφισαν τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ φωτὸς τὸ δποῖον ἐξέπεμπεν ἡ φάτνη, καταυγάζουσα τὰ πέριξ, τοῦ φωτὸς τοῦ ἐκθαμβωτικοῦ, δπερ ἡνάγκαζε τοὺς παρισταμένους ν' ἀποστρέφουν τοὺς δφθαλμοὺς ἀπὸ τὴν οὐρανίαν ἔκεινην λάμψιν.

“Ολα δύμας αυτά άπέχουν πολὺ ἀπό τὴν πραγματικότητα. Τὰ ἔκπαγλα ἐκείνα θεάματα, ἄτινα παριστάνουν ὡς ἰδόντας τοὺς μάγοντος, τὰ εἶδε μόνον ὁ ὄφθαλμός τῆς πίστεως· καὶ ὅ, τι ἐκείνοι εἶδον πραγματικῶς, ἥτο εἰς ἀπλοῦς χωρικὸς ἀπό τὴν Γαλιλαίαν, μεσῆλιξ ἥδη, ὁ Ἰωσήφ, καὶ μία νεαρὰ μήτηρ ἡ Μαρία, ἡ παρθένος σύζυγος ἡ τεκοῦσα τὸ θεῖον τέκνον καὶ σπαργανώσασα αὐτὸ διὰ τῶν ἴδιων χειρῶν τῆς καὶ «ἀνακλίνασα αὐτὸ ἐν τῇ φάτνῃ», ἀφοῦ οὐδεὶς ἄλλος παρίστατο εἰς ἐκείνην τὴν κατανυκτικὴν σκηνὴν τοῦ τοκετοῦ διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ. Τὸ φῶς τὸ αὐγάζον ἐν τῷ σκοτεί δὲν ἥτο φυσικόν, ἥτο ἀκτὶς πνευματική· καὶ δὲν ἔχαμογέλασαν οἱ οὐρανοὶ εἰς δλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀλλὰ μόνον εἰς ὀλίγας πιστάς καὶ ταπεινάς καρδίας.

Τὰ Εὐαγγέλια, πάντοτε φιλαλήθη, μὲ τὴν θέλγουσαν ἐκείνην ἀπλότητά των, ἥτις εἶνε ἡ σφραγὶς τῆς εἰλικρινοῦς καὶ ἀπροσπούτου ἀφηγήσεως, ἀναφέρουν τὸ γεγονός τούτο ἀνευ σχολίων. Δὲν ὑπάρχει εἰς αὐτά ἡ ὑπερβολὴ τὸν ἀπιστεύτου καὶ τοῦ μυστηριώδους καὶ τοῦ θαύματος, ἥτις παρατηρεῖται εἰς τὰς Ἰουδαϊκὰς φαντασιοκοπίας διὰ τὸν ἐρχόμενον Μεσσίαν, καὶ εἰς τὰς ἀποκρύφους ἀφηγήσεις τὰς σχετιζόμενας μὲ τὸ θεῖον τέκνον. Ἡ τρανοτέρᾳ ἀπόδειξις τῆς ὀξιοπιστίας τῶν εὐαγγελιστῶν εἶνε ἡ ἄκρα ἀντίθεσις τῆς ἐργασίας των πρόδος τὰ φευδευαγγέλια τῶν πρώτων αἰώνων καὶ πρὸς δλας τὰς ἄλλας φανταστικὰς παραδόσεις. Ἀν τὰ Εὐαγγέλια μας δὲν ἦσαν αὐθεντικά, θὰ ἔβριθον καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὰς ὑπερβολὰς αἵτινες χαρακτηρίζουν πᾶσαν παράδοσιν τῶν πρώτων χρόνων, ἀναφερομένην εἰς τὸν βίον τοῦ Σωτῆρος. Διὰ τοὺς ἀμάθεις καὶ δι’ ὅσων τὸ πνεῦμα δὲν αὐγάζει τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, φαίνεται ἀπίστευτον τὸ νὰ συντελεσθῇ τὸ καταπληκτικώτερον γεγονός ἐν τῇ ἴστορίᾳ τοῦ κόσμου ἀνευ ἀναστατώσεων καὶ ἀνευ καταστροφῶν. Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἀγίου Ιακώβου, τὸ κοινῶς γνωστὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρωτευαγγέλιον», ὑπάρχει ἐν ἀλλόκοτον πραγματικῶς κεφάλαιον ἔξιστοροῦν τὸ πῶς κατὰ τὴν τρομερὰν στιγμὴν τῆς γεννήσεως ὁ ἄξων τοῦ οὐρανοῦ ἐσταμάτησεν ἀκίνητος, καὶ ἐσίγησαν τὰ πτηνά, καὶ τὰ ποίμνια ἐσκορπίσθησαν καθ’ δλας τὰς διευθύνσεις καὶ ἐστάθησαν ἀπολιθωμένα, καὶ ἀνύψωσε τὴν χειρά του ὁ ποιμὴν διὰ νὰ κτυπήσῃ καὶ ἡ χειρ ἔμεινεν ἀνυψωμένη καὶ ἀδρανῆς. Ἀλλὰ διὰ τὴν πάνδημον αὐτὴν καὶ ἔξαφνικὴν σιγὴν τῆς ἐπτοημένης καὶ περιτρόμου φύσεως, διὰ τὰς μυστηριώδεις φωταυγείας, αἵτινες περιέλονταν ἐπὶ στιγμὴν ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, καὶ διὰ τὸν βοῦν καὶ διὰ τὸν δόνον ποῦ ἐγονάτισαν εἰς ἄφωνον λατρείαν πρὸ τῆς φάτνης Ἐκείνου, καὶ διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νεογονοῦ, τὴν ἔξαγγειλασαν ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν του εἰς τὴν Μαρίαν ὅτι ἥτο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τόσα ἄλλα θαύματα τὰ δποῖα ἐρριζώθησαν εἰς τὰς ἀρχαιοτέρας παραδόσεις, δὲν ὑπάρχει τὸ παραμυκρὸν ἔχνος ἐν τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ. ■

ΤΡΙΤΗ

1

Ναούμ προφήτου, Φιλαρέτου, Θεοκλήτου

ΤΕΤΑΡΤΗ

2

Αββακούμ προφήτου, Μυρόπης μάρτυρος

ΠΕΜΠΤΗ

3

ορφονίου προφήτου, Ἀγαπίου μάρτυρος

Πανασέληνος

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

4

† Βαρθάρας μεγαλομάρ.,
Ίωάννου Δαμασκηνοῦ

ΣΑΒΒΑΤΟ

5

† Σάββα ήγιασμένου, Διογένους μάρτυρος

KYPIAKH

6

† Γ' ΛΟΥΚΑ.
Νικολάου ἔπ. Μύρων Λυκίας

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
			1	2	3	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ΔΕΥΤΕΡΑ

7

Ἄμφοροι Μεδιόλανων,
Γερασίμου Εἰβοίας

ΤΡΙΤΗ

8

Παταπίου θάνου, Σωσθένους,
Ἀπολλῶ, Τυχικοῦ

ΤΕΤΑΡΤΗ

9

† Σύλληψης τῆς Θεοτόκου
ὑπὸ Ἀγίας Ἀννης

ΠΕΜΠΤΗ

10

γένους, Εὐγράφου, Θωμᾶ μαρτύρων

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11

Δευτήριο του Στυλίτου, Αἰμιλιανοῦ

ΣΑΒΒΑΤΟ

12

† Σπιρίδωνος ἐπισκόπου.
Τριμυθούντος θαυματ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

13

† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ.
Προπατόρων, Ενστρατίου

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ΔΕΥΤΕΡΑ

14

Θύρσου, Φιλήμονος,
Λευκίων μαρτύρων

«Ο ἀντίκτυπος τοῦ νοῦ»

ΤΡΙΤΗ

15

† Έλευθερίου Ιερομ. Ἀνθίας μητρός αὐτοῦ

ΤΕΤΑΡΤΗ

16

Ἀγγαίου προφ., Μοδέστου,
Θεοφανοῦς βασιλ.

15.12.1908: Συμμετέχει στὴν ἀντίδραση
γιὰ τὴ μεταφορὰ στὸ Βόλο
τῆς Παναγίας τῆς Κουνίστρας.

ΠΕΜΠΤΗ

17

αντήλ Προφήτου, Διονυσίου Ζαχάριου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

18

Σεβαστιανού και Ζωῆς τῶν μαρτύρων

Νέα Σελήνη

ΣΑΒΒΑΤΟ

19

Άγλαΐας, Ζηρωας, Εὐτυχίου Θεο/νίκης

ΚΥΡΙΑΚΗ

20

† ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ.

Τηνατίου

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ΔΕΥΤΕΡΑ

21

Τουλιανής, Θεμιστοκλέους και 500 μαρτ.

ΤΡΙΤΗ

22

Αναστασίας μεγαλομάρ. φαρμακολυτρίας

ΤΕΤΑΡΤΗ

23

Ἐν Κρήτῃ 10 μαρτ., Ναούμ ιεραποστόλου

ΠΕΜΠΤΗ

24

Εὐγενίας δοιωμάρτυρος,
Φιλίππου μάρτυρος

«Ἄνθος τοῦ γιαλοῦ»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

25

† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Ἡ σταχομαζόχτρα»
«Ο Ἀμερικάνος»
«Στὸ Χριστὸ στὸ Κάστρο»
«Ἡ Γλυκοφιλοῦσα»

ΣΑΒΒΑΤΟ

26

† Σύναξις πρὸς τιμὴν Ὑπεραγίας Θεοτόκου

ΚΥΡΙΑΚΗ

27

† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ.

Στεφάνου πρωτομάρτυρος

26.12.1887: Τὸ πρῶτο του διήγημα
(«Τὸ Χριστόψωμο»).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ΔΕΥΤΕΡΑ

28

Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ
δισμυρχίων μαρτύρων

ΤΡΙΤΗ

29

Τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων νηπίων

ΤΕΤΑΡΤΗ

30

Ἀννοίας ὄστιοιμάρτ., Φιλεταίροι μάρτυρες

ΠΕΜΠΤΗ

31

Μελάνης τῆς ὁσίας,
Ζιοτικοῦ ὁρφανοτρόφου

«Ἡ Φαρμακολύτραια»
«Οἱ ναυαγοσῶσται»

Τὸ Κηρύκειον τοῦ Ἐρμῆ, ἀρχαῖο
νόμισμα τῆς Σκάθου, τὸ ὅποιο
ἀπό τὸ 1855 ἔγινε ἡ Σφραγίδα
τοῦ Δήμου Σκάθου. Σήμερα ἔχει
ἀντικατασταθεῖ μὲ τὴν προτομὴν
τοῦ Ἀλ. Παπαδιαμάντη.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

K	Δ	T	T	Π	Π	Σ
			1	2	3	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

ΟΥΤΩ ΜΕ ΟΛΙΓΗΝ ΤΡΟΦΗΝ και μὲ πολὺν "Ομηρον, και μὲ τὸ μουσικὸν δργανον, μία ἐβδομάς ἐπέρασεν ὑπερόπλων τῶν κεφαλῶν τῶν ἔξορίστων. Ὁ ἥλιος και πάλιν τοὺς ἐγκατέλιπε, και πάλιν ἀπὸ οὐρανοὺς μιλοψθίνους αἱ νιφάδες τῆς χιόνους ἐκοσκινίσθησαν ἐπὶ τοῦ τόπουν. Ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν, στενώτερος γύρω των ἐγίνετο ὁ χιονώδης κύκλος, ἐωσότου τέλος ἔβλεπον ἀπὸ τὴν φυλακήν των ἐπάνω εἰς γιγαντιαῖα τείχη ἐκθαμβιῶντος λευκοῦ τὰ ὅποια ἐπυργοῦντο εἴκοσι πόδας ὑπερόπλων τῶν κεφαλῶν των. Ἐπὶ μᾶλλον και μᾶλλον δύσκολον ἐγίνετο νὰ κατασκευάζωσι τὴν πυργάν των, ἀκόμη και ἀπὸ τὰ δένδρα τὰ πεσμένα πλησίον των, μισοκρυψμένα τώρα εἰς τὰς χιονοστιβάδας. Και διμως κανεὶς δὲν παρεπονεῖτο. Οἱ ἐρασταὶ ἀπέστρεφον ἀπὸ τὸ ἔκπαγλον θέαμα κ' ἐκοίταζον εἰς τὰ δῆματα ἀλλήλων, και ἡσαν εύτυχεῖς. Ὁ κ. Ὁχούρστ ἐφαίνετο νὰ εἴχε λάβει ψυχρῶς τὴν ἀπόφασίν του, ὥσει ἐνώπιον παιγνιδίου τὸ ὅποιον ἔχανε πρὸ δόφθαλμῶν του. Ἡ Δουκέσσα, προθυμοτέρα ἡ δσον ἄλλοτε ἥτο, ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τῆς Πίνεϋ. Μόνον ἡ μάνα-Σίπτων, ἡ ἰσχυροτέρα ποτὲ ἐκ τῆς συνοδίας, ἐφαίνετο νὰ ἐκπίπτῃ και νὰ μαραίνεται. Περὶ τὰ μεσάνυκτα τῆς δεκάτης ἡμέρας, ἔκραξε τὸν Ὁχούρστ πλησίον της.

— Πάω καλιά μου, εἶπε μὲ φωνὴν φιλονίκου ἀδυναμίας, ἀλλὰ μὴ λές τίποτε γι' αὐτό. Μὴ ἔντησης τὰ κατοικάκια. Πάρε τὸν μπόγο ἀποκάτ' ἀπ' τὸ κεφάλι μου, κι ἀνοιξέ τον.

Ο Ὁχούρστ ἔκαμε ὡς παρηγγέλθη. Ο μπόγος περιεῖχε τὰς μερίδας τῆς τυφοφῆς τῆς κυρᾶς Σίπτων τῆς τελευταίας ἐβδομάδος, ἀθίκτους.

— Δῶσ' τα στὸ παιδί, εἶπε, νεύουσα πρός τὸ μέρος τῆς κοιμωμένης κόρης.

— Ἐσὺ ἀπέθανες τῆς πείνας, εἶπεν ὁ χαρτοπαιάκτης.

— Ετσι τὸ λὲν αὐτό, εἶπεν ἡ γυνὴ, φιλόνικος, και πάλιν κατεκλίθη, ἐστρεψε τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν τοῖχον, και ἡρέμα ἔξεπνευσε.

Τὸ ἀρμόνιον και τὰ κρόταλα ἐτέθησαν κατὰ μέρος τὴν ἡμέραν ἐκείνην, και ὁ "Ομηρος ἐλησμονήθη. Ὄταν τὸ σῶμα τῆς μάνας-Σίπτων παρακατετέθη εἰς τὴν χιόνα, ὁ Ὁχούρστ ἐλαβε τὸν "Ακακον κατὰ μέρος, και τοῦ ἔδειξεν ἐν ζεῦγος παγοπεδίων τὰ ὅποια είχεν αὐτοσχεδιάσει ἀπὸ τὸν παλαιὸν δερμάτινον σάκκον.

– Έδω είναι έλπις ήνα στά έκατό για νά την γλυτώσης άκομα, είπε, δεικνύων τὴν Πίνεϋ, ἀλλ’ είναι έκει, προσέθηρε, δεικνύων πρός τὸ Πόκερ Φλάτ. Έάν μπορής νά φθάσης έκει σε δύο μέρες, σώζεται.

– Και σύ; ήρώτησεν δι Τάμι Σίμψων.

– Θά μείνω έδω, ἀπήντησεν ἐν συντόμῳ ωδι Ωχούρωστ.

Οἱ ἔρασται ἔχωρισθησαν μετά μακρόν ἀσπασμόν.

– Έσυ δὲν πηγαίνεις; είπεν ἡ Δουκέσσα, καθώς είδε τὸν Ωχούρωστ, προφανῶς ἐλπίζουσα νά τὸν συνοδεύσῃ.

– Έως έκει στὴν κοιλάδα, ἀπήντησε έκεινος.

Ἐστραφή αἴφνης κ' ἐφίλησε τὴν Δουκέσσαν, ἀφήσας τὴν πελιδνήν ὅψιν της φλεγομένην, και τὰ τρέμοντα μέλη της δύσκαμπτα ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν.

Ἡ νῦς ἥλθεν, ἀλλ' ὅχι δι Ωχούρωστ. Ἐφερε καὶ πάλιν τὴν καταιγίδα καὶ τὴν σφριβιλίζουσαν χιόνα. Τότε ἡ Δουκέσσα, ρίπτουσα ξύλα εἰς τὸ πῦρ, εὔρεν ὅτι κάποιος είχεν ἡσύχως σωρεύσει παρὰ τὴν καλύβην ἀρκετὴν ὑλην ὅπως διαρκέσῃ ὀλίγας ἡμέρας ἄκομη. Δάκρυα ἀνηλθον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, ἀλλὰ τὰ ἔκρυψεν ἀπὸ τὴν Πίνεϋ.

Αἱ γυναῖκες ἐκοιμήθησαν ὀλίγον. Τὴν πρωΐαν, κοιτάξασαι εἰς τὰ πρόσωπα ἀλλήλων, ἀνέγνωσαν τὴν τύχην των. Καμία ἐκ τῶν δύο δὲν ὡμίλησεν· ἀλλ' ἡ Πίνεϋ, δεχθεῖσα τὴν θέσιν τῆς ἴσχυροτέρας, ἐπλησίασε κ' ἔθεσε τὸν βραχίονά της περὶ τὴν μέσην τῆς Δουκέσσας. Τὴν στάσιν ταύτην διετήρησαν κατὰ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ λατλαψ ἔφθασεν εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς μανίας της καὶ καταρρίψασα τοὺς φραγμούς τῶν προστεγαζόντων πευκοδένδρων εἰσέβαλεν εἰς αὐτὴν τὴν καλύβην.

Πρός τὸν ὅρθον εὗρον εἴαυτάς ἀνικάνους νά θρέψωσι τὸ πῦρ τὸ ὅποιον βαθμηδὸν ἔσβησε. Καθώς ἡ ἀνθρακιὰ βραδέως ἐμαύριζεν, ἡ Δουκέσσα εἶρπυσε πλησιέστερον εἰς τὴν Πίνεϋ, και διέκοψε τὴν σιγήν πολλῶν ὡρῶν.

– Πίνεϋ, ξεύρεις νά προσευχηθῆς;

– Οχι, ἀγαπητή, ἀπήντησεν ἀπλῶς ἡ Πίνεϋ.

Ἡ Δουκέσσα, χωρὶς νά ἡξεύη ἀκριβῶς διατί, ἥσθάνθη ἀνακούφιστιν, και ἀκουμβήσασα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἄμου τῆς Πίνεϋ, δὲν ὡμίλησε πλέον. Καὶ οὕτω πως κλίνουσαι, ἡ νεωτέρα και ἀγνοτέρα ὑποβαστάζουσα τὴν κεφαλὴν τῆς ἀμαρτωλῆς ἀδελφῆς της ἐπὶ τοῦ παρθενικοῦ στέργοντος της, ἔπεισαν εἰς ὑπνον.

Ο ἀνεμος ἐκόπασεν, ώς νά ἐφριεῖτο νά τὰς ἔξυπνήσῃ. Πιλώδεις τολύπαι χιόνος τινασσόμε-

ναι ἀπὸ τοὺς μακροὺς κλῶνας τῶν πευκοδένδρων, ἐπέτων ὡς λευκόπτερα στρουθία, καὶ κατεκάθιζον γύρῳ τῶν κοιμωμένων. Ἡ σελήνη, μέσω τῶν σχιζομένων νεφῶν ἔβλεπε κατώ εἰς τὸ ἐρείπιον τοῦ καταυλισμοῦ. Ἀλλὰ πᾶσα ἀνθρωπίνη κηλίς, πᾶν ἔχονς γηῖνης ἐργασίας, ἐκρύπτετο κατώθεν τῆς ἀσπίλου χλαμύδος, τῆς ἐφαπλουμένης ἀνηλεῶς ἐκ τῶν ἄνω.

* * *

ΕΚΟΙΜΩΝΤΟ ΟΛΗΝ ΕΚΕΙΝΗΝ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπομένην, οὔτε ἔξυπνησαν ὅταν φωναὶ καὶ βῆματα διέκοψαν τὴν σιωπὴν τοῦ καταυλίσματος. Καὶ ὅταν εὐσπλαγχνικοὶ δάκτυλοι ἐσκούπισαν τὴν χιόνα ἀπὸ τὰς ἀδρανεῖς μορφάς των, δισκόλως ἥδυνασο νὰ εἴπῃς ἀπὸ τὴν ἵσην εἰρήνην τὴν ἐπικαθημένην ἐπ' αὐτῶν, ποία ἐκ τῶν δύο ἦτο ἡ ἀμαρτωλή. Ἀκόμη καὶ ὁ νόμος τοῦ Πόκερ Φλάτ ἀνεγνώρισε τοῦτο καὶ ἀντιπαρῆλθεν ἀφίσας αὐτὰς ἀκόμη κρατουμένας εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων.

‘Αλλ’ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μεταλλείου, ἐφ’ ἐνὸς τῶν μεγαλυτέρων δένδρων, εὗρον ἐν χαρτίον καρφωμένον εἰς τὸν φλοιὸν διὰ μαχαιρίου. Ἐφερε τὸ ἔξης, γραμμένον διὰ μολυβδοκονδύλου μὲ σταθερὰν χεῖρα.

Κάτω ἀπ’ αὐτὸ τὸ δένδρον

κεῖται τὸ σῶμα

τοῦ

Τξών Όχουρστ

ὅστις ἔχασε κακό παιγνίδι

τὴν 23 Νοεμβρίου 1850

καὶ

τὸ ἐπλήρωσε

τὴν 7 Δεκεμβρίου 1850

Καὶ ἀπνους καὶ κρύος, μὲ ἐν ρεβόλβερ παρὰ τὸ πλευρόν του καὶ μίαν σφαῖραν εἰς τὴν καρδίαν του, καίτοι γαλήνιος ἀκόμη ὡς ἐν τῷ βίφῳ, κάτωθεν τῆς χιόνος ἔκειτο ἐκεῖνος ὅστις ἦτο ἐνταυτῷ ὁ ἴσχυρότερος καὶ δύμως ὁ ἀσθενέστερος ἐκ τῶν ἔξορίστων τοῦ Πόκερ Φλάτ.

(ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ. ἐκδ. «Αἡθη», Αθήνα 1993)

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ

ΟΠΤΑΣΙΑ ΤΟΥ 1899

ΕΝ ΑΡΘΡΩ, ἐπιγραφομένῳ «Τὸ ἔτος 1899», Ἀμερικανός τις ἐν τινὶ περιοδικῷ περιγράφει πρὸς παρηγορίαν τῶν Καυκασίων τὴν ἐπιστρατείαν, τὴν ὅποιαν οἱ Κινέζοι καὶ ἡ Ἀσία ἐν γένει ἐπεχειρήσαν διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. «Οσον ἀφορᾷ τὴν Ἀμερικήν, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπιμείνωμεν περισσότερον, εἰμὴ νὰ παρατηρήσωμεν διτὶ οἱ Κινέζοι παρεσκευάσθησαν διὰ τὴν ἐπιστρατείαν των ἀδελφωθέντες μετὰ τῶν Μαύρων. Μὲ δλον τοῦτο, καὶ μὲ δλην τὴν ἀποβίβασιν στίφους ἐξ ἐνὸς ἑκατομμυρίου Ἀσιανῶν ἐπὶ τῆς δχθῆς τοῦ Εἰρηνικοῦ, οἱ Κινέζοι δὲν ἔκαμαν μεγάλην πρόδοδον εἰς τὴν Δυτικὴν Ἡπειρον. Ἀλλως δημας εἶχε τὸ πρᾶγμα ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ ἐπόμενον ἀπόσπασμα θὰ δώσῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην ἰδέαν περὶ τῆς ζωηρᾶς φαντασίας τοῦ Ἀμερικανοῦ συγγραφέως:

Δύο ἀπειράριθμοι στρατοὶ εἶχον συγκεντρωθῆ ἐις τὰ πρόθυρα τῆς Εὐρώπης· ὁ εἰς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ δὲ τερεος παρὰ τὴν βόρειον δχθην τῆς Κασπίας θαλάσσης. Ὁ πρῶτος, ἀποτελούμενος ἀπὸ Ἰνδοκινέζους, Ἰνδούς, Ἀφγανούς, Βελούχους, Πέρσας, Τούρκους, Ἀραβίας καὶ Τουρκομάνους, ὠδηγεῖτο ἀπὸ ἔνα Ἰνδὸν πρίγκηπα καὶ ἀπὸ ἔνα Δερβίσην ἐκ Βουχάρας, δστις ἥξιον διτὶ κατάγεται ἀπὸ τὸν Ταμερλάνον. Ὁ δεύτερος στρατὸς ἦτο δλος κινεζικός, καὶ ὠδηγεῖτο ἀπὸ ἔνα Κινέζον στρατηγὸν καὶ ἀπὸ τὸν πρίγκηπα Χοολακού. Χιλιάδες μαύρων στηματῶν ἐκυμάτιζον ἐπὶ τῶν δύο στρατοπέδων, καὶ ἔκαστος τῶν ἀνδρῶν ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν ἔφερε στολὴν τοῦ αὐτοῦ δυσοιώνου χρώματος. Πρὸ τοῦ τέλους Ἀπριλίου, ἀμφότεροι οἱ στρατοὶ προέβησαν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.

Ἐσπευσμένως συλλεχθεῖσα καὶ κακῶς ὡργανισμένη δύναμις ρώσσων, ἀποπειραθεῖσα νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸ πρῶτον κῦμα τοῦ κινεζικοῦ κατακλυσμοῦ, ἐγγὺς τοῦ Σαράτωφ, σχεδόν ἐμπδενίσθη, καὶ οἱ διασκορπισθέντες φυγάδες, δσοι ἐσώθησαν, διέσπειραν τὸν τρόμον πανταχόσε εἰς τὴν φυγὴν των. Ὁ πανικὸς ὡμοίαζε μ' ἐκεῖνον δν προξενεῖ σεισμὸς ἢ αἰφνιδία πλημμύρα. Οὐδεμία οἰδάμοιο πλέον ὡργανισμένη ἀντίστασις ἀντετάχθη. Αἱ δύο μεγάλαι ἀνθρώπιναι πλημμύραι ἔξωγκοῦντο ὄχαλίνωτοι, τρεφόμεναι ἀπὸ τὰ λάφυρα, σφάζουσαι δλούς δσοι δὲν ἡδύναντο νὰ ἐκφύγωσι, καὶ ἀφήνουσαι τὴν ἐρήμωσιν δπισθέν των. «Οἱ μαύροι ἔχονται!» ἦτο ἡ ἔντρομος κραυγὴ

ἡ ἀκονιμένη πανταχόθεν, καὶ εἰς τὴν ἀγρίαν των δρμήν πρὸς δυσμάς, ἡ πεῖνα, ἡ ἔξαντλησις καὶ ὁ φόβος ἐφερον τὸν θάνατον εἰς πολλοὺς ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔφευγον διὰ νῦν σωθῶσιν. Οἱ ἐπιδρομεῖς κατέστρεψαν πᾶν ἵνος χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ὅπου καὶ ἀνὴλθον, καὶ δλα τὰ διάφορα εἶδη τῶν φανατικῶν ἤνοῦντο εἰς κοινὸν λυσσῶδες μῆσος κατὰ τοῦ σημείου τοῦ Σταυροῦ.

Τὰ ἐπιμελήτηρια ὄλου τοῦ στίφους τῶν ἐπιδρομέων διητυθύνοντο ἀπό Κινέζους ἀξιωματικοὺς καὶ Ἰνδούς, οἵτινες εἶχον ὑπηρετήσει ὑπὸ τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν. Τὰ λάφυρα διετηροῦντο εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ διενέμοντο ἐπιμελῶς. Συνειθισμένοι νὰ ζῶσιν ὀλιγαρχῶς, οἱ Ἀσιανοὶ θὰ ἥσαν εὐχαριστημένοι μὲ δόλιγάτερα ἀπὸ ὅσα ἐλάμβανον. Αἱ φονικαὶ ἔξεις των, ἡ εὐτελής ἐκτίμησις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καὶ ὁ σγυριος θρησκευτικὸς φανατισμός των τοὺς καθίστων ἀπαραμίλλους στρατιώτας.

Οἱ δύο στρατοὶ συνηντήθησαν ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἔξεχύθησαν ὅμοιοῦ ἀνὰ τὴν Γαλλίαν, κατὰ τῆς ὁποίας οἱ Κινέζοι ἐτρεφον ἀπὸ πολλοῦ ἀσπονδον μῆσος. Εἰς πᾶσαν γαλλικὴν πόλιν, κώμην καὶ χωρίον δὲν ἔμεινε λίθος ἐπὶ λίθου. Μέγα νέφος καπνοῦ ἐπεκρέματο ἐπὶ τῆς χώρας, πέραν τοῦ δποίου αἱ μόναι ὄραται κατοικίαι ἥσαν αἱ μαῦραι σκηναὶ τοῦ στίφους τῶν βαρβάρων. Ο λαὸς εἶχε φύγει εἰς Ἀγγλίαν, καὶ τὰ βιοειδυτικὰ καὶ τὰ μεσημβρινά, καὶ ἀπεσπασμένα πλήθη, ἀριθμούμενα εἰς πεντακοσίας χιλιάδας τὸ καθέν, ἐστάλησαν νὰ καταδιώξωσι τοὺς φυγάδας εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην διεύθυνσιν.

Ἡ Βόρειος Ἀφρική εἶχε προστεθῆ εἰς τὸν βάρβαρον συνασπισμόν, εὐθὺς ὡς οὗτος ἀπέδειξε τὴν ἰσχύν του, καὶ στρατὸς ἀπὸ τὰ κράτη τῆς Βαρβαρίας διέβη τὸ στενὸν τοῦ Γιβραλτάρου, ἐνῷ οἱ ἐπιδρομεῖς βιοειδύθεν εἶχον ἐνσκήψει ὡς ἀκρίς ἐπὶ τὰ Πυρηναῖα. Τινὲς τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλλων ἔφυγον εἰς τὰς γείτονας νήσους, ἡ ἐκρύβησαν εἰς τὰ δρη, ἀλλ' οἱ σωθέντες οὕτω ἥσαν ὀλιγάριθμοι. Τῇδε κάκεΐσε ἀθροίσματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὀχυρωθέντα εἰς δύσθατα μέρη καὶ εἰς σπηλαῖα, ἀπώλεσαν ἀκριβὰ τὴν ζωὴν των ἀλλὰ πολλαχοῦ τὰ γεννόμενα ὑπῆρξαν ἀπλῆ σφαγῆ, καὶ εἰς τοῦτο ποτὲ δὲν ἀπέκαμναν τὰ στίφη τῶν βαρβάρων. Ἐφαίνοντο ἀπόφασιν ἔχοντες νὰ ἔξολοθρεύσωσι τὴν φυλὴν τῶν λευκῶν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου δὲν εἶχον ἀφήσει ὀρατὸν ἵνος αὐτῆς μεταξὺ τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ἀφήσαντες τοὺς Ἀφρικανοὺς νὰ ἴδρυσωσι Νέαν Γρενάδαν, οἱ Ἀσιανοὶ ἐπέστρεψαν εἰς Γαλλίαν, ὅπως ἐτοιμασθῶσι διὰ τὴν κατὰ τῶν Βρετανικῶν νήσων ἐπίθεσιν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ εἶχαν γείνει εὑδρύταται παρασκευαὶ πρὸς ἄμυναν. Εἰρήνη εἶχεν ἐπέλθει πρὸς τὴν

Ίρλανδιαν, καὶ οἱ Ἰρλανδοὶ εἰς μέγα πλῆθος ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς κατὰ τοῦ κοινοῦ ἔχθροῦ ἑτοιμασίας. Ἀναρίθμητον πλῆθος προσφύγων ἀπὸ τὰς ἐρημωθείσας εὐρωπαϊκὰς χώρας, συθέντες εἰς Ἀγγλίαν, ἵσαν πρόθυμοι ἐπίκουροι ἐναντίον τῶν βαρβάρων. Ἀπὸ τῶν φρουρίων, τῶν ὄχυρωμάτων καὶ τῶν περικεχαρακωμένων στρατοπέδων, μακρὰ γραμμὴ κανονίων κατήρχετο μέχρι τῆς θαλάσσης, καὶ πᾶν πολεμικὸν πλοῖον ἐν ἀτμῷ ἐκάπινξεν ἀπὸ τῆς ἄκρας βορειανατολικῆς παραλίας μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ταμέσεως, τηρουμένης αὐστηρᾶς ἐπαγρυπνήσεως ἐπὶ τῶν βιορειοδυτικῶν λιμένων τῆς Γαλλίας. Οἱ βάρβαροι ἡτοίμαζον στόλον ἀπὸ μακρὰ καὶ πλατέα πλοῖα, ἐλπίζοντες νά διαπλεύσωσι τῇ βοηθείᾳ τῶν κωπῶν τὸ τρικυμιῶδες στενὸν τῆς Μάγχης. Εἰργάζοντο μὲ τὴν ἀκάματον σταθερότητα τῶν μυριηκῶν καὶ τῶν μελισσῶν, καίτοι δὲ μεγάλαι μπαταρίαι ἀπὸ τὰ ἀγγλικὰ πλοῖα κατέστρεψον τὰ ἡμιναυπηγημένα σκάφη των καὶ ἐπλαττον χάσματα εἰς τὰς μυριηκυλάς τῶν ἐργατῶν, ἐξηκολούθουν ἀνενδότως ὡς νά μὴν ἡτο τίποτε περισσότερον παρὰ κανονιαὶς εἰς τὸν βρόντον χωρὶς βόμβας καὶ σφαίρας. Οὕτω εἶχον τὰ πράγματα ἐν Εὐρώπῃ λήγοντος τοῦ Σεπτεμβρίου κατά τὸ ἀξιομνημόνευτον ἐκεῖνο ἔτος 1899.

Εὗταχῶς οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Μουσουλμάνοι ἥρισαν πρός ἀλλήλους, ἀρχίσαντες νά ἀλληλοσφάξωνται λυσσωδῶς, καὶ οὕτω τὸ λοιπὸν τῆς Εὐρώπης ἐσώθη. Τὸ φανταστικὸν μυθιστόρημα εἰνε πρωτίστως ἐνδιαφέρον, διότι καταδεικνύει ἐναργῶς τὸ ἀδύνατον τοῦ κινδύνου δν περιγράφει.

(Ἀπὸ τὸ περ. ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΝΕΥΜΑ, τόμ. Γ', Ὁκτώβριος 1893)

ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(ΕΚ ΤΩΝ «ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΝΕΩΝ» ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ)

Εν των εκπληκτικωτερών χαρακτηριστικῶν τοῦ παρόντος χρόνου είνε τὸ πολλαπλοῦ τῶν καταβαλλομένων πρόσως εὐδεσιν ἐπικεφδοῦς ἐνασχολήσεως διὰ τὰς εὐπαιδεύτους γυναῖκας. Δὲν παύει ν' αὖξάνῃ τὸ πλῆθος τῶν κυριῶν αἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐπειγουσαν ἀνόγκην ἐργασίας, καὶ ἐλέγχεται πανταχόθεν διάθεσις ὅπως ἀνοιχθῶν αὐταῖς διάφορα εἰδὸς ἐργασίας καὶ δλα τὰ ἐπαγγέλματα. Τὸ πολυποίκιλον τῶν ἐμμίσθων θέσεων διὰ τὰς κυρίας ἐμφαίνεται εἰς εἰδός τι ἐγκινοπαιδείας τοιούτων πληροφοριῶν, ητις ἔξεδόθη ἀρτίως. Ἐπιστημονικά σχολαί, δημοσιογραφία, μουσική, τέχνη, ιατρική, συγγραφική, ὡς καὶ ἡ ἐν σχολείοις διδασκαλία καὶ ἡ σκηνή, ἡ ἐπιμέλεια τῶν φρενοβλαβῶν καὶ τὸ ἔργον τῆς νοσοκόμου, δλα περιγράφονται ὅχι μόνον ὡς ἀνοικτά εἰς τὰς γυναῖκας, ἀλλ' ὡς ἐπιτυχῶς παρ' αὐτῶν ἔξασκούμενα. Ἐάν αὐτὸ καὶ μόνον τὸ βιβλίον ὑπῆρχε, δὲν θὰ ἦτο πολὺ ἀξιοσημείωτον, ἀλλ' ὡς σημεῖον τοῦ νέου σταδίου τοῦ διανοιγομένου ἐν τῷ περὶ τῆς ὑπάρχεως ἀγῶνι ἐκ μέρους τοῦ συμπαθεστέρου ἡμίσεος τῆς ἀνθρωπότητος, είνε ἄξιον πλέον ἡ ἀπλῆς μνείας. Ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ ἀλματος ἀνεκαλύφθησαν ἐν προγενεστέραις γενεαῖς· ἡ γυνὴ ἀνεκαλύφθη ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γενεᾷ. Ἐάν δο φόρος τῆς ὑπολήψεως πρέπει νὰ ἐκτιμᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς προσοχῆς, τὸν δόπονον ἐμπερικλείει, οὐδέποτε ὑπῆρχεν ἐποχὴ τόσον ἱπποτικῶς εὐλαβῆς πρόσως τὰς γυναῖκας δσον αὐτὴ ἐν ἡ ζῶμεν. Ὁ κοινωνικὸς μεταρρυθμιστής καὶ ὁ φυσιολόγος είνε ἔξ ίσου διατεθειμένοι νὰ λάβωσιν αὐτὰς ὑπὸ τόσον σπουδαίαν ἐποψιν, δσον αὐταὶ ἐστάται. Ὁ δεύτερος ἀνατέμνει αὐτὰς μετά τῆς μεγίστης ἀβρότητος ὅπως ἔξακριβώσῃ τὸ εἰδικὸν βάρος τοῦ ἐγκεφάλου των, ἡ ἐφαρμόζει τὸ αἰσθητικόμετρον τοῦ Οὐνέρβερ εἰς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων των ὅπως προσδιορίσῃ ἀκριβῶς τὸν βαθμὸν τῆς ἐνεργητικότητος ἐν τῇ αἰσθήσει τῆς ἀφῆς. Τὸ δικαίωμά των τοῦ νὰ παρατηρῶσι περὶ μέσας νύκτας τὸ στερέωμα δι' ἄλλους σκοπούς ἡ διὰ νὰ ἐκχύσωσι ποίησιν πρόσως αὐτό, εὐμενῶς ἐπίσης ἀνεγνωρίσθη. Ἡ Καρολίνα Ἔρσελλ ἐκρυολόγησεν ἐν τῇ ἰερᾷ ταύτῃ ὑποθέσει πρό πολλῶν ἐτῶν, καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ Μίς Κλάρκ ἐν Ἰρλανδίᾳ, καὶ ἡ κυρία Φλῆμιγγ καὶ ἡ Μίς Μῶρου ἐν Ἀμερικῇ μεγάλα κατώρθωσαν περὶ τὴν ἀστρονομικήν ἔκθεσιν καὶ ἔρευναν. Ἀμερικανίδες τινὲς κόραι διαπρέπουσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν ἵπποδρομῶν καὶ λεμβοδρομῶν.

Ἐχουσιν ἔνα ἡ δύο ἄνδρας ἐπὶ τοῦ πλοίου διὰ τὰ βαναυσύτερα ἔργα, καὶ αὐταὶ μελετῶσι τὴν πυξίδα καὶ ιθύνονται τὸ πηδάλιον, καὶ ἀνοίγουσι καὶ συστέλλουσι τὰ ίστια.

Οὐθεν τὸ μικρὸν βιβλίον τὸ ἐπιγραφόμενον «Κυρίᾳ εἰς ἔργον» ἔρχεται εἰς δημοσίευσιν ἐπικαίρως, μετ' εἰσαγωγῆς ὑπὸ τῆς Λαίδης Ζιούν, καὶ μετὰ πρακτικῶν διατριβῶν περὶ ἐμμίσθων θέσεων διὰ τὰς γυναῖκας «ὑπὸ πεπειραμένων ἐν ἑκάστῳ ακλάδῳ».

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ τούτων, ἀνατυπομένων ἐκ μηνιαίουν περιοδικοῦ, εἶνε ν' ἀποδειχθῇ δτι αἱ κυρίαι δύνανται νὰ κατορθώσωσι πολλά, ἀν θέλωσιν, ἢ τοὺλάχιστον, δτι καὶ δι' αὐτᾶς τώρα, καθὼς διὰ τοὺς ἄνδρας ἀνέκαθεν, τὸ στάδιον εἶνε ἀνοικτὸν εἰς τὰ διάφορα χαρίσματα. Ἀλλως εἰχεν ἀρχομένης τῆς ἐκατονταετηρίδος, ἀλλως ἔχει ἀκόμη ἔως τῆς ήμέρας ταῦτης ἐνιαχοῦ. Ἀκούομεν εἰς τὸν ἴδιον τόπον μας περὶ σκοτίων ἀναχωρητηρίων δπου μωραὶ γυναῖκες παρακαταθέτουσι τὴν χρεούνουσαν στοργήν των εἰς μέλος τι τὸν καθεδρικοῦ ἢ ἐνοριακοῦ προσωπικοῦ, «καταδιώκουσαι αὐτὸν μὲ προκατάληψιν, ἥτις, ἀν περιεγράφετο ἐν μυθιστορίᾳ, δὲν θὰ ἦτο πιστευτή!» Οὗτος εἶνε ὁ κράτιστος λόγος δν ἡκουόμασιν τέως κατὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκοπῶν. Αἱ ἐπιστημονικαὶ σχολαὶ εἰς τὰς γυναῖκας μεταβάλλουσιν ὅλα ταῦτα, καὶ πᾶσα ἀντίρρησις πίπτει ἀφ' ἑαυτῆς. Ἡ δημοσιογραφία καὶ ἡ λογογραφία συνιστῶνται τώρα εἰς τὴν προσοχὴν τῶν κυριῶν ὡς ἐπικερδῆ ἐπαγγέλματα. Διατί δχι; Ἡ Μίς Γρήν, ἥτις γράφει περὶ ἐν τῶν ὑποκειμένων τούτων, ἀναφέρει τὰ χίλια ἔξακόσια κύρια ἄρθρα, τὰ ὅποια ἡ Μίς Μαρτινώ εἰσέφερεν εἰς τὰς στήλας τῶν «Ἡμερησίων Νέων», ὡς μνημεῖον ἐπιτυχοῦς ἐργασίας. Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἐπέδειξαν πλήρη γνῶσιν τῆς ίστορίας, τῆς φιλοσοφίας, τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς πολιτικῆς, μετὰ κρίσεως ὠρίμου, καὶ μὲ δύναμιν σαφοῦς, συντόνου καὶ ισχυροῦς ἐκφράσεως. Τοῦτο λέγεται ὀρθῶς καὶ ἀληθῶς ἐκ μέρους τῆς Μίς Γρήν.

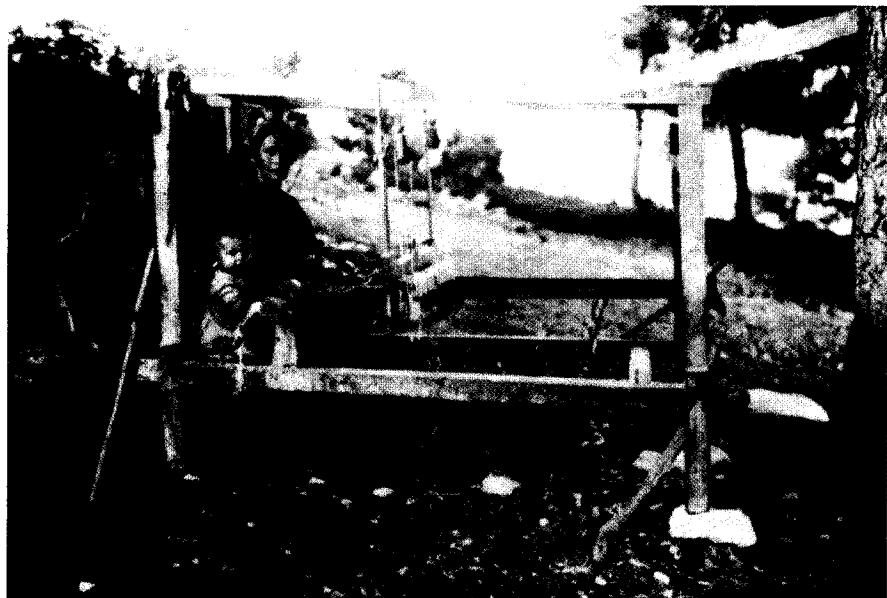
ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ τὴν λογογραφίαν, ἡ Μίς Καρλόττα Γιόγγη δὲν εἶνε ὀλιγώτερον ὀφέλιμος εἰς τὰς ἀρχαρίους διὰ τῶν ἐπιφυλάξεων ἡ διὰ τῶν παρορμήσεων της. Παρανετε αὐτᾶς ἐναντίον τοῦ στερεοτύπου τῆς φράσεως καὶ θὰ ἐπεθύμει ν' ἀπέφευγον αὗται τὸ φοβερὸν καὶ τὸ θαυμάσιον τοῦ λόγου καὶ τὸ «κοιμᾶσθαι τὸν ὑπνον τοῦ δικαίου», ὡς δφεις καὶ παγίδας τοῦ ἐχθροῦ πάσης καλῆς λογογραφίας. Τὸ νὰ γράφῃ τις περὶ παντὸς πράγματος εἶνε τέχνη δσον καὶ εὐχέρεια, καὶ ἀμφότεραι αἱ ἀρθρογράφοι δεικνύουσι πῶς δύναται νὰ γείνῃ καὶ βιομηχανία. Τὸ αὐτὸ ἀριθμὸς δύναται νὰ ὅηθῃ καὶ περὶ ζωγραφικῆς. Τὸ κεφάλαιον πάσης πρακτικῆς συμβουλῆς ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων τούτων εἶνε δτι ὁ αὐτοδίδακτος ἄνθρωπος ἔχει κακὸν διδάσκαλον. Ἡ σκηνή, ἀν κρί-

νωμεν ἔξ ̄σων ἔχει νὰ εἰπῃ περὶ αὐτῆς ἡ Μίς Χάρις Λάτχαμ, πρέπει νὰ εἶνε κατάστασις ἀτελευτήτου ἀναπτύξεως. Καλλιέργησον τὸ πνεῦμα, ὑπόταξον τὸ σῶμα, ὡς καὶ πάντα ἀπειθὴ μῆν, καὶ πᾶν ὑποτρόπιον νεῦρον· μάθε νὰ περιπατής, νὰ ἵστασαι, νὰ κάθησαι, νὰ κρατῆς ἑαυτῆς· ἔσο εὐλύγιστος, δραστηρία, χαρούσσα, πρός τε τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἀνάταυσιν. Τότε ἀρχίσε, μόνον διὰ νὰ εὔρῃς ὅτι ὅλοι οἱ μικροὶ τρόποι, ὅσοι ἔθελγον τοὺς φίλους σου, θὰ φανώσιν ἀηδεῖς. Σκληρὰ δοκιμασία εἶνε τὸ ἄσμα διὰ τὴν πλέον οὐρανοκατέβασην κόρην. Τὸ ἔργον τῆς νοσοκόμιου, ἀν κρίνωμεν ἐκ τῶν λεγομένων ἐν τῷ βιβλίῳ θὰ εἶνε ἡράκλειος ἀθλος, δστις ποτὲ δὲν τελειώνει καὶ πάντοτε ἀρχίζει, ἀν ἐγκρίνῃ τὴν φράσιν ἡ κυρία Γιόγγ. ‘Η μουσικὴ καὶ τὸ ἴατρικὸν ἐπάγγελμα, ἀμφότερα ἀρχίζουν λατινιστὶ ἀπὸ Μ., καὶ προσέστι ἔχουσι τοῦτο κοινόν, ὅτι αἱ γυναῖκες δύνανται τώρα νὰ κερδίζωσι τὸν ἄριτον των δλ’ αὐτῶν. ’Ακολούθως ἔχομεν τὴν ἐν σχολείῳ διδασκαλίαν, τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πτωχοκομείων καὶ εἰδεργετικῶν ἰδρυμάτων, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν οἵαν δύνανται αἱ γυναῖκες νὰ ἐκτελέσωσι.

ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΠΛΕΟΝ δύνατὸν νὰ εἴπωμεν, εἰς ἀπάντησιν ὅλων τούτων, ὅτι ἡ ἀληθῆς σφαῖρα τῶν γυναικῶν εἶνε ὁ οἶκος. Τοιούτον λόγιον, εἰς τὸ στάδιον τούτο τῆς συζητήσεως, ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ἀντιρρήσεις, εἰς ἀς καὶ τὸ «κοιμᾶσθαι τὸν ὑπνον τὸν δικαίων.» Τί θὰ ἐγίνετο μὲ τὰς γυναῖκας ὅσαι δὲν ἔχουσι τοιαύτην σφαῖραν, οὐδὲ ἔχουσι πιθανότητα νὰ τὴν ἀποκτήσωσι; Τί θὰ ἐγίνετο μὲ ἄλλας, αἵτινες, ἔχουσαι τὴν πιθανότητα, δύνατὸν νὰ μὴ ἔχωσι τὴν κλίσιν; ‘Η κοινοτέρα γυνὴ θὰ ἡδύνατο ἀκόμη νὰ προτιμῇ τὸν γάμον ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τῆς διδασκαλίσσης, ἡ καὶ ἀπὸ τὴν πλέον παχύμισθον ὑπηρεσίαν τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἥτις καθιστᾶ ἱκανὴν μίαν ἀνωτέραν διδασκάλισσαν τοῦ Σχολικοῦ Συνδέσμου τοῦ Λονδίνου νὰ κερδίζῃ 230 λίρας κατ’ ἔτος. ’Άλλ’ ὁ Σύνδεσμος δύο μόνον τοιαύτας λαμψάνει κατ’ ἔτος, καὶ οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς ἵστανται διστάζοντες παρὰ τὸν οὐδόν τοῦ γάμου, καὶ δὲν ἀποφασίζουσιν εύκολως νὰ εἰσέλθωσι. ’Αντὶ δὲν ὀλίγων γυνεῶν κατ’ ἔτος δύνασαι τώρα νὰ ὑπηρετῆσαι εἰς τὸ γεῦμα ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ μεταξωτὰς περικνημῖδας, καὶ δύνασαι νὰ καπνίζῃς τὴν πίπαν σου εἰς μαρμαρίνας αἴθουσας. ’Ο θεσμὸς τοῦ οἴκου δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ τοιαύτας πολυτελείας εἰς τὸ ἄνθος τῆς νεολαίας. Καλότυχος ἡ Κίνα, ὅπου, κατά τινα νεώτερον περιηγητήν, ὑποχρεοῦνται νὰ νυμφεύωνται νέοι, ἀλλ’ ἐπιτρέπεται αὐτοῖς νὰ θεωρῶσι τὸν γάμον συχνὰ ὡς ζήτημα καθαρᾶς δρέξεως. Καλότυχον τὸ Ισλάμ, ὅπου, ἐὰν πιστεύσωμεν ἐκεῖνον τὸν διαβασμένον Μουλιβῆ Ραφῆ Οὐδὲν Ἀχμιάδ, αἱ γυναῖκες δύνανται νὰ διέρχωνται τὰς ὡρας τῆς σχολῆς των οἰκείουσαι τὰς ἀλλοιθρήσκους διμοφύλους

των. Ἀναρίθμητοι μικροί ἐπιφρόοι εἰργάσθησαν μεταξύ μας· καὶ αἱ γυναῖκες τῆς σήμερον δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔξαναγκάζωνται οὔτε νὰ ζῶσι διὰ νὰ νυμφεύονται οὔτε νὰ νυμφεύονται διὰ νὰ ζῶσι. Τίποτε ἄλλο δὲν εἶνε λυσιτελέστερον εἰμὴ νὰ δοθῇ αὐτῇ ἡ τύχη της ἐν τῷ κόσμῳ, ἢ τοὐλάχιστον νὰ θεωρῆται μετὰ βοηθητικῆς συμπαθείας ἐνῷ λαμβάνει αὐτήν μόνη της. Τὸ νὰ εἶνε πᾶσα θέσις εὐπρόσιτος αὐτῇ ἵσως δὲν εἶνε λύσις, ἀλλὰ τότε τί εἶνε; Τὸ φῦλον, ὅπως τὸ ἄτομον, δύναται μόνον νὰ ἐλπίζῃ διτὶ θὰ κατορθώσῃ τὸ ἔργον τὸ δόπον κεῖται ἐγγὺς εἰς αὐτό· καὶ ἡ εὐλογηρά πρόνοια περὶ ἔμμισθων ἑργασιῶν διὰ τὰς γυναῖκας δυνατὸν μόνον νὰ εἶνε ἄλλο παράδειγμα τῆς περὶ τὰ μικρά πράγματα φρονήσεως. Δυνατὸν νὰ ἔλθῃ τι ἀκόμη καλλίτερον δι' αὐτὰς καὶ δι' ὅλους ήμᾶς. Πρὸς τὸ παρόν, τοῦτο φαίνεται τὸ ἀριστον ἔξ οσων προβλέπομεν.

(Από τὸ NEON PNEUMA, τόμ. Γ', Ὁκτώβριος 1893)

МІКРО ПОІНТИКО АНΘОЛОГІО

΄Αγρυπνία
στήν έκκλησία τοῦ προφήτη Ἐλισσαίου
γιὰ τὸ σκοτεινὸ τρυγόνι

Α Η Ο Σ Π Α Σ Μ Α Τ Α

Φεύγουνε φεύγουνε οἱ νεκροὶ ὄλοένα
κι ἄλλοι ποὺ ζήσανε τὸν κόσμο σὰ νεκροὶ¹
«Νέα Ζωή», «Ἐστία», «Παναθήναια», «Μὴ Χάνεσαι»,
δρόμοι τῆς Μυτιλήνης, τῆς Σμύρνης, τῆς Κωνσταντινούπολης,
δόνόματα σὰν χρώματα ποὺ σβύνουν στὸ πολὺ νερὸ
κι ὁ Ἀλεξανδρινὸς ὡρύεται «ἡ κορυφὴ τῶν κορυφῶν» τὸν ὀνομάζει.
Τώρα δυὸ τρεῖς σαρδέλες, τὸ τυρί, ἐλιές, λακέρδα,
τὸ σιδερένιο τὸ τραπέζι μὲ τὸ μάρμαρο
κι ἄλλοτε στὸ χαρτὶ λίγος χαλβάς ἢ ταραμάς
καὶ ὁ γεννατοὶ φίλος του κύρι Στέφανος ὁ ἀμιαξάς
κι αὐτός, μαζὶ κι αὐτὸς δεμένος στὸ ἄρμα (εἰχε ἄρμα;) ²
τοῦ προφήτη Ἐλισσαίου.
Τί νὰ καταλάβει, τὸ λοιπόν, ὁ δόλιος Κ. Σκόκος
ὅταν τοῦ γράφει «...ἄν ἔχητε κανέν εīμιορφον
νησιωτικὸν διηγηματάκι... καὶ εὐθὺς ἄμα τῇ λήψει
(όχι παίζομε) θὰ σᾶς ἐμβάσω... τὸ ἐκ δραχμῶν 25 ἰσότιμον...»
Πάλι καλὰ ποὺ τὸν ἀσπάζεται «μετὰ φιλίας καὶ τιμῆς»
ὁ Κ. Σκόκος.

΄Ο ἀδελφός του πρίγκιπας τῆς Σκιάθου καὶ τῆς Σκοπέλου·
οἱ ἀδελφές του οἱ Μεγάλες Δούκισσες
Οὐρανία, Χαρίκλεια, Σοφία, Κυρατσούλα,

(μεταξωτά, δαντέλλες και βελοῦδα και ταφτάδες και φρού ϕρού) ο ἄλλος ποὺ ἔφυγε μικρός, διάδοχος τοῦ θρόνου τῆς ἑλιᾶς και πῆρε αὐτὸς τὸν τίτλο,
ο Ἰδιος Κύριος και Δεσπότης, πῆρε τὸ στέμμα και δέκα τίτλους
ἀπὸ τὸν Πατέρα του, τὸν Δικαστὴν Ἱερέα, Γενιὰ κι αὐτὸν
ἀπὸ τὸ δεντρὶ τοῦ Ἰούδα,
– φαριμάκι μέσ’ στὸ φύλλο τοῦ γιαλοῦ –
και τὴν ἐπικαρπία τῶν κτημάτων τ’ οὐφανοῦ ἀπ’ τὴν Μητέρα του.
Δηλαδὴ σὰ νὰ λέμε, Ἀπὸ ἀλαβάρχας τῆς μητέρας του ή σειρά.
Γενεές γενεῶν οἱ πριγκήπισσες λύπες του
κι ἀπὸ τὴν κούνια του
προφῆτες, δσιοι και μάρτυρες
και μοναχοὶ μὲ τὸ τρίχινο ράσο
και τὴν καρδιὰ σὰ γυαλάκι τῆς λάμπας
στὸ ταπεινὸ τὸ γραφεῖο τοῦ ληξίαρχου, ἐκεῖ θὰ πρωτόγραψαν
...Σήμερον τὴν 4ην (τετάρτην) τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1851,
ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Ληξίαρχου τῆς πόλεως Σκιάθου, ἐμφανισθεὶς –
(ποιός ἐμφανίστηκε;)
κι ἀργότερα, δσοι ψηλαφίζουν τὰ σκοτάδια και ζοῦν μὲ τὸ φῶς
Κι δσοι ψηφίζουν τὴ θάλασσα και ζοῦν στὰ βουνὰ –
ἄχ, πόσα, πόσα τῶν ἄλλων, δικά μας, και μόνο γι αὐτοὺς
ώς σιηνος ἀπειράθμον πτερωτῶν ψυχῶν οἱ ἄλλοι
καρτερεῖτε κι ἐμέ, νὰ φωνάζει, καρτερεῖτε κι ἐμέ [...]

ΟΛΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟ ΝΑΥΤΙΑΟ

‘Ως ἐν οὐρανίῳ ἔστι ραντισμοὺς
Μυρίους ἀκτίνων ἐκλικμίζουσα
Φαιοπράσινος ἐπεφάνης

Kι εἰς εὐόλισθον κλιτὴν ἀστέρων
Μὲ ληκύθιον ὑπνου προβαίνουσα
Τοὺς ἀργολογοῦντας χαμαὶ

Πατήσασα ἥτμισας.
Ἐπέπλωνον τὰ δρη φρουραὶ
Κρυσταλλοειδῶν λιβανωτίδων

Kι ἐναμίλλως ἔθαλλον
Τῆς νυκτὸς μήκωνες ἔως οὗ
Τῶν χειλέων σου σκιρτητικοὶ λόγοι

Mυριοπτέρυγοι δλως
Τῶν πελαγιζομένων τὰ ὄνειρα
Σεσυλημένα πάλαι ποτὲ

Nῦν ἐπανέστρεφον ἀληθῶς.
‘Ως αἴπολου μονύδριον ἡναψας
Τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐν τῷ βαράθρῳ
Κόρη.

(« *Ίκαρος* », 1985)

Παπαδιαμάντης

«Όμοιάζω μὲ τὸν ἔαυτόν μου»

α'

Στὸν τύπο ποὺ αὐτοβιογραφήθηκα ἥ,
σύμφωνα μὲ τὴν τέχνη μας πάντα,
ὅπως ἔχει περάσει
στὶς περιπέτειες καὶ τὴ μοίρα
κάτι ήρώων μου. «Ἡμην, ἀς ποῦμε,
πτωχὸν βισκόπουλον εἰς τὰ δρη»,
«τὴν νύκτα ἐκείνην εἶχον ἀναβῆ»,
«Ἡμην ἔνδεκα ἑτῶν παιδίον...».

β'

Στὸ Φτωχὸν Ἀγιο παραδείγματος χάριν.
Δὲν κατάλαβε καταρχήν, οὔτε κι αὐτός,
τί ἀναλάβαινε, κατὰ ποὺ πήγαινε...
Μόλις βρέθηκε μπροστὰ στοὺς φονιάδες,
χωρὶς νὰ τὸ πολυλογαριάσει, ἀφοῦ
εἶχε κιόλας γνώριμο τὸ νησί,
πῆρε λοιπὸν μὲ τὴν πρώτη δρμὴ πάνω του
τὴ ζαβιτοπιὰ τῆς θυσίας του.

γ'

Ἡ ὅπως ὁ Γιωργῆς τῆς Μπούρμπαινας.
Μαύρισε ἡ καρδιά του, δὲν τὸ εἶχε

σὲ τίποτα πιὰ νὰ πάει στὸ διάβολο,
νὰ μὴν κοιτάξει πίσω ξανά...
Ἐδέησε ώστόσο νὰ συγκρατηθεῖ.
Νὰ ὑπομείνει ως τὸ τέλος,
ὅπως τὸ εὐχόταν ἡ μάνα του, ποὺ αὐτὴ
δὲν τὸ ἔβαζε κάτω μὲ τίποτα.

δ'

Κάπως ἔτσι.
Καὶ βέβαια μποροῦσε νὰ γίνουν
δλα διαφορετικά: ἐάν, ἐάν...
Δὲν ἔχει πιὰ καμιὰ σημασία.
Ο ἕαυτός μου ἦταν αὐτός, χυμένο
μιολύβι, καὶ δὲν ἔμενε
παρὰ νὰ κάμω τὸ καλύτερο.
Τὰ θαλασσινὰ εἰδύλλια.

ε'

Ο ἔνας τὸ ἄγαλμα γιὰ τὸ ναό,
ο ἄλλος τοὺς γύψους του, ο τρίτος
τ' ἀνάγλυφα μιᾶς τέχνης ταπεινῆς...
Ἐμένα μοῦ ἄρεσε,
κι αὐτὸ τουλάχιστον πρόφτασα,
νὰ ἴστορήσω τὴ μικρὴ πατρίδα μου.
Οπως φαίνεται ἀπὸ τὸ λιμάνι κυρίως,
ἄλλὰ κι ἀπὸ τὰ Κοτρώνια, ψηλά.

(«Δόμος», 1996)

ΟΙ ΤΟΠΟΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ και της ΑΓΑΠΗΣ

Η Σκιάθος τοῦ Παπαδιαμάντη

ΤΗ ΣΚΙΑΘΟ έπισκεφθηκα γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1960 μὲ ἀντιπροσωπεία μαθητῶν τοῦ γυμνασίου Βόλου, σ' ἐκδήλωση ποὺ ἔγινε στὴ μνήμη τοῦ Παπαδιαμάντη.

*Ηταν ἄνοιξη καὶ «...μεθυστικὸν ἄρωμα ἀνήρχετο ἀπὸ τῶν ἀπειραρίθμων ἀνθῶν, οἱ φράκται τῶν ἀμπέλων ἔθαλλον μὲ ἀγραμπελιὰ καὶ μὲ αἴγοκλῆματα καὶ μὲ ἀκανθώδεις θάμνους. Τινὲς τῶν ἀγρῶν ἐφαίνοντο αἵμασσοντες εἰς τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ ὥλιου ἀπὸ χιλιάδας μυριάδας παπαρούνας. Ἐναμίλλως ἦνθισσον τὸ χαμαίμηλον καὶ ἡ καυκαλήθρα καὶ ἡ μολοχάνθη. Τὰ ἀστεράκια καὶ τὰ κιτρινούλια ἐπρόβαλλον δειλῶς τὰς ἀσθενεῖς κεφαλάς των ἐν μέσῳ τῆς ὑπεροχόμπου ἀφθονίας τῶν κατεργάθων μηκώνων, σημειούντων τὴν ὑπερομάκριαν τοῦ ἔαρος. Ἀνάνυμά τινα ἀνθύλια, χόρτα σταχυοειδῆ, σπαραγγια ἀκανθωτὰ καὶ βεργιὰ καὶ ἄλλα ἀνεμιγνύοντο ἐν μέσῳ τοῦ ἀπείρου πλούτου τῆς χλωρίδος...»¹.

ΞΑΝΑΓΥΡΙΣΑ γοητευμένος τὸ 1963 καὶ ὅταν ἔπειπε νὰ ἐτοιμάσω, φοιτητὴς τοῦ Φυσιογνωστικοῦ, τὴν ἐργασία μου γιὰ τὸ μάθημα τῆς Ζωογεωγραφίας, διάλεξα γιὰ μελέτη τὰ κοχύλια τῆς Σκιάθου.

*Ετοί, τὸ 1966, συντροφιὰ μὲ τὴν τότε συμφοιτήτρια καὶ σημερινὴ γυναίκα μου, τριγυρνούσαμε «τὰ ρόδινα ἀκρογιάλια», βουτώντας, μαζεύοντας καὶ μελετώντας τὰ κοχύλια.

«...Ω, πόσον μακρά, ἀτελείωτη αὐτὴ ἡ ἀμμουδιά! Ὄταν ἀναλογίζωμαι τὴν πορείαν μου, φεῦ, ἀς εἶπω τὴν σταδιοδρομίαν μου εἰς τὴν ζωήν, πάντοτε τὴν ἀμμουδιάν αὐτὴν ἐνθυμοῦμαι. Ἐπερπατοῦσα τὴν ἄμμον - ἄμμον... ἐκεὶ ὅπου παιζει μὲ τὰς συχνάς ἐφόδους τὸ κύμα, παιδίον τοῦ γαλανοῦ πόντου, νήπιον... Δὲν ἡτο ἴκανὸν νὰ σὲ πιάσῃ, νὰ σὲ σύρῃ εἰς τὰ ἄντρα τῆς Γοργόνος, νὰ σὲ λικνίσῃ καὶ σὲ ἀποκοιμίσῃ μαλακά, νὰ σὲ παραπέμψῃ μαγευμένον εἰς τὰ αἰώνια βασίλεια τῆς Ἀμφιτρίτης. Ω, ποία θαλασσία ἀηδών, ψυχὴ πολυπαθής καὶ πολύτροπος ἀκούεται νὰ κελαηδῇ ἐκεὶ εἰς τὰ βάθη τοῦ πόντου!...»².

Οι Κουκουναριές, αιντή ή πανέμορφη ἀκρογιαλιά, ήταν σχεδόν ἔρημη μ' ἔνα μόνο μικρὸ κα-
φενεδάκι-παράγκα, πού είχε ὁ Νιόνιος. Στις ἔρημες, τότε, Ἀχλαδιές «...ἐσπρώθην, αἰσθανθεὶς
ὅώμην τινὰ καὶ ἔφερα ὀλίγους γύρους περὶ τὸν αἴγιαλὸν καὶ τὴν μικράν κοιλάδα, βλέπων πόσον
ἡ ζωὴ ἡτο γλυκεῖα εἰς τὰ ὠραῖα, τὰ ἔρημοι' ἀκρογιαλια τῆς πτωχῆς νήσου μου...»³.

Η ΣΚΙΑΘΟΣ ἔπαιψε νὰ είναι φτωχὴ καὶ τὸ 1978 πήγα ξανά.«...”Οταν ἐπανῆλθες μετὰ ἐπτὰ ἔτη
εἰς τὴν ὠραίαν τοποθεσίαν, τὴν προσφιλῆ εἰς τὰς ὀναμνήσεις σου... δέν ὑπῆρχον πλέον ἵτσια νὰ
μυρώνωσι τὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ τὰς μεθυστικὰς εὐωδίας των... Δέν ἐσώζετο πλέον οὕτε ὁ σικυὼν
τοῦ ἀγαθοῦ Παρήση, ὁ περιβάλλων ποτὲ μὲ χλοερὸν πλαίσιον τὴν γαληνιῶσαν λίμνην, τὴν ἀντα-
νακλῶσαν εἰς τὰ νερά της τὸ αἴθριον κυανοῦν...»⁴.

Ἐνα μεγάλο μέρος τῆς λίμνης, ἐκεῖ ποὺ μαζεύαμε γαρίδες γιὰ ψάρεμα, είχε γίνει ἀεροδρόμιο
καὶ ἡ λίμνη τῆς Στροφιλιᾶς είχε ἀλλάξει μὲ εἶσοδο νεροῦ ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τὸ δασάκι μὲ τὶς
κουκουναριές, μπροστά της, είχε σημάδια ἀσθένειας. “Ολο τὸ νησὶ είχε ἀλλάξει ὄψη καὶ «...ἐπά-
νω εἰς τὸ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, τὸ λευκὸν κρίνον τῶν κοιλάδων, είχε κολλήσει ἡ ἀπεχθῆταις κάμπη...
Πᾶς ἥλλοιώθη τὸ κάλλος τῆς φύσεως;...»⁵. «...Ἐξέλιπε πλέον τὸ λευκόν, τὸ περιπόθητον ὅνει-
ρον, τὸ ὄποιον ἐσάλενε ποτε μεταξὺ φάσματος καὶ ὑπαρκτοῦ, μεταξὺ ἄμμου καὶ θαλάσσης»².

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ, συντροφιὰ καὶ μὲ τὶς κόρες μας, ξαναπήγαμε. Περιπατώντας οἱ
τέσσερίς μας στὶς ἄμμουδιές καὶ σκοντάφτοντας συνεχῶς σὲ ξαπλωμένους τουρίστες, μέσα σὲ
ἀλαλαγμούς, ήταν ἀδύνατον τὰ παιδιὰ νὰ καταλάβουν ὅτι μόλις πρὸν δεκαπέντε χρόνια ὑπῆρχε
καλαισθησία, ἡρεμία καὶ γνήσιο ἑλληνικὸ περιβάλλον. “Οτι στὸν Ἰδιο χῶρο ὁ κυρ.-Ἀλέξανδρος
ἔγραφε:

«Χαίρεται ὅλ' ἡ ἔρημη ἀκρογιαλιά
καὶ ὁ βράχος, καὶ ὁ γκρεμὸς ἀντίκρυν τοῦ πελάγους
ποὺ τὸν χτυποῦν τὰ ἄγρια κίματα.
Χαίρεται τ' ἄγριο δέντρο ποὺ γέρνει
τὸ μισὸ πάνω στὸ βράχο τὸ μισὸ στὸ γκρεμό.
Χαίρεται τὸ ἐρίφιο ποὺ πηδᾷ καρμόσυνα.

*Κι ή πλάση δλη ἀναγαλλιάξει
καὶ τὸ φθινόπωρο ἔσανανοιώνει ἡ γῆς»⁶.*

Ο περίπατος στὸ δασάκι τῶν Κουκουναριῶν, ποὺ τοὺς εἶχαμε περιγράφει, ήταν ἄλλη ἀπογοήτευση. Τὰ δένδρα ἔεραίνονται καὶ σὲ μερικὰ χρόνια δὲν θὰ ὑπάρχουν.

Ομως, παρόλη τὴ βάναυση καταστροφὴ – θὰ ἀναφερθῶ σ' αὐτὴ τὴν ἄλλη Κυριακὴ – ή Σκιάθος διατηρεῖ, δύως διαπίστωσα τὴν προηγούμενη ἐβδομάδα, μὲ λίγους τουρίστες μόνο νὰ κυκλοφοροῦν, ἀξεπέραστες ὁμορφιές ποὺ πρέπει νὰ προστατευθοῦν μὲ κάθε θυσία. Ἐλπίζω ὅτι κάτι θὰ γίνει γιατὶ θὰ ήταν κρίμα νὰ καταλήξουμε στὸ «...Καὶ σύ, φιλοσοφεῖς, ὡς ἐγώ, καὶ οὐδέν πράττεις»⁴.

(ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, Φεβρ. (;) 1985)

*Mονή Ἅγιον Τιμίνον Ηαφθένη.
Καθολικό. Τὰ βημάθυρα*

- Υ.Γ. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Παπαδιαμάντη ποὺ χρησιμοποίησα στὸ σημερινὸ σημείωμα προέρχονται ἀπὸ τὰ ἔργα του:
1. Θέρος - Ἔρος
 2. Φλώρα ἡ Λάβρα
 3. Τὰ Ρόδιν' ἀκρογιάλια
 4. Ὁλόγυρα στὴ Λίμνη
 5. Ἀμαρτίας φάντασμα
 6. Ἡ Παναγίτσα στὸ Πυργὶ

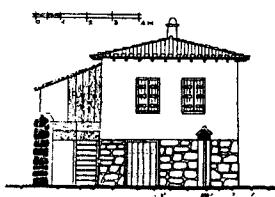
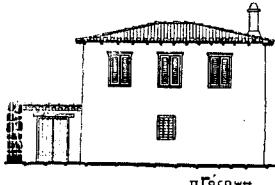
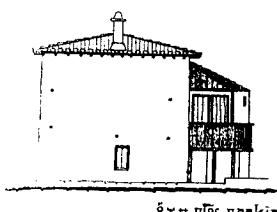
“Ορθος και απόδειπνο

Τὸ σπίτι τοῦ Παπαδιαμάντη στὴ Σκιάθο

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ τοῦ σπιτιοῦ ἦταν τόσο ἀπλό, ἔτσι ταπεινό, τόσο πολὺ δεμένο μὲ τὸ ἐσωτερικὸ του, μὲ τὴ μεταβυζαντινὴ παράδοση τῆς κοσμικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ νησιοῦ. Τὸ ἐξωτερικὸ καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ ταυτισμένα, διὸ ἰσοδύναμα, ἡ μεταβυζαντινὴ παράδοση ποὺ τὸν ἔθελε. Οἱ μορφές ποὺ λάτρεψε δόσο καὶ τὸ περιεχόμενό τους. “Ἐνα παραλληλεπίπεδο ἀναγερτό, ἡ ἔντιλη σκάλα, τὸ μαγειρεὶο καὶ τὸ χαγιάτι τὸ περιπτυσσόταν καὶ τὸ παράστεκε (σχ.). Μιὰ τετράριχτη κεφαμιδένια στέγη σκέπαζε τὴν εἰρήνη αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ μὲ δση εἰρήνη μπόρεσαν ποτὲ νὰ πλάσουν τέσσερα ἐπίπεδα καὶ γ' αὐτὸ ν' ἀγιάσουν. Καὶ δίπλα σ' αὐτὴ τὴ στέγη μιὰ δεύτερη μικρότερη, μονόριχτη, συνέχιζε τὴ μεγάλη σκεπὴ πάνω ἀπὸ τὸ χαγιάτι σὲ μιὰ ταπεινὰ γραφικὴ προέκταση. Ή μιὰ ὅψη ἦταν γυμνή, καὶ τυφλή, καὶ φτωχή, καὶ διακοπτόταν μονάχα ἀπὸ ἓνα στενὸ παραθυράκι στὸ κατώ (βλ. ὅψη πρὸς πλατεία στὸ σχ.): ἡ παρουσία ἐκφρασμένη μὲ ἀπουσία, ἄλλη μορφὴ παραδοσιακοῦ ἀφαιρετισμοῦ. Καὶ ὑστερα κατὰ τὴ δύση ἄλλη ὅψη τοῦ σπιτιοῦ, ἄλλο πρόσωπο (βλ. πρόσοψη στὸ σχ.). Τοία παράθυρα σὲ παράταξη κι ἓνα μικρὸ στὸ κατώ, τρεῖς βυζαντινὲς κολονίτσες καὶ ἀποκάτω ἡ τελεία κι ἡ παύλα.

(Δ. Βασιλειάδη, ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ ΣΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΥΦΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ,
ἔκδ. Β', Αθῆνα 1976)

Στ' ἀχνάρια τοῦ Κύρο Ἀλέξανδρου

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

ΑΥΤΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ κατεβαίνει ἀπ' τὸ "Αγιο Ὄρος, ὁ παιδικός του φίλος Νικόλαος Διανέλος, ποὺ καλογέρεψε μὲ τ' ὄνομα Νήφων. Εἶχε κατέβει γιὰ τὰ μάτια του στὴν Ἀθήνα, καὶ δὲν ξανάφυγε ποτέ.

Πέθανε καὶ θάφτηκε στὸ Χαρβάτι, ὅπου ἔκανε τὸν παπὰ στὸ ἐκκλησάκι τοῦ κοινοῦ φίλου μεγαλοχηταματία Νικόλα Θεοφιλάτου. Μένει λοιπὸν μὲ τὸ Νήφωνα, ποὺ διορίστηκε καντηλανάφτης στοὺς Ἅγιους Ἀναργύρους. Πιάνουν ἔνα δωμάτιο πλάϊ στὴν ἐκκλησία. Τὸ σπίτι σώζεται ἀκόμα, χωρὶς μετατροπές, στὴν ὅδο Τάκη. Τὸ φωτογράφησα. Εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ δημοφα δείγματα λαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς ἐποχῆς.

Στὸ κελλὶ αὐτὸ γράφτηκε τὸ τρίτο μυθιστόρημα τοῦ Παπαδιαμάντη, ποὺ ἐπέβαλε τ' ὄνομά του στὸν λογοτεχνικὸ κόσμο, ἡ «Γυφτοπούλα».

"Αν οἱ ψυχὲς γυρίζουν στὰ μέρη π' ἀγάπησαν, σίγουρα οἱ ψυχὲς τοῦ Παπαδιαμάντη καὶ τοῦ Μωραΐτιδη θὰ τριγυρίζουν μελαγχολικὲς ἐκεῖ γύρω στὸ Μοναστηράκι, ψάχνοντας νὰ βροῦνε μάταια τὸ παλιὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἅγιου Ἐλισσαίου.

Στὸ ἀρχεῖο μου ἔχω ὀλάκερο φάκελλο γιὰ τὴν ὑπόθεση. Μὰ δὲν εἶναι ὥρα νὰ γίνη λόγος ἐδῶ.

"Ο Ἅγιος Ἐλισσαῖος, ίδιοχτητη, μονόκλιτη ξυλόστεγη μὲ νάρθηκα ἐκκλησοῦλα, βρισκόταν στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ στὴν ὅδὸν Ἀρεως 14, καὶ γειτόνευε μ' ἔνα ίστορικὸ σπίτι. Τοῦ Λογοθέτη Χωματιανοῦ, ἀπ' τὰ δημοφότερα σπίτια τῆς Τουρκοκρατίας. Σώζεται ἀκόμα δι μνημειακὸς πυλῶνας τοῦ σπιτιοῦ.

"Η ἐκκλησοῦλα εἶχε ἐντοιχισμένα βυζαντινὰ ἀνάγλυφα καὶ διακοσμητικὰ πινάκια. Τὸ περιθύρωμα μαρμάρινο βυζαντινό, φαίνεται πῶς ἦταν βγαλμένο ἀπὸ παλιὰ ἐκκλησία.

Στὰ 1939 εἶχα σχεδιάσει τὸ ἐκκλησάκι ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἀντίγραφο τοῦ σχεδίου ἐκείνου βάζω ἐδῶ. Ξαφνικά, πάνω στὰ μαῦρα χρόνια τῆς κατοχῆς, στὰ 1943, ἔμαθα πῶς τὸ ίστορικὸ ἐκκλησάκι

Τὸ σπίτι τῆς ὁδοῦ Τάκη δύος σώζεται σήμερα.
Σ' ἓνα δωμάτιο αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ γράφτηκε ἡ «Γηγετοπούλα».

γκρεμίστηκε. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία ἀγωνίστηκε νὰ γλυτώσει τὸ μνημεῖο. Ἐφτασε νὰ ζητήσει τὴν ἐπέμβαση τοῦ Εἰσαγγελέως. Μὰ δὲ ίδιοχτῆται, σὲ πεῖσμα δλων κατάφερε νὰ φέρει τὸ «ἔργον εἰς πέρας». Σήμερα δὲν μένει οὔτε ἔχονς. Τὸ παλιὸ σπίτι τῆς ὁδοῦ Ἀρεως μένει δπως καὶ τότε, στὰ χρόνια τοῦ κύρου Ἀλέξανδρου. Ἡ μεγάλη αὐλὴ, δμως, χωρίστηκε στὰ δυὸ μ' ἔνα μαντρότοιχο, ποὺ χώρισε τὸν πυλῶνα τοῦ Χωματιανοῦ ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τῆς ὁδοῦ Ἀρεως 14. Στὴ θέση τοῦ ἱεροῦ χτίστηκε μὰ μικρὴ ἀποθήκη, μὲ σιδερένια πορτοπαράθυρα.

Ἐτσι ἡ Ἀθήνα ἔχασε τὸ μόνο κτίσμα ποὺ θὰ τῆς θύμιζε τὸ πέρασμα τοῦ Παπαδιαμάντη.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κυρίου Ἀλέξανδρου

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ βασιλικῆς δρυός, ἐντὸς τοῦ φυλλώματος τῆς ὅποίας ὁ βόμβος μυρίων ἐντόμων συνάδευεν ἀρμονικῶς τοὺς ψιθύρους σκιρωνείας αὐρας, εὐάριθμος συντροφία μεσηλίκων εἶχε, κατὰ τὸ ἔθιμον, προφεῖ εἰς τὰς ἀπαραιτήτους προετοιμασίας πασχαλινῆς εὐωχίας. Ἡσαν ὁ διδάσκαλος τοῦ μονοταξίου Λεόντιος Λεοντιάδης, ὁ φόβος καὶ τρόμος τῶν ἀνεπιδέκτων μαθήσεως γαρβιάδων, ὁ ἀγαθὸς ἱατρὸς Βίλδος, ὁ ἔξασκων ἐπὶ πεντηκονταετίαν τὴν ἱατρικὴν εἰς τὴν νῆσον καὶ ὁ Φραγκούλας Φραγκούλας, ὁ ζῶν ἐπὶ γήρατος οὐδῷ εἰς τὸν ναΐσκον τῆς Παναγίας τῆς Πρέκλας. Εἶχον σκάψει τὸν λάκκον, εἶχον ἀνάψει τὰς κληματοβέργας, εἶχον ὀβελίσει εὐτραφῆ ἀμνάδα «τὸ λαγιαρνί», ὡς τὸ ἀπεκάλει ὁ ταπεινὸς αἰπόλος Λυρίγκος, καυχώμενος ὅτι «τὸ μοσκανάθρεφε γιὰ τὴ δασκαλοπαρέα» καὶ ἀνέμενον τὸν ἐπὶ τοῦ ὀβελίου εἰδήμονα Ἀγάλλον Μανουῆλ· Ἀγάλλον.

Ἀνακεκλιμένοι ἐπὶ τάπητος εὐώδους χλόης καὶ ὑπὸ τὴν θαλπαροὴν ἐαρινῆς λιακάδας, ἀπελάμβανον ἐν εἰρήνῃ τὸ κομισθὲν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τσίπουρον οἰκιακῆς ἀποστάξεως. Ἡ διάθεσίς των ἡτο παραδεισιακή. Πρὸ τῶν διφθαλιῶν των ἡ θάλασσα ἡπλοῦτο γαληνιά, ρυτιδουμένη ἐνίστεται ἐκ τῆς διαβάσεως τῶν Νηρηίδων, εἰς δὲ τὸν δριζόντα αἰωροῦντο γαλανὰ νησία. Προσδεδεμένος εἰς παραχείμενον κορυμόν, δγκάνζε κατὰ διαστήματα, καθότι ἐπλησίαζεν ὁ Μάιος, πτῶλος δόνου.

«Ἄδειο σήμερις τὸ πέλαγος· ἔτσι τ' δρίζει ἡ τάξη, νὰ δένουν τὰ πλεούμενα στὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου» ἔξηγησεν ὁ Φραγκούλας εἰς τὸν ἱατρόν, δστις εἰθύμει καὶ ὄσακις ἐκένου τὸ ρακοπότηρον ἐπανελάμβανε τὸ πῶς αἱ δύο συμπτεθέραι, ἡ Ἀρετὴ Καβούλαινα καὶ ἡ Ἀρετὴ Χαρανίνα, διεφώνησαν διὰ τὴν μαγειρίτσαν καὶ πῶς ἡ δευτέρα ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς πρώτης καὶ τὴν ἐδάγκασεν τόσον ἀγρίως, ὥστε ἡναγκάσθη οὕτος νὰ συρράψει τὸ τραῦμα. «Ἄ! αὐτὸ πρώτη φορὰ εἶναι, ἀντρωπο νὰ τρώει ἄλλο ἀντρωπο!» ἀνεφώνει καὶ ἔξεσπα εἰς ἀσβεστον γέλωτα.

Ἐπιτέλους ὁ Ἀγάλλος ἐνεφανίσθη καὶ ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τῆς ὄμηγύρεως ἥρχισεν ἔξετάξων τὴν ποιότητα τῆς προετοιμασίας. Σύνοφρυς ἔξέφρασε τὴν ἀποδοκιμασίαν του,

εἴθεσε τὸν ὄβελίαν ἐπὶ τῆς πυρᾶς καὶ ἤρχισε τὰς περιστροφάς. «Ταχύτερον, ταχύτερον» ἔβρυνχήθη ὁ Λεόντιος. «Τὸ σούγλισμα θέλει τέχνη» παρεπήρησεν ὁ Φραγκούλας. «Ἐγκώ ντὲν ἔρεις, ντὲν μιλεῖς» εἶπεν ὁ ἰατρός. Ἀτάραχος ὁ Ἀγάλλος, ἀπαξιῶν οἰασδήποτε ἀπαντήσεως, περιέστρεψε τὸν ὄβελίαν, τὸν ἥλειφε κατὰ καιροὺς δι' ἐλαίου καὶ, ὡς Ζεὺς ἐπὶ τῆς Ἰδης, ἀπελάμβανε τὴν ὀσμὴν τῆς κνίσης. Ἡ ὥρα παρήρχετο, ὁ ἥλιος ἐμεσουράνει καὶ ἡ θάλασσα μετέβαλλε βαθμῷδὸν χρωματισμούς, ὑπείκουσα εἰς τὸν ἐπακμάζοντα ὅνεμον.

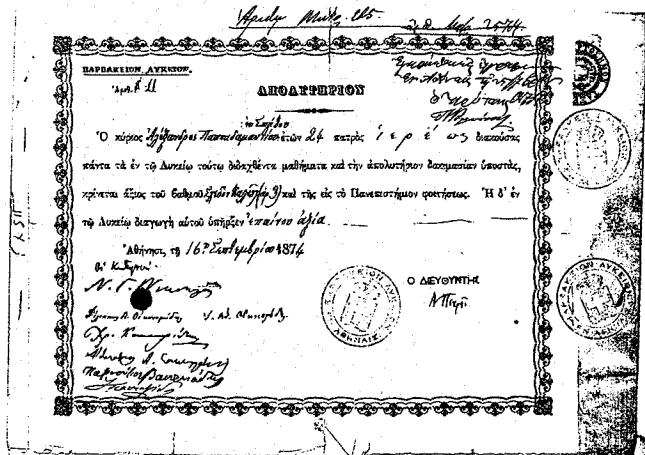
Ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης ἐνεφανίσθησαν «οἱ κλῶσσες», ὡς ἀπεκάλει ὁ Φραγκούλας τὰς συζύγους συλλήβδην. Ἡ συμβίᾳ του, τὸ Δελχαρώ, ἐκόμιζεν ἐντὸς μανδήλας τὰ κόκκινα φά, ἥκολούθει ἡ Σινιώρα, τὸ ἔτερον ἥμισυ τοῦ Λεοντιάδου, μὲ τὴν πασχαλινὴν κουλούραν καὶ τὴν πομπὴν ἔκλειεν ἡ Σμαραγδὼ τοῦ Ἀγάλλου μὲ τὰ τσουρέκια. «Ψήθηκε; Ἐτοιμο;» ἐκακάριζον ἀκκιζόμεναι περὶ τὴν πυρὰν καὶ προσφέρουσαι ἀνὰ ἐν φόνῳ εἰς τοὺς ἄνδρας. Ὁ Φραγκούλας ἐτσούγκωσε μὲ τὴν Σινιώραν καὶ ἥττήθη. Ὁ ἰατρὸς μὲ τὸ Δελχαρώ καὶ ἐνίκησεν. Ὁ Λεοντιάδος μὲ τὴν Σμαραγδὼ καὶ ὡσαύτως ἥττήθη. Ἐν τέλει μετὰ τοῦ Ἀγάλλου ἐμονομάχησεν ὁ ἰατρὸς καὶ διὰ μίαν εἰσέτι φοράν ἡ κραταιὰ Βαυαρία κατίσχυσε τῆς ἀνισχύρου Ἑλλάδος. «Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!» ἀντήχουν εὐφρόσυνοι αἱ φωναὶ τῶν γυναικῶν, ἐνῶ οἱ ἄνδρες εὔροντεν εὐλογὸν δικαιολογίαν δι' ἐν ἀκόμη φρακοπότηρον.

Ἐπιτέλους ὁ Ἀγάλλος ἤγερθη μεγαλοπρεπής καὶ λαβὼν μάχαιραν ἐνευσε τῆς Σμαραγδῶς νὰ προσκομίσει ταψίον, ἐντὸς τοῦ ὅποιον ἔρριπτε φοδόχροα «κοψίδια», γιγνόμενα ἀνάρπαστα ὑπὸ χειρῶν ἀνυπομόνων. Ως ἀνεγνώρισαν οἱ πάντες, ἦτο δεινὸς δβελιοστρόφος. Ἐντὸς δλίγου κατεπόθη τὸ ἄνω τμῆμα τῆς ἀμνάδος καὶ ὁ Λεοντιάδης, ὡς ἔλκων τὴν καταγωγὴν ἐκ κλέπτου τινός, ἐμελέτησε τὴν πλάτην καὶ ἐμάντευσε τὰ βέλτιστα. Καὶ ἵδού πρὸς ἐπικύρωσιν ὁ Λυρίγχος μετὰ τῶν τέκνων του προσκομίζων βεδούραν γιαούρτης. Ἡ ὑποδοχὴ του ἦτο ἀνωτέρα εἰρηνοδίκου. Ἐτεμαχίσθη ὁ εἰς ἐκ τῶν μηρῶν καὶ κατεβοχθίσθη πάραυτα, ὡς ὑπὸ λέοντος μετά τῶν σκύμνων του. Κατεπόθησαν ἐπίσης τὰ ἐναπομένοντα φά, τὰ τσουρέκια, ὑπολείμματα τυροῦ καὶ φύλλα τινὰ μαρουλίων. «Φτοῦ σας, φτοῦ σας μὴ βασκαθεῖτε!» ἐπανελάμβανε τὸ Δελχαρώ, ἀνησυχοῦσα περὶ τῆς τύχης τοῦ ἐτέρου μηροῦ. «Κοπιάστε τώρα οἱ ἄντρες νὰ τὸ ἀποτελέψετε».

Ἐρευγόμενοι καὶ μπλάβοι ὡς ἐκ τῆς πολυφαγίας καὶ φρακοποσίας, κατέπινον μετά βίας καὶ στενάζοντες τὰ λιγδιασμένα κρέατα. Ἡ Σινιώρα ἐν τῷ μεταξὺ συνεμάζει τὰ ἐγκατεσπαρμένα σκεύη λέγουσα: «Ἀντέστε νὰ φήβγουμε, θὰ μᾶς πιάσει ἡ νύχτα». Τὸ Δελχαρώ ἔλυσε τὸν δνον, τὸν

έφορτωσε, ξενευσε εις τάς ἄλλας δύο νὰ τὴν ἀκολουθήσουν και ἐλαβε τὴν ἄγουσαν τῆς ἐπιστροφῆς. «Πιὸ σιγά, κορίτσια!» τὰς εἰρωνεύετο σπεύδων ἀλλ' ἀγκομαχῶν ὁ Φραγκούλας, ἐνῶ οἱ ἔτεροι τρεῖς ἐποντο κακοφωνοῦντες τὰ ἀναστάσιμα. «Οτε ἔφθασαν εἰς τὰς παρυφὰς τῆς πολιχνης, δπου οἱ δρόμοι των ἑχώριζον, ησπάσθησαν ἀλλήλους και ἡγχήθησαν «κι ἀπὸ χρόνου!. Πλὴν ἀπαντες ἐμελαγχόλουν ἐνδομύχως συναισθανόμενοι τὸ βάρος τοῦ προστεθέντος εἰς τὸν βίον τους ἔτους και πιθανὸν διὰ τοῦτο τὰ βήματά των ἐβάρυνον και ἥκούντο συρόμενα ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου.

(ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, 18 Απριλίου 1993)

Τὸ ἀπόλυτητο Βαρβάσιον τοῦ Παπαδιαμάντη

Ο Γάμος

Α Π Ο Σ Η Α Σ Μ Α

«**Η** ΠΡΩΤΗ ΤΕΛΕΤΗ τοῦ γάμου ἐγένετο εἰς τὸ πτωχικόν ναῦδριον τοῦ Ἀγίου Ἐλισσαίου, τὸ διασωθὲν ἀπὸ χρόνους παλαιοὺς εἰς τὸ κέντρον τῆς συνοικίας, πλησίον μικρᾶς πλατείας, εἰς τὸ βάθος στενῆς, χαλικοστρώτου ὁδοῦ· εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναΐσκου ἐσύχναζον συνήθως γραῖδα ἐκ τῶν πέριξ οἰκιῶν, ἐνῶ τὸ κέντρον τῆς συνοικιακῆς ζωῆς εἶχε μεταποιισθῇ δλίγον μακρύτερον, εἰς τὴν ἀλλην πλατείαν μὲ τὰ περίπτερα καὶ τὰ καταστήματα, τὴν δενδροστοιχίαν, τὰ οἰνομαγειρεῖα καὶ τὸ ζαχαροπλαστεῖον· ἐκεῖ διεξήγετο καὶ ἡ καθιερωμένη “βόλτα”, ἐκεῖ ἐθορύβουν οἱ νέοι καὶ ἥκούτετο καινοφανῆς μουσικῆς ἀπὸ ἡλεκτρόφωνα. Τὰ γραῖδα, τὰ βιαίως σχεδὸν μεταναστεύσαντα ἀπὸ τὰς μακρινάς των ἐπαρχίας, ἀκολουθήσαντα μίούς, γαμβροὺς καὶ θυγατέρας εἰς τὴν πόλιν, διετήρησαν τὴν συνήθειάν των νὰ συγκεντρωῦνται εἰς τὸν περίβολον τῶν ναῶν· εὗρον κατάλληλον πρός τοῦτο χῶρον τὸ ναῦδριον τοῦ Ἀγίου Ἐλισσαίου, τὸ δοποῖον, οὕτως ἡ ἄλλως, ἐνθύμιζε τὰς μακρινάς των πατριδας καὶ ἀνεκίνει τὰς ἀναμνήσεις ἐνὸς τρόπου ζωῆς ἥδη παρελθόντος καὶ ἐν πολλοῖς λησμονημένουν. Τὸ ναῦδριον τοῦτο, ὥκοδομημένον τὸ πάλαι καὶ ἐμφανῆ ἔχον τὰ σημεῖα τῆς καθαρᾶς βιζαντινῆς τεχνουργίας εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν ἔξωτερικῶν τοίχων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ διαρρόθμωσιν καὶ σκευήν, ἀπετέλει, οὕτως εἰπεῖν, κόσμημα καὶ καύχημα τῆς συνοικίας. Ἡτο βεβαίως πεπαλαιωμένον, ἐφθαρμένον ἀπὸ τὴν παρέλευσιν χρόνου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς αὐθορμήτους καὶ καλοπροσαιρέτους, πλὴν δλεθρίας ἐπεμβάσεις τῶν ἐνορτισῶν, αἵτινες ἔχοιν τοὺς τοίχους μὲ ἀσβέστην. Ἐθεώρουν ἀσφαλῶς τὸ ἀσβέστωμα καλλωπισμὸν καὶ ἡδιαφόρουν ἄν, μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐκάλυπτον τὴν σοφὴν καὶ εὔρυθμον λιθοδομὴν τοῦ παλαιοῦ κτίστον· ἡ ἄν, εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἐκάλυπτον τὰ ἔξωγραφημένα ποικίλματα, ἀκάνθας, βότρων, σταυρούς, ἔλικας καὶ τὰς ἥδη ἐσβημένας κατὰ τὸ πλεῖστον βιζαντινὰς τοιχογραφίας· παρ' ὅλην τὴν ἐπισυμβάσαν φθοράν, ὁ ναΐσκος ἡκτινοβόλει σεμνὴν αἴγλην καὶ χάριν· ἡτο ἀνάπταυσις δημιάτων καὶ ψυχῶν διὰ τοὺς περιοίκους, οὐχὶ δὲ μόνον δι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς περαστικούς, τοὺς μὴ ἔχοντας στέγην, τοὺς ἐπαίτας καὶ ἀλλα “ρημάδια τῆς ζωῆς”, οἵτινες

συνεκεντρούντο ἐκεῖ πανταχόθεν ἐρχόμενοι ώσει ὑπακούοντες εἰς μυστικόν τι κάλεσμα· περιεφέροντο ἐκεῖ, ἐκάθηντο εἰς τὰ πέτρινα «πεζούλακια», ὑποκάτω τῶν εὐσκιοφύλλων δέντρων καὶ ἀντήλλασσον, ὅτε μὲν χαμηλοφύλλων, ὅτε δὲ φωνασκοῦντες, δύμιλίας ἢ ἔξομοιογήσεις, ἀσφαλῶς περὶ τῶν παθῶν καὶ τῶν βασάνων του ὁ καθείς. Ἐκεῖ ἐσύχναζεν ὁ Ἀριστείδης ὁ Πικρός, παλαιὸς δογανοπαίκτης, βιολιστής, μονόφθαλμος (εἶχεν ἀπολέσει τὸν ἕνα του ὀφθαλμὸν κατὰ τὴν διάρκειαν διενέξεως)· ἡ Κερατσούλα ἡ Θυμαροῦ, ὁ γδοηκοντοῦτις γραῖα, μετανάστις ἐκ τῆς Θεοπεσίας νήσου Σκιάθου, ἀκολούθησασα τὴν θυγατέρα της Κρινιώ, ἥτις “ἐστραβώθη” καὶ ἔμπλεξε μὲν ἔνα ξενομερίτην, ἀνεπρόκοπον ἄνδρα, καὶ ἀπὸ τὴν ὠραίαν νήσον μετεφέρθησαν (ἄρον-ἄρον) εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὅπου ἔλεγον “τὸ ψωμὶ ψωμάκι”. Ἡ γραῖα Κερατσούλα μετώκησε μετ’ οὐ πολὺ πλησίον τῆς θυγατρός της, ὑπακούσασα εἰς τὰ ἀλλεπάλληλα κελεύσματά της νὰ ἔλθῃ κοντά της διότι “ἀλλοιῶς δὲν θ’ ἀντέει καὶ θὰ τρελλαθεῖ ἔτσι ποὺ τὴν κακοποιγᾶ ὁ ἀνεπρόκοπος ὁ ἀντρας της”. Ἐλθοῦσα ἡ πτωχὴ γραῖα καὶ ἰδοῦσα τὴν θλιβερὰν κατάστασιν τῆς κόρης της, τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ τὴν “κακοπέρασύ” της (κατ’ ἔτος ἔτεκε καὶ ἀπὸ ἔνα μικρόν, εἶχεν ηδη τρία καὶ ἀνέμενε τὸ τέταρτον) “ἀνασκουμπάθη” καὶ ἐβγῆκε αὐτὴ πλέον “στὴ δουλειά”. Ἐνεθυμήθη πρὸς τοῦτο παλαιάν τέχνην καὶ ἐπεστράτευσε προγονικάς γνώσεις. Ἐκάθητο εἰς τὸ προαύλιον τοῦ ναΐσκου καὶ ἐπώλει μυρωδικὰ χόρτα, λεβάνταν, καρυόφυλλον, δενδρολίβανον, μένταν, ἀλιφασκιάν καὶ θυμάρι διὰ σόφημα θεραπευτικόν, ἔξ οὖ καὶ ἡ προσωνυμία της Θυμαροῦ· ἦτο δύμως εὐδέως γνωστὸν ὅτι πλήν τούτων, τῶν ἀθώων χόρτων, εἶχεν εἰς τὴν κατοχήν της καὶ ἐπρομήθευε κατόπιν εἰδικῆς συνεννοήσεως, μυστικῆς, καὶ ἄλλα βότανα, φίλτρα καὶ “ματζούνια”, πλέον ἀκριβὰ αὐτὰ καὶ διὰ σοβαρωτέρας χρήσεις. Ἐσύχναζον ἀκόμη ἐκεῖ ὁ Βάγγος ὁ Γκέκας καὶ ὁ Θύμιος ὁ Σμυρλῆς, παλαιοὶ φίλοι καὶ συμπολεμισταὶ εἰς τὸν ἄτυχον πόλεμον τοῦ χίλια δικτακόσια ἐνενήκοντα ἐπτά καὶ δι’ οὐδὲν ἄλλο συζητοῦντες· ἀκόμη ἔνας ἐπαίτης ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Θήβας, ὀνόματι Νταντῆς, τὸν ὅποιον ἐχρησιμοποιούσιν ὡς φόβητρον τῶν μικρῶν παιδίων, λόγῳ τῆς δυσειδοῦς καὶ ἀγριωπῆς, ἀληθῶς ἐφιαλτικῆς, ὅψεώς του· ἀκόμη ἡ Μαρία ἡ Τρελλή, ποὺ ἐσχιζε τὰ ἐνδύματά της κατὰ τὰς κρίσεις ποὺ “τὴν ἐπιαναν” καὶ πλῆθος ἄλλοι.

(Από τὴν μυθιστορία ΠΥΡΕΤΟΣ, «Ἐστία» 1990)

Σχέδια Ηπειρωτικής τετράδιο Καλλιγραφίας.

Παπαδιαμάντεια

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟ ΤΩΝ ΑΙΝΩΝ

Δόξα. Ἡχος πλ. α'.

Ἐαρ δοντως φαιδρὸν ἀνέτειλε
καὶ θεία χάρις ἐξήνθησε
ἡ τῶν νηπτικῶν τοῦ Ἀθω ἐν τῇ σεμνῇ
νήσῳ Σκιάθῳ ἐγκατοίκησις.
Ἀγαλλέσθωσαν οὖν πάντες οἱ δρυμοὶ
καὶ τὰ ἵερά μονύδρια τῆς νήσου,
ὅτι ἐν αὐτοῖς ὡς ἔνθεα πτηνὰ κατεσκήνωσαν
ἐρημῖται δῖσιοι, τὸν τόπον ἀγιάζοντες·
ἐν τούτοις γὰρ ὁ σῆμερον τιμώμενος ἱερόπαις
πνευματικὴν συγγένειαν καὶ φίλαν ἔσχε,
ὅθεν καὶ ἄρρητον εὐωδίαν λαμβάνων
τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ ἔργοις καὶ λόγοις
πᾶσι πιστοῖς μεταδίδωσι,
στερρῶς μαχησάμενος ἀδάμας ὥσπερ
πολλῶν ἐν μέσῳ τοῦ Βελίαρ παγίδων
καὶ ψευδαδέλφων αἰρετιζόντων.
Αὐτοῦ γοῦν σῆμερον τελοῦντες τὴν μνήμην,
τὸν Κύριον χρεωστικῶς δοξάζομεν,
ὅτι ἐν ἐσχάτοις δυσχειμέροις καιροῖς
τὸν πανένδοξον ἐκ Σκιάθου Ἀλέξανδρον
ὑπογραμμὸν καὶ τύπον ἡμῖν ἐφανέρωσεν,
εὐφράνται καὶ δροσίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

'Αναμνήσεις μου ἀπὸ τὸν Παπαδιαμάντην καὶ Μωραΐτίδην

Α Π Ο Σ Η Α Σ Μ Α

ΤΟΥΣ ΕΓΝΩΡΙΣΑ καὶ τοὺς δύο καλῶς καὶ συνεδέθην μετ' αὐτῶν διὰ τοῦ συνδέσμου τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγάπης. Τοὺς ἐγνώρισα κατὰ τὰ ἔτη 1905-1907, ὑπηρετῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ἐγνώρισα πρῶτον τὸν ἀείμνηστον Ἀλέξανδρον Παπαδιαμάντην, τὸν δόποιον παρηκολούθουν τακτικῶς φάλλοντα εἰς τὸν δεξιόν χορὸν κατὰ τὰς ὀλονυκτίας, αἱ ὁποῖαι ἐγίνοντο εἰς τὸ ἐκκλησάκι τοῦ προφήτου Ἐλισαιὲ πλησίον τοῦ Παλαιοῦ Στρατώνος. Κατόπιν ἐκεῖ ἐγνώρισα καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Μωραΐτίδην, ὅστις ἔψαλλε ἀριστερά. Ἐψαλλον δὲ καὶ οἱ δύο μετὰ πολλῆς συνέσεως, προσοχῆς, φόβου καὶ κατανύξεως, ἀποφεύγοντες τὰς ἀτάκτους, τὰς θεατρικάς καὶ θυμελικάς φωνάς. Ἐψαλλον καθὼς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἀγιον διὰ τοῦ Προφητάνακτος Δανιὴλ ἐν ψαλμοῖς διδάσκει λέγον «Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε... καλῶς ψάλατε... ψάλατε συνετῶς (Ψαλ. 32, 36) καὶ καθὼς δοίζουν οἱ θεοπέσιοι τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας Ἀγιοι Πατέρες. «Τοὺς ἐπὶ τὸ φάλλειν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις παραγενομένους βουλόμεθα, μήπε βοᾶς ἀτάκτοις κεχρῆσθαι καὶ τὴν φύσιν πρὸς κραυγὴν ἐκβιάζεσθαι, μήπε τι ἐπιλέγειν τῶν μὴ Ἐκκλησίᾳ ἀρμοδίων τε καὶ οἰκείων, ἀλλὰ μετά πολλῆς προσοχῆς καὶ κατανύξεως τὰς τοιαύτας ψαλμῳδίας προσάγειν τῷ τῶν κρυπτῶν ἐφόρῳ Θεῷ· εὐλαβεῖς γάρ ἔσεσθαι τοὺς νίοντος Ἰσραὴλ (Λευΐτικὸν IE', 31) τὸ ιερὸν ἐδίδαξε λόγιον» (Κανὼν τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Μέχρι σήμερον ποὺ ἔχουν παρέλθη 45 ἔτη, ὅσάκις ἀναπολήσω εἰς τὴν μνήμην μου τὸν Παπαδιαμάντην καὶ τὸν Μωραΐτίδην καὶ τὰς κατανυκτικὰς ἐκείνας ἀγρυπνίας καὶ ιερὰς μυσταγωγίας, τὰς δοποίας ἐτέλουν οἱ ἀείμνηστοι π. Ἀντώνιος καὶ ὁ ἀπλοῦς καὶ ἄκακος, ὁ πρᾶος, ὁ ἀκέραιος καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ παπᾶ-Νικολάος ὁ Πλανᾶς, μοὶ φαίνεται ώσπάν νά ἀκούω τὴν ιερὰν ἐκείνην ὑμνῳδίαν, ἡ δοποία ὡμοίαίσει ώσπάν ὑμνῳδία ἀγγελική καὶ προσευχή κατανυκτική, ἡ δοποία ἔξα-ϋλώνει τρόπον τινὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀναβιβάζει νοερῶς εἰς τὰ οὐράνια καὶ τὸν πλησιάζει καὶ τὸν ἐνώνει μὲ τὸν Θεόν. 'Εὰν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὸν σεμνόν, τὸν εὔσχημον ἐτελοῦντο εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας αἱ ιεραὶ ἀκολουθίαι καὶ θεῖαι μυσταγωγίαι, μεγίστην ὥφελειαν θὰ ἐλάμβανον

δλοι οι χριστιανοί. Δυστυχώς τάς περισσοτέρας ἐκκλησίας οι ψάλλοντες και ἵερους ργούντες μὲ τάς ἀτάκτους, τάς ἀσήμους καὶ ἀνοικείους φωνάς, τάς κινήσεις χειρῶν, ποδῶν κ.λ. μελῶν τάς μετέβαλον εἰς θέατρα καὶ οὐδεμία ὡφέλεια ψυχικὴ προσγίνεται, διότι ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκληση. μουσική, ἡ κατανυκτικὴ καὶ εὔσχημος, ἡ ψυχωφελής καὶ σωτήριος ἐφυγαδεύθη καὶ ἀντικατεστάθη εἰς τοὺς περισσοτέρους ναοὺς διὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς θεατρικῆς μουσικῆς, ἥτις εὐχαριστεῖ καὶ τέρπει δχι τὴν ψυχήν, ἀλλὰ τὴν ἀκοήν, οὐχὶ τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν, τῶν ταπεινῶν καὶ φοβουμένων τὸν Θεόν, ἀλλὰ τῶν ἐν τοῖς θέατροις καὶ κινηματογράφοις φοιτώντων. Ἡ δὲ λεγομένη τετραφωνία, ψαλλομένη παρὰ ψαλτῶν ἐνίων ἀνευλαβῶν, ἔχόντων τὰ ὅπισθιά των ἑστραμμένα πρὸς τὰς ἀγίας εἰκόνας καὶ τὸ ἄγιον θυσιαστήριον, οἵτινες ἐν θέατροις καὶ ἐν καπηλείοις τραγῳδοῦσιν, ἔχοντες τελείαν ἀγνοιαν τῶν ιερῶν κανόνων τῶν περὶ ὑμνῳδίας, καὶ ψάλλοντα μόνον τῷ στόματι καὶ οὐχὶ τῷ νοῦ καὶ τῇ καρδίᾳ, εἶναι μία τερατοφωνία, εἶναι τραγέλαφος. Δὲν θὰ λησμονήσω τὴν εὐλάβειαν καὶ προσοχήν μὲ τὴν ὅποιαν ἔψαλλον οἱ ἀείμνηστοι διδάσκαλοι Μωραΐτιδης καὶ Παπαδιαμάντης, μὲ τὴν σιγανήν καὶ ταπεινήν φωνὴν των. Ἐφαίνοντο δχι ὅτι ἔψαλλον ἀλλ᾽ ὅτι προσηύχοντο καὶ συνωμίλουν μὲ τὸν Θεόν. Ὁ δὲ Παπαδιαμάντης ὅταν ἔψαλλε τὰ τροπάρια τῆς Δευτέρας Παρούσιας: «“Οταν μέλλης ἔρχεσθαι κρίσιν δικαίαν ποιησαι, Κριτὰ δικαιότατε... ὅταν τίθενται θρόνοι καὶ ἀνοίγωνται βίβλοι καὶ Θεὸς εἰς κρίσιν καθέξηται... Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν ὥραν, ὅταν μέλλωμεν πάντες γυμνοὶ καὶ ὡς κατάκριτοι τῷ ἀδεκάστῳ Κριτῇ παρίστασθαι...”» τὰ ἔψαλλε μὲ τοιαύτην συναίσθησιν καὶ φόβον, ὥστε ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἴστατο ἔμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ Κριτηρίου. Ὁταν δὲ ἔψαλλε τὰ τοῦ Παραδείσου τροπάρια, ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἔξιστατο καὶ ἡρπάζετο ὡς εἰς Παράδεισον. Ωσαύτως ὅταν ἔψαλλε τὰ Ἀναστάσιμα τροπάρια καὶ κανόνας, ἐφαίνετο ὡς χαίρων καὶ ἀλλόμενος, καθὼς ὁ Θεοπάτωρ Δαυΐδ πρὸ τῆς σκιάδους Κιβωτοῦ ἤλατο σκιρτῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἔψαλλον μετὰ συνέσεως καὶ εὐλαβείας, δὲν ἐπέτρεπον εἰς ψάλτας ποὺ ἥρχοντο διὰ νὰ ψάλωσι εἰς τὰς ἀγρυπνίας, ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἔψαλλον συνετῶς καὶ μετεχειρίζοντο δχι τὰς φυσικάς των φωνάς, ἀλλὰ θυμελικάς, προσποιητάς καὶ ἀτάκτους φωνάς. Ὁ δὲ Παπαδιαμάντης δοστις ἦτο καὶ εὐέξαπτος τοὺς ἑδίωκε.

— Φύγετε, τοὺς ἔλεγε, ἐδῶ εἶναι τόπος προσευχῆς. Πηγαίνετε νὰ τραγουδήσετε εἰς τὰ θέατρα.

Πολλάκις καὶ ἐμὲ δοστις ἥμην βοηθός του καὶ μαθητής, ὅταν ἔκανα καμμίαν παραφωνίαν ἡ παρατονίαν, μὲ ἑδίωκεν.

— Φύγε, μοι ἔλεγε, παῦσε, κλεῖσε τὸ στόμα σου, ἀπρόσεκτε.

Ἐγώ παρεμέριζα, ἀλλὰ γρήγορα τοῦ περγνοῦσε ὁ θυμὸς καὶ πάλιν μὲ ἐκάλει.

— Κώστα, ἔλα νὰ ψάλης.

Ἐγώ ἐπειδὴ εἶχον ξῆλον νὰ μάθω, ἀμέσως ἔτρεχον καὶ ἔψαλλον. Ἡτο δὲ τόσο ταπεινός, ὥστε πολλάκις μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀγρυπνίας ἐμπροσθεν πολλῶν μοι ἐξήτει συγχώρησιν.

— Κώστα, μοι ἔλεγεν (τοῦτο ἦτο τὸ κοσμικόν μου δνομα), νὰ μὲ συγχωρέσῃς διότι σὲ ἐλύπησα.

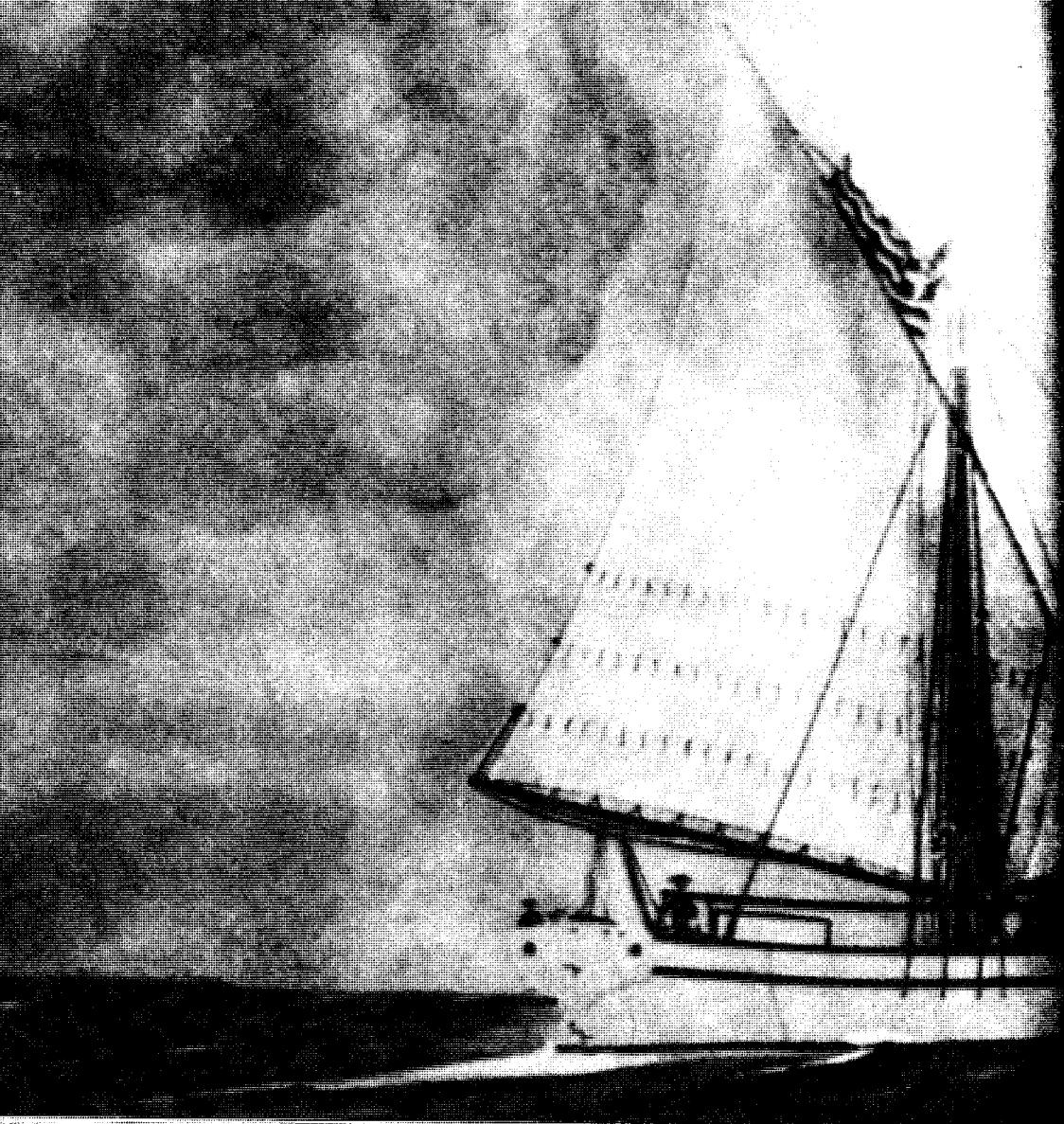
Καὶ ἐγὼ τῷ ἔλεγον:

— Ἐγὼ πταίω, διδάσκαλε, διότι εἴμαι ἀπρόσεκτος. Σὲ εὐχαριστῶ δὲ διότι μὲ τὰς παραπτῷ-σεις ποὺ μοῦ κάμνεις γίνομαι προσεκτικώτερος καὶ μὲ τὰς ἐπιπλήξεις μὲ διδάσκεις τὴν ὑπομονὴν τῆς ὅποιας ἔχω ἀνάγκην.

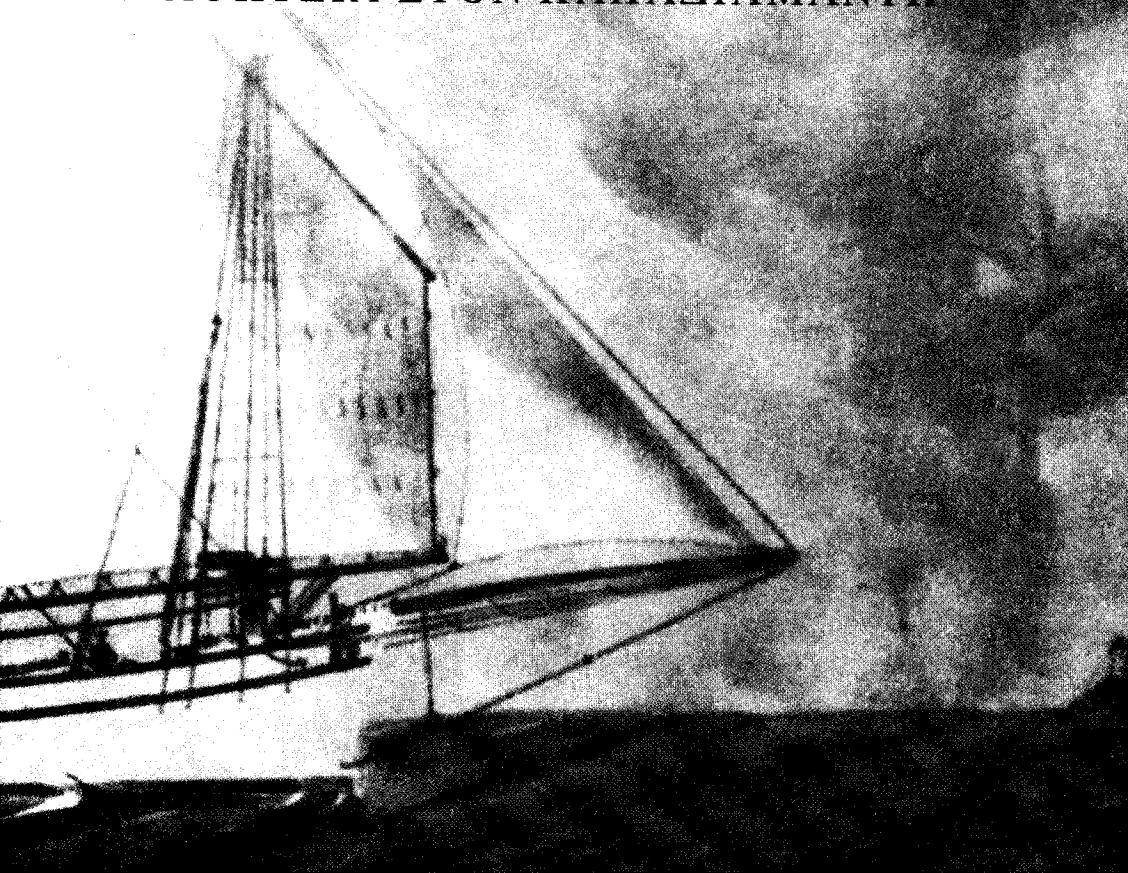
Ομολογῶ, δτι ἀπὸ τὴν τάξιν ἐκείνην ἡ ὅποια παρετηρεῖτο εἰς τὸ ἐκκλησάκι ἐκείνο τοῦ προφήτου Ἐλισαΐὲ ἔλαβον μεγάλην ὡφέλειαν. Ἐκείνοι ποὺ τὸ κατεδάφισαν ἔδειξαν μεγάλην ἀσέβειαν καὶ συνιστῶ εἰς πάντας τοὺς Ἑλληνας λογοτέχνας καὶ λογογράφους ὡς πνευματικὸς πατήρ νὰ ἀπαιτήσουν παρὰ τοῦ Σ^ω. Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας νὰ ἀνοικοδομηθῇ νέον ἐκκλησίδιον εἰς τὸν ἵδιον τόπον ὅπου ὑπῆρχε τὸ παλαιόν, διὰ νὰ παραμείνῃ ὡς μνημεῖον διὰ τὰς μελλούσας γενεάς, νὰ τὸ βλέπωσιν οἱ νέοι λογοτέχναι καὶ νὰ τὸ ἐπιδεικνύωσι καὶ εἰς τοὺς ἔνοντας λογοτέχνας, τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ πληροφορῶνται δτι εἰς αὐτὸν τὸν ἰερὸν τόπον, εἰς αὐτὸ τὸ ἐκκλησίδιον, οἱ κορυφαῖοι τῶν λογογράφων τῆς Ἑλλάδος ὡς εὐσεβέστατοι ἐτέλουν ἀγρυπνίας προσευχόμενοι, ἄδοντες, ψάλλοντες, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. Οὐ μόνον δὲ ἐγὼ ὡφελήθην, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοί φοιτῶντες εἰς τὰς ἀγρυπνίας ἐκείνας, ἀκούοντες μετὰ κατανύξεως τὰς ἀναγνώσεις εἰς τοὺς βίους τῶν Ἅγιων, εἰς τοὺς λόγους περὶ ψυχῆς, περὶ μελλούσης κρίσεως, περὶ Παραδείσου, περὶ κολάσεως, τοὺς δποίους λόγους μὲ ἀπλῆν φράσιν ἡρμήνευεν ἐνίστε ὁ Μωραΐτιδης.

(Περ. ΚΙΒΩΤΟΣ, Φεβρουάριος 1953, σσ. 45-46).

ΜΑΘΗΤΕΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

‘Ο Παπαδιαμάντης

‘Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ: Έδιαβάξα δόλην τὴν νύκτα Παπαδιαμάντην.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Ό θάνατός του τὸν ἔκαμεν ἐπίκαιρον. “Ολοὶ τὸν ζητοῦν καὶ τὸν διαβάζουν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη, ποὺ δὲν ἐφρόντισαν ποτέ νὰ πληροφορηθοῦν τὴν ὑπαρξίν του.

‘Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ: Ἐγὼ δὲν τὸ ἔκαμα ἀπὸ περιέργειαν. Θὰ εἰμποροῦσα μᾶλλον νὰ εἰπῶ, διτὶ τὸ ἔκαμα ἀπὸ εὐλάβειαν. Μέσα εἰς τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἴερότητα τῆς νυκτός, τὴν ὥραν ποὺ τὸ μυστήριον καὶ τὸ σκότος μᾶς κάμνει πλέον θρησκευτικοὺς καὶ πλέον ἀγνούς, ηθέλησα νὰ κάμω ἓνα μνημόσυνον εἰς τὸν μεγάλον συγγραφέα.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Μνημόσυνον;

‘Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ: Δὲν ὑπάρχει εὐλαβέστερον μνημόσυνον δι’ ἓνα συγγραφέα παρὰ ἡ ἐπικοινωνία πρὸς τὸ πνεῦμα του, τὴν στιγμὴν ποὺ ἀφίνει τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ ἀνεβαίνει πρὸς τὰ ἄστρα. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἔργου του τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲν εἶναι πλέον μία ἀπλῆ ἀνάγνωσις. Όμοιάζει μὲ μυσταγωγίαν. “Οταν ἔκλεισα τὸ βιβλίον καὶ τὰ βλέφαρά μου, ὁ “Υπνος μοῦ ἔδειξεν ἀπὸ μακρὰν τὸν ἀδελφόν του τὸν Θάνατον καὶ ὁ Θάνατος ἤτοι θελκτικὸς ὡς ἀρχαῖος ἔφηβος. Τὸν ἐφώτιζε τὸ φῶς μᾶς ὡραίας ψυχῆς, ποὺ ἀναπαύετο εἰς τοὺς κόλπους του. “Οταν ὁ Θάνατος ἀρπάζῃ ἓνα ποιητήν, γίνεται ὡραῖος καὶ γλυκὺς ὡς ἄγγελος.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Άς μὴν ὄμιλοῦμεν διὰ τὸν Θάνατον. Ό θάνατος, ὅπως εἶπεν ὁ Μωρέας, εἶναι μία ἀνοησία.

‘Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ: Ἰσως δὲν ἔχετε ἀδικον. Ό θάνατος εἶναι κυρίως ἀνοησία δι’ ἓνα ποιητήν, ὁ δόπιος ζῇ μέσα εἰς τὸ ἔργον του καὶ ζῇ μίαν ζωὴν πληρεστέραν καὶ πλέον ἀληθινὴν ἀπὸ τὴν κοινὴν καὶ πρόσκαιρον ζωὴν, ποὺ ζοῦμεν ὅλοι μας. Ό ποιητής ἀρχίζει νὰ ζῇ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ἀποθάνῃ. Τὸ ἔργον μόνον τῶν μικρῶν καὶ τῶν ἀσημάντων ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὴν παρουσίαν τοῦ δημιουργοῦ των. Τὸ ἔργον τῶν μεγάλων ἀναπνέει καὶ κινεῖται πλέον ἐλεύθερα, ὅταν λείψῃ ὁ δημιουργός του.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Τὸ ἔργον τοῦ Παπαδιαμάντη σᾶς φαίνεται ἀπὸ τὰ τελευταῖα, ποὺ ὠνομάσατε;

“Ενα έργον δηλαδή προικισμένον μὲ ψυχὴν ἀθάνατον;

‘Ο α. ΑΣΟΦΟΣ: Δέν ἀμφέβαλα ποτὲ διὰ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς του. ‘Ο Παπαδιαμάντης ὑπῆρξε μεγάλος δημιουργός.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Κάποιοι κριτικοὶ τὸν ὄντοςασαν ἀφηγητήν. Εἶδα ἥδη δύο φορὲς τὴν νέαν αὐτὴν λέξιν εἰς τάς ἐφημερίδας. Τί θέλουν νὰ εἰποῦν ἀρά γε μὲ τὸν νέον αὐτὸν ὅρον;

‘Ο α. ΑΣΟΦΟΣ: Οἱ κριτικοὶ, δταν δημιουργοῦν νέονς ὅρους, ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουν τόσοι παλαιοί, πρέπει νὰ μᾶς γίνωνται ἔξαιρετικῶς ὑποπτοι. Οἱ ἀπλοὶ ἀνθρώποι ἔξακολουθοῦμεν νὰ ὀνομάζωμεν τὸν συγγραφέα τῆς «Φόνισσας» διηγηματογράφον, ποιητὴν, μυθιστοριογράφον. Καὶ τὸν ὀνομάζομεν ἔτσι διὰ νὰ τὸν ἔχωρισωμεν ἀπὸ τὸν μαραγκὸν καὶ τὸν τραπεζίτην. ‘Ἄλλιως θὰ ἥτο περιττὸν νὰ τοῦ κολλήσωμεν μίαν ὅποιανδήποτε ἐτικέτταν. Ποιηταί, διηγηματογράφοι, μυθιστοριογράφοι, δραματικοὶ εἶναι ὅλοι μόνον δημιουργοί. Τοὺς ἔχωριζομεν διὰ νὰ συνεννοούμεθα. ‘Ο ίδιαίτερος τίτλος τους δὲν τοὺς προσθέτει τίποτε, διότι ἀπὸ τὰ εἰδη τῆς δημιουργίας κάνενα δὲν εἶναι εὐτελέστερον ἀπὸ τὸ ἄλλο. ‘Οταν ὅμως παρουσιάζεται ἔνας κριτικὸς καὶ μᾶς λέγει: «Ο Παπαδιαμάντης, κύριοι ἡπον ἀφηγητῆς!» εἶναι ὡς νὰ μᾶς λέγῃ: «Συγκατανεύω νάνσγνωρίσω μίαν μεγαλειότητα εἰς τὸν συγγραφέα σας καὶ νὰ τὸν στείλω εἰς τὸν Παράδεισον. Θὰ τοῦ δημιουργήσω ὅμως ἔνα ίδιαίτερον παράδεισον, ὅπου εἰμπορεῖ νάναπαυθῇ μόνος του, χωρὶς νὰ μ’ ἐνοχλήσῃ».

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Διατί νὰ μὴν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ κριτικὸς μεταφράζει ἀπλῶς τὸν γαλλικὸν ὅρον conteur;

‘Ο α. ΑΣΟΦΟΣ: Δέχομαι ὅτι τὸν μεταφράζει, μὲ σκανδαλίζει ὅμως ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὄποιον τὸν τοποθετεῖ καὶ ἡ στιγμή, ποὺ τὸν μεταφράζει. ‘Ο γερο-Δούμπας ἡπον ἔνας μεγάλος ἀφηγητής, ἀλλὰ κάνεις δὲν τὸν ὀνομάζει μόνον ἀφηγητήν. ‘Έξακολουθεῖ νὰ ὀνομάζεται μεγάλος δημιουργός καὶ μεγάλος κοντέρ. Ή ἀφηγηματικότης του εἶναι ἔνα ίδιαίτερον δῶρον καὶ μιὰ ίδιαιτέρα λεπτομέρεια τοῦ ταλάντου του. ‘Ο Παπαδιαμάντης εἰμπορεῖ νὰ εἶναι ἔνας καλὸς κοντέρ, ἀλλ’ αὐτὸ δὲν θὰ ἔφθανε νὰ τὸν κάμη μεγάλον συγγραφέα. ‘Ο παπποῦς μου ἡπον ἔνας θαυμάσιος ἀφηγητής, δὲν ὑπῆρξεν ὅμως καθόλου δημιουργός ὁ μακαρίτης.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Δέν νομίζετε ὅτι παραπολὺ ἐπιμένομεν εἰς μίαν ἀσήμαντον λεπτομέρειαν;

‘Ο α. ΑΣΟΦΟΣ: Τίποτε δὲν εἶναι ἀσήμαντον, ἀπὸ τὰ πράγματα, ποὺ χαρακτηρίζουν τὴν τιμιότητα μᾶς ἐποχῆς. Εἰς τὴν τέχνην μας καὶ διὰ τὴν τέχνην τῶν ἄλλων πρέπει νὰ εἰμεθα τίμιοι καὶ εἰλι-

κρινεῖς. Ἐπιμένω δτι ὁ Παπαδιαμάντης ὑπῆρξεν ἔνας μεγάλος δημιουργός και ἔνας μέτριος ἀφηγητής. Οἱ ἀφηγηταὶ θέλγουν τὰ πλίθη ἀδιακρίτως και ὁ Παπαδιαμάντης δὲν θάποκτήσῃ ποτὲ τὴν μεγάλην δημοτικότητα. Διὰ πολλοὺς εἶναι ἀκόμη ἀνιαρός. Ἐνας κριτικὸς τῆς ἀντιλήψεως τοῦ κ. Ξενοπούλου ὡμολόγησε κάποτε, δτι δὲν κατώρθωσε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐνὸς ἔργου τοῦ Παπαδιαμάντη και ἐβεβαίωσεν εἰλικρινῶς, δτι δὲν τὸν γνωρίζει. Πολὺ ἀγορύτερα ἔχειν θαυμαστής του. Ποὺ εἶναι λοιπὸν ὁ ἀφηγητής; Ὑπάρχει ἔνα ἔργον του ποὺ νὰ δεσμεύσῃ τὸν πρῶτον τυχόντα, δπως οἱ «Τρεῖς Σωματοφύλακες»; Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν τὸ γνωρίζω. Μὲ δλα αὐτὰ ὑπῆρξε μεγάλος δημιουργός. Ἀντικρύσατε ποτὲ τὸν κόσμον, ποὺ κινεῖται μέσα εἰς τὸ ἔργον του;

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Εἶναι μεγάλος και πλούσιος.

‘Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ: Ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους, ποὺ ἔκλεισεν Ἐλλην συγγραφεὺς εἰς τὸ ἔργον του. Ἀνδρες, γυναικεῖς, παιδιά, ζῶα, τόποι, δένδρα, θάλασσες, σκιαί, ἐρείπια, ἀκρογιάλια, φαντάσιματα, ἄγιοι, δῖοι, μάρτυρες, πνεύματα τοῦ παραδείσου και πνεύματα τῆς κολάσεως, ἀνθρώποι ως πνεύματα και πνεύματα μὲ σάρκα ἀνθρώπου, ζοῦν και κινοῦνται μὲ μίαν ἔξαιρετικὴν ζωὴν μέσα εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Ἀλλὰ εἶναι τόσον σφικτὰ και τόσον ἀρμονικὰ δεμένη ἡ ζωὴ των, ποὺ δὲν δημοιάζει καθόλου μὲ πανόραμα. Κινεῖται μὲ τὴν ἡσυχην και δυνατὴν ροήν τῶν μεγάλων και βαθυτάτων ποταμῶν. Ὁ κριτικὸς ποὺ θάντικρύσῃ τὸν κόσμον τοῦ Παπαδιαμάντη ἀπὸ ἔνα ὑψηλὸν σημεῖον, θὰ κάμη ἀνακαλύψεις, ποὺ δὲν τὰς φανταζόμεθα.

‘Ο ΜΑΘΗΤΗΣ: Ἀλλὰ δὲν ἥλθεν ἀκόμη.

‘Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ: Θὰ ἔλθῃ, μὴν ἀνησυχήτε! Ὁ Σολωμός ἐπεργίμενεν ἀρχετά. Ἄς περιμείνη και ὁ Παπαδιαμάντης.

(ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ, 31.1.1911)

‘Ο ἄνθρωπος

ΜΕΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ὁμοιομορφίαν αὐτὸς εἶναι μία ἔξαιρεσις. Καθώς εὑμεθα δλοι ἴδιοι, καὶ φρονῦμεν τὰ ἴδια καπέλλα καὶ εἰμεθα δμοιοι ἔξωτερικῶς καὶ ἔχομεν ἐσωτερικῶς τὰς ἴδιας σκέψεις καὶ τὰ ἴδια αἰσθήματα, καὶ πηγαίνομεν ὡς κοπάδια εἰς τὰς ἴδιας συνηθείας, ἴδου ἔνας ἄνθρωπος δόποιος ἔχει ωρίζει ἐντελῶς καὶ ζῇ μὲν ἴδικόν του περιβάλλον, καὶ ἔχει ἴδικάς του σκέψεις καὶ ζητεῖ δικά του ἐπίπεδα ἐπάνω εἰς τὰ ὅποια νὰ ὑπάρξῃ ὡς δν καὶ νὰ σκεφθῇ ὡς νοῦς.

Μὲ τὸ σῶμα δρθιον καὶ τὸ κεφάλι σκυμμένον πρὸς τ' ἀριστερά, μὲ τὸ μπαστοῦν του κάτω ἀπὸ τὴν ἀμασχάλην καὶ τὰ μικρὰ στενὰ βήματα καὶ τὰ χέρια πλεγμένα ἐμπρός, περνᾷ μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον χωρὶς νὰ ἐννοηθῇ τόσον ἐλαφρὰ εἶναι ή ὑπαρξίες του καὶ τὸ βάδισμά του. Εἰς ἔνα διήγημά του διμιεῖ διὰ κάπτουν ἄνθρωπον «ἔλαφορούσκιωτον». Αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου τὴν τελειοτέραν ἰδέαν τὴν δίδει ὁ ἴδιος. Μοῦ συνέβη ἐργαζόμενος εἰς τὸ αὐτὸν γραφεῖον μαζῆ του νὰ μὴν ἀντιληφθῷ οὕτε πότε ἥλθε οὕτε πότε ἔφυγε.

‘Αν εἶναι ἀληθινὴ ἡ θεωρία τοῦ προσωπικοῦ ἡλεκτρισμοῦ, τὸν ὅποιον ἀκτινοβολεῖ κάθε ἄνθρωπος ὥστε νὰ γίνεται εἰς μίαν ὠρισμένην στιγμὴν αἰσθητὸς εἰς τὸν ἄλλον – δπως ἵσχυρίζεται ὁ Χέρλεϋ – πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν δτι ὁ Παπαδιαμάντης δὲν ἀκτινοβολεῖ τὸν ἡλεκτρισμὸν αὐτόν· τὸν κρατεῖ μέσα του. ‘Οπως δὲν τὸν ἀκούετε δταν ἀνοίγη τὴν θύραν διὰ νὰ εἰσέλθῃ, δπως δὲν τὸν βλέπετε σχεδὸν δταν περνᾷ ἀπὸ μπροστά σας, ἔτσι καὶ δὲν τὸν αἰσθάνεσθε δταν κάθεται εἰς τὸ πλαϊ σας. Ήμπορεῖ νὰ καθήσῃ ὡραῖς ὀλοκλήρους καὶ νὰ μὴ τιναχθῆτε ἔξαφνα ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ἀόρατον καὶ μυστηριῶδες ρεῦμα ποῦ ἔρχεται νὰ σᾶς εἰδοποιήσῃ δτι κοντά σας μία ζωὴ ἔξακολουθεῖ μυστικὰ νὰ ὑφαίνεται εἰς τὸν ἀθόρυβον ἀργαλειόν τῆς ὑπάρξεως.

Τὸν ἐγνώρισα ἔνα βράδυ εἰς τὸ δημιοτιγραφικὸν γραφεῖον ποῦ εἰργάσθημεν ἔπειτα μαζῆ. Είδα νὰ προβάλῃ τὸ ἀσκητικόν του κεφάλι ἐπάνω ἀπὸ ἔνα τραπέζι καὶ νὰ χάνεται μέσα εἰς τοὺς καπνοὺς τοῦ σιγάρου ποῦ ἥτο γεμάτο τὸ δωμάτιον. Θά ἡμποροῦσε νὰ τὸν παρομοιάσῃ κανεῖς πρός μίαν ἀπὸ ἐκείνας τὰς εἰκόνας τοῦ Θ. Ράλλη τὰς γεμάτας ἀπὸ μυστικισμὸν καὶ θὰ ἐνόμιζε κανεῖς δτι πρόκειται περὶ κάποιας ἀγιογραφίας τῆς δποίας τὸ κεφάλι δὲν ἔχει ἀκόμη τελειώση ἀπὸ τὸν ζωγράφον.

Τὸν εἶχα διαβάσῃ πρὸιν καὶ τὸν ἐγνώριζα ἀπὸ τὰ ἔργα του. Εἴμεθα ἡμεῖς τότε οἱ νέοι οἱ εὐλαβεῖς καὶ προσεκτικοὶ οἱ ὅποιοι ἐθεωρούσαμεν τιμὴν νὰ προσεγγίσωμεν τὰς παλαιὰς δόξας. Δὲν εἶχεν ἐμφανισθῆ ἀκόμη εἰς τὸν πνευματικὸν δρῖζοντα τῆς Ἑλλάδος ἡ γενεὰ τῶν ἀναρχικῶν, ἡ ὅποια τώρα ἀσεβεῖ καὶ ποδοπατεῖ καὶ σαρκάζει. Δὲν ἐκρίναμεν ἡμεῖς τότε ἐκείνους ποὺ προηγήθησαν ἡμῶν. Ἐδιαβάζαμεν, ἐμελετούσαμεν, ἀνοίγαμεν τὴν ψυχήν μας εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν. Τώρα ἡλλαξαν δλα. Δύο ἀπὸ ἡμᾶς ρεπόρτερ εἰς τὴν «Ἐφημερίδα» τοῦ Κορομηλᾶ, δταν ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς ἡτο συντάκτης της, ἐξακολουθοῦμεν καὶ τώρα μετὰ δεκαεπτά ἔτη – πότε ἐπέρασε μία ὀλόκληρη ζωὴ – νὰ τοῦ διμιλοῦμεν εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμόν. Ἡ ἐπίκρισις, ὁ σαρκασμός καὶ ἡ ἀνθάδεια δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀνοίξη δρόμον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων ἀνθρώπων. Οἱ νέοι ἡσαν ἀφελεῖς καὶ ἐθαύμαζάν καὶ φιλότιμοι καὶ ἔχηλευν. Προχθές τὸ βράδυ, δταν ἐτελείωσεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Παπαδιαμάντη, ἥκοντας μὲν ἔνα ἀκόμη Αἰσχύλον, μεγαλοφυῖαν ἀνεκκόλαπτον, νὰ λέγῃ στριφογυροῦζων μὲ περιφρόνησιν τὰ χεῖλη του.

– Ἄς εἶναι τέλος πάντων! Ἐβάλθηκαν νὰ μᾶς τὸν κάμουν μεγάλον τὸν Παπαδιαμάντη.

Ἐθαύμαζαμεν λοιπὸν τὸν Παπαδιαμάντην καὶ μετεδώσαμεν τὸν θαυμασμόν μας ὁ ἔνας εἰς τὸν ἄλλον. Ὁ νησιώτης διηγηματογράφος θὰ ἡμποροῦσε νὰ γίνη διδάσκαλος καὶ μάλιστα σχολάρχης καὶ νὰ συγκεντρώσῃ γύρω του τοὺς φιλολογικοὺς νεοσσούς. Ποὺ νὰ τὸν συλλάβητς δύμως! Διὰ νὰ γίνη κανεὶς διδάσκαλος χρειάζεται νὰ ἔχῃ καὶ κάποιαν ἔλξιν. Καὶ ὁ Παπαδιαμάντης δὲν γνωρίζει ἀπὸ ἔλξιν. Ὅπως δὲν τὸν ἀντιλαμβάνονται οἱ ἄλλοι ὅτι εἶναι πλησίον των, ἀπαράλλακτα δὲν ἀντιλαμβάνεται καὶ αὐτὸς τοὺς ἄλλους.

Οὐχὶ δῆμος ἀπὸ ὑπεροφάνειαν καὶ ἀπὸ κόμπον. Κάποτε μοῦ ἔδειξε μὲ τὸν ἔηρὸν ἀσκητικὸν δάκτυλον ὀλίγας γραμμὰς ἐνὸς νέου εἰς ἐφημερίδα καὶ μοῦ εἶπε:

– Καλὰ τὰ λέει αὐτός!

Εἰς τὴν λακωνικότητά του αὐτήν, ἡ σύντομος φράσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὀλόκληρον ἀγόρευσιν. Πηγαίνετε ν' ἀποσπάσετε περισσότερα λόγια ἀπὸ τὸ στόμα τὸ ὅποιον κλείει μαῦρον ἀτημέλητον μουστάκι. Νομίζεις ὅτι τὸ μουστάκι ἐκεῖνο εἶναι τὰ δόντια φαλαίνης μέσα ἀπὸ τὰ ὅποια δὲν ἡμπορεῖ νὰ φύγῃ οὕτε ψαράκι.

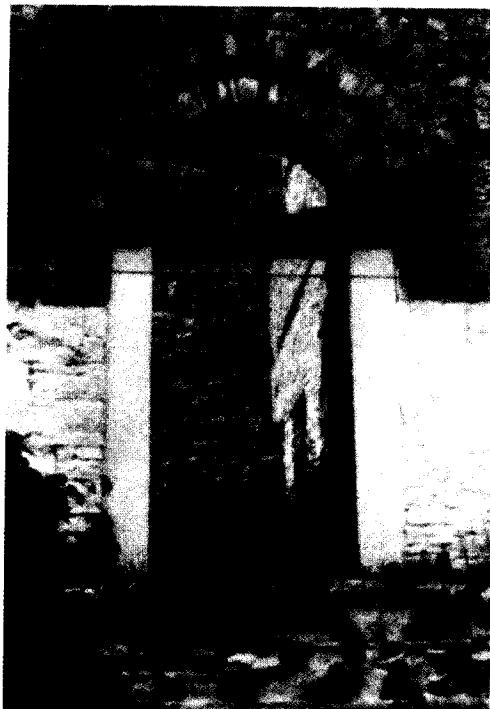
Καὶ κάποτε τὸν εἶδα θυμαμένον. Τὸ βαθὺ μελαγχροινὸν πρόσωπόν του εἶχε πάρῃ κάποιαν ὠχρότητα δργῆς, ἡ ὅποια ἐκυκλοφοροῦσε κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα. Τὰ μάτια του, εἰς τὰ ὅποια εἶναι τυπωμένη ἡ φιλοσοφικὴ ἀγαθότης, ἐπετοῦσαν φωτιάν. Τὸ χέρι τὸ ὅποιον συνήθως τρέμει ἀπὸ

κάποιαν ἀδιόρατον νευρικότητα, κρυμμένην δπίσω ἀπὸ βαρὺ παραπέτασμα χριστιανικῆς ἡρεμίας, ἔτρεμε τώρα περισσότερον. Μίαν στιγμὴν τὸ στόμα τὸ δύσκολον ἤνοιχθη. Ἐνομίσαμεν ὅλοι δτὶ θὰ φύγουν ἀπὸ τὸ ἔρκος τῶν δδόντων λόγια βαρυά, ἀπειλαὶ ἢ ὀρμητικὴ κατάρα.

— Νὰ σὲ πάρῃ ὁ ἄνεμος! εἶπεν ὁ Παπαδιαμάντης καὶ ὁ θυμός ἐπέρρασε στιγματίος.

Ίδού ὁ ἄνθρωπος!

(περ. ΝΕΑ ΖΩΗ, Απρίλιος 1908)

Μονή Ειαγγλιατροίας. Τραπέζα. Η είσοδος.

[Γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη]

ΔΥΟ ΠΡΑΓΜΑΤΑ συμβαίνουν μὲ τὶς μεγάλες μορφές τῆς σκέψεως καὶ τοῦ αἰσθήματος. Ἡ ἐφανερώθηκαν πολὺ ἐνωρὶς γιὰ τὴν φυλὴ των καὶ ἐπομένως αὐτὴ πρέπει νὰ βαδίσῃ μακρύν· διὰ νὰ τὰς συναντήσῃ ἡ εἶναι ὥραιες ἀνθήσεις τῆς βαθυτέρας οὐσίας τῆς ἐποχῆς των καὶ τότε συμβαίνει ὅτι στὰ βουνά. Φαίνονται ὑψηλά καὶ ὥραια μόνον ἀπὸ μακρύν. Ὁ Παπαδιαμάντης εἶναι τὸ μεγάλο βουνὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, μιὰ φυσιογνωμία τῆς ψυχῆς της, ἡ ὅποια θὰ φαίνεται ὥραια καὶ μεγάλη μὰ φορὰ καὶ ἔναν καιρό, ὅπου τοὺς τωρινοὺς καιρούς θὰ τοὺς ἀγκαλιάζῃ ὁ θρῦλος.

Στὸ Σολωμό, τὸ Βαλαωρίτη καὶ τὸν Κρυστάλλη θὰ καθορεφτίζεται ἔναν μακρυνὸ καιρὸ ἡ ψυχὴ μιᾶς ἐποχῆς, ὡσὰν ἐπάνω εἰς ἔνα ραγισμένο καθρέφτη. Ἀπὸ τὸν ποιητὴ τῶν «Ἐλευθέρων Πολιορκημένων» καὶ τοῦ «Ὕμνου πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν» ἀναβαίνει ἡ κόκκινη φεγγοβολὴ τῆς ψυχῆς τοῦ Εἰκοσιένα. Ἀπὸ τὸν Κρυστάλλη χύνεται ἡ θεία μουσικὴ τῶν Ἑλληνικῶν βουνῶν, ἐπάνω στὰ ὅποια ἐπρωτεπεράτησε τὸ δράμα τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀνάμεσά των στέκει ἡ μεγάλη πνοὴ τῆς ρομπελιώτικης ψυχῆς, ἡ ὅποια λέγεται Βαλαωρίτης, ἡ πότε βουτίζουσα ἀπὸ τὸ ἄγγιγμα τῆς Ἐποποῖας καὶ πότε σφυρίζουσα τὰ ὥραιότερα κελαϊδήματα τῆς ἀκαρνανικῆς ψυχῆς. Γύρω σ' αὐτὸν τὸν κόσμο τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Κρυστάλλη καὶ τοῦ Βαλαωρίτη ὑφαίνεται ὡς μία κορνίζα ὁ Παπαδιαμάντης. Ὁμοιάζει σὰν τὴν θρυλικῆς εὐμορφιᾶς Ρούθ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ ἐμάζευε τὰ στάχυα τῶν θερισμένων ἀγρῶν. Ἐπάνω στὰ βουνά καὶ τὰ χωράφια καὶ ὁλόγυρα ἀπὸ τὰ ἀκρογιάλια ποὺ ἀπλώθηκε ὁ θυμός καὶ ἡ ὥραιότητα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ἀπόμειναν πολλὰ πράγματα, ποὺ φαίνονται τίποτε καὶ τὰ ὅποια δῆμος ἀποτελοῦν μεγάλες γραμμὲς τῆς ἐποχῆς. Τὰ καϊκάκια καὶ ἡ γαλανὴ ζωὴ τῶν ψαράδων ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν ὅποια ἐπήδησαν οἱ Κανάρηδες, τὰ ἐκκλησάκια καὶ τὸ μοσχοβόλημα τῆς βαθειᾶς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς τοῦ Λαοῦ, ἐπάνω στὴν ὅποια ἐβασίσθη, ἐμέστωσε, ὑψώθη, ἐγιγαντώθη ἡ Ἐπανάσταση, τὰ ἀρχοντόσπιτα, γύρω ἀπὸ τὰ ὅποια ἐδέθηκε ὡς ἀπὸ ἀτάραχους κορμούς καὶ ἐβύζαξε τὸν ὅπὸν τῆς ζωῆς ὡς κισσός ἀπὸ πολύχυμα δένδρα. Ὁλης αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἡ ὅποια τώρα πεθαίνει καὶ ἀπὸ τὴν ὅποια ἐρρόφησε γάλα ρώμης ἡ Ἰδέα τοῦ Σκουφᾶ καὶ τοῦ Ξάνθου, διὰ μεγαλύτερος, διὰ ὥραιότερος, διὰ ὑπέροχος γλύπτης εἶναι ὁ Πα-

παδιαμάντης. Άνυψωνεται σε κοιμάτια ώραιοτητος άναγλύφων του Κεραμεικού. Σε λίγα έργα της Παγκόσμιας φιλολογίας βλέπομε τὴν τέχνη νὰ είναι τόσο ώραια, γιατὶ είναι μόνο Φύση. Γιατὶ τὸ οὐσιαστικώτερο γνώρισμα, ἡ βαθύτερη ώραιότητα τῶν διηγημάτων του Παπαδιαμάντη είναι τὸ διτὶ δὲν ἀγγίζουν καμμιά τεχνοτροπία, δὲν ἐνθυμίζουν καμμιά φόρμα διηγήματος, δὲν συνεχίζουν τὴν ἡχὸν καμμιᾶς Σχολῆς. Φεύγουν ωσὰν γεροντικὲς διηγήσεις δίπλα στὸ τζάκι, διηγήσεις οἱ δοποῖες κάποτε θαρρεῖς πώς γίνονται ωσὰν ἀπὸ φλυαρία, κάποτε ωσὰν ἀπὸ θυμό, ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὰ παλαιὰ πράγματα, ἀπὸ παράπονα νοσταλγίας, ἀπὸ θλίψεις ἀναμνήσεων, ἀπὸ χαρὰ ὑπερφανειῶν, κάτι τι ἀπὸ δῆλα αὐτά. Ἀρχίζει ὡς διήγημα, ἔπειτα γίνεται μιὰ κουβέντα γυναικούλας, προχωρεῖ ὡς κύριο ἄρθρο ἐφημερίδας καὶ τελειώνει ὡς παραμύθι. Οἱ ἥρωες καὶ ἥρωΐδες του τώρα φαίνονται σὰν πρόσωπα παραμυθιοῦ καὶ ἔπειτα σοῦ λέγει διτὶ δ Ζάχος «κατήγετο ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τῆς Πασίνας, οὕτω συνήθως ἐκαλεῖτο ἡ μάνα του. Θαρρῶ πώς ἡταν αὗτη δευτέρα ἔξαδέλφη τοῦ πατρός μου».

Ποτὲ ἡ ψυχολογία, ἡ παρατήρηση, ἡ φιλοσοφία δὲν ντύθηκαν λιτότερη, ώραιότερη, ήδονικώτερη στολὴ. Κάτω ἀπὸ αὐτὰ τὰ παραμυθάκια λέγονται πράγματα, χορεύουν σκέψεις, ἀπλώνονται ώκεανοι αἰσθημάτων, βουρδουλίζονται κωμικότητες, ὑμνολογοῦνται ώραιότητες, φωτογραφοῦνται μεγάλοι χαρακτῆρες, πηδοῦν βαθύτατοι θρῆνοι, τραγουδοῦν παρθενικοὶ ἔρωτες, ζοῦν τέλος τεράστιοι κόσμοι. Ὄλο αὐτὸ τὸ χάος τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας, ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν θρασύτητα τῆς ψευτοαρχοντιᾶς τοῦ πλούτου, ἡ ὁποία σηκώνει τὸ πόδι νὰ πατήσῃ τὴν ἀληθινὴν ἀρχοντιὰ τοῦ τζακιοῦ, πετιέται ὡς ἔνα ώραιο ἄγαλμα ἀνάμεσα ἀπὸ δὲλίγες γραμμές διηγήματος.

Μιὰ ἀρχόντισσα παλαιᾶς ἐποχῆς καὶ τώρα φτωχῆ ἐπῆγε μιὰ μέρα στὴν ἐκκλησία καὶ βρῆκε στὸ στασίδι της μιὰ νιόνυμφη ἐνὸς πλουσίου μπακάλη. Οἱ θυμοὶ τότε τοῦ εὐγενεικοῦ αἵματός της ἐξαπολύνονται ωσὰν κεραυνοί. Ὄλη ἡ ἀναίδεια τοῦ ψευτοαριστοχραστισμοῦ, δῆλος ὁ θρῆνος τοῦ θανάτου μιᾶς ἀρετῆς, τὴν ὁποία οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν ὡς βάσι τοινωνίας, φεύγει σὲ δὲλίγες γραμμές ἀπ' ἐκεῖνες τὶς ὁποῖες ἐνῶ τὶς διαβάζομε πίνομε χασίς, βλέπομε ὑπέροχα δράματα καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο οὕτε κἀν θυμόμαστε τὶ ἐδιαβάσαμε. Ὁμοιάζουν τὰ διηγήματά του ωσὰν τὸ μαγεμένο περιβόλι τῆς λάμιας, διὰ τὸ ὅποιο, ὅπως διηγεῖται τὸ παραμύθι, δοῖ ἐπῆγαιναν μέσα ἔφευγον μεθυσμένοι ἀπὸ τὴν εὔμορφιά του χωρὶς νὰ ἐνθυμοῦνται τί εἰδαν καὶ τί ἄκουσαν...

(Στέφανος Γρανίτσα, ΑΠΑΝΤΑ, 1970, σσ. 309-310)

Διὰ τὸν Παπαδιαμάντην

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α Τ Α

ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΜΙΚΡΑΝ ΠΟΛΙΝ τῆς Νορβηγίας ἔφθασε κάποτε ἕνας ταξιδιώτης ἄγνωστος, ὁ ὅποιος ἔφερε μαζῆ του μίαν κάσσαν βιολοιοῦ. Περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ δὲν ἐγνώσθησαν μεγάλα πράγματα παρὰ ὅτι ἐλέγετο Χάγεν καὶ ὅτι ἐφανερώθη μετ' ὀλίγον ὑποκείμενον ἀλλόκοτον καὶ παράτοπον. Ὅσον διὰ τὴν κάσσαν βιολοιοῦ ἔμεινεν ἀδιαλείπτως κλειστὴ ὡς τὴν ἡμέραν ποὺ ἔνας περιέργος, ποῦ ἴσως εἶχε μέσα του τὸ δῶρον νὰ διαισθάνεται σκοτεινὰ ὅτι κάτι ὑπάρχει πέραν τῶν κοινῶν ἀντιλήψεων, ἡρώησε τὸν ἔνον διατί ποτὲ δὲν μεταχειρίζεται τὸ δραγανόν του. Ἐξανέστη ὁ καλούμενος Χάγεν, ὡριάσθη εἰς τοὺς θεούς του, διτὶ δὲν ἐκράτησε ποτὲ εἰς τὸ χέρι του δοξάρι καὶ, ὡς ἀκαταμάχητον ἀπόδειξιν, ἤνοιξε τὸ κουτί – γεμάτο παλαιὰς ἐφημερίδας.

Ἄλλα μίαν ἡμέραν – μυστήρια – εἰς κάποιαν φιλανθρωπικὴν ἔօρτην, τὴν στιγμὴν, δπου οἱ μουσικοὶ ἔξηρχοντο τῆς αἴθουσῆς, ἀρπάζει ἔνα βιολί, ἔνα δοξάρι, ὡς νὰ ἥθελε νὰ τὰ δοκιμάσῃ, καὶ ἔξαφνα ἀντηχεῖ μία μελῳδία τόσον ὑπερανθρωπίνη, ὡστε καὶ αὐτὸ τὸ πλῆθος, τὸ ἐχθρικόν καὶ ἀσχημόν, μαγεύεται ἀπὸ ἄγνωστον ἡδονήν. Τότε – φοβερὰ τριπλῆ παραφωνία καὶ ὁ ἔνος ἐπιστρέφει τὸ βιολί, ζητεῖ συγγνώμην, ὑποκλίνεται καὶ θέλει νὰ φύγῃ.

‘Αλλ’ αὐτὴν τὴν φοράν τὸ κοινὸν προσπαθεῖ νὰ καταλάβῃ, δὲν τὸν ἀφήνει, τὸν περικυκλώνει, τὸν συγχαίρεται μὲ ἐνθουσιασμόν, τὸν ἵκετεύει νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀλημόνητον ἀρμονίαν. Καὶ ἐκεῖνος διαμαρτύρεται, διαβεβαιοῖ τοὺς ἀπλούκοντος ἀνθρώπους, διτὶ καὶ παραφωνεῖ ἀκόμη καὶ δὲν εὑρίσκει ἡσυχίαν πρὸν ἦ καὶ αὐτοὶ ἀκόμη παραδεχθοῦν, διτὶ ἡπατήθησαν ἀπὸ τὴν πρώτην των ἐντύπωσιν.

ΔΕΝ ΘΑ ΗΜΠΟΡΟΥΣΑ ἄλλως νὰ ἐκφράσω αὐτὸ παρὰ λέγων ὅτι ὁ Παπαδιαμάντης φαίνεται διαρκῶς νὰ μᾶς ζητῇ συγγνώμην διότι ζῆ βίον πραγματικόν· καὶ τοῦτο χωρὶς ποτὲ νὰ θέλῃ νὰ ίδῃ ὅτι ἡμεῖς μᾶλλον θὰ ἐπεθυμοῦμεν ὁ βίος, ὁ ταραχοποιός καὶ βίαιος, νὰ τηρήσῃ ἐμπρός του μίαν μυστικὴν καὶ θωπευτικὴν σιγήν.

Αὐτὴ ή ίδια ταπεινότης, τὴν όποιαν μεταφέρει εἰς τὰ διηγήματά του, ή ἀπλοϊκότης ήτις καὶ μὲ αὐτὸν ἀκόμη ἐνίστε τὸν ἀγνωστικισμόν του, παραμένει «βιβλική», προσδίδει νομίζω εἰς τὸν κ. Παπαδιαμάντη τὴν ἀμύμητον αὐτοῦ ποιότητα.

Δὲν γνωρίζω κανένα Ἐλληνα ἢ ξένον ό ποιος νὰ ἔχει φάσει μὲ ἀπλούστερον τρόπον ἀπλούστερα πράγματα. Ἡ φορτικὴ προσποίησις τῶν «naturistes», αὐτὴ ἡ όποια ἔκαμνε, ὑποθέτω, τὸν Oscar Wilde νὰ λέγῃ ότι «ἀπὸ δλες τὶς πόζες, δὲν ὑπάρχει πιὸ ἀνυπόφορη ἀπὸ τὸ φυσικόν», φαίνεται πλησίον εἰς τὸν Παπαδιαμάντη τερατώδης ἀντίθεσις, ὡς τὰ ἀκάισματα πεντηκοντούτιδος παρὰ τὸ ἀμόλυντον ἄνθος μᾶς παρθένουν.

Ο Παπαδιαμάντης φαίνεται ώς νὰ διηγήται πράγματα ποὺ εἶδεν, ἡ ποὺ δλως ἐκ συμπτώσεως δὲν εἶδεν, ἀλλὰ τὰ όποια μία κυροῦλα τοῦ διηγήθη μίαν καλὴν ἐσπέραν, δίπλα εἰς κανένα μοναστήρι, τρεμουλιαστὰ – ἀλλὰ βλέπει πράγματα κρυμμένα, δ.τι εἶνε ταπεινὸν καὶ σιωπηλὸν καὶ χωρὶς νὰ τὸ δείχνῃ, αἰσθάνεται μαζῆ μὲ αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ μόνον αὐτὸς ξέρει νὰ τὰ διηγήθῃ, χωρὶς νὰ σπάσουν ἢ νὰ μαραθοῦν εἰς τὰ χέρια του – μὲ φωνὴν ἰσότονον πάντοτε, δλίγον σκεπασμένην, ποὺ ποτὲ δὲν ὑψώνεται, ποτὲ δὲν κατεβαίνει μέχρι τῆς ἀπαγγελίας – χωρὶς ἐλπίδα ἀλλὰ χωρὶς πικρίαν.

Καὶ τοῦτο διότι ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἥμπτορει νὰ στερηθῇ τὸ κάθε τέχνασμα. Ἐλαβε τὸ αὐτὸ δῶρον μὲ τὸν Αἴγιπάνα ποὺ ἔπαιξεν ἄλλοτε τὸν αὐλὸν εἰς τὰ δάση τῆς Ἀρκαδίας, ἀρχεῖ νὰ τὸν φυσήσῃ διὰ νὰ ἀντηχήσῃ μία μελῳδία, τρυφερὰ καὶ εὔθραυστος, ἀλλὰ καὶ τόσον εὐρεῖα, ὥστε τὰ δένδρα, ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ βουνὸ πάλλουν μὲ νέαν ψυχήν, δι' ὅσους ἥκουσαν τὴν θείαν ἀρμονίαν.

* * *

ΚΑΙ ΟΜΩΣ! πόσοι τὴν ἥκουσαν; Εἰς ἓν κόσμον ὅπου τόσον συχνὰ ὁ θόρυβος περνᾷ διὰ ἐνεργητικότητα, ἡ κακία διὰ πνεῦμα καὶ ἡ ἐπιτυχία διὰ μεγαλοφυῖσαν, ὁ μέγας Παπαδιαμάντης μένει ἀγνωστος ἀπὸ τὸ πολὺ κοινὸν – ἴσως διότι, ὡς ὁ Χάγεν τοῦ μυθιστορήματος, κατώρθωσε καὶ αὐτὸς νὰ τὸ πείσῃ ότι δὲν ἤξεύρει νὰ παίζῃ τὸ πολύφωνόν του.

(Ἐφ. NEON ΑΣΤΥ, 13.3.1908)

Παπαδιαμάντης

Α Π Ο Σ Ρ Α Σ Μ Α

ΑΛΛΗ δύναμή του είναι ή μαεστρική κίνηση τῶν ἥρωών του. Προσέξτε τὸ «Μοιρολόγι τῆς Φώκιας», ἀκόμα καὶ πάντοτε τὸ «Μοιρολόγι». Πῶς τὸ σκηνοθετεῖ, πῶς τὸ φωτίζει, πῶς κινεῖ τὰ πρόσωπά του, ἔμψυχα καὶ ἄψυχα, μέσα σ' ἐλάχιστη ὥρα καὶ σ' ἐλάχιστο χῶρο καὶ σ' ἐλάχιστο φῶς. Καὶ μ' ἐλάχιστα λόγια. Αὐτὴ ή μικρὴ ἵστορια χωρίς ἵστορια είναι σκηνοθετημένη σ' ἕνα πολλαπλὸ «ἀνάμεσα»: ἀνάμεσα στοὺς βράχους καὶ στὴ θάλασσα, ἀνάμεσα στὸ φῶς καὶ στὸ σκοτάδι, ἀνάμεσα στὰ νιάτα καὶ στὰ γηρατιά, ἀνάμεσα μοιρολογιοῦ καὶ ποιμενικοῦ ἀσματος, ἀνάμεσα ζωῆς καὶ θανάτου. Είναι ἕνα μυστικὸ «περίπου», διπού προφτάσεις νὰ καταλάβῃς τὶ συμβαίνει ἔχουν ηδη ὅλα συμβῆ. Καὶ στὸ βάθος αὐτοῦ τοῦ ἀνεκλάλητου «περίπου» ή Μοίρα – πολυσάλευτη καὶ ἀσάλευτη – ὑπὸ μορφὴ καραβιοῦ: μιᾶς γολέτας μὲ σηκωμένα πανιά, ποὺ κινεῖται καὶ δὲν προχωρεῖ – σὰν τὸ θρυλικὸ καράβι τοῦ «Ἴπτάμενου Ὄλλανδοῦ» τοῦ Βάγνερ. Τέτοια (ἀνατριχιαστικὴ) σκηνοθεσία δὲν ξαναγίνεται. Ἐχει τὸ ωγίος τῆς τραγωδίας καὶ τὸ θάμπος τοῦ παραμυθιού.

Ἄλλοι δῆμοι οἱ Παπαδιαμάντης κινεῖ ὀλόκληρο πλῆθος. Καὶ τότε δείχνεται ἡ παντοδυναμία του. Μόνον οἱ διάσημοι σκηνοθέτες τοῦ κινηματογράφου θὰ ὁροῦν νὰ κινήσουν ἔτσι τὰ πλήθη. Μὲ τούτη δῆμος τὴν ὑπεροχὴ τοῦ ποιητῆ: διτὶ αὐτός, τὸ πλῆθος δὲν τὸ κάνει μάζα. Ὁ Παπαδιαμάντης μοιάζει μὲ τοὺς μεγάλους ζωγράφους τῆς Ἀναγέννησης: κάθε πρόσωπό του ἀπὸ τὸ πλῆθος ἔχει τὴν αὐθυπαρξία του, τὸ δικό του χαρακτήρα, τὸ δικό του ὑφος. Δέν είναι πλήθος, είναι πολλὰ ἀτομα.

(Θεμ. Αθανασιάδη-Νόβα, ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, 1962)

[Γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη*]

* Ανήκει καὶ αὐτός, μαζὶ μὲ μιὰ πλειάδα Ἑλλήνων, στὴν ὁμάδα τῶν διαμαρτυρομένων Ἑλλήνων. Σ' αὐτοὺς ποὺ διαμαρτύρονται μπροστὰ σ' ἔναν ἔξενρωπαΐσμῳ ἄνευ δρων. Δὲν εἶναι οἱ πιὸ κοντοί, δὲν εἶναι οἱ πιὸ ἡσυχοί, δὲν εἶναι οἱ πιὸ λιμνάζοντες. Ἀντιθέτως, εἶναι οἱ πιὸ φίνοι, οἱ πιὸ τραγαμένοι. Ο Παπαδιαμάντης, κάτω ἀπὸ τὸ ἡσυχὸ πνεῦμα του, κάτω ἀπὸ τὴν γαλήνη τὴν στηριγμένη στὴν χριστιανική, δρθόδοξῃ πίστῃ, εἶναι πολὺ πιὸ τραγικός, εἶναι πολὺ πιὸ Εὐρωπαῖος στις ἀνησυχίες ἀπὸ πολλοὺς εὐρωπαῖζοντες, οἱ ὅποιοι σῆμερα δὲν θὰ ἔκαναν οὕτε γιὰ ἐπαρχιακὰ φύλλα μὲ τὶς ἐπαναστατικές τους ἰδέες καὶ μὲ τὶς πρωτοτυπίες τους.

(«Γιαννούλης Χαλεπᾶς», σ. 12)

* Η σειρὰ, λοιπόν, αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὁ Σολωμός. Εἶναι ὁ ἴδιοτυπος καὶ διαμαρτυρομένος, ψυχρὸς ἔξωθεν καὶ θερμὸς ἔσωθεν, Κάλβιος. Εἶναι ὁ Παπαδιαμάντης, γαλήνιος καὶ ἡφαιστειώδης, οὐρανοβάμων καὶ ἐν νεφέλαις, καὶ δμως, μὲ δυὸ φράσεις του τρομερὰ πραγματιστής. Δυὸ λέξεις του μονάχα, σὲ ἔνα διήγημα ποὺ νομίζεις ὅτι μιλάει γιὰ γριές τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, σοῦ δίνουν νὰ καταλάβεις τὴν τραγικὴ πραγματικότητα τῆς Ἐλλάδος ὅσο δὲν σ' τὴν δώσανε καντάρια κοινωνικὰ μυθιστορήματα. «Υστερα ἔρχεται ὁ Καβάφης, ὅλος ἀνθρωπος πνευματικός, ὁ ὅποιος ἔπειρνα τὸν ἐπαγγελματισμὸ τοῦ πνεύματος. Καὶ δλοι αὐτοί, χωρίς νὰ ἔχουν ἀκούσει ποτέ τὸ μεγάλο υπτὸ τοῦ Σεζάν, κάνουν «κλασικισμὸ ἐκ τοῦ φυσικοῦ».

(«Γιαννούλης Χαλεπᾶς», σ. 13)

* Τὰ δύο πρῶτα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Γιάννη Τσαρούχη *Μάτην ὥνειδισαν τὴν ψυχὴν μουν*, Καστανιώτης 1992, καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἀπὸ τὸ *Ἄγαθὸν τὸ ἔξομολογεῖσθαι*, Καστανιώτης 1986.

Ο Θεόφιλος ἀνήκει στὴν ἀντίθετη παράταξῃ ἀπ' αὐτὴν στὴν ὁποίᾳ ἀνήκουν οἱ δάσκαλοι, οἱ καθαρευουσιάνοι κι οἱ δημοτικιστές, οἱ ἀκαδημαϊκοὶ κι οἱ μοντέρνοι, οἱ συντηρητικοὶ κι οἱ ἔξ
ἐπαγγέλματος ἐπαναστάτες. Εἶναι ἀπ' τὴν μεριὰ τῶν σοφῶν καὶ τῶν τρελῶν, παρέα μὲ τὸν Σολωμό, τὸν παγωμένο-θεομότατο Κάλβο, τὸν Παπαδιαμάντη, τὸν ἀναρχικὸ καὶ ἄκρως πειθαρχημένο Καβάφη, τὸν τρελὸ Χαλεπᾶ, κι ὅλους αὐτοὺς τοὺς φυσικὰ ἐπαναστατημένους Ἑλληνες, μὰ ἔξ
ἴσου φυσικὰ συντηρητικούς, τοὺς Ἑλληνες τῶν ὁποίων ἡ εὐλογημένη μεγαλομανία ἔσπασε τὰ
κλοιυβιά τοῦ διδασκαλισμοῦ. Δὲν εἶναι λοιπὸν ν' ἀπορεῖ κανεὶς διτὶ αἰώνια θὰ σκανδαλίζει
αὐτοὺς ποὺ θέλησαν πάντα νὰ βολευτοῦν.

(«Ο ζωγράφος Θεόφιλος», σ. 165)

Ο Μπουζιάνης, δπως κάθε ζωγράφος ἄξιος τοῦ ὀνόματος, ἔχει ὑπόθεση. Ἐχει αὐτὸ ποὺ λένε στὸν κινηματογράφο σενάριο. Ὄπως ἔχει σενάριο ὁ Παπαδιαμάντης δταν «φλυαρεῖ» ὑπέροχα γιὰ γραῦδια καὶ χαμένα κορυμά.

(«Γιώργος Μπουζιάνης», σ. 254)

Ο Εὐρωπαϊκὸς Νεοκλασικισμός· ἀλλὰ καὶ κάθε ἔνη ἐπίδραση φιλτραρισμένη ἀπὸ ἓνα λαὸ
ποὺ εἶχε ἀκόμα γονστὸ καὶ λεπτὴ αἰσθηση ἥταν ἀπαραίτητη ἔνεση. Αὐτὴ ἡ ἔνεση μᾶς ἔδοσε τὸν
Σολωμό· τὸν Κάλβο· τὸν Παπαδιαμάντη· τὸν Χαλεπᾶ· τὸν Πικιώνη· τὸν Καβάφη καὶ τὸν Θεόφιλο
ἀκόμα· γιατὶ τὸ ἔδαφος τῆς παραδόσεως ἥταν γόνιμο.

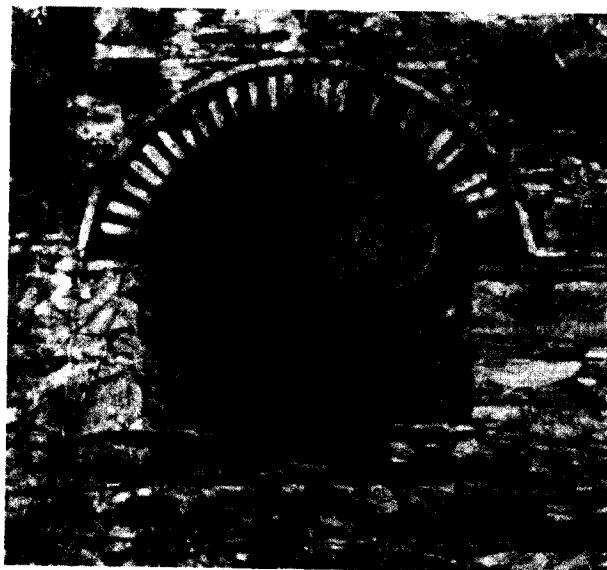
(«Περὶ νεοκλασικῶν Β', σ. 247)

Δάσκαλοι μου ἥταν ὁ Παρθένης, ὁ Κόντογλου, ὁ Πικιώνης· δάσκαλοι ὑπὸ τὴν εὐρύτερη σημασία ὁ Παπαδιαμάντης, ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Κάλβος, ὁ Χαλεπᾶς καὶ ὁ Καβάφης.

(«Πρόλογος στὸν κατάλογο τῆς Θεσσαλονίκης», σ. 256)

Τὴν Ἑλληνικὴ γλώσσα τὴν ἐπηρέασε πολὺ ἡ ἀνάγκη τοῦ Ἐλληνα νὰ μεταναστεύσει σὲ ἄλλους κόσμους, ἔξωτικούς – καὶ κατὰ ἓνα τρόπο ἀνώτερους –, ψάχνοντας νὰ βρεῖ «τὸ κάτι ἄλλο». Καλλιτέχνες, ὅπως ὁ Παπαδιαμάντης καὶ ὁ Θεόφιλος, οἱ ὅποιοι προσπάθησαν νὰ δώσουν τὴν οὐσία μερικῶν πραγμάτων, περιφρονήθηκαν καὶ μισήθηκαν γιατὶ ἀγαπούσαν τὴν πραγματικότητα. Μιὰ παλιὰ γλώσσα εἶναι παλιά, ἀρχαία, ὅταν ἐπὶ αἰῶνες παράγει κάθε τόσο καὶ ἔνα ἀριστούργημα. Ὁ Παπαδιαμάντης, εἰδικά, εἶναι ἕνα μαγνητόφωνο ποὺ ἀντιγράφει τὴν ὄμιλία τοῦ Ἀθηναίου ἢ τοῦ Σκιαθίτη, ἢ τοῦ ὁποιουδήποτε, τοὺς διαλόγους αὐτοὺς ὅμιως τοὺς σχολιάζει στὴ γλώσσα τῶν ἰερέων, τῶν ἀληρυκῶν. Ὑπάρχουν ἀνθρώποι σήμερα ποὺ θέλουν νὰ τὸν μεταφράσουν ὅλον στὴν δημοτική. Τὸ ἴδιο θέλουν καὶ γιὰ τὸν Βερναρδάκη.

(«Ἡ γλώσσα κόκκαλα δέν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει», σ. 283)

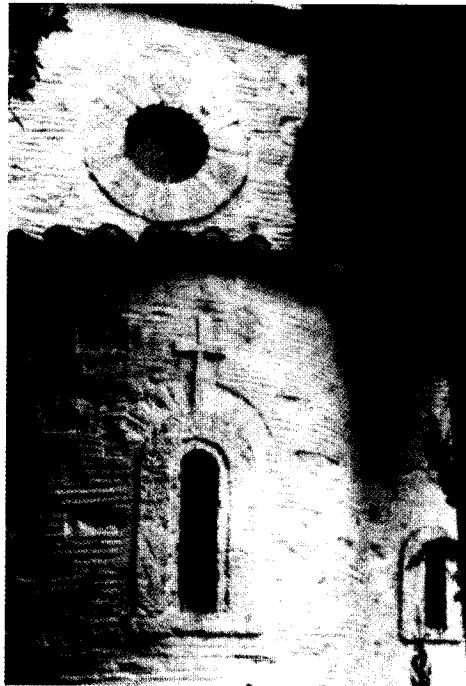
Μονῆ Ειάργγλοτοιας, Νοσοκομείο, Καζζη.

[Η γλώσσα τοῦ Παπαδιαμάντη]

ΟΜΠΟΝΤΕΛΑΙΡ ἔγραψε στὸ *L'Art Romantique* πῶς ὁ Victor Hugo στάθηκε ὁ Προφῆτης ἀπὸ τὴν Γραφὴν ποὺ ἔφαγε τὸ γαλλικό λεξικὸ («le léxique français») καὶ τὸ ἔβγαλε μεταμορφωμένο ἀπὸ τὸ στόμα του σὲ κόσμο ὄλοκληρο, μὲ χρῶμα, μελαδία καὶ κίνηση. Θὰ πρόσθετα πῶς ὁ Παπαδιαμάντης ἀκολούθησε μὲ τὴν ἐλληνικὴ γλώσσα καὶ αὐτὸς τὴν μοίρα τοῦ Ἱεζεκιήλ. Ὁ Θεός τοῦ εἶπε: *Χάνε τὸ στόμα σου, καὶ φάγε ὃ ἔγὼ δίδωμι σοι.* Γιὰ τὴν ἐλληνικὴ γλώσσα ὄλοκληρη, ἀπὸ τότε ποὺ φανερώθηκε στὸν κόσμο, σὲ δῆλα τὰ πολυμετώπα γυρίσματα τῆς διαδρομῆς της, θὰ μποροῦσε ὁ Παπαδιαμάντης ἄφοια νὰ ἐπαναλάβει: *Καὶ ἔφαγον αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον.* Ἡ ἐλληνικὴ γλώσσα ὄλοκληρη κείτεται παραδομένη στὰ χέρια του καὶ ὅποιαδήποτε λέξη της – πάντα ἡ καταλληλότερη – βρίσκεται πάντα ἔτοιμη νὰ παρουσιαστεῖ μπροστά του, μόλις ἐκεῖνος τὸ ζητήσει, καὶ νὰ τρέξει, ἀπὸ δοσοδήποτε μακριά, μόλις αὐτὸς τῆς κάνει νόημα ἡ χρειαστεῖ νὰ ἀποτελείσει μιὰ σκαλωμένη φράση του, μιὰ παράγραφο, μιὰ καίρια περιγραφή. Πότε δὲ ἀνθρωπος αὐτὸς πρόλαβε νὰ ἀφομοιώσει μὲ τέτοιο τρόπῳ τὸ θησαυρὸ αὐτὸν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας – *Thesaurus Linguae Graecae* – ποὺ βγαίνει ἀπὸ μέσα του ἀβίαστα χωνεμένος μὲ τόση εὐκολία, πανέτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσει ὅλες, καὶ τὶς παραμικρότερες ἀκόμα καὶ τὶς πιὸ τιποτένεις, ἡ τὶς περισσότερο ἀκοίταχτες, ἀνάγκες μιᾶς ζωντανῆς γραφῆς; Διαβάζεις τὸν Παπαδιαμάντη καὶ νιώθεις τὴν ἐλληνικὴ γλώσσα νὰ σαλεύει καὶ νὰ φουσκώνει, ὅπως ἡ θάλασσα, καὶ νὰ σοῦ τραγουδάει τὰ ἄρρητα, νὰ σοῦ μολογάει τὰ ἀμιλόγητα, νὰ σοῦ ξεσκεπάζει τὰ ἀμπαρωμένα. Ὡς τὸ σημεῖο, φυσικά, ποὺ ἡ ἔκφραση μπορεῖ ἀκόμα καὶ λειτουργεῖ, προτοῦ νὰ φτάσομε στὸ ἀνέκφραστο, μπροστά στὸ ὅποιο ὅλοι ἀπαραττέμε ἀνήμποροι καὶ τὰ μολύβια καὶ τὰ χαρτιὰ καὶ, ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα, ὁ λόγος μηδὲ ποὺ λέγεται μηδὲ ποὺ γράφεται καὶ ὁ ἀνθρωπος σωπαίνει. Καὶ διμως ὁ Παπαδιαμάντης (ὅπως κάθε παρόμοιος ἀνθρωπος) καμιὰ φορὰ βρίσκει λόγια καὶ γὰ ἐκεῖνο ποὺ βρίσκεται πέρα ἀπὸ τὰ λόγια. “Οταν κάποτε καταγραφοῦν ὅλες οἱ λέξεις ἀπὸ τὸ ἔργο του θὰ ἀπορθήσομε δίκαια γιὰ τὸ ἀποθησαύρισμα τῆς γλωσσικῆς παρακαταθήκης του. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος Ἐλληνας συγγραφέας μὲ τέτοια ἔξουσία ἀπάνω στὴ χρήση τῆς γλώσσας τῆς ἐλληνικῆς,

ποὺ νὰ ξέρει ὅλα τὰ πράματα μὲ τὰ ὄνόματά τους (ἀκόμα καὶ γιὰ περιπτώσεις ἥ λεπτομέρειες ποὺ δὲ θὰ φανταζόταν κανένας πώς πλάστηκαν τὰ ἀντίστοιχα ὄνόματα), σχεδόν, θὰ ἔλεγα, ὅπως ἔνας γλωσσικὸς Ἀδάμ ποὺ ὁ Θεός τοῦ παρουσίασε γιὰ ἡμᾶς τὰ πάντα, καθὼς γράφει στὴ Γένεση, ἵδεῖν τί καλέσει αὐτά. Καὶ αὐτὸς ἐκάλεσεν ὄνόματα μὲ τὴ μεγαλύτερη ἄνεση πᾶσι τοῖς κτήνεσι καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ γιὰ τὴ γλώσσα μας.

(`Απόσπασμα ἀπό τὸ κείμενο I. τοῦ ΔΙΠΤΥΧΟΥ, «Δόμος» 1986)

Παναγία τοῦ Ντομάν. Κόρχη.

Θέατρον ἐν θεάτρῳ σὲ μιὰ παπαδιαμαντικὴ παρομοίωση

ΣΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ «Τὸ Καμίνι» συναντάμε μία ἀπὸ τὶς ποιητικότερες μεταφορὲς τοῦ παπαδιαμαντικοῦ ἔργου. Τὸ Καμίνι εἶναι μιὰ θαλασσινὴ σπηλιά, ἔνα μέγα ἐπιστεφές ἄντρον, μέσα στὸ ὅποιο εἰσπηδᾶ τὸ διανγές, ἀλμυρὸν νᾶμα, πλήττει τὴν μίαν πλευράν, πλήττει τὴν ἄλλην, χρωεῖται, σκιρτᾷ, καὶ φαίνεται ὡς νὰ φάλλη μὲ ίάμβους καὶ ἀναπαίστους, εἰς Δώριον ἥχον:

Ἡ κάμινος, σωτῆρ, ἐδροσίζετο,
οἱ παῖδες δὲ χρεύοντες ἔψαλλον·
Ο τῶν πατέρων Θεὸς εὐλογητός εἶ.

Ἡ προσωποποίηση τοῦ νεροῦ ἐδῶ ἔχει σαφῶς ἐκκλησιαστικὴ προέλευση. Τὸ ἀγιογραφικὸ καὶ ὑμνογραφικὸ «ἄλλόμενον ὕδωρ» (Ιωάν. 4.14) καὶ τὰ συνηθέστατα στὴν ὑμνολογία ρήματα «σκιρτῶ», «χορεύω» καὶ «ψάλλω»⁽¹⁾ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ πιστοποιήσουν τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐπίδραση στὴ συγκεκριμένη προσωποποίηση. «Ομως ἡ ποιητικότητα τῆς εἰκόνας ἔγκειται στὴν ἔντεχνη ἐπαναδιαχείριση τοῦ παραπάνω ἐκκλησιαστικοῦ λεκτικοῦ, στὴν πρωτοποριακή, δομὴ τοῦ δόλου σχήματος. Συγκεκριμένα, παραποροῦμε δύο διαφορετικὲς εἰκόνες, μιὰ μεταφορικὴ (τὸ νερὸ ποὺ χρεύει καὶ σκιρτᾷ καὶ ψάλλει) καὶ μιὰ κυριολεκτικὴ (οἱ «παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ») σὲ μιὰ πολλαπλὰ συμβολικὴ διαπλοκή. Κατ' ἀρχὰς ἡ πρώτη εἰκόνα παράγει τὴ δεύτερη: τὸ νερὸ ψάλλει τὸν ὑμνὸ περὶ τῶν τριῶν παίδων. Ταυτόχρονα αὐτὴ ἡ πρώτη εἰκόνα ἐμπερέχεται στὴ δεύτερη, ἀφοῦ οἱ παῖδες κάνονται ἀριθμὸς τὸ ἵδιο πράγμα ποὺ κάνει καὶ τὸ νερὸ στὴν ἀρχικὴ εἰκόνα, κλεισμένοι καὶ αὐτοὶ σ' ἔνα καμίνι χρεύονταν καὶ ψάλλονταν. Δέν πρόκειται δῆμως ἀπλῶς γιὰ ἔναν ἐγκι-

(1) Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ὑμνὸ ποὺ παραθέτει στὸ ἀπόσπασμα ὁ συγγραφέας (*Παρακλητικὴ, ἥχος α'*, Παρασκευὴ πρωΐ, Κανὼν Σταυρόψιμος, ὡδὴ ζ', εἰρημός), πηγές τῆς παραπάνω συνεκφορᾶς μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν οἱ φράσεις «τέρπουν, χρέουει καὶ ἀγάλλουν Τερόυσσαλήμ» (*Πεντηκοστάριον, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, στιχηρὸ αἴνων*), «ὁ θεοπάτωρ μὲν Δαιτὸν πρὸ τῆς σκιάδους κιβωτοῦ ἥλατο σκιρτῶν» (*Πεντηκοστάριον, κανὼν τοῦ Πάσχα, ὡδὴ δ', τροπάριο γ'*) καὶ «χρέουει νῦν καὶ ἀγάλλουν Σιών» (*Πεντηκοστάριον, κανὼν τοῦ Πάσχα, ὡδὴ θ', εἰρημός*).

βιωτισμό, εύρηματικό και πρωτότυπο, ούτως ή αλλως. Παράλληλα μὲ αὐτὸν μποροῦμε νὰ παρατηρήσουμε μιὰ παλινδρομικὴ κίνηση ἀνάμεσα στὶς δύο εἰκόνες. Ή πρώτη εἰκόνα γεννάει τὴ δεύτερη, ὅμως ὡς ἔμπνευση ἡ δεύτερη γεννάει τὴν πρώτη. Ἐν τῷρα στὸ σημεῖο αὐτὸλα λάβουμε ὑπόψη μας δτὶ ή πρώτη εἰκόνα εἶναι δημιούργημα τοῦ συγγραφέα, ἐνῶ ή δεύτερη προϊὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας, μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε σὲ μιὰ συμβολικὴ ἐρμηνεία: οἱ δύο χῶροι ἀλληλοπεριέχονται καὶ ἀλληλοπεριχωροῦνται, η ἔμπνευση τοῦ συγγραφέα καθορίζεται ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας, παρουσία ὅμως τὴν ὁποίᾳ ἐγκαθιστᾶ στὸ κείμενο μὲ ἔναν ρητὸ ἀλλὰ συνάμα καὶ παιγνιώδη τρόπο ή ἵδια ή ἔμπνευση τοῦ συγγραφέα. Ή διαλεκτικὴ αὐτὴ ἀμοιβαιότητα μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ συμβολικὰ καταστατικὴ γιὰ τὴν ὅλη σχέση τῆς παπαδιαμαντικῆς τέχνης πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση.

(*‘Αγγελον Μαντᾶ, ο τροπικός παπαδιαμαντῆς [...],
Αθήνα 1994, διαχτορικὴ διατριβὴ.)*

Η ἀδερφὴ του, Οἰγνανία.

Ο ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΖΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΟΣ

Love in the snow

ΑΠΟΣΗΛΩΜΑ - ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Uncle Yanni propped himself upright by holding the doorpost. He tried to sing his song, but the words were coming into his submerged mind like shipwrecks:

“My neighbour the chatterbox, long, narrow alley!...”

He barely articulated the words, and they remained almost inaudible. They were lost in the drone of the wind and in the swirl of the snow.

– And I, too, am an alley, he murmured, ... a living alley.

His grip loosened. He swayed, stumbled, sagged and fell. He lay on the snow, and his tall frame took up the whole width of the long, narrow street.

He tried once to get up, and then became numb. He found a terrible warmth in the snow.

“Fires had love!... Traps had snow!”

And the window had closed just a moment before. And if only her husband had delayed for a moment, he would have seen the man fall on the snow.

But he didn't see him, neither he nor anyone else. And on the snow fell snow. And the snow piled up, heaped up four hands high, formed a peak. And the snow became a sheet, a shroud.

And Uncle Yanni became all white, and slept under the snow, in order not to appear naked and laid bare, he and his life and his deeds, before the Judge, the Ancient of Days, the Thrice Holy.

(«Έρωτας στὰ χιόνια», μετάφραση J. Coggins και Z. Λορεντζάτος, «Δόμος» 1993)

La fille de Bohême

ΑΗΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ Ε' ΚΕΦ. ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

- Jeune mortel, lui dit-elle, garde-toi bien de voir dans mon divin regard d'autre éclat que celui que confère la pitié. Les lèvres d'une nymphe ne doivent pas mentir et je dois donc te dire l'entièvre vérité. L'amour que dans ton coeur tu as conçu pour moi n'est que pure folie. La nature mortelle ressemble tout à fait à la coque de bois que mes frères les vents ont tantôt projetée contre un rocher saillant, en la pulvérisant. Et ce n'est qu'à l'effet d'une caprice bienveillant de mon coeur attendri que tu dois à présent de jouir de la vie. Mais il est révolu, le temps où les mortels osaient lever des yeux pleins d'un bouillant désir sur les divinités, et où les immortelles cédaient à l'occasion à ces folles ardeurs, dont la satisfaction était pire pour eux, car c'était les promettre à un sort plus funeste, une mort plus cruelle. L'être humain n'est pas fait pour s'unir au divin, non plus qu'il ne saurait se plaire au feu du Styx, ou souffrir de la foudre la caresse ignée. Que gagnerais-tu donc à t'unir avec moi? Rien, crois-moi, moins que rien! Autrefois des déesses les coupables faiblesses avaient du moins l'excuse que l'on nous vénérât. Et ces rares élus devenus nos amants avaient d'abord longtemps adoré nos statues. Mais à présent, hélas! Où sont les holocaustes dont fumaient les autels? La lame du sacrifice a cessé de trancher la gorge des victimes, l'art sacré du devin d'étudier les viscères des agneaux immolés. Et tous nos sanctuaires ont été désertés, nos temples délaissés, souvent même détruits. On ne voit plus de feu brûler dans les foyers, ni de dieux domestiques protéger les demeures. Les hommes ont arraché de nos augustes fronts la couronne de gloire, et ce qui autrefois faisait l'objet d'un culte n'inspire désormais qu'horreur et répulsion. La religion d'antan aujourd'hui n'a plus rang que de superstition. N'est-on pas même allé jusqu'à nous dépouiller du nom qui nous revient, pour nous attribuer le titre avilissant de démons pernicieux? On exècre et abhorre les quelques souvenirs que nous avons laissés sur cette terre ingrate, se détournant de nous comme d'esprits néfastes, de présences nuisibles. Ah! Cette génération est une génération de sauvages! Et tu en fais partie, ô jeune mortel! De quel droit, insolent, lèves-tu donc sur moi un regard plein d'audace? Cette insigne faveur que je t'ai accordée, lorsque je t'ai sauvé du terrible trépas auquel tes compagnons te voulaient condamner en t'enchaînant au mât de ta nef affolée, ne te suffit donc pas? Et tu oses poser des yeux

pleins de désir sur la nymphe des mers! Et tu oses insulter à sa gloire passée, à sa grandeur déchue?...

Ainsi parla la nymphe d'un air de défi altier.

(«*'Η Γυναικούλα*», μετάφρ. Karine Coressis, Institut Français d'Athènes / Actes Sud 1996)

Die Mörderin

ΑΠΟΣΤΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ Ε' ΚΕΦ. ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

Das Wasser stieg und stieg. Frangojannoú ging weiter. Der Sand gab nach. Sie glitt aus.

Das Riff des »Heiligen Erlösers« lag ungefähr zwölf Klafter von der Küste entfernt. Der Sandstreifen, auf dem man hinüberging, war mehr als fünfzig Schritt lang.

Das Wasser reichte ihr bis ans Knie, dann bis zu den Hüften. Der Sand gab nach. Er wurde zum Sumpf, zur Grube. Das Wasser stieg ihr jetzt bis an die Brust.

Ihre beiden Verfolger feuerten einen Schuß ab, der sie einschüchtern sollte. Dann hörte man ihre Stimmen, jubelnde, siegessichere Stimmen.

Frangojannoú war noch etwa zehn Schritt vom »Heiligen Erlöser« entfernt.

Unter ihren Füßen gab es keinen Boden mehr; sie ging in die Knie. Das salzige, bittere Wasser drang ihr in den Mund.

Wild schwollen die Wellen an, als gerieten sie in Wallung. Wasser drang ihr in Nase und Ohren. Da fiel Frangojannoús Blick auf Bostáni, auf das öde, nordwestliche Gestade, wo man ihr einen Acker als Mitgift überlassen hatte, damals, als sie eine junge Braut war, als ihre Eltern sie verheiratet, sie »unter die haube« gebracht hatten.

»Oh! Da ist ja meine Mitgift!« sagte sie.

Dies waren ihre letzten Worte. Der Tod ereilte die alte Hadoúla auf dem Weg zum »Heiligen Erlöser«, auf dem schmalen Streifen, der das Riff der Einsiedelei mit dem festen Inselboden verband, auf halbem Weg zwischen göttlicher und menschlicher Gerechtigkeit.

(«*'Η Φόνισσα*», μετάφρ. Andrea Shellinger, Suhrkamp Verlag 1989)

L'Assassina

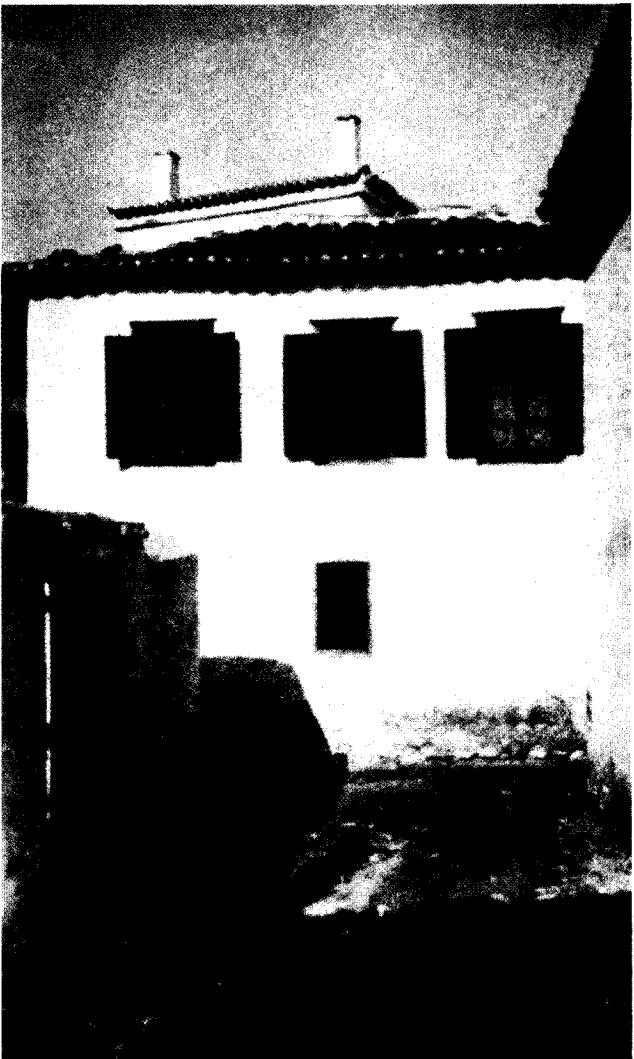
ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΓΩΝΕΣ ΚΕΦ. ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

La marea le arrivò alle ginocchia e poi alla vita. La sabbia era viscida e Frangojannù si trovava adesso in mezzo a un paludosso acquitrino, con la marea all'altezza del petto. I due uomini che l'inseguivano spararono un colpo di fucile per intimorirla. Udì poi le loro grida: erano grida di trionfo per la loro sicura vittoria. La vecchia distava ancora una decina di passi da San Salvatore. Ma le mancava adesso la terra sotto i piedi e le si piegavano le ginocchia. Senti in bocca il sapore amaro e salmastro dell'acqua. Le onde si gonfiavano con grande violenza come fossero in preda all'ira e le otturavano le narici e le orecchie. Proprio in quel momento lo sguardo di Frangojannù si posò sul Bostani, su quella costa desolata nella parte nordoccidentale dell'isola dove c'era il campo che aveva ricevuto in dote dai suoi genitori quando l'avevano fatta sposare ancora giovinetta, scegliendole il marito e "incappucciandola".

"Toh, ecco la mia dote!" disse.

Queste furono le sue ultime parole. La vecchia Chadula trovò la morte al guado di San Salvatore, nella lingua di terra che unisce la rupe dell'eremo con la terraferma, a metà strada fra la giustizia divina e quella umana.

(«*H Φόνισσα*», μετάφρ. Francesco Maspero, Feltrinelli, 1989)

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ
ΕΠΙΛΟΓΗ, 1981-1997

Φάτα Ὁλόφωτα, Ἐνα ἀφιέρωμα στὸν Παπαδιαμάντη καὶ τὸν κόσμο του, Ε.Λ.Ι.Α., Ἀθῆνα 1981, σελ. 510.

Μνημόσυνο τοῦ Ἅλεξ. Παπαδιαμάντη, Ἐβδομῆντα χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησή του, Τετράδια «Εὐθύνης» 15, Ἀθῆνα 1981, σελ. 227.

20 Ἀφιέρωμα στὸν Α. Παπαδιαμάντη, περ. Σκιάθος, τεῦχ. 20, Γενάρης-Φεβράριος-Μάρτιος 1981, σελ. 112.

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, περ. Διαβάζω, ἀρ. 165, 8.4.1987.

Μνημονεύετε Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη, περ. Ἄντι, τεῦχ. 463, 5 Ἀπριλίου 1991.

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Μετὰ ὅγδοντα χρόνια, περ. Παραμιλητό, τεῦχ. 10, Φθινόπωρο 1991, σελ. 48.

Πρακτικά Α' Διεθνοῦς Συνεδρίου γιὰ τὸν Ἅλεξανδρο Παπαδιαμάντη, Σκιάθος 20-24 Σεπτεμβρίου 1991, Ἐταιρεία Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν - Ἐκδόσεις «Δόμος», Ἀθῆνα 1996, σελ. 604.

Γιὰ τὰ παλαιότερα ἀφιερώματα περιοδικῶν στὸν Παπαδιαμάντη, βλ. Μάρθας Καρπόζηλου, Ἀφιερώματα περιοδικῶν, Συμβολὴ στὸν καταγραφή τους (1880-1980), Ε.Λ.Ι.Α., Ἀθῆνα 1982.

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ
ΕΠΙΛΟΓΗ

Τὰ Ἀπαντα τοῦ Ἅλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, Ἐπιμέλεια Γ. Βαλέτα, τόμοι Α'-Σ' (ὅ τελευταῖος περιλαμβάνει μόνο τὴ γενικὴ μελέτη τοῦ ἐπιμελητῆ γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη), Ἐκδοτικός Οἶκος «Βίβλος» (Δημ. Δημητράκου), Ἀθῆνα 1954.

· Ἅλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, Τὰ μέχρι τοῦ θανάτου του δημοσιευθέντα, Ἐπιμέλεια Ἐνης Βέη-Σεφερόλη, τόμοι Α'-Γ' (Δ'), Ἐκδοτικός Οἶκος «Σεφερόλης», Ἀθῆνα, χ.χ.

Α. Παπαδιαμάντη, Ἀπαντα, Ἐκδοτικαὶ Βιομηχανικαὶ Ἐπιχειρήσεις Π. Κουτσουμπός, τόμοι Α'-Δ', Ἀθῆνα, χ.χ.

· Ἅλεξανδρος Παπαδιαμάντης, Ἀπαντα, Κριτικὴ ἔκδοση Ν.Δ. Τριανταφύλλοπουλου, τόμοι Α'-Ε', Ἐκδόσεις «Δόμος», Ἀθῆνα 1981-1988. ΤΗ Ἀλληλογραφία σὲ ίδιαιτερο τόμο (1992).

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

· Ἀλφόνσου Δωδέ, Ταρταρίνος ὁ ἐκ Ταρασκῶν, «Ἐστία» Ἀθῆνα, 1989

Οὐπλλιαμ Μπλαίκη, Γερά σώματα διὰ τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια μας, Ε.Λ.Ι.Α. 1991

Θ. Δοστογέφου, Τὸ Ἑγκλημα καὶ ἡ Τιμωρία, «Ιδεόγραμμα» Ἀθῆνα, 1992

Μάρκου Τουαίν, Ἐνός ἑκατομμυρίου λιρῶν χαρτονομισμα, «Λήθη», Ἀθῆνα, 1993

Μπρέτ Χάρτ, Ἀγγοναυτικαὶ διηγήσεις, «Λήθη», Ἀθῆνα, 1993

· Ἀλφρέδου Κλάρκ, Ἡ εὗρεσις τῆς γυναικός τοῦ Λάτ, «Ἀρμός», Ἀθῆνα 1996

Τζέρομ Κ. Τζέρομ, Ἡ Νέα Οὐτοπία, «Ἀρμός», Ἀθῆνα, 1996

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α
 κ ε ι μ ε ν α

Άλ. Παπαδιαμάντη, Αύτοβιογραφικό σημείωμα.....	6
Ν.Δ.Τ., Πρόλογη σημείωμα.....	7
Άλ. Παπαδιαμάντη, Αύτοβιογραφικό σημείωμα	11
ΜΗΝΟΛΟΓΙΟ	12-211
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	14-29
Άλ. Παπαδιαμάντη, Φώτα 'Ολόφωτα (άπόσπ.).....	17
Φρειδ. Φάρωρα, 'Ο βίος του Χριστού (άπόσπ.) μετάφρ. από τά άγγλικά Άλ. Παπαδ.	
(έκδοση «Ακροπόλεως», Αθήναι, 1898).....	18
Έπιστολή Γεωργίου Ρήγα στὸν Ἡλία Ν. Δικαίο (άπόσπ.).....	20
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	30-45
Άλ. Παπαδιαμάντη, 'Ο Έρωτας στὰ χιόνια (άπόσπ.)	33
→ Ξώλλ. Κέιν, 'Ο Μαξιώτης (άπόσπ.) μετάφρ. από τά άγγλικά Άλ. Παπαδ.	
(έκδοση «Ακροπόλεως», Αθήναι, 1895).....	34
Έπιστολὴ Παπαδιαμάντη στὸν Ι. Βλαχογιάννη	36
ΜΑΡΤΙΟΣ	46-63
Άλ. Παπαδιαμάντη, Στιγνὴ Αγι-Αναστασία (άπόσπ.)	49
Θωμᾶ Γόρδωνος, Ἰστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως (άπόσπ.)	
μετάφρ. Άλ. Παπαδ. (ἀνέδοτη).....	50
Όξτ. Μεριέ, Α. Παπαδιαμάντη Γράμματα (ἀπὸ τὸν πρόλογο)	52
Δ. Κακλαμάνου, 'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (άπόσπ.)	63
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	64-79
Άλ. Παπαδιαμάντη, 'Ο Αλιβάνιστος (άπόσπ.)	67
Φρ. Φάρωρα, 'Ο βίος του Χριστοῦ (άπόσπ.)	68
Άλ. Παπαδιαμάντη, Πρός τὴν μητέρα μου (άπόσπ.)	70
ΜΑΙΟΣ	80-95
Άλ. Παπαδιαμάντη, 'Η Νοσταλγία (άπόσπ.)	83
→ Ξώλλ. Κέιν, 'Ο Μαξιώτης (άπόσπ.)	84
Έπιστολὴ Παπαδιαμάντη στὸν πατέρα του.....	86
ΙΟΥΝΙΟΣ	96-111
Άλ. Παπαδιαμάντη, 'Ονειρο στὸ κῆμα (άπόσπ.)	99
Σάρας Γράντ, Οἱ δίδυμοι τοῦ οὐρανοῦ (άπόσπ.) μετάφρ. από τά άγγλικά	
'Άλ. Παπαδ. (έκδοση «Ακροπόλεως» 1895 ή 1896).....	100
Άλ. Παπαδιαμάντη, Παπα-Αδαμάντιος, Οἰκονόμος (άπόσπ.)	111
ΙΟΥΛΙΟΣ	112-127
Άλ. Παπαδιαμάντη, Οἱ Μάγισσες (άπόσπ.)	115
Τουλίου Χώθιον, 'Ο Άμερικανός Μοντεχεζίστος (άπόσπ.), μετάφρ.	
από τά άγγλικά Άλ. Παπαδ. (έκδ. «Ακροπόλεως» 1893)	116

Α Υ ΓΟ Υ ΣΤΟ Σ	128-145
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Ρεμβαρώς τοῦ Δεκαπεταυγούντου (ἀπόστ.)	131
Ζώρξ Όνε, ‘Ο ιατρός Ρεμώ (ἀπόστ.), μετάφρ. ἀπό τὰ γαλλικά ‘Αλ. Παπαδ.	132
(Ἐκδοση ***, Σμύρνη 1889)	132
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Τὰ «Θαλασσινά Εἰδύλλια» (ἀγγελία)	134
Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ	146-161
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Ή Φόνισσα (ἀπόστ.)	149
Φ Χώλλ Κένη, ‘Ο Μαξιώτης (ἀπόστ.).	150
Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ	162-177
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Τὸ μυρολόγι τῆς φύκιας (ἀπόστ.)	165
Ἐργάκουν Ἰψεν, ‘Ο Μικρός Εγιόλφ (ἀπόστ.), μετάφρ., ἵστος ἀπό τὰ γαλλικά, καὶ σχόλια ‘Αλ. Παπαδ.	165
(Τὸ Νέον Πνεῦμα, Ὀκτ. 1894, τόμ. Δ')	166
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Δένοις (ἀπόστ.).	168
Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ	178-195
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Ό Αμερικάνος (ἀπόστ.).	181
Ιούλιουν Χάθορν, ‘Ο Αμερικανός Μοντεχρόντος (ἀπόστ.)	182
[Βλ. Γαβριηλίδη], Οἱ Ἐμποροὶ τῶν Ἐθνῶν (ἀγγελία)	184
Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ	196-211
‘Αλ. Παπαδιαμάντη, Στὸ Χριστὸ στὸ Κάστρο (ἀπόστ.)	199
Φρειδ. Φάρραρ, ‘Ο βίος τοῦ Χριστοῦ (ἀπόστ.).	200
Μ Ε Τ Α Φ Ρ Α Σ Τ Ι Κ Ο Σ Β Ι Ο Σ	212-223
Μπρέχτ Χάρτ, Οἱ ἔξοδοις τοῦ Πόρει Φάλτ (ἀπόστ.), μετάφρ. ἀπό τὰ ἀγγλικά ‘Αλ. Παπαδιαμάντη	214
Ἄδηλον συγγραφέα, ‘Η κατάκτησ τῆς Εἰρήνης ὑπὸ τῶν Κινέζων, μετάφρ. ἀπό τὰ ἀγγλικά ‘Αλ. Παπαδιαμάντη	217
Ἄδηλον συγγραφέα, Θεοῖς διὰ τάς γυνάκιας, μετάφρ. ἀπό τὰ ἀγγλικά ‘Αλ. Παπαδιαμάντη	220
Μ Ι Κ Ρ Ο Π Ο Ι Η Τ Ι Κ Ο Α Ν Θ Ο Λ Ο Γ Ι Ο	224-231
Μάνον ‘Ελευθερίου, ‘Αγρυπνία στὴν ἐξάλησία τοῦ προφήτη Ἐλισάϊον γιὰ τὸ σκοτεινὸ τριγόνο (ἀπόστ.)	226
‘Οδυσσέα ‘Ελιτη, ‘Απὸ τὸν Μικρὸ Ναυπίλο	228
Λοισᾶ Κούσουντα, Παπαδιαμάντης	229
Ο Ι Τ Ο Π Ο Ι Τ ΟΥ Β Ι Ο Υ Κ Α Τ Η Σ Α Γ Α Π Η Σ	232-239
Ν.Σ. Μάργαρη, ‘Η Σκάθος τοῦ Παπαδιαμάντη	234
Δ. Βασιλειάδη, ‘Ορθρος καὶ ἀπόδειπνο-Τὸ σπίτι τοῦ Παπαδιαμάντη στὴ Σκάθο (ἀπόστ.).	237
Νίκου Ν. Νομικοῦ, Στ’ ἀγνάρια τοῦ Κύνη Ἀλέξανδρου (ἀπόστ.).	238

ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΟΥ	240-247
Νίκου Πολίτη, 'Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ καὶ Ἀλέξανδρου.....	242
Μιχάλη Δήμου, 'Ο Γάμος (ἀπόσπ.)	245
 ΕΝ ΑΣΚΗΣΕΙ	248-253
Π.Β. Πάσχον, 'Από τὰ Παπαδιαμάντεια (Δοξαστικὸ τῶν Αἰνων)	250
'Αρχιψ. Φιλοθέου Ζερβάκου, 'Αναμνήσεις μου ἀπό τὸν Παπαδιαμάντην καὶ Μωραΐτιδην (ἀπόσπ.)	251
 ΜΑΘΗΤΕΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ	254-273
Παύλου Νικβάνα, 'Ο Παπαδιαμάντης	256
Γ.Β. Τσοκόπουλον, 'Ο ὄνθωπος	259
Στεφάνου Γρανίτσα, [Πά τὸν Παπαδιαμάντη]	262
'Επαμεινάνδρου Δελγηώδην, Διά τὸν Παπαδιαμάντην (ἀποστάματα)	264
Πιάννη Τσαρούχη, [Γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη]	267
Ζήσιμου Λορεντζάτου, [Ἡ γλώσσα τὸν Παπαδιαμάντη]	270
'Αγγελού Μαντά, Θέατρον ἐν θεάτρῳ σε μιὰ παπαδιαμαντικὴ παρομοίωση	272
 Ο ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΖΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΟΣ	274-279
Al. Papadiamandis, <i>Love in the show</i> (ἀπόσπ.)	276
<i>La fille de Bohême</i> (ἀπόσπ.)	277
<i>Die Mörderin</i> (ἀπόσπ.)	278
<i>L'Assassina</i> (ἀπόσπ.)	279
 ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ	281
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ	281
ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ	281

Πηγές Φωτογραφικοῦ Υλικοῦ

Φιλολογική Πρωτοχρονία, 1970 (φωτ. σελ.: 195, 239)

Φ.Α. Δημητρακόπουλος, *Παπαδιαμάντης και Σκιάθος*, Κέντρο Μελεμαστικών Σπουδών, Αθήνα 1991 (φωτ. σελ. 6, 12-13, 14, 16, 19, 31, 35, 65, 66, 80, 81, 96, 97, 98, 112, 113, 114, 117, 128, 129, 130, 146, 147, 148, 161, 163, 167, 178, 179, 180, 196, 197, 223, 224, 225, 273, 274, 275, 280)

I.N. Φραγκούλα, Νοσταλγικός περίπατος στο νησί των δύο Άλεξάνδρων, τη Σκιάθο, έκδ. «Δόμος», Αθήναι 1975
(συντ. αρ. 15, 46, 198, 219)

Α.Δ.Αλέξιον, Σκάριθος, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν μεταβυζαντίνων μημείων, Θεσσαλονίκη 1996 (φωτ. σελ.: 19, 32, 47, 69, 151, 164, 236, 248, 249, 253, 258, 261, 269, 271)

Ιερούπολις και Βασίλης Επιφανίου, Τα Σχιστικά λόγια, 1993 (φωτ. σελ. 48, 51, 165, 211, 212, 213, 231, 232, 233, 240, 241, 254, 255).

К. А. Патакишвили. «Литературное наследство» Абхазии. 1946. (т. 2) схема той Патакишвили тесноты (стр. 247).

Α.Δ. Ἐρεστίαν, Σκιάθος, τὸ νησὶ τὸ Παταδιαμάντη, ἐκδ. Σαλίβερου, Ἀθήνα 1954 (ό τουριστικὸς χάρωπς τῆς νήσου
Σελίνου περὶ τὴν ἀγορὰν).

Η Ε Κ Δ Ο Σ Η
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Τ Η Σ Σ Ε Ι Ρ Α Σ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1998

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 1997

ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ.

Η ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΓΙΝΕ ΑΠΟ ΤΟΝ Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟ

ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΑΜΠΡΗΝ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ.

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ MEMIGRAF.

ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟ Άφοι ΡΟΗ Α.Ε.

ΣΕ 4.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΣΕ ΧΑΡΤΙ CHAMOIS 120GR.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΗΘΗΚΕ ΜΕ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟ-ΗΑΙΟΠΟΥΛΟ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΞΑΝΘΙΠΠΗ ΜΙΧΑ ΜΠΑΝΙΑ

άρ. ἐκδ. 4

ISBN 960-7746-03-1

Α Κ Ρ Ο Τ Ε Λ Ε Υ Τ Ι Α Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Η

Της «Διάμετρος» και ό επιμελητής έκφραζουν τις εύχαριστιές τους στό Μορφωτικό ιδρυμα της Έθνικής Τραπέζης, που έπειτρεψε νά προδημοσιευτεί τό άποστασμα από την 'Ιστορία της Έλληνικής Έπαναστάσεως τού Θωμά Γόρδωνος, της δόπιας σύντομα πρόκειται νά έκδοθετεί από τό Μ.Ι.Ε.Τ. ο Α' τόμος, και στόν διευθυντή τού Λιγκέιου Σκιάθου κ. Βαγγέλη Παπαβαγγέλη για την ίδεα του νά αναγραφούν οι τίτλοι ορισμένων παπαδιαμαντικῶν διηγημάτων στις ήμέρες που άντιστοιχούν μέτην ήμεροινιά της πρώτης τους δημοσίευσης.

τοὺς δόκτω ἥχους μοναχός του, προφάσει διτί δι κύρ Δημητρόδης «δὲν εῦρισκεν εἰπολα τὸν ἥχον», ήτοι δὲν ἡδύνατο νὰ μεταφῆ ἀβιάστως καὶ ἀνευ χασμαδίας ἀπὸ ἥχου εἰς ἥχον. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἐσπερινοῦ, μοναχός του ἐδιάβασε τὸ Συναξάρι, καὶ, χωρὶς νὰ πάρῃ ἀνασαμόν, μοναχός του πάλιν ἥρχισε τὸν Ἐξάψαλμον. Ἔψαλε Καθίσματα, Πολυελέους, Ἀναβαθμοὺς καὶ Προκείμενα, εἴτα δλον τὸ «Πεποικλένη» ἔως τὸ «Συνέστελε χορός», καὶ δλον τὸ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» ἔως τὸ «Δέχου παρ' ἡμῶν». Εἴτα ἔψαλεν Αἶνους, Δοξολογίαν, ἐδιάβασεν Ὁρας καὶ Μετάληψιν, πρόδης χάριν δλων τῶν ἡτοιμασμένων διὰ τὴν Θείαν Κοινωνίαν, καὶ εἰς τὴν Λειτουργίαν πάλιν δλα, Τυπικά, Μακαρισμούς, Τρισάγιον, τὸ Χερουβικόν, τὸ «Ἄγεναι πᾶσαι», τὸ Κοινωνικόν, κτλ. κτλ.

(Από τὸ διήγημα «Ρεμβασμός τοῦ Δεκαπενταυγούστου»)

ZΩΡΖ ΟΝΕ

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΡΑΜΩ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

- Είσαι σύ, Ροβέρτε!... Ὁ νοννός δὲν εἶνε πλέον ἐδῶ;
‘Εδίστασεν, εἴτα ἀσθενέστατα:
– Καὶ δι πατέρας ποῦ εἶνε; Ἡθελα νὰ τὸν ἵδω...
– Ἡτο ἐδῶ πρὸ δὲν εἶναι, ἀγαπητή μου, ἀλλ’ ἐκοιμᾶσσο, ἀπήντησε ὁ νεανίας.
‘Εμειδίασε θλιβερῶς:
– Ναι ἔρχεται ὅταν κοιμῶμαι... Μοι τὸ λέγετε... Ἀλλὰ δὲν τὸν εὐρίσκω ποτὲ ἐδῶ, ὅταν ἔξυπνω...
‘Εσιώπησεν ἐπι τινας στιγμάς, εἴτα μετὰ σπαραξικαρδίου τόνου:
– Καὶ τοῦτο μὲ κάμνει τόσον νὰ πονῶ! πονῶ τόσον... Ἄχ!